DE NIEUWE GROOTE
LICHTENDE ZEE-FACKEL,
't DERDE DEEL.

Vertoonende de Kusten van Granaden, Catalonien, Provence, Italien, Dalmatien, Grieken, Thra[illegible]
Natolien, Syrien, Egypten, **en de geheele Noordkust van** Barbaryen, **met alle haer onderbehoo-
rende en tusschen leggende Eylanden.**

ALS MEDE

De Beschrijvingh van alle Havenen, Bayen, Reeden, Drooghten, Diepten, Streckingen en Opdoeningen van Landen.
Op de ware Pools hooghte geleyd. Uyt ondervindinge van veel ervarene Stuurlieden, Lootsen en Liefhebbers der Zee[illegible] vergadert.

Door CLAAS JANSZ. VOOGHT,
Geometra Leermeester der Wis-konst.

t'AMSTELDAM, Gedruckt voor JOHANNES van KEULEN, Boeck- en Zee-Kaert-verkoper,
aen de Nieuw-brugh, in de gekroonde Lootsman. 1682.
Met Privilegie voor 15 Jaren.

PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland ende West-Vriesland, doen te weeten: Alsoo ons vertoont is by JOHANNES van KEULEN, Boekverkooper tot Amsterdam, dat hy Suppliant tot sijne groote kosten, hadde doen opmaken een Zeeboeck, vertoonende alle de Europische Zee-kusten, beneffens de Zee-kusten van Natolien, Syrien, Egypten, Barbaryen, Genehoe, Guinea, Angola, Brasilien, ende de omleggende Zee kusten van de groote Noord Zee, met een pertinente beschrijvinge van alle Havens, Inhammen, Reden, Rivieren, Drooghten en Diepten; als oock de Opdoeningen der voornaemste Plaetsen, uyt de ondervindinge van besochte, schrandere Zee-luyden, t'samen gebracht door *Jan van Loon*, en *Claas Jansz. Vooght*, Geometra in de Wiskunst, geintituleert de *Nieuwe Lichtende Zee-Fakkel*, ende noch gelijcke Zee-boeck, geintituleert de *Groote Nieuwe Vermeerderde Zee-Atlas*, ofte *Water-wereld*, bestaende in seer nette Kaerten, soo platte als wassende graden, van veele Miswijsingen verbetert door de voorn. *Jan van Loon*, mitsgaders noch seeckere geinventeerde Boecken, geintituleert *Euclidis Beginselen der Wiskonst*, bestaende in 15 Boecken, en 't 16 Boeck van *Flussato*, van de redens der in en de omgeschrevene veel gronden, net bewesen door de voorn. *Claes Jansz. Vooght*, *Geometra.* Ende alsoo deselve Boecken noyt meer en waren gedrukt geweest, te weten soodanigh, ofte Correct niet als deselve nu waren gestelt, alsoo deselve na de rechte geschapentheyt der saecke, door groote moeyte en arbeyd door de voornoemde persoonen waren in 't licht gebracht, en welcke Boecken seer nut en dienstigh waren voor Schippers, Stuurlieden, en Liefhebbers der groote Zeevaert. Doch hy Suppliant te gemoet siende dat soo haest hy 't selve Werck nu dede perfectioneren, veele baetsoeckende menschen hen souden onderwinden, deselve Boecken te copieren ende na te maecken, ofte anders eenige gemaeckte Boecken daer op uyt te geven, die verre tegen de rechte gronden der uytgevonde saecken soude zijn, die in de gemelde Boecken waren vervat, ende die ons aenstonds souden konnen werden aengewesen; 't welck dan oorsaeck soude wesen, dat veele Zeevarende Luyden, door soodanige Boecken souden werden verleyd, ende hem Suppliant gefrustreert van dat effect, 't geene met groote kosten en moeyte was uytgevonden, soo keerde hy Suppliant hem aan ons, ootmoedelijck versoeckende, om redenen hier vooren verhaelt, dat het Onse goede geliefte mochte zijn, hem Suppliant tot het Drucken der voorgemelde Boecken te verleenen Octroy voor den tijdt van twintig Jaren, met verbodt aen alle ende eenen yegelijcken onder ons Gebied, eenige der selver drie Geintituleerde Boecken, hier vooren breeder gemelt, in 't geheel of ten deele, in 't groot ofte kleyn, in wat Talen het soude mogen wesen, na te Drucken of te Verkopen, op de verbeurte van alle de Exemplaren, ende boven dien in een boete van duysent guldens, te weten op het Exemplaar van de geintituleerde *Nieuwe Lichtende Zee-Fakkel*, mitsgaders ses hondert guldens op de *Nieuwe Vermeerderde Zee Atlas*, en vijf hondert guldens op de Boecken, geintituleert de *Euclidis beginselen der Wiskonst:* de voorsz. boeten te appliceren, soo als wy souden bevinden te behooren. SOO IST, dat Wy de sake en 't versoeck voorsz. overgemerckt hebbende, en genegen wesende ter bede van den Suppliant, uyt onse rechte wetenschap, souvereine macht ende authoriteyt, den Suppliant Geconsenteert, Geaccordeert, ende Geoctroyeert hebben, Consenteren, Accorderen ende Octroyeren mits desen, dat hy, gedurende den tijdt van vijftien eerst achter een volgende Jaren, de Boecken, geintituleert *Nieuwe Lichtende Zee-Fakkel*, noch gelijcke Zee-boeck, geintituleert de *Groote Vermeerderde Zee-Atlas*, ofte *Water-wereld*, ende de Boecken, geintituleert *Euclidis Beginselen der Wiskonst*, binnen den voorsz. onsen Lande alleen sal mogen Drucken, doen Drucken, Uytgeven ende Verkoopen: Verbiedende daerom allen ende eenen yegelijcken, deselve drie geintituleerde Boecken, in 't geheel ofte deel, in 't groot ofte kleyn, in wat Talen het soude mogen wesen, naer te Drucken, ofte elders naergedruckt binnen den selven onsen Lande te brengen, uyt te geven ofte te Verkoopen; op verbeurte van alle de naergedruckte, ingebrachte of verkochte Exemplaren, ende een boete van drie hondert gulden voor yder van de voorsz. Boecken te verbeuren; te appliceren een derde part voor den Officier die de Calange doen sal, een derde part voor den Armen der plaetse daer het Casus voorvallen sal, ende het resterende derde part voor den Suppliant; alles in dien verstande nochtans, dat wy den Suppliant met desen onsen Octroye alleen willende gratificeeren, tot verhoedinge van sijn schade, door het naardrucken van de voorsz. Boecken, daer door in eenigen deele verstaen den inhoude van dien te authoriseren ofte advoueren, ende veel min deselve onder onse Protectie en Beschherminge, eenigh meerder credit, aensien ofte reputatie te geeven; nemaer den Suppliant in cas daar in yets onbehoorlijcks soude mogen influeren, alle het selve tot sijnen laste sal gehouden wesen te verantwoorden. Tot dien eynde wel expresselijck begeerende, dat by aldien hy desen onsen Octroye voor deselve Boecken sal willen stellen, daer van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie sal mogen maecken, nemaer sal gehouden wesen het selve Octroy in 't geheel, en sonder eenige Omissie daer voor te Drucken ofte doen Drucken; ende dat hy gehouden sal zijn een Exemplaer van yder der voorsz. Boecken, gebonden en wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheeck van onse Universiteyt tot Leyden, ende daer van behoorlijck te doen blijcken: alles op pœne van het effect van dien te verliesen. Ende ten eynde den Suppliant desen onsen Consente en Octroye mogen genieten als naer behooren, lasten wy allen en eenen ygelijken die 't aangaen magh, dat sy den Suppliant van den Innehoude van desen, doen, laten ende gedoogen, rustelijck, vredelijck ende volkomentlijck genieten en gebruycken, cesserende alle belet ende wederleggen ter contrarie. Gedaen in den Hage, onder onsen Grooten Zegele hier aan doen hangen den xvij. July in 't Jaar ons Heeren en Salighmakers duysent ses hondert en tachtigh.

AREND, Baron van Wassenaer.

Ter Ordonnantie van de Staten,

SIMON van BEAUMONT.

OPDRACHT
Aan d'HEER
Mr. NIKLAAS WITZEN,
Burgermeester en Raad der Stadt Amsterdam.

MYN HEER,

'T IS onnoodigh staen te blijven op de geboorte en wiege der Scheepsvaert, nadiense by and're genoegh ten thoongestelt zijn, noch oock op haer nuttigheden, van dewelke wy dagelijks de vruchten plucken, alhoewel dat van ouds deselve nergens meer in swangh gingh, dan tusschen d'oev'ren der *Middellandsche Zee. Tyro* en *Carthago* verstrecken ons tot getuygen; en in een later eeuw heeft *Genua* de wegh geopent om onbekende Kusten op te soecken. Dese plaetsen hebben door dat middel Packhuysen van alle schatten geweest, toen wy de Scheepvaert noch missende, niet wisten wat andere Landen tot ons welstand opdiste; en vervolghlijck zijn d'oev'ren van de *Middellandsche Zee* by de Matroosen bekent geweest, eer dat de Kusten buyten 't *Nauw van de Straet* bevaren worde. 't Is *Amalfi*, dewelke stoft op de vindingh des Kompas, om door dat middel de ruwe zeylagie na de Waagen of groote Beer, waar men eerst de kours na stelden, te verbeteren, en door welke vindingh nieuwe Werelden ontdekt wierden. Na 't ware noorden dan zijn ook de Kaarten der *Middellandsche Zee* door d'Italiaanen geleyd, het welk ook na 't gemeen worden der Scheepvaart van de Spanjaarden, Françen en Engelsche nagevolght en voor goed gekeurt zijn. Maar toen de Nederlanders daer quamen te kruyzen met haar Compassen, die twee derdendeelen van een streeck omtrent de Lely beoosten 't noord geplackt waren, en dezelve Kaarten na haar Compassen niet gebruyken konde, soo hebben sy dese Kaarten daar na herleyd. Maar vermits de zeylsteen na 't verloop des tijds de veranderingh in de miswijsing onderhavigh is, soo leert d'ondervindingh die Kaarten met de hedendaaghse koursen op die Compassen geensins over een te komen, gelijk de klachten ons daar van in d'ooren galmen. Weshalven wy genoodsaakt geweest zijn deselve wederom te herstellen na de waarheyt, latende yder Stuurman de miswijsingh sijns Compass navorschen, ja ook na beter order (na ons oordeel) op datze de Zeeman tot beter gerijf zijn als de voorgaende, die met stukken in hare Zee-boeken ingelascht zijn, hebbende d'onse ook geteykent met de ware breedte, op dat een ygelijk daar door yder plaats hooghte kan naspeuren. Maar om dat dit Werck niet sonder geley soude omswerven, soo hebben wy ons verplicht gevonden, U, *Groot Achtbaere en Doorluchtige Heer*, die niet alleen d'Opsiender onser Wooningen, en Vader van ons allen zijt, en wien dat de herten der Burgeren uyt een innerlijke drift der liefde haar toegenegentheyd opdragen, maar die ook een Liefhebber der Wiskonst zijnde, deselve koestert, en vervolglijk, die geen moeyten ontsiet dat tot welstand van de Zeevaert behoord; te meer ook, nadien den Wiskonstenaer C. J. VOOGHT, den Autheur deses *Lichtende Zee-Fakkels*, 't selve aan mijn versocht heeft, soo hebben wy ons verplicht gevonden, zegh ik, dit *U Ed. Groot Achtbaere* op te dragen, versoekende ootmoedelijck, dat ghy 't met sulken genegentheyd van ons belieft aen te nemen, als 't U opgedragen word van my, die altijd wenscht dat d'Oppervooght u langh gezond spaar tot heyl van ons Vaderland: en die onderrusschen altijd sal blijven

Mijn Heer,

Uwen Bereydwilligen Dienaar,

JOHANNES van KEULEN.

Amsterdam den 12 van Grasmaand des 's Jaers 1682.

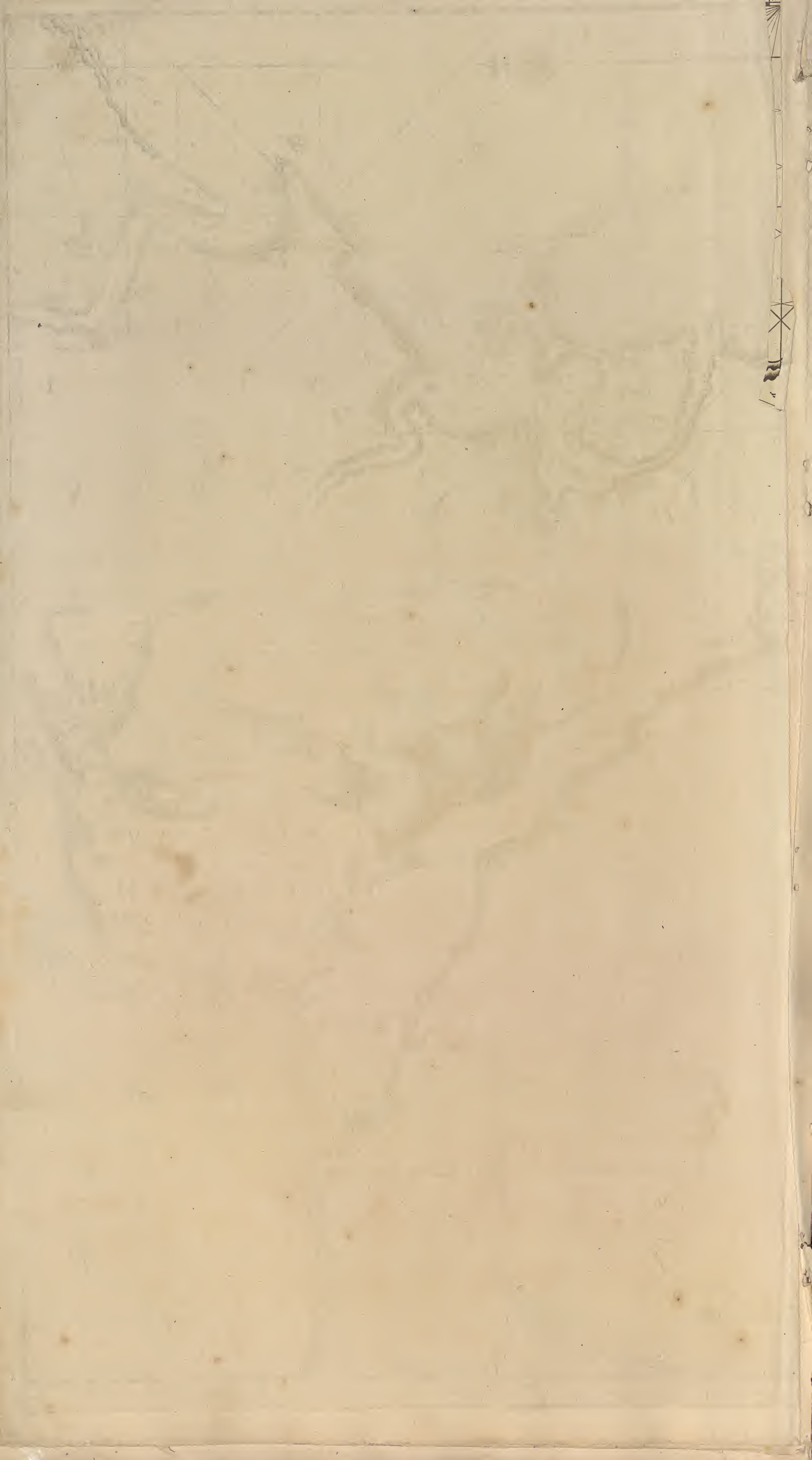
VOORREEDEN

Aan den

LEEZER.

Waarde Heeren, Kooplieden, Schippers, Stuurlieden, Konstlievenden en Zeevaard beminners.

HIer brengen wy tot u nuttigheyd in dit ons Derde deel des *Lightende* Zee-Fakkels te voorschijn de kusten van *Granaden*, *Catalonien*, *Provenze*, *Italien*, *Dalmatien*, *Grieken*, *Thracien*, *Natolien*, *Syrien*, *Ægypten*, en de geheele Noord-kust van *Barbaryen*, met alle haere onderbehoorende en tusschen leggende Eylanden, met alle Havenen, Bayen, Reeden, Droogthen Diepten, Strekkingen en opdoeningen der Landen, en in 't kort, hier wort de geheele *Middellantsche Zee* verthoont in een and're gedaente als voor desen. Want hier verthoonen de Kaarten na ons oordeel in beeter order, vermits de oude deselve met stukken en brokken daar in gelascht hebben, datmen nauwelijks weet waar sy by of aan malkand'ren behooren te grensen, daar wy in tegendeel alles vervolghlijk gestelt hebben. By voorbeeld. Tusschen *J. Corfu* en *J. Cephalonia* is een groote ruymte overgeslagen by de voorgaende, datmen niet weeten kan offe 100 of meer mijlen van malkand'ren leggen, of men moet d'Algemeene (*Generale*) Kaart der *Middellantsche Zee* daer op na zien. Niet beeter is 't in d'*Archipelagische Eylanden* by haar gestelt, vermidtsse als wanschepsels daer in 't gros schijnen by geval ingesmeeten te zijn 't Is haer genoegh geweest, de Syrische Kust onverthoont te laten, als een Haven 2 of 3 maar in 't geschrift afgebeelt worde. Daer wy in tegendeel alles vervolghlijk aen een geschaakeld hebben, gelijk 't werk u aenwijst. Voorts nadien de Brabbelaers (want Kreupelen dansen altijd voor) met volle kaaken trompen dat de *Middellantsche Zee* na haar waare breette niet kan bezeylt worden, 't sy met wat Kompassen datmen zeylt, even of de wetenschap om een Kompas te vergoeden, dat overal op groote vaarwaters gedaan moet worden, binnen 't *Nauw van de Straat* dan ktaghteloos worde, daer in tegendeel haar Kaarten na de Kompassen geleyd na veranderingh der miswijsinge (die de zeylsteen na verloop des tijds onderhaavigh is, gelijk d'ondervindingh leert) geheel vol mislaagen beswangert gaan, en daar door de Stuurlieden (die door haar behulp onaghtsaam en luy geworden zijn) daar op steunende de scheepen in 't uyterste gevaer stellen. Ja 't was de brabbelaars niet genoegh na een Kompas, die reght geleyd was, dese Kaarten te leggen, maar 't moeste na de snoode bedaghte Hollandtse Kompassen zijn, die de Lely ontrent twee derde deelen van een streek beoosten 't Noord geplakt waaren. Kompassen, die hedensdaags nergens toe dienen, dan om de Scheepen aan splinteren en de Menschen om hals te helpen. Wy daar-enteegen hebben dese na de waare breette gereght, laatende yder sijn Kompas vergoeden, gelijck een goed Stuurman altijd schuldigh is te doen, op dat de strekkingen en kourssen na 't waare noorden vergoed, altijd deselve blijven sullen: want 't is soo onmooghlijk die strekkingen en afstanden der plaatsen te veranderen, als dat de plaatsen van haar plaatsen verplaatsen of verwisselen. Wy sullen hier niet handelen, hoemen een Kompas vergoed, en de miswijsingh naspeurt, vermits dat tot de Stuurmans-konst behoort, nogh ook hoe men een passer in de Kaart stellen sal, als de Kours verbeetert is, nadien die kennisse by de Zeevarende de konst verstaande genoegh gemeen is: niet waardigh achtende om de luye, die haar voor Stuurlieden uytgeeven, en na 't oud gebruyck heen slenteren, dewelke (de Heere sy 't geklaaght) meer dan te veel nu gevonden worden, om die luye, zegh ik, eenige hulpsaame hand te bieden, want alles is haar togh te veel, meer na den slemp als na kennisse jaagende. Al genoegh van dit volkje. Om dit werck dan tot een loffelijk eynd te brengen, hebben wy ons laaten onderschraagen met d'ondervindinge van schrandere wel besoghte Zeevaarende mannen, verbeeterende al watwel eer niet wel getroffen was, en 't noodige daer oock invoegende, dat overgeslaegen was. Deselve rangh hebben wy soo in de Kaaten als in de meegaande Beschrijvingh waar genoomen. Wy bekennen oock geern de volkomentheyt niet getroffen te hebben, nadien 't ondoenlijck is, maar daar-en-tusschen zijn wy verzeekert dit selve meer met de waarheyd te eevenaaren, dan al 't geen voor desen oyt in yders handen omswurf. Wy weten wel, dat wy met dit ons werck niet ontwijken sullen de pylen der afgunst, die gemeenlijck op nutte en ons allen voordeelige die nsten altijd los geschooten worde, maar wy sijn oock verseeckert dat 't oordeel der liefhebbers en de waare ondervindinghen, ons niet alleen daar voor beschermen sal, maar de wangunstige selfs de bekentenisse der waarheyt deses van haar lippen afparssen. Wy sullen ons tegen haar niet breedt inlaaten, wel verseeckert sijnde dat de tijd 't alles noch aanwijsen sal. Voorts willen wy u vermaanen, is'er yets niet wel aangeteykent en beschreeven na u bevindingh, soo wilt'er met opmerckingh gade op slaen en ons ter hand bestellen, op dat wy de gebreeken helpen en 't verminckte te reghte brengen moogen, soo komt uw arbeyd dan tot 't gemeene nut en uw naamen in luyster. Ik wensche onderwijl dat dit werk u op uw toghten (op dewelke God altijd uw Leydsman zy) voordeel doet, en daer-en-tusschen oock aanmoedigt om op alles wat nauwer te letten tot welstandt van onse loffelijke Zeevaart, dewelke d'Almaghtige meer en meer met sijn genaede bestraalt tot sijnes Naams eer, en onser aller Zaligheyd. Vaar wel.

Nieuwe Paskaart
van de Kust van
HISPANIA.
Van 't Klif tot aan Velez Malaga.
als mede de Kust van
BARBARIA.
van Larache tot Belis.
Met al zyn Diepte en Droogte Naaukeurigh Opgestelt door Liefhebbers der Zee-Vaart.

Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaensche Mylen 17½ in een Graadt
Eng: en Fran: Mylen 20 in een Graadt

't Amsterdam by
IOHANNIS VAN KEULEN
Boekverkooper aan de Nieuwebrugh In de Gekroonde Lootsman
Met Privilegie voor 15 Iaar

HISPANIA
ANDALUZIA
BARBARIA

Velez Malaga
Besmeliana
Malaga
C. de Malaga
Fangerola
Marbella
Estepona
Gibralter
Out Gibralter
Ballast plaets
C. Cabrita
Swarte Clip
Tariffa
I. Tariffa
De Straat van Gibralter
Xeres
Puerto Real
Soutlant
Puerto de Suaco
Isola de Cadiz
Puerto S. Maria
S. Catrine Capel
Cales
Colommen van Hercules
I. de S. Pedro
Diamant
Los puercos
Punta d. S. Sebastiano
Rota
S. Lucar de Barrameda
Chipiona
Rio de Guadalquivir
Norcado
Soutlant
Casteel
Rooduyn
't Clif

Belis
Penon de Velez
Netgalli
Targa
Riffe
C. Tetuan
Tetuan
Seuta
Casteeltjes
Scheminkel berg
Alcasar Segeer
C. Malabata
Out Casteel
Tanger
C. Spartel
Arzilla
Larache

't DERDE DEEL
Van de Nieuwe Groote
LICHTENDE
ZEE-FAKKEL,

Inhoudende

De Beschrijvinghe van de Zee-kusten van *Granaden*, *Catalonien*, *Provenze*, *Italien*, *Dalmatien*, *Grieken*, *Thracien*, *Natolien*, *Syrien*, *Egypten*, en *Barbaryen*, met alle haere onderbehoorende en tusschen-leggende Eylanden.

De Eerste Verthooninge,

VAN DE

Zee-Kusten van Granaden, van Cadix door de Strate van Gibralter tot Veloz Malaga; Als mede de Zee-Kusten van Barbaryen van C. Spartel tot Penon de Veles.

Van Calis na de Straet te zeylen

M van Cadix of Calis na de Straet te zeylen/ zeyltmen z. en z. ten o. na de C. de Trafalgar, en dan looptmen ruym genoegh buyten de banken of klippen / die z. o. van Calis afleggen / van de hoek van S. Zebastiaen tot C. de Trafalgar, dat is de n. hoek van de Straet aen de west zyde is't z. z. o. 7 mijlen. Ontrent anderhalf mijl benoorden de Caep leyd Conil, dat is een schoone zand bay / daer men 't setten magh op 12/ 13 en 14 badem schoone grond.

Reght voor Cassar Segair kan men setten voor alle ooste Zuyde en znidweste winden, daer is een redelijke grond met 4 of 5 badem water. De Rivier aldaer kan niet bevaren worden dan door de Tartanen en Galjoots. Aen de o. hoek van Cassar Segair is een and're lange zand-bay/ van de west-hoek tot 't midden droog / een Canon- schoot t'zeewaerts verre / maer aen de west-kant van de steyle klip op deselve hoek / mooght ghy dight aen de kust loopen/ en setten 't daer op 3 of 4 badem moye zant gront voor noordooste/ ooste/ zuydooste/ zuyde en zuydweste winden.

Ontrent C. de Trafalgar een groote anderhalf mijl z. w. ten w. van land / leydt een klip 8 of 9 voeten onder water / men kan tusschen de wal en dese klip deur: Die uyt de Straet komen moeten daer na uytsien / vermits veel scheepen daer aen gestooten hebben.

Die de Straet of Engte van Gibralter, koomende van Calis, begeert in te zeylen / die gaet van S. Zebastiaen de west-hoek van Calis z. ten o. en z. z. o. na de C. de Trafalgar, tot dat hy wat buyten de wal is om de Spaensche Kust te mijden / die is vuyl / daer strekt een steenen bank / anderhalf of 2 mijlen in zee van 't eyland Tarifa af / daer 8/ 9 en 10 voeten water op is / als 't hard waydt / soo barnt hy seer. De voorsz. hoek S. Zebastiaen leydt 7 mijlen van C. de Trafalgar.

Alsmen dan wat buyten de C. de Trafalgar is / en z. z. o. en z. o. ten z. aengaet/ so vervaltmen aen de Barbarysche Kust of binnen C. Spartel ontrent neffens Tanger geleegen in een groote Inwijk

Tanger. en Zand-bay / waermen beschut leyd voor ooste zuydooste/ zuyd en zuydweste winden / gelijk die in d'Haven-Kaert vertoont wort. Op de west-hoek van d'Inwijk van Tanger, staet een Kasteel vry wat hoogh / en nogh wat hooger op 't geberghte staet een Waek-tooren / maer beoosten Tanger staet nogh een vervallen Waek-tooren / daer aen is Tanger seer kennelijk. De Kust streckt van Tanger na de Scheminkelbergh meest al o. n. o. en o. ten noorden / dat is de reghte strekkingh om door de Straet te zeylen. Wilt ghy by naght de Straet in / soo houd de Barbarysche Kust naest / want die is schoon/ en daer keut gy niet aen misdoen / maer de Spaensche wal is (als gezeyd is) vuyl. Wilt gy by de Spaensche Kust langhs / soo moet ghy dighte by de wal tusschen 't eyland Tarifa en de voorsz. vuylen doorloopen / dight by 't eyland langhs / of ghy moet verre van 't eyland af loopen buyten de vuylen om / maer in 't midden tusschen beyde landen / even na is 't best.

Twee mijlen beoosten 't eyland Tarifa leyd de hoek van Cabrita de west-hoek van de groote bay van Gibralter, reght bewesten en tegen over de bergh van Gibralter, is een goede reede op 12/ 10 en 8 badem voor de noordooste wint. Weynigh beoosten de Vur-tooren op den voorsz. hoeck staende is een schoone zand-strand tusschen beyde toorens / daer leyd men beschut voor de dyninghen uyt den westen.

Tot Gibralter is een schoone bay by na als een haven. Wilt ghy 't daer in setten/ soo loopt soo verre inwaert / tot dat de binnenste hoek van den hoogen berg van Gibralter oost van u is / daer hebt gy 5 of 6 badem schoone grond. Na de meulen toe is 't 3 badem vlak water / men leydt daer in de bay beschud voor een weste wind / een zuydweste wind is hoekjes wind van Gibraltersbergh, maer voor een zuydweste wint leyt sy open / van daer brenght men goede wijnen. Bay van Gibralter.

Als gy met een ooste wind van de reede van Gibralter t' zeyl gaet / soo is 't goet wat voor wind af te loopen na de west-wal / en soo voort by de laager-wal uyt/ want de oostelijcke winden vallen met sulke dwarlingen op 't hooge land van Gibralter, datmen qualijck by 't hooge land langs uyt de bay geraken kan.

Wilt gy uyt de oost komende de Straet uyt zeylen / en ghy zijt de Spaensen Kust wat na / soo siet wel voor u / want Gibralters-bergh komt dan in u gesight tegen 't land van Barbaryen aen/ en nadien 't land benoorden den berg laegh is / soo schijnt het niet anders of daer is de openingh van de Straet. 't Is voor desen gebeurd / dat eenigen dat alsoo aensiende / daer op aen zeylde/ en alsoo haer Scheepen verzeylde en verlooren. Daerom is 't hoogh noodigh goede agt op desen bergh te slaen / want als men daer wel op let / is hy goet te kennen.

Estepona beyde 5 mijlen beoosten of benoorden Gibralter, en tusschen beyden staen verscheyden vuur-toorens aen de Kust / daer is schoone grond om te setten. Wilt ghy 't setten beoosten Gibralter by de naeste vuur-tooren aen Gibralter, soo set Gibralter z. z. w. van u op 25 badem schoone grond en swart zand; maer wilt ghy 't by de twee vuur-tooren setten / daer is een valeye om water te halen / en set'et daer op 20 of 22 badem / daer is schoone grond en oock beter leggen / om met oostelijcke winden 't zeyl te gaen om de Straet uyt te loopen. Estepona.

Voor Estepona kan men 't setten op 14 badem / dat is een plaets om fruyten en wijnen te laden/ 4 of 5 mijl daer beoosten leyt Maribela, daer tusschen beyden staen 5 waek-toorens aen de kust.

Van Gibralter tot Maribela is de kours n. o. ten n. 9 mijlen. Wilt ghy 't tot Maribela setten / soo brengt de poort van de Stad alsoo / dat ghy hem tusschen de twee pack-huysen / die op de strand staen / en de groote vierkante waeck-tooren / die beoosten de voorsz. Packhuysen staet / deur sien meught / en set'et daer op 9 of 10 badem. recht voor Maribela is de grondt niet schoon. Ontrent een gooteling-schoot bewesten de Stad mag men varsch water haelen. Maribela.

Van Maribela tot Fangerola is n. o. ten o. 4 mijlen / daer tusschen beyden staen oock 5 waek-toorens. Fangerola is een Kasteel / en heeft een schoone zand bay / daer is goede Ankergront op 7 en 8 badem / een vlakke opgaende gron[illegible] / men leydt daer beschut voor een w. z. weste wint. Fangerola.

Van Fangerola tot Cabo de Mol, de west-hoek van Malaga is de kours o. n. o. 2 mijlen / maer van de west-hoek van Malaga tot de Stat van Malaga is de kours n. o. en n. o. ten n. 3 mijlen / 't is daer tusschen beyden al een schoone gront / om overal te setten op 10 of 12 badem. C. de Mol.

Aen dese merken is Malaga kenbaer / beoosten op 't hooge staed een Slot / en daer komen 2 muuren nederwaerts na de Zee tot aen een ander Slot / dat aen 't water leyd / voor dat zelve Slot is nu de Reede / dat de regte Reede plaght te weesen / die geheel is bedorven door 't ballast werpen. Wilt gy 't op de Reede Malaga.

van

van Malaga setten / soo settet op 10/ 11 of 12 badem / oock op 13 en 14 badem dwars van 't hooft af hebbende 't hooft n. ten o. van u / daer is goede gront / en de Anckers houden daer wel / men leydt daer oock wel bewaert voor de Mooren.

Velez Malaga. Oost en oost ten noorden 4 mijlen van Malaga leydt Velez Malaga, daer tusschen beyden is 't goet setten by de wal langhs. Ontrent een mijl bewesten velez Malaga staet een kleyn Kasteelken / daer neffens is 't goet setten op 10 of 12 badem / by de naeste tooren aen 't Kasteelken / daer kan men varsch water aen Lant bekoomen.

De Stat van Velez Malaga leydt ontrent een mijl lantwaert in / maer op de strand staet een groot Pack-huys van verre aen te sien als een Slot.

Wilt ghy uyt de west koomende te Velez Malaga setten / soo schout de west-hoek wat / daer streckt een banck vry wat verre af 't Zee / neffens de wack-tooren die om laegh staet bewesten aen Velez Malaga, en loopt by de wal langhs / die niet naeder koomende dan op 10 of 11 badem / soo sult ghy aen die banck of Rif niet misdoen. Als ghy de Stat van Velez Malaga vanreght beoosten 't voorsz. Pack-huys of tooren / die op de strand staet / hebt / soo settet daer op 12 / 10 of 8 badem. 't Is daer al schoone suyvere gront.

De Kusten van Barbaryen.

DE Barbarysche Kust in de Straet van Gibralter streckt van C. Spartel tot Seuta, o. ten n. en o. n. o 6 of 7 mijlen / maer de C. Spartel en C. de Trafalgar aen de Spaensche wal leggen verscheyden n. ten w. en z. ten o. 5 mijlen.

Seuta. Van Tanger tot Seuta is de kours o. ten n. 4 mijlen. Voor Seuta is een schoone bay en schoone gront / waer men beschut leydt voor zuydooste / zuyd zuyd weste en weste winden.

Tetuan. Van Seuta tot de Reede van Tetuan vijfd'half mijlen. Om uyt de bay van Gibralter na Tetuan te zeylen / soo loopt z. ten o. dight by de hoeck van Seuta om / besonder met een weste wint / want ghy soud anders lightelijk door de stroom / (die dan gemeenlijk om de oost gaet) te leegh verballen. By den hoeck van Seuta koomende / sult ghy voor uyt sien een swarten hoeck genaemt C. Porques zuyden van den hoeck van Seuta af. Men kan C. Porques over Seuta heen sien / alsmen in de bay van Gibralter leydt / want C. Porques is kennelijk / zeylt daer na toe / en geeft met een weste wint geen wint over. Ontrent C. Porques komende / begint gy Tetuan te sien leggende op een hoogen bergh ontrent een mijl lantwaert in, gaet dan soo verre zee waert aen / tot dat 't oost end van de Stat komt over een ront heuvelken / dat op 't hooghe binnen-lant is. In 't midden van de Stat staet een swarten tooren / en in 't alderbinnenste binnen-lant leggen drie kleyne Berghskens / die over 't buytenste binnen-lant heen kijcken / brenght die drie Berghskens over den voorsz. swarten tooren / en set dan soo verre van de wal af / dat 't eerste berghsken van 't hooge-lant bezuyden Seuta na C. Porques toe / komt reght buyten de C. Porques, daer sult ghy diepte hebben 16 badem goede steekgront. Soo ghy 't anders set als op de voorsz. mercken / soo hebt ghy quaede steenighe en scherpe gront. 't Is gebeurt dat / daer sommighe Scheepen settende / haer Ankers soo in de klippen vielen / dat syse niet lighten konden / maer mosten haer touwen af kappen / en de Ankers laten sitten. Daerom van C. Porques afkoomende / soo brenght eerste voorsz. heuvelken / dat achter u in de boght van Seuta bezuyden Seuta leydt / reght buyten de C. Porques, en dat soo houdende en om de zuyd loopende / soo werpt u loot sonder ophouden tot dat ghy steekgront krijght / en soo drae als ghy dat gevoelt soo laet u Ancker vallen: want de plaets / daer steekgrond is / is geen twee Kabel-langhte in 't rondt.

Die noyt te Tetuan geweest is wort lichtelijk geabuseert door den hoek C. Tetuan, alwaer een tooren op staet en die drie mijlen bezuyden Tetuan leydt / deselve aensiende voor C. Porques, te meer om dat eenighe seggen dat Tetuan wel 7 mijlen bezuyden Seuta leydt. 't Is gebeurt dat de Scheepen na desen hoek toe zeylende Tetuan voorby geloopen sijn / daerom is 't best 't sy by daeg of by naght hem niet verre van de wal te begeeven / om C. Porques seekerlijk in 't gesight te loopen.

C. Tetuan. De bay van Tetuan tusschen C. Porques en C. Tetuan is een zant-bay altemael van zant-strant / met leege heuvelkens hier en daer op d'oever / die van verre wel Scheepen schijnen te weesen / maer daer neffens is de gront altemael vuyl / behalven de plaets / alwaer de steekgront is als geseydt is. Tusschen C. Porques en Seuta is 't oock al een schoone zand-strandt / dan daer neffens is al goede gront.

Men set het gemeenlijk voor de Rivier van Tetuan op 16 badem / maer de Turken setten 't by d'innerste hoek / (dat is n. ten o. daer af) 't welk ontrent ¼ eender mijl bezuyden de voorverhaelde Reede is. Een groote musquet-schoot van 't voorsz. hooft is 12 badem diepe zand-gront / maer rondom is de gront scherp en vuyl / die moet ghy mijden.

Een groote mijl van C. Tetuan valt de Rivier Siatsavan, dewelke kan bevaren worden met scheepjes van 80 en 160 tonnen. Daer is veel houdt om masten te maeken.

De haeven van Targa is een seer goede haeven / over al klaer en diep / maer wat nauw in 't ingaen. De z. o. hoek is rood / daer schynt van verre een Kasteel op te staen / maer de n. w. hoek is wat laeger. Dese haven is wel te kennen door de nedergaende steyl- te aen beyde hoeken. Hier is goede Reede / uytgenoomen voor n. ooste en n. o. ten ooste winden. Targa.

Van Seuta tot Penon de velez is 't z. o. wel soo oostelijk 17 mijlen. De Klip is Portugys / en 't vaste lant Moors.

Van 't Gety en loopen der Stroomen.

In d'engte van de Straet maekt hoogh water een z. w. ten z. maen. De stroom loopt daer meer om de west dan om d'oost / met goet weer gaet'er gemeenlijk 4 uuren vloet om d'oost en 8 uuren ebbe om de west / dogh de meeste tijt na dat de wint wayt / en loopt oock tot sommighe tijden soo sterck / dat 't et ravelt als of 't over droogh ten en ondiepten loopt.

Te Gibralter op de Reede maeckt een zuydweste-maen hoogh water / maer daer gaet weynigh stroom / 't water rijst'er en daelt'er ontrent 3 of 4 voeten. Binnen 't nauw van de Straet oostwaert aen / als tot Malaga, Maribela en and're plaetsen gaet geen stroom dan soo als de wint die drijft.

Streckingen en Courssen.

Van Calis tot de hoeck van de Straet is de kours z. z. o.	7 mijlen
Van C. Trafalgar tot Tarifa z. o. ten o.	3 mijlen
Van Tarifa tot den hoek van Gibralter o. ten n.	4 mijlen
Van den hoek van Gibralter tot Maribela n. o. ten n.	9 mijlen
Van Maribela tot Fangerola n. o. ten o.	4 mijlen
Van Fangerola tot de west-hoek van Malaga o. n. o.	2 mijlen
Van de west-hoek van Malaga tot de Stad Malaga n. o. en n. o. ten o.	3 mijlen
Van den hoek van Gibralter tot Malaga n. o.	18 mijlen
Van Malaga tot Velez Malag o. en o. ten n.	4 mijlen
Van Malaga tot Seuta n. o. ten n.	20 mijlen
Van Malaga tot Penon de velez z. wel soo Oostelijk.	24 mijlen
Van d'hoek van Gibralter tot C. de Gata o. ten n.	47 mijlen
Van C. Spartel tot de Scheminkelbergh o. ten n.	4 mijlen
Van de Scheminkelbergh tot d'hoek van Seuta z. ten o.	2 mijlen
Van de hoek van Seuta tot de Reede van Tetuan z.	4 of 5 mijlen
Van Tetuan tot Targa o. z. o.	8 mijlen
Van Targa tot Penon de velez o. wel soo zuydelijk.	7 of 8 mijlen
Van Seuta tot Penon de velez z. o. ten o. wel soo oostelijk.	17 mijl.
Van C. Trafalgar tot C. Spartel z. ten o.	5 mijlen
Van Tarifa tot C Spartel zuyd ten westen en z. z. w.	4 mijlen
Van Tarifa tot de hoek van Seuta z. o. ten o.	6 mijlen
Van den hoek van Gibralter tot Seuta z. ten o.	4 of 5 mijlen
Van den hoek van Gibralter tot Penon de velez z. o. ten o. en z. o.	20 mijlen
Van den hoek van Gibralter tot Cabo de Tres Forcas o. en o ten z.	38 mijlen
Van Seuta tot Salobrenna o. n. o.	30 mijlen
Van Seuta tot C. de Cata o. n. o. en o. ten n.	47 mijlen

Hooghten.

't Eyland Calis leydt op	36 graden 30 minuten.
C. de Trafalgar op	36 graden 8 minuten.
J. Tarifa en C. Cabrita op leggen op	36 graden 4 minuten.
Maribela leyd op	36 graden 40 minuten.
Malaga op	36 graden 55 minuten.
C. de Spartel op	35 graden 48 minuten.
Seuta op	35 graden 52 minuten.
Tetuan op	35 graden 34 minuten.
Penon de velez op	35 graden 15 minuten.

Hoe haer de Landen uyt der Zee verthoonen.

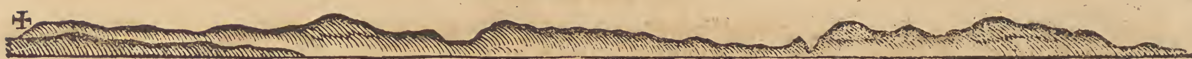

Aldus verthoont 't Eylant van Calis n. o. ten o. 5 of 6 mijlen van u sijnde.

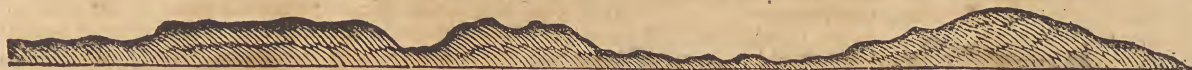

Alsmen uyt de west komt en de Straet in wil / soo verthoont hem de Spaensche Kust aldus / als 't Noordelijke eynd n. n. o. ontrent 6 mijlen / en d'Oostelijkste hoek na de Straet toe ontrent 5 mijlen van u is.

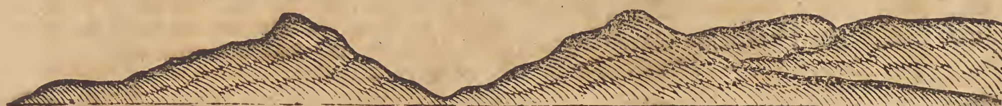
Dit

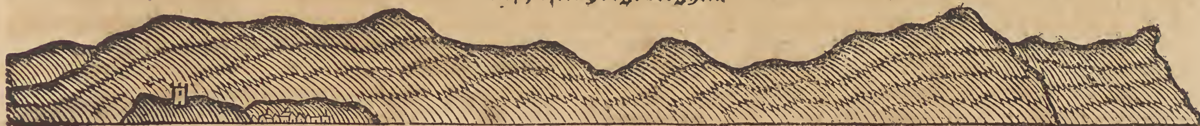
Dit behoort aen de voorgaende Figuur / de kruyskens aen malkanderen.

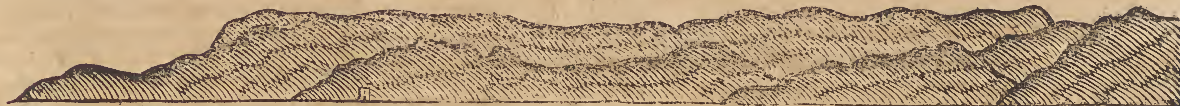
Aldus verthoont de Spaensche Kust / alsmen uyt de west tegen de Straet komt / als de noorderste hoek n. ten o. en de zuyderste hoek n. o. van u is / en ghy ontrent 6 mijlen daer af zijt.

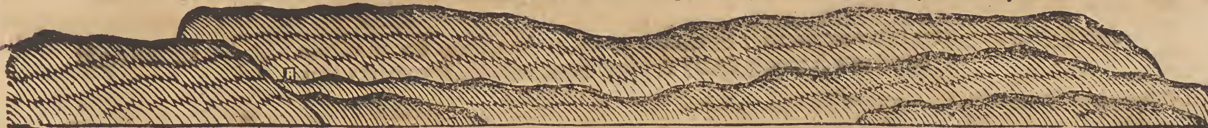
't Hooge landt buyten Tarifa aen de Spaensche Kust doet hem aldus op / als ghy daer neffens zijt / en sijn seer hooge berghen.

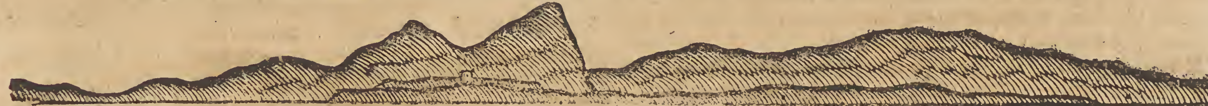
Aldus is de Spaensche Kust gedaen / als Tarifa noord van u is / den bergh Gibralter siet ghy dan noordoost van u buyten d'oost-hoek uytsteeken.

Dus verthoont 't lant bewesten Gibralter, als de west-hoek west / en Gibralter noord van u leydt.

Dit lant daer beoosten aen koomende leydt in de boght van Gibralter, en loopt tot aen de Straet van Gibralter.

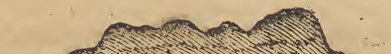
Dus verthoont Gibralter, als 't noord van u is / dan komt dit lant aldus daer beoosten uyt / d'oost-hoek leydt dan n. ten o. van u / en de Stad kan men dan niet sien.

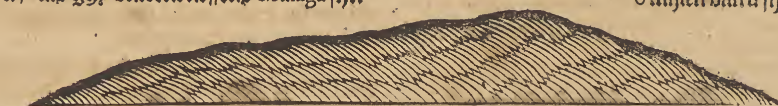
Uyt d'oost koomende en Gibralters-bergh w. ten z. 10 mijlen van u sijnde verthoont aldus.

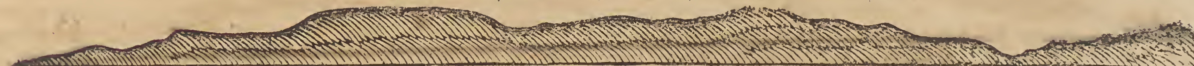
Gibralters-bergh verthoont aldus wesende w. z. w. van u / als ghy ontrent neffens Malaga sijt.

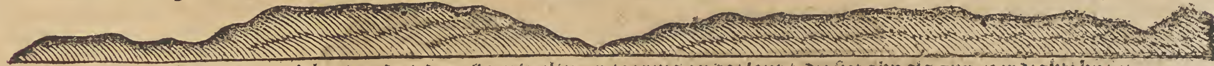
Aldus verthoont Gibralters-bergh z. ten w. 6 mijlen van u sijnde.

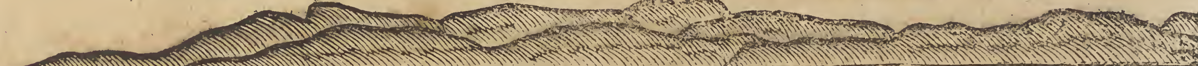
Den bergh tegen over Gibralter leggende verthoont aldus / als hy / wanneer men uyt d'oost komt / z. w. soo verre alsmen hem sien magh van u afleyd.

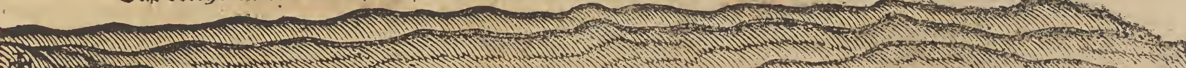
Dus verthoont 't lant beoosten Gibralter, als 't n. w. ten n. 6 mijlen van u is / de vuur-tooren kan men dan niet sien.

Dit komt beoosten aen 't boovenste / daer staen veel vuur-toorens op dat lant / die siet ghy als ghy daer dighte by zijt / by de vuur-toorens van Gibralter is veel varsch water / daer gaet een Rivier 5 of 6 mijlen Landewaert in.

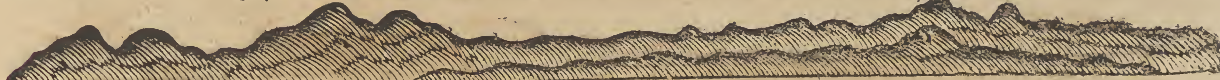
Dus verthoont 't lant beoosten of benoorden Gibralter na Maribela toe / als de laege hoek w. ten n. van u is.

Dit behoort aen 't boovenste / en loopt na Maribela toe / de kruyskens aen malkand'ren.

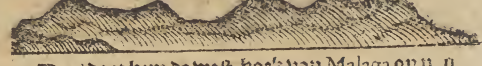
Dus verthoont 't land tusschen Maribela en Malaga, alsmen daer ontrent 6 mijlen af is.

Dus verthoont 't land tusschen Maribela en Malaga, als ghy koomende ontrent 5 mijlen buyten de wal daer voor by zeylt / 't is een seer hoogh lant.

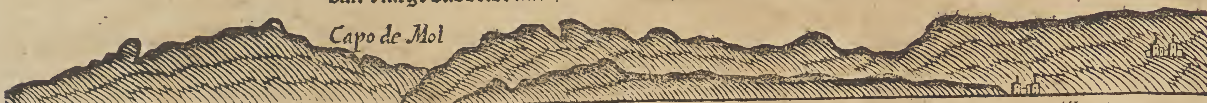
Dus verthoont 't land van Malaga w. ten z. van u sijnde / want dan zijt ghy reght voor Salobrenna.

Dus doet hem de west-hoek van Malaga op n. o. 6 of 7 mijlen van u leggende.

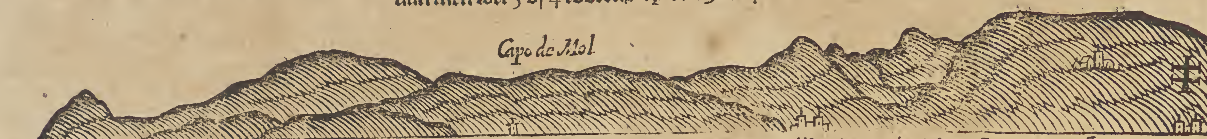
't Lant ontrent 5 mijlen bewesten Malaga verthoont hem aldus n. o. van u sijnde. Fangerola komt dan aen 't oost-eynde van 't laege dubbelde lant / en een baleye daer reght boven.

Dus verthoont hem 't lant bewesten Malaga, als ghy uyt de west-komt / en d'hooghe bergh n. o. ontrent 5 mijlen van u is / dan kent ghy 't Kasteel sien / dat staet ontrent 4 mijlen van Malaga, oock sietmen een klooster aen den hooghen Bergh / gelijk als hier af gebeeld is.

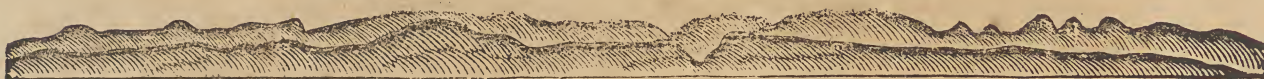
Dese hoek leyt bewesten Malaga, de Stat komt ontrent een mijl beoosten d'hoek / alsmen daer wat na by komt / soo kan men wel 3 of 4 toorens op den hoek sien.

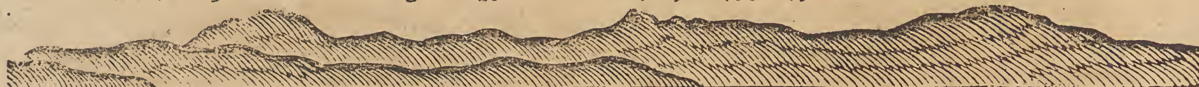

Aldus verthoont 't lant bewesten Malaga, als 't n. ten o. en n. n. o. ontrent 3 mijlen van u is / dan siet men de Stat Malaga bewesten de hoogen Bergh leggen / gelijck in dese en de volgende Figuur verthoont wort.

Dese Figuur volght aen de boovenstaende / de kruyskens aen malkanderen. De Kerck van Malaga komt dan reght beneeden 't Kasteel te staen / dat leyt dan ontrent noord 5 mijlen van u.

Aldus verthoont 't lant van Malaga, als ghy daer ontrent 4 mijlen af zijt / sijnde de west-hoek n. n. w. van u.

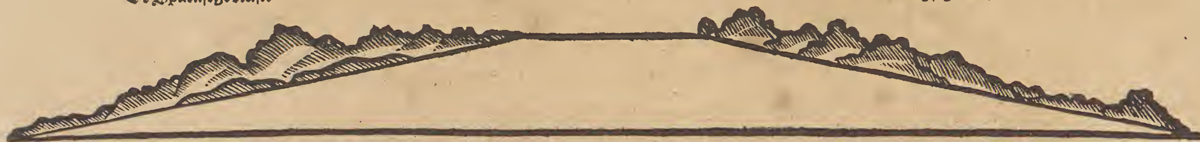
Aldus verthoont 't lant beoosten Malaga, als 't n. ten o. en de Stat Malaga noord van u is.

Aldus verthoont 't lant bewesten Malaga, als ghy daer dighte by zijt / en de hoek daer bewesten / daer de vuur-tooren op staedt / noord noord west van u is.

Dit volght beoosten 't voorgaende / en ghy zijt dan 3 of 4 mijlen van de Stat die ghy wel sien meught / by klaer weder soud ghy de scheepen wel op de Reede van Malaga sien leggen.

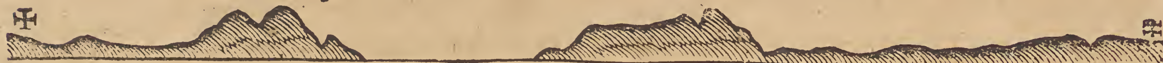

Aldus verthoont 't Nauw van de Straet, alsmen uyt de west daer voor komt.

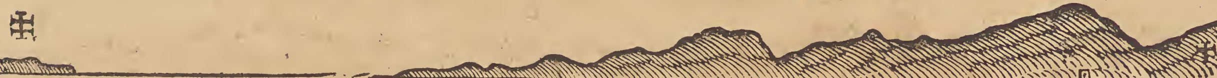
Dus verthoont de Scheminkel-bergh leggende z. w. 7 of 8 mijlen van u.

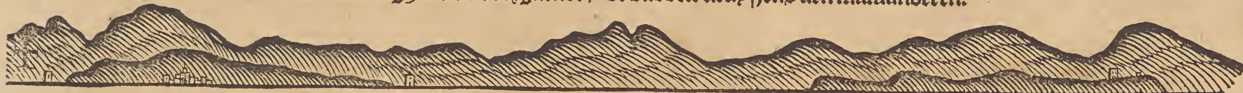

Als de Scheminkel-bergh z. w. en Gibralters-bergh w. z. w. van u leggen / soo verthoonen sy haer met de Spaensche kust benoorden / en de Barbarysche kust bezuyden de Straet, gelijk in dese 4 Figuuren verthoont wort / Maribela siet ghy dan noorden ten westen van u.

Dit behoort nogh van 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

Dit vervolght aen 't voorgaende / de dubbele kruyssiens aen malkanderen.

Dit behoort nogh aen 't voorgaende / de lange kruyssiens aen malkanderen.

Pascaart van de Zee Kusten van
GRANADA en MURCIA
Tusschen Velez Malaga en C.S Martin
Als meede de
BARBARISCHE
Zee-Kusten tusschen Penon de Veles en C.Ivy.
Seer Naukeurig Opgestelt en van veel Fouten verbeetert
'tAmsterdam *by* Ioannes *van* Keulen
Boekverkooper aan de Niewenbrugh in de Gekroonde Lootsman
Met Privilegie voor 15 Iaar.

Duytsche Mylen 15 voor een Graat
Spaansche Mylen 17½ voor een Graat
Eng. en Fra. Mylen 20 voor een Graat

De Boght van Almeria in 't groot.

De Haven van Cartagena in 't groot.

De Haven van Buzema in 't groot

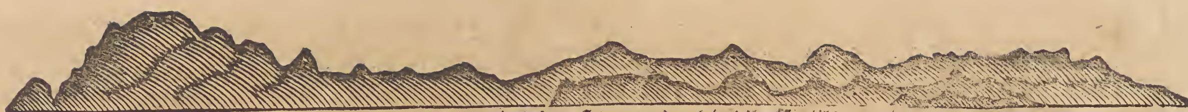
de Reede Achter de Zafarinos Eylanden in 't groot

M U R S I A.

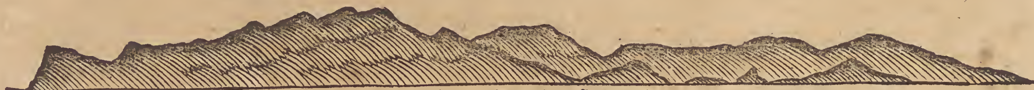
G R A N A D A

B A R B A R I J E

Almeria, Aldra, Cartagena, Zafaria, Denia, Xabea, C. S. Anthonio, C. S. Martin, Villa Iosa, I. Benidorme, Alicante, Castel Luigar novo, C. de S. Paulo, I. de S. Paulo, Guardamar, La Matta, R. Segura, C. Cerrera, Punta del Pinacta, Cartagena, C. Albufera de Palos, I. Grossa, Formigos, Susara, Almazaron, C. Copa, Portilla, Vera, Velez Malaga, Atalaia de Velez, P. de torres, Almunecar, Granaat borgh, Motril, Salobrena, C. de Sacratiff, Castel la ferra, Requeza, Almeria, Aldra, de Gato, Alboran, C. Ivy, C. Falcon, C. Ferrat, Oran, C. Carbon, Arzeni, Marzaqui vivir, Azibika, C. Figalo, C. de Hone, Hone al One, Golfo de Zerena, I. de Lamadicos, Guardia, Zerem al Zirzan, Tegonisi, Libaci, Milonia, C. de 3 forcas, Alcudia, Cassasa, Larguirato, Casasa, Elis, Belis, Penon de Velez, Buzema, Tarfogarete, Bedendor, Melilla, P. Novo, I. Zafarinos, Salinas

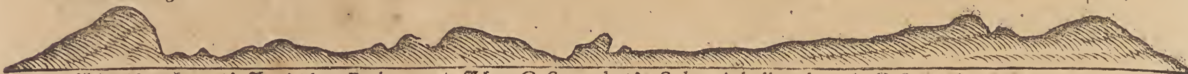
Dus verthoont C. Spartel als 't oost ten zuyden vierd'half mijl van u is.

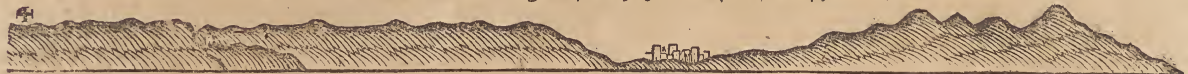
Dus verthoont C. Spartel, als 't zuydoost ten oosten 6 mijlen van u is.

Alsmen uyt de west tegen de Straet komt / soo verthoont de Kust van Barbaryen aldus / als de noordoost-hoek oost ten zuyden en 't zuyd-eynd z. o. ten o. van u is / en ghy nogh wel 6 mijlen daer af zijt.

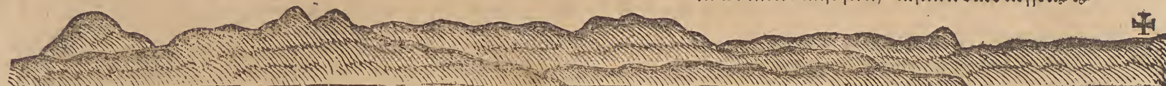

Aldus verthoont 't Landt van Barbaryen tusschen C. Spartel en de Scheminkelbergh, als C. Spartel z. o. ten z. 4 mijlen en de Scheminkel-bergh oost ten zuyden 9 of 10 van u zijn.

Alsmen de Straet inzeylt / en de zuyd of de zuydwest-hoek zuydwest van u is / soo verthoont 't Landt aldus.

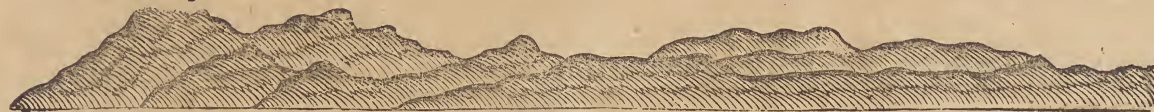
Tanger leydt dan bewesten dese valeye reght binnen den Bergh / soo dat ghy weynigh van de Stat sien kent / maer men kanse sien / alsmen daer neffens is

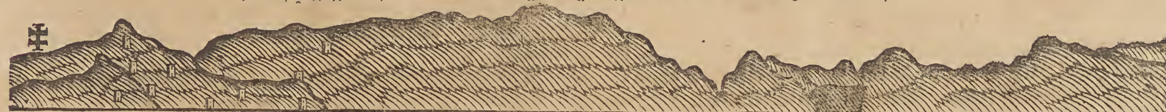
Dit Landt volght beoosten aen de boovenste / de kruyskens aen malkanderen.

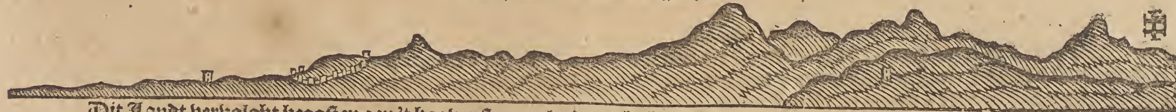
Dit volght nogh beoosten aen de boovenste / en streckt al na de Scheminkel-bergh toe / en verthoont aldus / als 't z. z. o. van u is.

Aldus is de Scheminkel-bergh of de Aapen-bergh verthoonende / als hy oost van u is / en vervolght aen de boovenstaende Figuur / dan kan men op dat pas geen Landt daer buyten meer sien.

Dit Landt met de Huysen en Toorens komt beoosten aen de Scheminkel-bergh na Seuta toe / en verthoont aldus / als men daer neffens is.

Dit Landt vervolght beoosten aen 't boovenste / en leydt reght bewesten Seuta. Seuta leydt in een valeye tusschen 2 hooghe berghen.

Dit is den Bergh beoosten Seuta, en verthoont aldus / als hy zuyd van u is. Daer gaet een muur vooven op 't hoogh om den Bergh. De Stad leyd daer bewesten in een valeye.

't Landt van Targa aen de Barbarysche Kust beoosten Tetuan leggende z. ten w. van Malaga, doet hem aldus op / als 't oost-eynd zuyd ten westen / en 't west-eynd zuyd-west ten westen van u leyd. 't Is hoogh Landt / men kan 't wel 16 mijlen in Zee sien.

De Tweede Verthooninge,

VAN DE

Zee-Kusten van Granaden en Murcia, tusschen Veloz-Malaga en C. S. Martin, met de tegen-over geleegene Zee-Kusten van Barbaryen tusschen Penon de Velez en C. Ivy.

VAn Velez-Malaga tot Almunecar is de kours o. en o. ten z. 11 oft 12 mijlen. Tusschen beyden is de Kust schoon / men kan 't aghter alle hoeken tusschen beyden setten. Maar 2 mijlen bewesten Almunecar is een hoek / daar een buur-toozen op staat daar aghter is goede Reede voor de weste wind.

Almunecar. Tot Almunecar setmen 't bewesten de klip / daar 't Capelleken op staat / op 12 baadem goede grond / en men leyd daar beschut voor Oosten en w. n. weste winden.

Salobrenna. Salobrenna leyd 3 mijlen beoosten Almunecar. 't Is een kleyn steedeken met een Kasteelken leggende op een bergh. Een wey-

nigh om d' oost-hoek van Almunecar reght voor Salobrenna leyd een kleyn Eylandeken / daar men bewesten setten kan en beschut legghen voor oost-noordooste en Weste winden hebbende luwte van d' Oost-hoeck van Almunecar. Want 't is de beste Reede / want daar legghen alle scheepen op 14 en 15 vadem steeck-grondt / want op 16 vaadem leydt men daar al wat upterlijk / alhoewel men beoosten dit Eylandeken mee setten kan. Dit Eylandeken is rondom schoon / ghy kent daar sonder schroomen dighte by om loopen / oock ter nood tusschen dit Eylandeken en 't vaste land doorloopen / want 't is tusschen beyden 16 oft 17 voeten diep.

Modril. Twee mijlen beoosten Salobrenna leyd Modril in den selven Inham wel een half mijl landewaart hebbende 2 Kerken en wat geboomte daar ontrent / op d' oever staat een vierkante toorn. Men set het neffens dien toorn op 12 oft 13 vaadem / alsoo dat men 't toorenken op d' Oost-hoek buyten d'and're hoek effen zien kan. Men leyd daar op een schoone grond beschut voor d' ooste wind. Maar een zuyd oosten en zuyde wind maakt aldaar (gelijk tot alle plaatsen aen dese Kust) een laager-wal.

Als ghy van Cabo de Gato afkoomende te Modril weesen wilt / soo sult ghy / 't leege land van Almeria 3 oft 4 mijlen gepasseert zijnde / en ontrent 3 oft 4 mijlen buyten de wal zeylende / een langen schuynen hoek seer slecht voor u sien leggen / en ontrent 3 mijlen daer bewesten / sult gy noch gewaer worden een and're heuvelachtige hoek / dat is d' Oosthoek van Modril genaemt C. de Sacratijf, daer bewesten leyd Modril.

Castel de Ferro. Van d' Oost-hoek van Modril tot 't kleyne Kasteelken Castel de Ferro leggende aen de Waeter-kant op een ronden bergh is 't oost ten noorden 3 mijlen / daar neffens is goede Reede voor de Weste wind.

Adera. Van Castel de Ferro tot Adera is de cours oost ten z. 6 mijlen. De buytenkust is daer ontrent al leegh slecht landt geheel tot Almeria toe / soo dat ghy tot sommige plaetsen / een mijl buyten de wal zijnde / 't buyten-land niet sien kent / maer 't binnenland is geheel hoogh.

Tot veel plaetsen in de Middellandsche Zee, en voornaemlijk ontrent dese gewesten / moet men soo wel aen de laeger-wal als aen de hooger-wal setten / want daer zijn dikwils niet veel Havens te bezeylen. Maar als gy op een Reede legt / soo pas wel dat u tuygh vaerdigh is om / wanneer 't stormen wil / u Ankers daer tegen upt te brengen. Als 'er onweer voor handen is / soo wort men 't somtijts wel by na een halven dagh te vooren gewaer aen 't rasen van de Zee. Als de wind dwars op de wal is / soo heeft men geen grooten nood van de wind / om datse tegen de hooge landen aen dood wayt / maer daer staet wel grof water / daar men een goed anker en touw moet tegen setten om dat onweer af te rijden.

Almeria. Van Adera tot Almeria is de cours noord oost 4 mijlen. Almeria leyd in een moye Inwijk of bay / daer men over al setten kan waar men wil / leggende beschut voor een west zuyd weste en oost zuyd ooste wind. Wilt ghy 't Almeria ten anker loopen / soo brenght C. de Gato oost zuyd oost / de hoek van 't laage land bewesten de stad zuyd west wel soo westelijk en 't Kasteel Aladra noord wel soo oostelijk van u / en set het op 16 vaadem schoone grond. De Reede voor 't Kasteel Roquera is oost zuyd oost een gootelingh schoot daer af en van de hoek met 't rif noord oost / Almeria leyd van daer 2 mijlen benoorden 't Kasteel Aladra leyd noord oost ten oosten 3 oft 4 mijlen en C. de Gato oost ten zuyden ontrent 5 mijlen van die Reede.

Cabo de Gota. Van Almeria tot C. de Gato is de cours zuyd oost 4 mijlen. Over de west zijde van C. de Gato is 't mede goed setten voor oostelijke winden / maer zuyd ten westen / zuyd zuyd west / en zuydwest ontrent een vierendeel van een mijl van dien hoek leyd een blinde klip 8 oft 10 voeten / of na 't seggen van eenige niet meer als 4 of 5 voeten onder waeter / daer ghy u voor wachten moet / 't sy dat gy upt d' oost koomende by de kaap om na Almeria gaat / of dat gy van Almeria afkoomende by de kaap wilt upt loopen of daer achter setten. Men kan hem lightlijk sien barnen / als 't hard wayt.

Ontrent een mijl beoosten C. de Gato leyd een schoone Inham bequaam om Reede te maaken voor westelijke en zuyde winden / maer ooste en zuyd ooste winden maecken daer laeger-wal. 5 of 6 myle‍n beoosten C. de Gato leyd noch een goede Reede voor de zuyd weste wind. Men set het daer recht beoosten den hoek / daer een kleyn klipken by leyd boven waeter / op 13 of 14 vaadem / leyd 't Kasteel / dan 't is daer schor. Ontrent 7 of 8 mijlen beoosten Cabo de Gato Muxacra in een schoone Zandbaygenaemt Trabay dicht aen de waeter-kand / daer neffens is goede Reede voor noorde en westelijke winden. 't Land strekt daer z. w. ten z. en noordoost ten noorden van d' eene hoek tot d'ander / en 't Kasteel leyd recht in de bocht tusschen beyde hoecken.

Almazaron. Van C. de Gato tot Almazaron is de de cours noord oost ten noorden 18 mijlen. Almazaron leyd in een groote Inham / daer leyd een Kasteel / en een weynigh beoosten 't Kasteel leyd een klip daer een waaktooren op staet / daer kan men 't by setten / de grond is daer schoon.

Carthagena. Van Almazaron tot Carthagena is de cours oost noord oost en oost ten noorden 5 mijlen. 2 mijlen bewesten Carthagena leyd een seer kennelijken platten bergh. Wilt ghy upt d' oost koomende te Carthagena in de Haven loopen / soo gaet tusschen d' oost hoek en 't Eylandeken deur / 't is daer niet wijd maer geheel diep / te weeten 15 / 16 / 17 vadem en dieper Singel-grond / en loopt dan al noordwaert in. 't Ooster-gadt strekt van de buytenste hoek tot de binnen hoeck west noord west en oost zuyd oost. Als gy de boght / die in 't noord oost leyd / voorby zijt / soo verlaet d' oostwal en geert na de west-wal / want de tweede hoek van d' oostwal is niet schoon / daer leggen blinde klippen 10 of 12 voeten onder water. Regt midden in de haven leyt oock een blinde klip van oneffene en barre klippen / daer niet meer als 4 of 5 voeten water op is / maer aen beyde zijden van die klip is 't ruym en wijdt. Gy moet wel verdaght zijn als gy te Carthagena in de Haven zeylt / dat in 't midden van 't gadt van de Haaven binnen den hoek een steen leyd / als oock voor de Haven een hoogh maer geen lang Eyland leyd / en ontrent west 200 of 300 vaedem daer af een esten met 2 scherpe puncten onder een bood langhte boven breedt maer aen beyde zijdan steyl / en spits / 11 voeten onder waeter. Als ghy op deese steen zijt / soo komt d' oost-hoeck van 't gad van de Haven aen de steylte van 't hooge Kasteel van de Stadt / en als de witte tooren in de leeghte van de Stadt komt aen de west kant van d' oude meulen de westelijkste van de 2 / die op 't hooge staet / dat zijn 2 goede langhsmerken / maer tot een dwars-merck komt de hoek / die beoosten leydt / recht over de hoeck van 't Eyland. Dit is 't merk om de voorsz. klip te mijden. Als ghy in de Haeven komt / en brenght de witte meulen / die bewesten de Stadt een Stuck weeghs in 't land staet / recht over 't laeghste gloy of dal van allen / die ghy in 't veerste binnen land bewesten de Stad ziet / soo zeylt ghy recht op die voorsz. blinde klip / maer gy moet de meulen aen een van beyde zijden van 't gloy houden / en dan sult ghy die klip misloopen. Als gy van bewesten de Haven van Carthagena inloopt / soo hebt gy ruymte en wijte genoegh om in te laveeren / en gy hebt niet te mijden als 't voornoemde Eylandeken / dat is aen de westzijde vuyl / en die voorsz blinde klip / die midden in 't gad leydt / maer loopt noord aen recht na de Stadt toe / en sett'et daer voor de west wal naest op 5 / 6 / 7 of 8 vadem / daer sal d' oosten hoek zuyd zuyd oost en de west-hoek zuyde ten westen en zuyd zuydwest van u leggen. Dight voor de Stadt is 't 8 / 9 en 10 voeten diep.

Klip in de Haven van Carthagena.

Beoosten de Haven van Carthagena is een groote Zandt-bay / alwaert 't goed leggen is / voor noord weste / noorde / en ook voor noordooste winden.

Van Carthagena tot Cabo de Palos is de cours oost ten zuyden 5 mijlen. Onder C. de Palos aen de west zijde is 't ook goed setten voor ooste en oost noord ooste winden. Op de kaep staet een groote vuur-tooren. Cabo de Palos.

Oost noord oost wel een derde van een mijl 't Zee van C. de Palos af leggen 2 klippen booven waater / waer van d' oostelijkste de grootste is / en tusschen beyde dese klippen leydt noch een blinde klip. Men kan tusschen C. de Palos en dese 2 klippen wel deur zeylen.

Twee kleyne mijlen benoorden C. de Palos leyd die groote klip Ilha Grossa, want van de kaep tot deese klip is de kours reght noord. Ilha Grossa.

Een half mijl benoorden C. de Palos, of een gootelingh schoot benoorden de vuur-tooren op d' upterste hoek van de Kaep staende / is een moye Zand-bay / daer is 't goed leggen voor westelijcke winden op 8 vaadem zand-grond tusschen die voorsz. vuurtooren en 't Eyland in / doch de tooren naest: Gy kent hier brandhout genoegh krijgen / soo ghy de moeyte niet ontsiet om die van 't land te haelen.

Van C. de Palos na Alicante toe is de geheele kust een schoone strand / men kan tot Alicante toe by de wal langhs zeylen op 12 of 13 vaedem. Maer 't land benoorden C. de Palos wel 5 of 6 mijlen weeghs na de boght van Alicante toe / is al leeghaghtigh en duynigh land by de Zee langhs / en 't binnen-land is hoogh. Daerom by nacht in die bocht leggende soo zijt 'er op verdaght / dat gy niet op de strand zeylt / want 't hooge binnenlandt kan u licht bedriegen.

Van C. de Palos na Alicante tot 't Eyland S. Paulo is de kours noord noord oost 13 mijlen / en voorts van 't Eyland S. Paulo tot Alicante is de kours noord ten weste 3 mijlen. Als gy by S. Paulo komt / soo mijd 't Rifken / dat daer af zuydwest ten westen en noord oost ten oosten in zee loopt / doch gy kent het op 7 of 8 vadem wel overlopen. Tusschen de wal en S. Paulo deurloopende / moet gy een klip / die tusschen beyden leyt / schouwen. Ook kent gy tusschen dese klip en 't Eyland deur. Als gy hier tusschen deur zijt / soo gaet noordwaert na Alicante toe / gy kent sonder misdoen op 4 of vaedem by de wal langhs loopen. Gy moet het recht voor 't hoofd te Alicante setten / dat gy de Poorten van 't hoofd kent deur zien / op 5 / 6 en 7 vaedem / daer is de beste Reede / dan leyd d' oost-hoeck oost noord oost van u. Gy kent 'er ook setten op 10 / 12 of 13 vadem / als 't u lust. 't Eyland S. Paulo. Alicante.

Wilt gy van Alicante koomende om zuydt na Allimatta loopen / soo gaet op 4 vaedem by de wal langhs zuyd aen tot om de hoek van S. Paulo. Om de hoek koomende soo wort gy 't Kasteel Lugar gewaer / sett'et dat Kasteel noord oost van u is / op 4 vaadem / soo leyd d' oostelijkste hoek oost ten noorden en 't Kasteel Guardamor zuydwest / en 't land bezuyden 't Kasteel zuyd zuydwest van u. Dit is een schoone Reede voor een noordooste en zuydweste wind. 't Kasteel Guardamor leyd op een bergh / en een weynigh daer bezuyden leyd Alimatta in een laaghte / en Alimatta.

en is een vier-kante vuur-tooren met een muur / sonder eenige huysen daar ontrent / en 't is de eerste Tooren bezuyden 't Kasteel. Met oostelijke en zuydelijcke winden is 't voor Alimatta niet wel te leggen / daarom moet men dicht voor 't Kasteel Lugar Nuovo setten / maer soo ghy om 't haestigh laden voor Alimatta setten wilt / soo set'et recht neffens de vuur-tooren op 7 of 8 vadem / daer kent ghy uyt de marsch 't zoud op het land wel sien / en ghy leght daer beschut voor de zuydweste wind / maer ghy moet oppassen / dat de Galeyen u niet overvallen.

Benidorme. Van Alicante tot het Eylandt Benidorme is de kours noordoost 4 mijlen. Neffens Benidorme leyd een schoone Zandbay / daer leyd men wel beschermt voor de zuydweste en weste winden / maer niet voor de Turcken / om dat daer geen sterckte is. Benidorme is een hoogh Eyland / en leyd een kleyne mijl van het land.

Cabo de S. Martin. Van het Eyland Benidorme tot Cabo de Sant Martin, is de kours oock noordoost 4 mijlen. Dese Kaep is een hooge steyle hoeck / maer geheel laeghachtigh buyten land. Als ghy uyt de west koomende / noch 8 of 9 mijlen van u de Kaap gewaar word / soo siet ghy 't buyten-land niet: dat nochtans een groot stuck buyten den hoogen bergh leyt / die ghy siet / daerom moet gy u kours wat oostelijker neemen als na den hoogen bergh / of ghy soud 's naghts of donker weeder zijnde / lightelijk op de kaap zeylen.

Alboran. West zuyd west van de west-hoek van 't Eyland Alboran leggende tusschen de Kusten van Granaden en Barbaryen in 't vaarwaeter is 't 12 vaadem diep vaste Zand-grond / daer leydt ghy beschut voor d'ooste wind / en nooyt is de grond hier scherp.

De Kusten van Barbaryen.

VAn Penon de Velez tot Bottay is 8 mijlen. Om de hoeck van Bottay is de boght van Buzema ontrent 2 mijlen breed

Buzema. zijnde / en loopende ontrent een mijl inwaert. Hier in leyt men by d'oost-hoek beschut voor d'ooste winden / maer by de west hoek voor de weste winden / binnen de west hoek leyd een Eyland / als gy daer ontrent komt / soo loopt op 't lood daer bezuyden om en sett'et daer binnen op 3 of 4 vaadem / soo gy goede grond begeert. Daer benoorden na de wal toe leyd een kleyne klip / soo dat ghy achter dat eyland beschut leght voor alle winden / als de noord noord weste wind / die blaest daer reght in / en de Zee slaet aen de buytenkant van de West-hoek tot d'oosthoek / gelijk of'er banken en ondiepe plaetsen waeren. Maer in de bay / hebt ghy geen groote onstuymige baeren / soo dat dese bay is de beste Reede op de geheele Kust van Barbaryen. Hier wort somtijts voor Amunitie van Oorlogh en Sleswijks lijnwaed gehandelt Wasch en Daedels / die op de Christen-Kusten wederom gesleeten worden. De Koop lieden hier zijn Jooden / maer de Moozen hebben 't gebied / die light de Jooden de waeren ontneemen en de Schipper / of Koopman / onbetaelt laeten gaen.

Cabo de tres Forcas. Van Buzema tot Cabo de tres Forcas, is de kours oost noord oost 13 mijlen. Achter de Kaep is goede Reede voor alle winden / uytgenoomen de zuydooste wind / die blaest uyt de Golf van Melilla daer recht op aan / maer ghy moet 'er op een Goteling-schoot daer by om loopen / want de hoeck van die kaep is vuyl / en 't meestendeel van die Klippen leggen boven water.

Melilla. Van C. de tres Forcas tot Melilla is de kours zuyd zuydoost 7 mijlen / de plaets is Portugijs / en heeft een slenckje voor Fregatten / maer de Scheepen / die daer te doen hebben / moeten in openbare Zee rijden.

De Zefarinische Eylanden. Van Cabo de tres Forcas tot de drie Zerafinische Eylanden, is de Kust droogh en vuyl. 't Westerste van dese 3 Eylanden is 't grootste en hoogh / maer wel te onderscheyden / als men uyt de noord daer na toe komt. d'Andere twee zijn lager / maer leggen dicht by malkanderen / makende t'samen een halve Maen. Tusschen d'Eylanden en de vaste wal is 12 vadem klay-grond / soo dat de anckers / die wat mager zijn / door de beweegingh in 12 uuren tijds daer seer vast in kleeven; maer naby 't oosterste Eyland is op 6 vadem harder grond / daer kent ghy by de Kust sonder kappen / bevrijd voor alle winden rijden. Wilt ghy daer setten / soo zeylt vry rontom deur en weer deur d'Eylanden sonder vrees / maer mijd de vaste wal / om dat 'et daer voor soo geheel droogh is / en de bank is aen de uyter-kant schor. Van 't westersche Eyland tot de vaste Kust is 't een Canon-schoot wijd / maer van 't Oosterste is 't wijder en dieper / hier is 't waeter onstuymigh. Hier soude wel goede Handelingh zijn / indien de Barbaren goed en getrouw waeren. Ik waerschouw alle getrouwe Zee-lieden / soose tot haer vernoeginge soecken te koomen / datse 't Westerlijke Eyland niet aen doen.

Cabo di Hone. Van Cabo de tres Forcas tot Cabo di Hone is de kours oost ten zuyden 17 mijlen / maer van C. di Hone tot Cabo Figalo noord oost ten oosten 8 mijlen. Tusschen beyden in de Golf Sereni leyd 't Eyland genaemt Ilha di Limachos. In dese Golf of Inwijck is goede Reede / maer oopen voor de noordelijke winden. Hier is by de Tremisen profijt te soecken in kostlijkheeden / want de zijde is hier by meenighte.

Cabo Falcon. Van C. Figalo tot Cabo Falcon is de kours noord oost acht mijlen. Tusschen beyden leyd een Eyland aen de kust.

Bibis zijn 3 Eylandekens / daer de Galeyen met planchen te lande om waeter gaen. Daer is niet dat hinderen magh of men siet'et booven waater. Men kan daer binnen deur / 't is 3 mijlen wijdt. Op 't Westerste sijn Konijnen / en neffens dat en 't noordelyckste is Reede voor d'Ooste wind / maer aen d'oosthant van 't Oostelijkste / neffens een zand-bay / die schoon waater heeft / is Reede voor de Weste windt.

Oran. Beoosten C. Falcon leyd Oran. Die daer weesen wil / gaet van C. Falcon zuyd oost aen tot dat hy by een and're hoek komt leggende 2 mijlen van C. Falcon af / en van die hoek af leyt een Klip booven waeter / daer een kruys op staet. Loopt daar vry dighte by in / want 't is een wyde bay / en wijck dan westwaert op by 't Kasteel Marzaquivir, dat groot en sterk is en daer boven om hoogh staen 2 Waak-toorens / en set'et daer op 12 / 9 en 10 vaedem schoone grondt. Van Marzaquivir tot Oran is 't een mijl. De Stad leyd om laegh aen strand / hebbende een kleyn Haeventje / maer geen beschut voor noordelijke Winden. Aen de west-zijd van de Haeven in 't inkoomen staet op 't hooge een Kasteel / en 't geberghte noch recht daer booven verthoont met een dal gelijk een Zadel. 't Is seer kennelijk want men kan 't verre in Zee zien.

Cabo Ferrat. Van C. Falcon tot C. Ferrat is de cours oost wel soo noordelijk 7 mijlen. Voor Tugilmac, dat beoosten C. Ferrat en Cabo Carbon is / achter een kleyn Eylandtje is goede Reede voor kleyne scheepjens / want 't is 'er ondiep en droogh / en de Kust is schoone Zand-grond geheel tot Mustagan, maer op alle plaetsen is een opene Reede.

C. Ivy. Van C. Ferrat tot C. Ivy is de cours oost noord oost ontrent 9 mijlen. In dese Inham hebt gy oock de Stadt Arzeni.

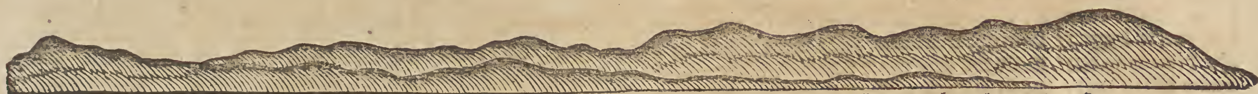
Streckingen en Kourssen.

Van Velez Malaga tot Almunecar is de kours oost / en oost ten zuyden	11 of 12 mijlen
Van Almunecar tot Salobrenna oost ten zuyden	3 mijlen
Van Salobrenna tot Modril oost	2 mijlen
Van Modril tot C. Sacratijf oost zuyd oost	1 mijl
Van C. Sacratijf tot Castel de Ferro oost ten noorden	3 mijlen
Van Castel de Ferro tot Adera oost ten zuyden.	6 mijlen
Van Adera tot Almeria noord oost	4 mijlen
Van Almeria tot C. de Gato zuyd oost	4 mijlen
Van Cabo de Gato tot Almazaron noord oost ten n.	18 mijlen
Van Almazaron tot Carthagena oost n. o. en o. ten n.	5 mijlen
Van C. de Gato tot Carthagena noord oost	22 mijlen
Van Carthagena tot C. de Palos oost ten zuyden	5 mijlen
Van C. de Palos tot Ilha Grossa noord	2 kleyne mijlen
Van C. de Palos tot 't Eyland S. Paulo noord noord oost	13 mijlen
Van S. Paulo tot Alicante noord ten westen	3 mijlen
Van Alicante tot Villa Joasa n. o. wel soo oostelijk	3 mijlen
neffens Villa Joasa leyd Benidorme een kleyne mijl van de wal.	
Van Benidorme tot Cabo de S. Martin noord oost	4 mijlen.
Van C. de Gato tot C. de Palos n. o. ten o. wel soo n.	26 mijlen
Van C. de Palos tot C. de S. Martin noord oost ten n.	28 mijlen.
Van Alicante tot 't Eyland Formentera o wel soo n.	18 mijlen
Van Penon de Vellez tot Bottoy o. wel soo noordelijk	8 mijlen
Van Bottoy tot C. de tres Borcas oost noord oost	14 mijlen
Van Malaga tot C. de tres Forcas zuyd oost ten oosten	32 mijlen
Van Seuta tot C. de tres Forcas oost ten zuyden	36 mijlen
Van C. de tres Forcas tot Melilla zuyd zuyd oost	7 mijlen
Van C. de tres Forcas tot de Zefarinische Eylanden z. o.	11 of 12 m.
Van Ilhas Zefarinos tot Milonia zuyd oost ten oosten	4 mijlen
Van C. de tres Forcas tot C. di Hone oost ten zuyden	17 mijlen
Van C. di Hone tot C. de Gato noord noord west	20 mijlen
Van C. di Hone tot C. de Palos noord noord oost	36 mijlen
Van Seuta tot Alboran Oost	36 mijlen
Van Alboran tot C. de Gato noord oost	13 mijlen
Van C. di Hone tot C. Figalo noord oost ten oosten	8 mijlen
Van C. Figalo tot C. de Gato noord west	20 mijlen
Van C. Figalo tot C. Falcon noord oost	8 mijlen
Van C. Falcon of Oran tot C. de Gato w. n. w.	20 of 21 mijlen
Van Oran tot C. de Palos n. en n. ten o.	25 mijlen
Van C. Falcon tot C. Ferrat oost wel soo noordelijk	7 mijlen
Van C. Ferrat tot C. Ivy oost noord oost	9 mijlen
Van C. Ivy tot C. de Gato w. ten n. wel soo westelijk	34 mijlen
Van C. Ivy tot C. de Palos noord west ten noorden	24 mijlen

Hooghten.

Velez Malaga leydt op	36 graden 56 min.
C. de Sacratijf en Adera leggen op	36 graden 44 min.
C. de Gato leyt op	36 graden 38 min.
C. de Palos op	37 graden 40 min.
Alicante op	38 graden 40 min.
C. de S, Martin op	38 graden 56 min.
Alboran op	35 graden 56 min.
Penon de Velez op	35 graden 15 min.
C. de tres Forcas op	35 graden 36 min.
C. di Hone op	35 graden 22 min.
C. Falcon op	36 graden 2 min.
C. Ivy op	36 graden 20 min.

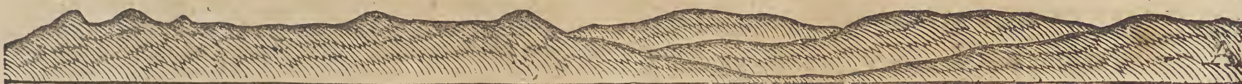
Hoe haer dese Landen uyt der Zee verthoonen.

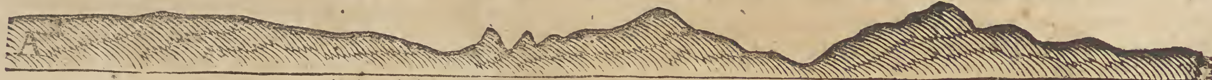
't Land beoosten Malaga tot Velez Malaga toe verthoont aldus / als den hoogen bergh noordoost ten noorden van u leyd.

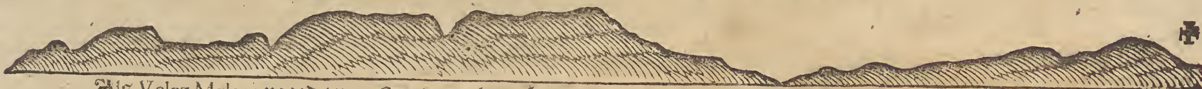
Aldus verthoont 't land by Velez Malaga, als men 9 of 10 mijlen van de wal daar voorby zeylt.

Aldus verthoont 't land by Velez Malaga, als men daar voorby zeylende 9 of 10 mijlen daer dwars af is.

Dit volght aan 't voorgaande / de A A aan malkanderen.

Als Velez Malaga noord ten oosten van u leyd soo verre / dat ghy de Stadt van beneeden sien meught / soo verthoont 't land recht beoosten Velez Malaga aldus.

Dit behoort aan 't bovenstaande / de kruyskens aan malkanderen.

't Land van Almunecar verthoont aldus / als de westhoeck noord t oordoost / en d'oosthoeck noordoost ontrent 7 mijlen van u leydt.

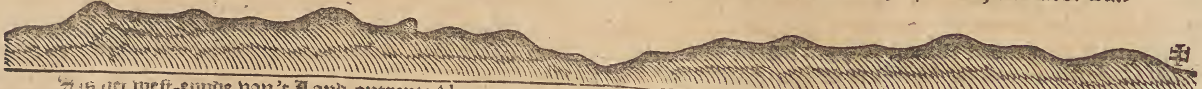
Dit is 't vervolgh van de bovenstaande / de T T aen malkanderen.

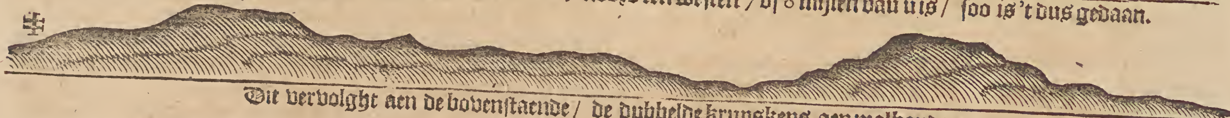
Dit Land volght beoosten het voorgaende / en is 't Land tot Almunecar toe / en vertoont aldus / als het oost-eynde noordoost en het west-eynde noord ten westen van u is.

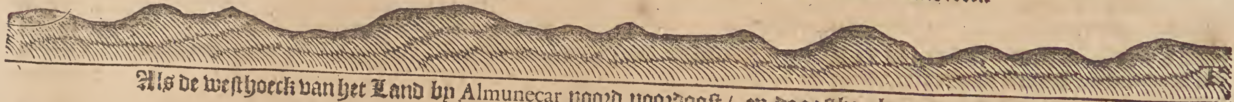
Dus verthoont het Land tusschen Velez Malaga en Almunecar, als men daer voorby zeylt 9 of 10 mijlen van de wal.

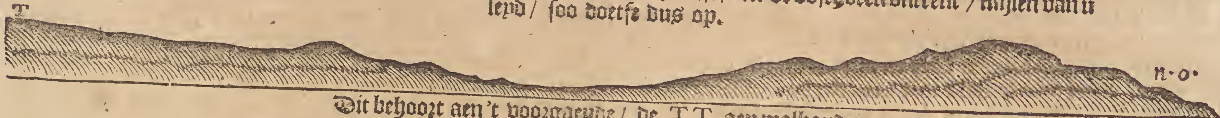
Als het west-eynde van 't Land ontrent Almunecar, noord ten westen 7 of 8 mijlen van u is / soo is 't dus gedaan.

Dit vervolght aen de bovenstaende / de dubbelde kruyskens aen malkanderen.

Als de westhoeck van het Land by Almunecar noord noordoost / en de oosthoeck ontrent 7 mijlen van u leyd / soo doetse dus op.

Dit behoort aen 't voorgaende / de T T aen malkanderen.

Dus verthoonen Almuncear, Salobrenna en Modril, als Salobrenna noorden ten westen ontrent 3 mijlen van u is.

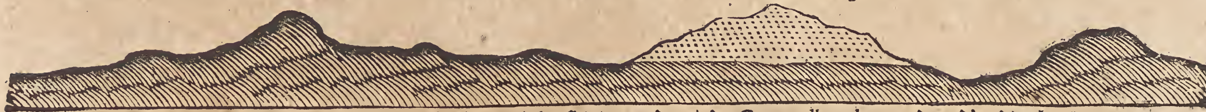

Dit behoort aen de voorgaende / de A A aan malkanderen.

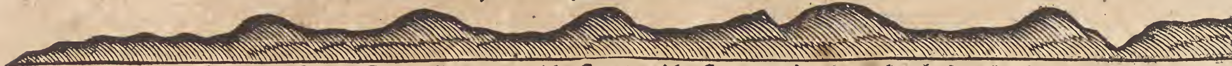
Als

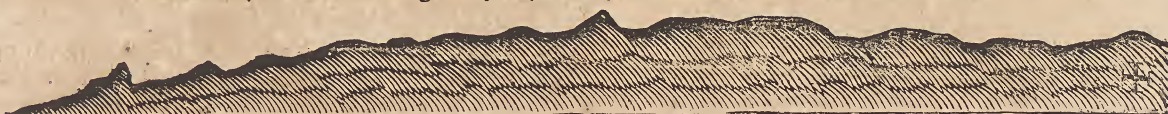

Als Castel de Ferro noord oost 4 mijlen van u is / soo verthoont de Kust aldus. Salobrenna en Modril kent ghy beyde sien.

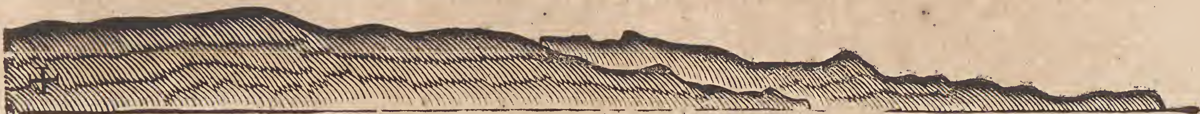

Dus doet hem 't land op / als de west-hoek noord west ten noorden / de Granaadbergh noord en d'and're hoek noord oost ten noorden 10 mijlen van u zijn.

't Land bewesten de Granaadbergh noordwest en noordwest ten noorden van u verthoont aldus.

Als d'hoek van de Granaadbergh noord west van u is / zijnde 8 of 9 mijlen van land / soo verthoontse aldus. Een geheel Jaar deur leyd de Granaadbergh boven met sneeuw bedekt.

Dit volght aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

Dus doet hem de Granaadbergh op / al die noord west ten noorden ontrent 12 / en 't oost eynde van 't land ontrent noorden ten oosten van u zijn.

't Land bewesten Almeria noord west 7 mijlen van u verthoont aldus.

Dit behoort aen 't bovenstaande / de A A aen malkanderen.

't Land by Adera verthoont aldus / als 't oost-eynde west noord west en 't west-eynde west ten n. ontrent 10 mijlen van u zijn.

Aldus verthoont 't gebergthe van Granaden, als de west-hoeck west noord west 10 mijlen van u is, C. de Gato leyd dan noord oost 5 of 6 mijlen van u.

Dit behoort hier boven aen / de dubbelde kruyskens aen malkanderen.

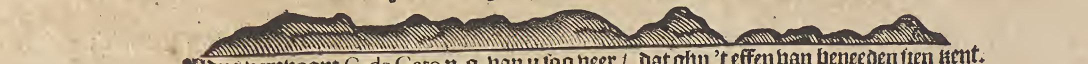
Dit behoort aen de 2 voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

Als 't heuvelige Land oost ten noorden ontrent 7 mijlen van u leyd / dan kent gy tusschen dese heuvelen geen land meer sien / en 't strekt na C. de Gato toe / men kan oock geen landt meer buyten den hoek zien.

Dus verthoont 't Land bewesten C. de Gato, als 't west-eynde west ten n. en 't oost-eynde n. w. ten n. van u leggen. C. de Gato leyd dan 8 mijlen / en 't ander eynd veerthein mijlen van u.

Aldus verthoont C. de Gato n. o. van u soo veer / dat ghy 't effen van beneeden sien kent.

C. de Gato 9 of 10 mijlen van u verthoont aldus.

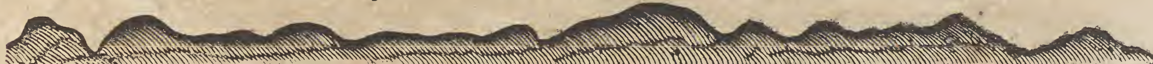
C. de Gato n. o. ten n. 7 of 8 mijlen van u doet hem aldus op.

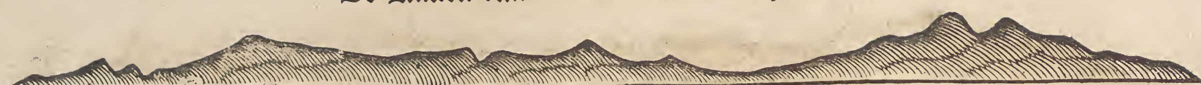
C. de Gato n. 7 mijlen van u verthoont aldus.

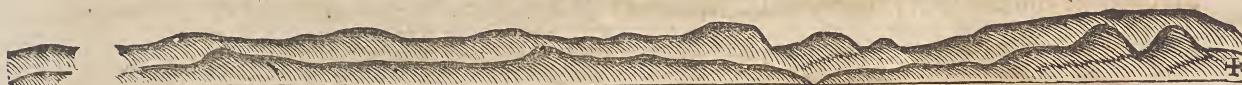
Aldus verthoont C. de Gato n. ten w. 4 of 5 mijlen van u leggende.

Dit behoort aen 't voorgaende / de dubbelde kruyskens aen malkanderen.

Dus verthoont C. de Gato w. n. w. 3 mijlen van u is / d'hoek van Almeria is dan w. ten n. van u.

Dus verthoont C. de Gato met 't binnen-land hooger als de kaep / wanneer die n. w. ten n. 4 mijlen van u leydt.

Dit volght aen 't boovenstaende / de kruyskens aen malkanderen.

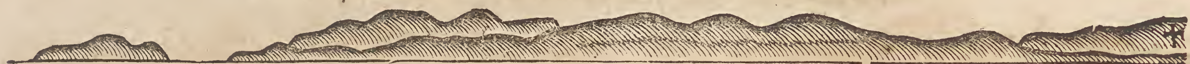

C. de Gato 4 mijlen van u doet hem aldus op.

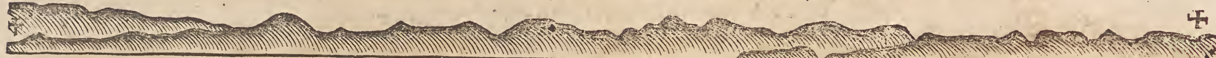
Als ghy uyt d'oost koomende C. de Gato west of west ten noorden 12 / 13 of 14 mijlen van u krijght / soo siet ghy d'oosthoek van de Kaap qualijk / maer dan siet ghy de twee Bergen dicht beoosten aen de Kaep genaemt de Zadel-bergen of de Bergen met het dal: ook siet ghy 't hooge land leggende bewesten de kaap met de Granaadbergh over de kaep heen. Met klaer weder kent ghy uyt de Marsch de Kust van Barbaryen sien / als oock 't land ontrent S. de Palos, dat hem dan uyt de Marsch verthoont / of 't al t'saemen Eylanden waeren.

't Hooge land siet ghy benoorden C. de Gato, als de kaep zuyd 6 mijlen van u is.

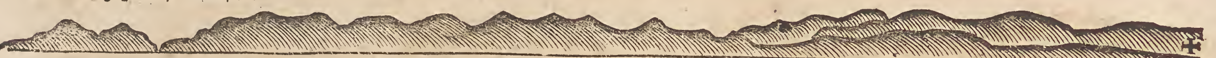
Als C. de Gato west ten zuyden ontrent 8 of 9 mijlen van u is / soo verthoont 't land van daer noord aen na Carthagena toe / gelijk dese en de volgende Figuren afbeelden.

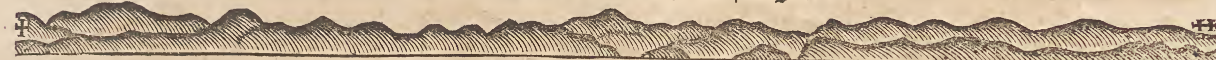
Dit behoort aen 't boovenste / de kruyskens aen malkanderen.

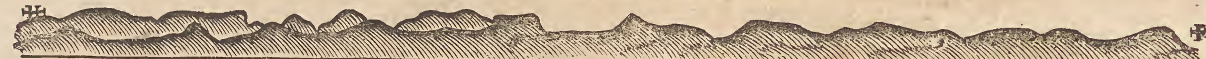

Dit volght aen 't boovenste / de kruyskens aen malkanderen.

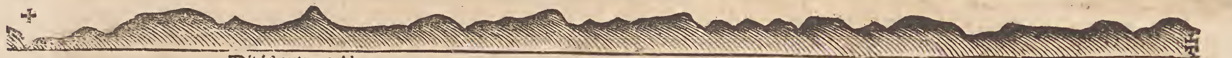

Dese en de 4 naestvolgende Figuuren behooren aen malkanderen / en verthoonen de gedaente van de Kust tusschen C. de Gato en C. de Palos, en sijn met klaer weder en goed gesight uytgeteyckend als C. de Gato zuyd west ten westen en C. de Palos noord oost ten noorden af laegen.

Dit behoort aen de boovenste / de kruyskens aen malkanderen.

Dit volght aen 't bovenstaende / de dubbelde kruyskens aen malkanderen.

Dit vervolght hier boven aen / de kruysken aen malkanderen.

Dit vervolght noch aen 't boovenste / de dubbelde kruyskens aen malkanderen.

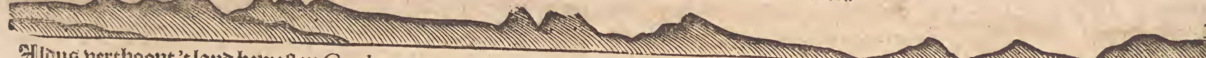
't Land bewesten Carthagena verthoont aldus / zijnde noord noordwest of dwars van u. 't Is seer kennelijck aen de platten bergh / die ontrent 2 mijlen bewesten Carthagena leyd.

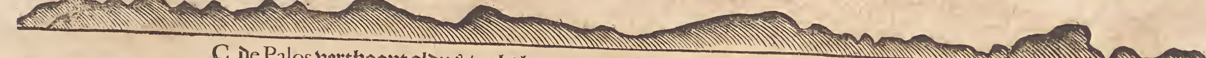

Aldoet doet hem 't land bewesten C. de Palos en al voort vervolgens tot Almazaron toe / op als in dese en de 2 volgende Figuuren verthoont wort.

Dit behoort hier booven aen / de A A aen malkanderen.

Aldus verthoont 't land bewesten Carthagena ontrent Almazaron. Dit volght aen 't voorgaende / de B B aen malkanderen.

C. de Palos verthoont aldus / als hy n. o. wel soo noordelijk 6 of 7 mijlen van u is.

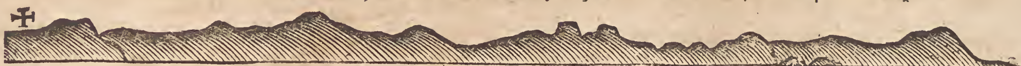
Dus

Dus verthoont C. de Palos noord 7 mijlen van u.

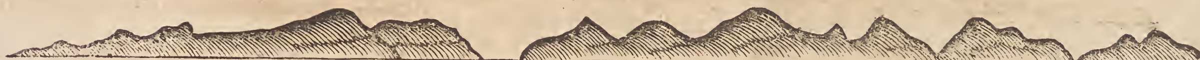

Als men voorby C. de Palos zeylt ontrent 5 mijlen van de wal/ soo doetse aldus op.

Dit behoort aan 't bovenstaende/ de T T aen malkanderen.

C. de Palos noord noord west van u verthoont aldus.

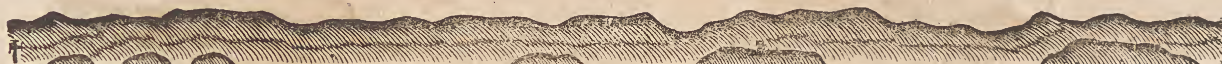
C. de Palos verthoont aldus/ noordwest ten noorden 5 mijlen van u zijnde.

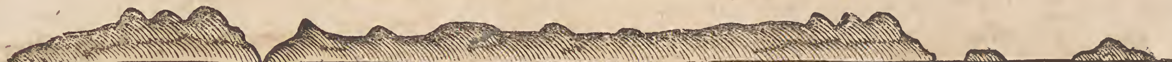
Dus doet hem C. de Palos op 7 of 8 mijlen van u zijnde/ als 't oostelijcke landt daer benoorden ontrent noord ten oosten van u is/ het verthoont hem geheel aen heuvelen of 't Eylanden waren/ maer 't is al vast land.

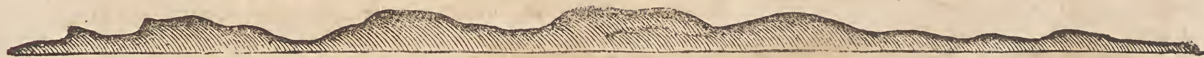
Dus verthoont C. de Palos noordwest ten westen 4 mijlen van u.

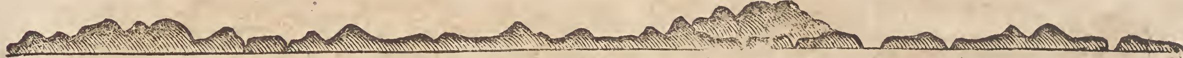
Dit behoort aen 't bovenste/ de kruyskens aen malkanderen.

C. de Palos noorden van u verthoont aldus.

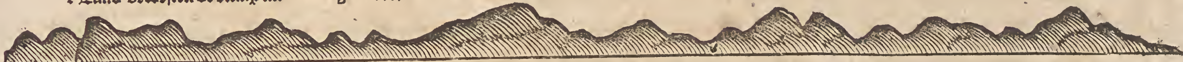

Dit land leyd benoorden C. de Palos, en vertoont aldus/ als 't noch wel 14 mijlen van u is. Dit is hoogh land/ en dan hebt ghy C. de Palos west ten noorden van u.

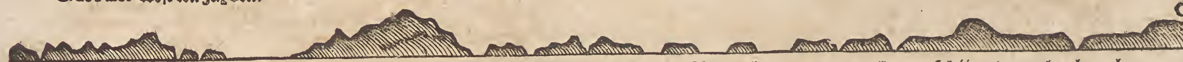
C. de Palos west ten noorden en west noordwest 6 of 7 mijlen van u verthoont aldus.

't Land bewesten de Kaap na Carthagena toe.

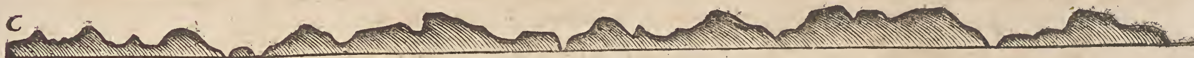

C. de Palos vertoont aldus/ als de zuydhoeck west noordwest/ en de noordhoeck noordwest van u is/ weesende 5 of 6 mijlen van de Kaep.

C. de Palos west ten zuyden.

C. de Palos west ten zuyden 9 mijlen van u verthoont aldus. 't Land benoorden de Kaep schijnt dan al gebrooken landt/ als ghy daer verre af zijt.

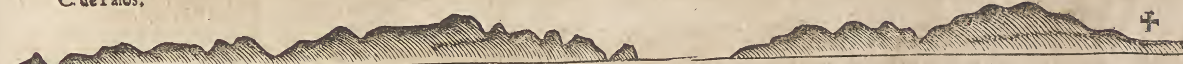

Dit behoort hier boven aen/ de C C aen malkanderen.

C. de Palos zuydwest ten westen ontrent 10 of 11 mijlen van u vertoont aldus/ dan siet ghy noch een deel daer beoosten als hier onder afgebeeld staet.

Dit Land verthoont hem recht benoorden C. de Palos, als men uyt d'Oost komt/ en dit effen sien magh/ dan is m'er noch wel 12 of 14 mijlen af.

C. de Palos.

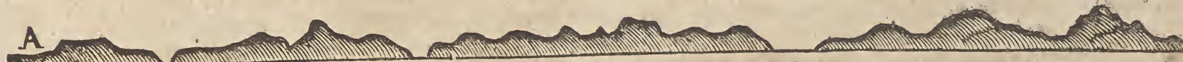

Aldus verthoont C. de Palos, 6 of 7 mijlen van u/ maer als de Kaep noordwest en noordwest ten westen van u is/ soo leggen die 2 hooge bergen recht achter C. de Palos, alsoo dat de Kaep beoosten en bewesten dese 2 bergen kan verzeylt/ of in 't voorby zeylen verschievielt worden. De 2 volgende behooren hier aen.

Dit volght aen 't voorgaende/ de kruyskens aen malkanderen.

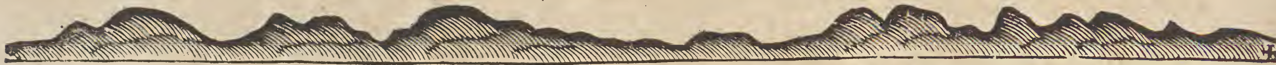
N. ten W.

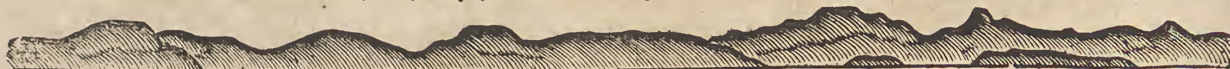

Dit behoort aen 't voorgaende/ de A A aen malkanderen/ en streckt hem na Alicanten toe. Desen bergh aen 't eynde leydt dan noord ten westen van u.

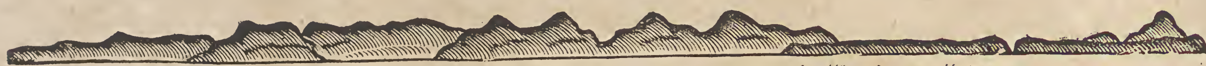
Aldus verthoont den bergh van Alicanten, leggende noordwest ten westen van u. Hy is goed te kennen/ want hoe ghy hem verzeylt/ hy blijft meest van een gedaente.

't Land van Alicanten vertoont aldus west ten zuyden ontrent 6 mijlen van u zijnde. Men kan 't dan effen van beneeden sien.

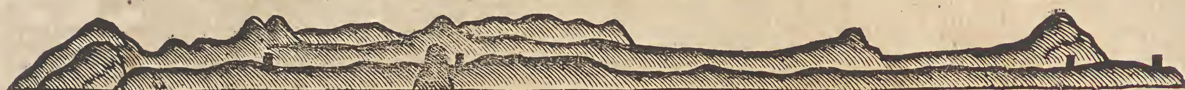
Dit behoort aen 't voorgaende/ de kruyskens aen een.

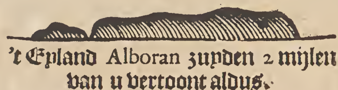
Dus verthoont Cabo de S. Martin noordwest ten noorden ontrent 6 mijlen van u zijnde.

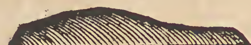
Als C. de S. Martin noord ten westen en noord noordwest 4 mijlen van u is/ soo verthoontse aldus/ maer soo ghy wat verder daer af zijt/ soo kent ghy dat lage voor-land of buyten-land niet sien.

C. de Sint Martin noordwest van u leggende/ vertoont aldus.

't Eyland Alboran zuyden 2 mijlen van u vertoont aldus.

't Eyland Alboran zuydwest van u/ doet hem dus op.

Z. ten O. en Z. ontrent 9 mijlen.

C. di Hone.

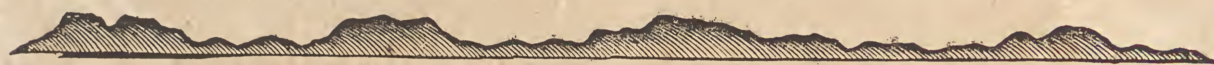

Dese Figuur/ en de twee volgende verthoonen de Kust van Barbaryen, van C. di Hone tot 't land neffens Masagam.

C. Falcon.

Z. O. ten Z. C. Ferrat.

Aldus verthoont Mastagam oost zuydoost van u.

Als Mastagam zuydoost van u is/ soo doetse dus op.

Masagonia.

't Land beoosten Mastigana zuydoost ten oosten ontrent 18 mijlen van u/ verthoont aldus.

De Derde Verthooninge,

VAN DE

Zee-kusten van Barbaryen, tusschen C. Ivy en C. de Mabra.

Monte de Simie. VAn Cabo Ivy tot Monte de Simie geleegen op Cabo de Tenes is de kours noord oost ten oosten wel soo oostelijk 12 mijlen. Tusschen beyden leydt 't Eyland Ilha de Colombi. Achter 't Eylandt/ dat beoosten C. de Tenes leyd is goede Reede voor kleyne scheepkens/ maer 't is'er nauw om uyt en in te koomen. C. de Tenes heeft een seer kenbaer land daer ontrent. Tusschen C. de Tenes en de Stad Tenes daer bewesten leggen eenige ruyssen booven waeter/ 't is gevaerlijk/ alsmen daer kort bewesten set/ om met een weste wind niet te kennen ruymen.

Sercelli. Sercelli leyd 10 mijlen beoosten C. de Tenes en 10 mijlen bewesten Argier, sijnde onder de gehoorsaamheyd van d'Admiraal van Argier. Daer is een gaetje/ waer de Fregatten uyt en inkoomen want voor Sercelli leyd een Eylandeken/ dat de begraef plaets der Inwoonderen is.

Cabo Batter. Cabo d'Albatel, anders Cabo Batter genaemt/ leggende beoosten Sercelli, is seer kenbaer/ en verthoont of 't een Eyland was/ want 't is hoogh land genaemt Synova gelijk 't hooge land bewesten Sercelli. Aen d'oost-zijde van Synova is een groote bay/ maer droogh en oopen voor alle noorde en noord ooste winden/ en onbruykbaer/ uytgenoomen voor Galeyen en Solken.

Cabo Caxines. Van Monte de Simie tot Cabo Caxines, anders Punto Piscado genaemt/ is de kours oost 18 of 19 mijlen. C. Caxines is wel te kennen/ want van Synova af tot hier toe is de kust redelijk laeg met dubbeld hoogh land inwaart/ want de Kaep loopt hooger op. Reght buyten de Kaep leggen 2 klippen een musquet-schoot van de Wal. Bewesten de Kaep is een kleyne Haven daer een Tooren by staat/ doch onbruykbaer voor groote scheepen.

Algier. Reght beoosten C. Caxines leyd de stad Algier, zijnde de Hooftstadt van 't omleggende land. Als ghy C. Caxines west ten noorden van u hebt/ en dat gy de klippen open of door heen siet/ zet gy op 30 badem schoone kley-grond/ dat is een goede Reede/ en d'oosthoeck is dan ontrent oost ten noorden en de stad of 't hooft w. ten z. van u. Met scheepen van 120 lasten kan men met weste en noorde winden binnen 't hooft setten/ maer oost en o. noordooste winden/ zijn hier hinderlyck/ mits de Zee hier dan een groote slag

maekt

Paskaart,
Voor een Gedeelte der Kust van,
BARBARIA,
van,
C. Ivi, tot Bona.
En de Kust van,
CATALONIA
van,
Peniscola, tot Mataro.
Als mede de Eylanden,
Yvica, Majorca, en Minorca.
Met Privilegie, voor 15 Iaaren.
t'AMSTERDAM, BY,
IOHANNIS VAN KEULEN,
Boekverkoper, aan de Nieuwenbrug, in de, Gekroonde, Loots-man.
Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt
De Bay van ARGIERA In 't Groot
Een Gemene Duytsche Myl
B A R B A R I A.
CATALONIA.
Argiera
Monte Fuest
R. de Lavaas
Golfo di Bogia
Bogia
C. Bugaroine
C. de Ferro
Bona
C. Binger
Tedelles
C. de Tenes
Monte de Simie
Brisk
C. Ivi
I. Cabrera
I. Formentera
I. YVICA
Yvica
Beltran
Comiger
Lagomago
I. MAJORCA
Majorca
Palomera
Solari
Alcudia
Golfo d'Alcudia
C. la Pedra
Calalonga
P. Colomb
C. Formentelli
I. Dragonera
I. Minorca
Citadelle
P. Mahon
C. de Bajolis
Monte Colibre
Alfaques
C. de Ampulla
Tortosa
Tarragona
Barcelonia
Mataro
Cubelaca
Garaff
Peniscola

maakt en swarigheyd / om de Scheepen aen malkanderen te stooten. Om daer in te loopen / setmen de kours een weynigh buyten 't Kasteel aen 't hooft: want voor d'eerste hoek of boght leggen 3 of 4 blinde klippen / daerom looptmen aen d'oost-kant dighte by 't Kasteel na de Haeven toe. 't Is daer schor nedergaende tot 6 vaedem / en aen de zuydkand van 't Hooft is 't naby 9 en 10 vaedem goede grond. Binnen 't Hooft is 't 4 en 6 vaedem diep / en goede Reede uytgenoomen voor noord ooste / noord noord, ooste en noord oost ten noorde winden / om de vervolgen Zee gelijk verhaelt is. Maer buyten 't hooft rijdt ghy sonder gevaer / want de geheele bay is seer goede zand en kleygrond. De Stad verthoont hem wit-aghtigh. Achter Monte Feust is 't goed setten voor ooste en zuyd ooste winden.

P. Grego. Oost noord oost 10 mijlen van C. Caxines leyt Cabo Binget; en daer bewesten / en oost noord oost 7 mijlen van Algier leyt Porto Grego een goede Reede voor alle noordooste / ooste en zuyde winden / suyvere Zand-grond / en soo diep en droogh als ghy 't begeert. 2 Mijlen beoosten C. Binget leyt de stad Tedelles,

Tedelles daer leggen eenige klippen voor maekende alsoo een Haaven voor Tartanen. Hier komt een Riviertken uyt vallen.

By C. Carbon is een reedelijke Haaven / en noord oost van de Kaep leyd een Eyland een stukje van de wal.

Bogia Bogia is een schoone groote bay / daar men bevrijd is voor alle noorde winden. Maer noord ooste tot 't zuyd ooste toe / maakt een groove Zee. Wilt ghy 't daer setten / soo doet de noord oost hoek sonder vrees aen / en dan na de laege hoek daer bezuyden / en setter voor Morabuts kleyne Huysken naest 't Kasteel op 16 en 17 vaedem kley-grond / en maekt het met een touw aen land vast. Maer daer over is goede en beter Reede / maer alleen voor kleyne scheepen.

Voor Zizyla achter een langen steenen Klip is goede Rede voor Tartaanen en kleyne scheepen.

C. de Bugaronie. Van C. Binget tot Cabo de Bugaronie is de kours oost ten noorden 32 mijlen. Cabo de Bugaronie of de 7 Kaapen alsoo genaemt om de groote vreeselijke Zee die daer gemeenlijk is / en ook erger wort door de Golf van Narbona, en breekt of 'er baaken en Zand-plaeten laegen / 't is ook of 'er een klip of drooghte leyd noord noord weste ontrent 4 mijlen breedt al voort strekkende na de Golf van Narbona of d'oost-hoeck van Minorca heen. Ik geloof seekerlijk dat de tegen aen malkander loopende stroomen daer d'oorsaak af is / hier van breeder in de beschrijvingh van de Golf van Narbona.

A L C O L.

Van Cabo de Bugaronie tot Cabo de Ferro is de kours oost acht mijlen / hebbende tusschen beyden een groote Inwijk.

Alcol. d' Eerste Haaven in dese Inham beoosten C. de Bugaronie is voor de stadt Alcol, als ghy zuyden inloopt / soo sult ghy 4 hoeken gewaer worden / en dan loopt de bay west zuyd west in / en settet voor een kleyne boght / daer de stadt aen leyt op 9 of 10 vaedem / en maak u touw vast aen land aen d'oostkant van de Kerk / daer is goede grond en bevrijd van alle winden.

Estora. Drie mijlen zuyd oost van Alcol is een andere goede Haaven / maer onbekent. Maer de Haeven van Estora is een goede haeven / daer de Francen en Genoveesen meenigh goed laeden. Uyt der der Zee koomende soo stelt u kours bewesten Cabo de Ferro zuyd zuyd west inwaert / en loopt langhs de gladde Kust soo verre dat ghy een Eyland ontdekt / zeylt daer op aen en houd daer bewesten om / de haven opent hem selven dan / en settet achter 't Eyland / waer ghy wilt.

Tusschen C. de Ferro en C. Mabra is een andere Reede beoosten Cabo de Ferro, die streckt uytwaart aen verthoonende als een Eyland / maer onbequaem voor groote scheepen.

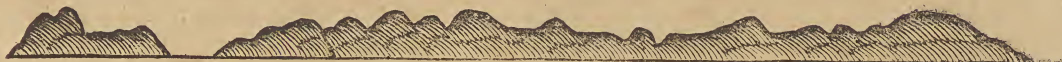
Streckingen en Kourssen.

Van C. Ivy tot Monte de Simie is de kours n. o. ten o. wel soo oostelijk	12 mijlen
Van Monte de Simie tot C. de Gato west	44 mijlen
Van Monte de Simie tot C. de Palos n. w. ten w.	27 mijlen
Van Monte de Simie tot C. de S. Martin n. n. w. en n. ten w.	36 mijlen
Van Monte de Simie tot J. Formentera noord wel soo oostelijck	30 mijlen
Van Monte de Simie tot J. Cabrera n. n. o. wel soo oostelijck	40 mijlen.
Van Monte de Simie tot C. Caxines o.	18 of 19 mijlen
Van C. Caxines tot C. de Gato west	62 mijlen
Van C. Caxines tot C. de Palos n. n. w. wel soo westelijk	43 mij.
Van C. Caxines tot C. de S. Martin n. w. en n. w. ten n.	45 mijlen
Van C. Caxines tot J. Cabrera n.	36 mijlen
Van C. Caxines tot C. Binget o. n. o.	10 mijlen
Van C. Binget tot C. de Bugaronie o. ten n.	32 mijlen
Van C. de Bugaronie tot J. Cabrera n. w. ten w.	47 mijlen
Van C. de Bugaronie tot de z. o. hoeck van Minorca n. w. ten n.	44 mijlen
Van C. de Bugaronie tot J. S. Pedro n. o. ten o. wel soo noordelijk	34 mijlen
Van C. de Bugaronie tot C. de Ferro o.	9 of 10 mijlen
Van C. de Ferro tot J. S. Pedro n. n. o.	24 mijlen
Van C. de Ferro tot 't Eyland Galita o. n. o.	22 mijlen
Van C. de Ferro tot C. de Mabra o.	8 of 9 mijlen

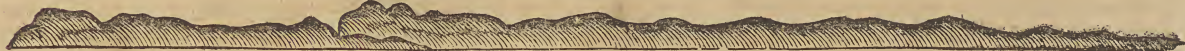
Hooghten.

C. Ivy leydt op	36 graden 20 min.
Monte Simie en C. Caxines leggen op	36 graden 40 min.
Argier leyt op	36 graden 32 min.
C. Binget op	36 graden 56 min.
C. de Bugaronie, C. de Ferro en C. de Mabra leggen op	37 graden 20 min.

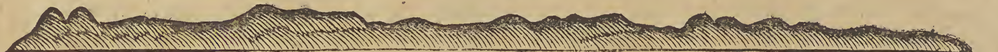
Hoe haer dese Landen uyt der Zee verthoonen.

Als verthoont C. Sercelli zuydwest van u zijnde.

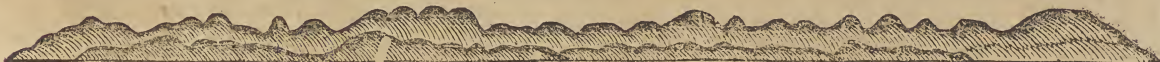
Dus verthoont 't land tusschen C. Cercelli en C. d'Albatel, zuyden van u leggende.

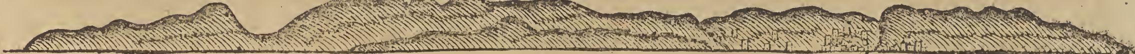
C. d'Albatel zuyden van u / doet hem aldus op.

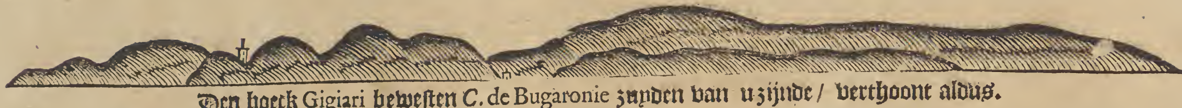
C. Caxines, de hoeck bewesten Algier, zuydwest van u / verthoont aldus.

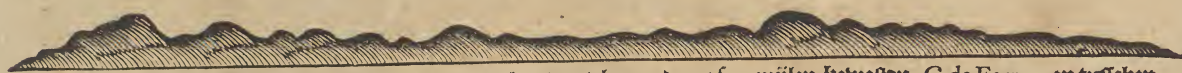
Aldus verthoont C. Caxines, en 't hooge Land daer beoosten / als dat hooge land zuyd zuydwest van u leyd.

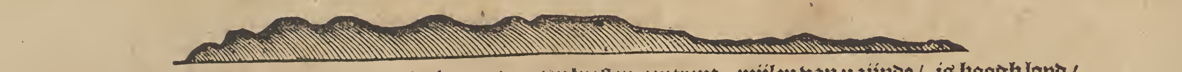

Als dit hooge land oost zuydoost van u is / soo verthoont de Stadt Algier aldus.

Den hoeck Gigiari bewesten C. de Bugaronie zuyden van u zijnde / verthoont aldus.

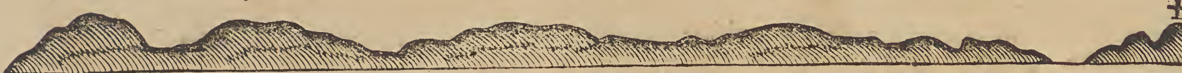
C. de Bugaronie zuydwest 13 mijlen van u / doet aldus op / leggende 9 of 10 mijlen bewesten .C de Ferro, en tusschen beyden is een groote inham / daer ghy 't land oock effen van beneeden sien kent.

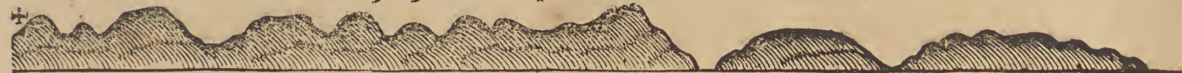
Dus verthoont d'hoeck van Alcol, zuyden ten westen omtrent 9 mijlen van u zijnde / is hoogh land / en verthoont van verre of 't een Eyland was.

Dus verthoont C. de Ferro zuyd ten oosten en zuydoost van u zijnde / soo verre / dat men 't met klaer weder effen sien magh / en 't doet hem op al in hooge heuvelen / of 't Eylanden waren. De hoeck van Alcol is dan zuyd west ten zuyden van u / en die kan men dan oock effen sien / en is wel soo hoogh als C. de Ferro.

Aldus verthoont 't land beoosten C. de Ferro, daer by langhs zeylende / als Cabo de Ferro zuydwest ten zuyden 12 mijlen van u leyt. Galita leydt dan van u ontrent oost ten noorden 10 mijlen / maer ghy kent Galita dan niet sien / de stroomen vallen hier hard dwars op de wal / daer men op dient te letten.

Dit volght aen 't bovenstaende / de kruyskens aen malkanderen.

De Vierde Verthooninge,

VAN DE

Zee-kusten van Valencien, Catalonien, Languedocq en Provence, tusschen Cabo de S. Martin en Cabo de Toulon, als mede d'Eylanden Yvica, Majorca en Minorca.

C. de S. Martin. CAbo de S. Martin is een laege hoek / daer 3 vuurtoorens een weynigh van malkanderen op staen / en reght om de hoek leyt een vry hoogh Eylandeken loopende met een rif aen 't vaste land vast / so dat men daer niet tusschen beyden deur zeylen kan.

C de S. Anthonio. Van C. de S. Martin tot Cabo de S. Anthonio is de kours noord west ten noorden 2 mijlen / maer tusschen dese hoecken is een Inwijk / daer is goede Reede op 14 / 13 en 12 vaedem. In dese Inwijk staen 2 toorens met ook 't steedeken Xabea. C. de S. Anthonia is mede een hooge slegte steyle hoek / op wiens eynde staet

Xabea. een tooren / maer reght neffens de Stadt Xabea staen 3 meulens op 't hooge land. Wilt gy 't voor Xabea setten / soo sett'et dight aen 't hooge land van C. de S. Anthonio, daer de 3 meulens op

Hoybergh. staen. Men leyt daer met 2 ankers t'zeewaert / en met een touw aen land. Een oost zuyd ooste en ooste wind is daer laeger-wal. Reght benoorden Xabea leyd den Hoybergh, sijnde een hoogen

Denia, bergh van onse Schippers alsoo genaemt / om dat hy alleen in 't laege land leyd afgescheyden van 't andere hooge geberghte.

Een mijl bewesten C. de S. Anthonio leyt Denia hebbende een kleyn havenken / dat ontrent 15 voeten diepte heeft. Wilt ghy daer in weesen / soo moet ghy een Loodsman gebruyken / daer om loopt voor 't gad op 6 of 7 vaedem / en schiet een schoot

Gaudia. soo sullen de Loodtsluyden wel aen u boord komen.

Cullera. Bewesten Denia is 't altemael een schoone zand-strand.

Van Denia tot Gaudia is 't noord west 3 mijlen.

Grao. Valence. Van Denia tot Cullera is noord west ten noorden 5 mijlen / daer is geen goede Reede / maer een vuyle grond.

Van Cullera tot voor Grao de Reede van Valence is de kours noord noord west 2 mijlen. Valence is een groote stad te landewaert in leggende / maer Grao is een kleyn steedeken leggende

Monvedro. op de Zee-kant. Gy moogt voor Grao setten op 8 / 9 of 10 vadem de wal soo na als 't u belieft.

C. d'Oropesa. Drie mijlen van Valence leyd de groote stad Monvedro, en een weynigh voorby Monvedro staet een groote ronde vuur-tooren aen de Zee-kant.

Van Monvedro tot C. d'Oropesa is de kours noordwaert 4 mijlen. C. d'Oropesa is een hoogen hoeck / en aen de westhoeck staet een rond Kasteel op een berghsken / daer aen

Peniscola. is dese Kaep seer kennelijck. Bewesten dese hoeck is goede Reede.

Van C. d'Oropesa tot Peniscola is de kours noord oost 3 mijlen. Peniscola verthoont hem als een Eyland / en daer dight beoosten is een groote bay om Reede te maaken / aen de stad is 't 10 vaadem diep / ghy kent u touwen aen de wal vast maecken / en 't anker t'Zeewaart setten.

Een mijl oost of noordwaert van Peniscola leyt de stad Benicalon, en daer reght bewesten staet een vierkante tooren met wat Benicalon.
geboomte.

Een mijl beoosten Benicalon leyd de stad Vineros digh aen de Vineros.
Zee-kant / is een laeghaghtigh land / alwaer een ronde vuurtooren by staet.

Een mijl beoosten Veneros staet een witte tooren / en daer beoosten is wel 2 groote mijlen weeghs al laegh land genaemt d'Alfaques van Tortosa, sijnde een Eyland hebbende daer bewesten d'Alfaques van Tortosa.
een schoone bay / daer 't voor meest alle winden goed setten is. Soo ghy die bay in wilt / soo loopt by 't vaste land in / want 't eyland is vlak / en die vlakte strekt verre van 't eyland af na 't vaste land toe / zeylt vry een mijl inwaert en set'et overal na u begeeren op 6 / 7 of 8 vaedem schoone zand-grond. Dit eylant is soo laegh / dat by hoogh waeter de Zee daer over loopt / en 't is ook aen de binnen-kant geheel vlak en bequaem / om daer scheepen op te setten en schoon te maaken. In de bay staat de tooren S. Jan, daer wort veel zout gemaakt.

Beoosten dese bay volght de kust van S. Jorge, daer huysen Kust van S. Jorge.
nogh toorens op staen. Hier wachten de Turken gemeenlijk op de barken koomende van Catalonien, Majorca en Minorca, om die te neemen.

Twee groote mijlen beoosten de Kust van S. Jorge leyt een wit-aghtige uythoeck / daer een ronde vuur-tooren op staet / en daer bewesten staet 't vervallen Kasteel Miramar, daer neffens is goede Miramar.
ankergrond op 7 of 8 vaadem en beschut voor de noord ooste wind.

Twee mijlen beoosten Miramar leyd de stadt Tarragona een Tarragona.
weynigh van de Zee te Landewaert en dight by de stad op 't hoog staet een vierkante tooren / en reght beoosten die tooren is de Reede van Tarragona.

Een mijlken beoosten de voornoemde tooren leyt 't stedeken Tamaril in een valeye / en 4 mijlen vet om d'oost staet een vuur-tooren Tamaril.
op een ronden heuvel / noord oost van dese tooren af leyd de groote Koop-stad Barcelonia in een Inham / alwaer een hooft is soo Barcelonia.
langh als 't hooft te Genua, maer 't strekt dwars 't zeewaart / en men leydt daer bewesten 't hooft met twee touwen aen 't hooft / en met 2 ankers om de west t' zeewaert. Dit hooft beschut u voor d'oostelijke winden / en 't hooge land voor de westelijke winden. Maer de zuyde wint maekt hier lager wal. Wa[...] den Bergh Monte Juve, daer een vierkante waak-tooren[...] staet / leyd bewesten de stad. En voor de stad is Reede op 9 [...] vaedem en voor west eynde of 15 of 16 vaedem.

Van Barcelonia tot Cabo Dragonis anders Cabo D[...] C Dragonis.
di genaemt is de kours noord oost ten oosten 17 mijlen. [...]
hoek staet den tooren S. Sebastiano. Twee mijle[n] [...]

Fre- [...]p dese [...]oorden desen

Paskaart,
van de Zee-kusten van,
VALENCE, CATALONIEN, LANGUEDOCQ en PROVENCE.
Tusschen C. S. Martin, en C. de Toulon.
Met de Eylanden,
Yvica, Majorca, en Minorca.
Met Privilegie voor 15 Iaaren.

'T AMSTERDAM, BY,
JOHANNIS VAN KEULEN,
Boekverkoper, aande Nieuwenbrug, inde Gekroonde Loots-man.

Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt
Eng: en Fran: Mylen 20 in een Graadt

VALENCIA
CATALONIA.
LANGUEDOCQ.
PROVENCE.

Alicante, Valencia, Morvedro, Castillon, Oropesa, C. d'Oropesa, Peniscola, Benicarlon, Vinaros, Tortosa, Alfaques, Ampulla, C. de Ampulla, S. Iorge, Balaguer, Miramar, Tarragona, Tamaril, Monte Colibre, Signes, Molin, Cubelaca, Garaff, Monte juve, Barcelonia, Mataro, Pinede, Tosa, S. Felio, Palamos, C. Dago Fredi, C. D'Pagonis, S. Sebastiano, Palafugel, C. de Palafugel, Golfo de Rosas, Rosas, C. de Creos, Leucata, Narbona, Beziers, Serigian, Agde, Breson, C. Zeuta, Montpelliers, I. Camargo, Golfo de Narbona, Mardonna de la Mer, La Piquette, Tour de Bouc, Martegue, Berre, Les Cabanes, Marsilia, C. de Croisette, B. de Mauve, Cassis, I. Aquila, La Cita, Senari, C. Zaziets, C. de Toulon, Toulon

C. S. Paulo, C. de Alcadre, Villa Iosa, I. Benidormie, Xibeca, Denia, Oliva, Gandia, C. de S. Anthonio, C. de S. Martin

I. Yvica, Yvica, Porto Magno, Porto Tinas, S. Illaire, Comiger, Beleran, Tagomago, I. Formentera

I. Dragonera, Palomera, Solare, Porto Pin, Vuur Tooren, Majorca, I. MAIORCA, I. Cabrera, C. Salinas, Porto Pedro, Calisguer, Porto Colombi, Calalonga, Alcudia, Golfo d' Alcudia, C. la Pedra, C. Formentelli

I. MINORCA, Minorca, Ciudadella, C. de Bajolis, Fornelle, P. Fornelle, Laire de Maon, P. Maon

Golfo de Rosas. desen hoek is de groote bay genaemt Golfo de Rosas streckende noord west in. Aen de zuydhoek van dese Inham leggen 2 klippen of eylandekens / daer op staen 2 Rondeelen aen te sien als Slootkens. Men loopt by de wal in en setten 't aen de noordzijde van de bay op 6/ 7 en 8 vadem weesende beschut voor alle winden / behalven een oost zuyd ooste wind / die blaest 'er oopen in. 't Land daer buyten strekt noorden ten oosten en zuyden ten westen.

C. de Creos. Van C. Dragonis tot Cabo de Creos is de kours 9 mijlen: op desen hoek staet een ronden tooren / en onder dese hoek is goed anker-grond op 15 en oock op 20 vaedem.

Lansan Porto Veneri. Benoorden C. de Creos is een goede Reede genaemt Lansan, daer men setten kan op 8 / 9 of 10 vadem na believen: en een weynigh daer benoorden is Porto Veneri, een schoone Reede om te setten op 6 / 7 of 8 vaedem.

Tot meest alle plaetsen aen de west-kust van de Golf van Narbona van C. de Creos af tot Narbona toe is 't over al goed setten.

De Golf van Narbona. In dese Golf van Narbona en in 't vaerwaeter tusschen C. Dragonis en C. de Toulon bevindt men / 't geen men in 't Ras van Fontenay, in 't Ras van Poortland, in 't Ras van Ornay, en meer andre plaetsen siet geschieden dat de Zee by sommige tijden met harde wind so hol en kort gaet / en ook so vreeselijk breekt en stort / dat de scheepen op zijd' / en ook geheel om gesmeeten worden. d' Oorsaak hier van is niet seeker / maer 't is waerschijnlijk dat de stroomen dat veroorsaeken. Want de stroom die 't Nauw van de Straat in valt / loopt gemeenlijk by de Barbarische Kust soo sterk oost aen / dat gy in 12 uuren soo veel kent voort zeylen als in 18 uuren om de west / en koomende beoosten C. de Bugaronie daer gaet een lighten stroom vermenght met Kruys-stroomen / dewelke stroomen na gissingh dan sterk na de west-kust van Italien loopen en ontmoeten de west-kust van Sardinia en Corsica, en daer stuytende vallen dan na de Golf van Narbona, en veroorsaeken daer door 't hooge en korte waeter / niet tegenstaende de slappe stroomen / die op de Spaense Kusten ontrent Valence en elders zijn / en die meer om de west dan om d'oost loopen. Men sal hier ook de boven gemeene stortinge en stroomen 3 of 4 dagen voor d'ooste winden hebben. Maer 't vreemste van allen is dat dit water dan altijt schijnt vermenght te zijn met zand / gelijck of 't daer vol zanden en drooghten lagh / daer nochtans geen grond op 25 vaedem is te werpen / als ook dat hier geen Eylanden leggen als in de booven genoemde Rassen / soo dat door drapinghen der stroomen door d'Eylanden dit niet kan veroorsaaken.

Om dese vreeselijke Zee is 't geen wijsheyt met oostelijke en zuydelijke winden de Golf in te loopen / soo om dat gy geen land / van Marsilien af geheel tot C. Zeuta toe / kent gewaer worden / om dat die kust laegh en vol geboomte is / als ook om dat gy in geen
Agde. Haeven setten kent als voor 't hooft van Agde, daer is 't suyver / daer is goede Reede om goede wijn te laeden. Daer vallen eenige plaetsen droogh.

AGDE.

't Hooft van Agde strekt zuyd zuyd west in zee / en daer buyten staet Kasteel op een klip / daer binnen is reede op 2/ 3/ 4/ 5 en 6 vaadem na dat ghy 't hooft na komt / en beschut voor alle winden behalven de zuyd zuyd weste / zuyd weste en zuyde winde. Die goede touwen heeft / heeft geen gevaer / want de grond is schoon.

Vier mijlen beoosten 't hooft van Agde leyt C. Zeuta, van waer noordwaert op 't Eylant Magdelana leyt. Van Magdelena tot Aqua morte is 't oost 4 mijlen. Van C. Zenta tot Mardonna de la Mer is 't oost 8 mijlen. En van Mardonna de la Mer tot Rio d'Arle zuyd oost ten oosten 4 mijlen. Van de mond van Rio d'Arle tot Les trois Maries is 't noord noord west 4 mijlen maer Tour de Bouc leyd beoosten de mond van Rio d'Arle, en is 5 mijlen noorden ten westen van Marsilien.

Marsilien. Van C. Dragonis dwars over de Golf van Narbona tot Marsilien is de kours noord oost 27 of 28 mijlen. Buyten Marsilien ontrent een mijl van C. de Crosette, dat de zuydhoek van de bay van Marsilien is / staet een oude tooren op een drooghte of Rif / daer de stad wel by te kennen is. Gy moet met een weste wint daer bewesten / maer met een ooste wind / beoosten om / en daer voorts noordwaert aen / soo ghy na Marsilien gaet. De Stad leyd in een groote wijde en breede bay, daer 3 eylanden in leggen / waer van Cagastracia en Lila de grootste sijn / leggende dight by malkanderen / die ghy beyde zijden om en ook tusschen beyden deur zeylen kent / om dat 'er rontom schoon is / en daer dewesten is 't ook wijd en breed. Maer Castel Dito is 't kleynste / leggende wat meer van d'and're af na d' oost-wal / en de stad toe / daer op staet een Kasteel en een Windmeulen. Tusschen Castel Dito en Lila is 't goed setten / op 7 / 8 of 9 vaedem / na dat ghy Lila na zijt / maer de Franceen setten 't meest tusschen Lila en Cagastracia als de beste Reede op 8 vaedem met 2 ankers t'zee en een touw aen Lila vast.

Tusschen Castel Dito en d'oostwal kan men deur zeylen en soo voort na de Stad toe / daer ontrent tusschen beyden leyd een rye blinde klippen / die men schouwen moet. Oock leggen beoosten 't Castel Dito dight onder de wal eylandekens / daer men ook aghter om zeylen kan / op 9 / 8 / en op 't drooghst op 5 vaedem / en voorts by de wal langhs na de Stadt toe / maer tusschen Castel Dito en de 2 grootste eylanden is 't gemeenste en beste vaerwaeter.

Onder Castel Dito kan men 't wel setten. Maer als 't gebeurt / dat ghy in de haaven of onder d'Eylanden niet koomen kent door harde winden of andere ongeleegentheeden / soo loopt benoorden of bewesten alle d'Eylanden om / gelijk geseyd is / want 't is daer overal suyver / ook wijd en breed en sett'et benoorden de Haeven van de Stadt op 8 / 9 of 10 vaedem schoone zand-grond / want 't is daer goed leggen.

Alsmen voor de Stad komt / soo sett'et voor de boom / en kort 'et Schip met trossen de boom in / tot binnen de Haeven / in in 't gad of in de boom is niet meer dan 12 voeten waeters. Daerom moet men met groote en diepgaende Scheepen tusschen d'Eylanden setten / en daer lighten tot dat men in de Stad komen kan / want aen de zuyd oost kant van Cagastracia is een Haeven voor 4 of 5 Scheepen / daer men aen de noord-kant leyd met een anker t'zee-waert en voor met twee touwen aen een klip vast.

't Land bewesten Marsilien is al schoon sleght land geheel tot Boccar toe / en 't Kasteel van Marsilien staet bezuyden de Stadt op een hoogen bergh.

Voor C. de Crosette leggen 4 of 5 eylandekens daer ghy tusschen elk en de Kaep niet deurkent. C. de Crosette.

Van C. de Crosette tot La Cita is de kours oost zuyd oost vier mijlen. West ten zuyden van La Cita en zuyd zuyd oost van Cassys (dat een kleyne haeven heeft) ontrent een half mijl van de wal leyt een klip even hoogh als 't water / die ghy by naght schouwen moet. 't Eyland Aquila leyt voor La Cita, daer kan men aen beyde zijden om loopen / en ook aghter setten op 10 vaedem. 't Vaerwaeter (om daer tusschen in te zeylen) strekt noord oost in. Wilt ghy bewesten Aquila in loopen / soo laet twee deelen waters aen 't eyland en een deel aen de wal / en loop soo by de hoek van 't vaste land in om de drooghte van 2 vaedem / die tusschen de westhoek en Aquila leyt / te schouwen / en als gy binnen Aquila zijt / loop dan oostwaert op / en set'et onder 't Eyland: oock kent ghy met een schip / dat niet diep gaet / op 14 voeten aghter 't hooft voor de Stadt leggen. Maer beoosten Aquila is de beste uyt en in-zeylingh / en daer settende maakt ghy u touw aen 't eyland vast en u anker noordwaert in zee. Hier zijt ghy beschut voor ooste en noorde winden. Maer de zuydweste wind maakt hier laeger wal. La Cita.

Twee mijlen beoosten La Cita is de Reede van Senari voor kleyne scheepkens. De Bay van Senary is groot / maer droog / behalven aghter de eylandekens daer bezuyden voor 't zout land / daer is 't goed setten op 5 vaedem om zout te laeden. Wilt ghy daer zijn / soo schout 't uyterste eylandeken een weynigjen aen de zuydwest kant / want 't is daer droogh / en loopt inwaert aen de noordkant van 't eylandeken / en sett'et voor de voorsz zoudpannen. Daer beoosten staet het praghtige slot van Siforno, als ook een waaktooren en de Kerk De la Madonna delle Guardia, op een hoogen heuvel genaemt C. Sitziets Aen d' oostkant van de Kaep is een seer hooge smalle en steyle klip / by welke dese kust wel te kennen is / en dat ghy niet verre van de Bay van Toulon zijt / om dat 't land benoorden geheel laegh en kleyn is / en dat ghy van 't opperdek des schips de Stad Toulon met de binnen bay geheel sien kent. Meenigh schip is hier met een zuyde wind tegen dese klip gesmeten. Als gy uyt de zuyd koomende bewesten Toulon verbalt / soo weet dat de Kust van C. de Crosette tot La Cita is hoogh en effen / maer beoosten La Cita is de Kust laager en berghaghtiger tot de C. Sitziets toe / die is hooger dan eenigh land daer ontrent / soo wel om d'oost als om de west en daer op staet de voorverhaelde wagt-tooren. Van Marsilien of C. de Crosette tot C. de Toulon is de kours zuyd oost ten oosten 10 mijlen / maer van C. Sitziets tot C. de Toulon oost en oost ten zuyden een mijl. Senari. C. Sitziets.

YVICA.

DE gekloofde klip Belcran leggende aen de westhoek van Yvica leyt van C. de S. Martin verscheyden oost 6 of 7 mijlen. Belcran.

Aen de noord west hoek leyd de groote klip Comiger, daer een goede Reede aghter is. Dikwils leggen daer Turken wackende op dese klip om de scheepen te verrassen. Comiger.

Van de westhoek tot de noord westhoek / is 't noorden ten oo-

sten 4 mijlen / en van de noordwest hoeck tot de noorddoost hoeck strekt de wal oost noorddoost 7 of 8 mijlen. Twee haevens om te ankeren sijn tusschen beyden in.

In de noord oost hoek leyt een taemelijcke groote schoone holle zandbay / maer aen d'oostkant van de bay leyt een klip effen onder waeter / die men wel barnen siet als 't wat dijnt. Tusschen dese klip en de wal is 't 16 vaedem diep. Ontrent een gootelingh

Tagomago. schoot van d' oosthoek van dese bay af leyt 't eylandeken Tagomago, daer tusschen beyden is 't goed setten op 16 vaedem schoone grondt.

Van d'oosthoek tot de zuyd oost hoek strekt 't land zuyd west ten zuyden 7 mijlen. De kust is vol uythoecken en seer ruesigh.

Derd'half mijl bezuyden d'oosthoek leyt de groote zandbay

S. Hilaire. S. Hilaire, en daer staet een stuk van de waeterkant te landewaert een kleyn kasteelken / en op d'oever 2 vuurtoorens / aen de noordzijde van de bay is 't vlak / maer beoosten de bay leggen 2 eylandekens. Zuyd oost een kleyne mijl van dese eylandekens leyt een blinde klip onder waeter / die men mijden moet / tusschen dese klip en d'eylandekens is ruymte genoeg om deur te zeylen op 16 / 20 ja 30 vaedem diepte. Het hol waeter siet men dese klip barnen / en met sleght waeter wort mense gemackelijk wijs / mits de grond daer ontrent seer week en wit is. Bewesten dese bay loopt een kil tusschen twee hoecken verre landewaert in.

Yvica. Ontrent 3 mijlen bezuyden S. Hilaire leyt de stadt Yvica met een goede haven. Tusschen beyden is de kust bar / rudsaghtig en klippigh / doch al meest boven water en in 't gesight / dat hinderlijk is. Daer leggen ook ontrent een half mijl beoosten dese haeven twee groote klippen al meede booven waeter.

Wilt ghy in Yvica zeylen uyt den oosten koomende / soo houd de slagh van de wal tot ghy de Stad / daer 2 of 3 meulens by staen / met 't kasteel / in 't gesight krijght / en loopt dan tusschen beyde landen de Haeven in / en set 'et soo draa als ghy binnen zijt. In 't inkoomen van dese Haaven kent gy geen schaede doen / als ghy niet op de wal loopt / want aen beyde kanten is 't schoon en diepte genoegh / want dight aen d'oostwal is 't wel 20 vaedem diep.

I. Formentera. Twee kleyne mijlen bezuyden de zuydhoek van Yvica leyd 't eyland Formentera, wiens oosthoeck van de haven van Yvica verscheyden is zuyd zuyd oost 3 mijlen. 't Zuyd eynd is hoog en sleght gaende na 't noord eynde / daer een oude tooren op staet / vlak neeuer. Aen d'oost of noord oost zijde kan men goede Reede maeken in een zand-bay / en setten 't soo dight aen de wal / die geheel schoon is / soo na alsmen wil / maer nadien 'er geen Fortressen zijn / is 't er gevaerlijk te leggen om de Mooren en Turken.

Tusschen Yvica en Formentera, daer 't 5 vaedem diep is / kennende de grond gemakkelijk sien / kent ghy mits waeter door zeylen / ja ook beyde wallen op 't loot wel genaeken op derd'half vaedem sonder anghst / maer loopt eerst na Formentera toe om een groote vlakte / die van de zuydhoek van Yvica afschiet / te schouwen / want de wal van Yvica is de vlakste en op Formentera staet een tooren / als gezeyd is.

Als ghy uyt d'oost komt soo weest verdaght op een eylandeken leggende om den hoeck van Yvica, en benoorden dit Eyland is nogh een gad aen Yvica, maer niet bequaem als voor kleyne Barquen en Fregatten. Daer een weynigh benoorden is de zuydwest hoeck van Yvica, daer een ronden dikken waak-tooren op staet.

M A J O R C A.

I. Dragonera. VAn d'oosthoeck van Yvica tot 't eyland Dragonera leggende een vierendeel mijl van de westhoeck van Majorca, is de kours noord oost acht mijlen. Men kan tusschen dit eyland en de hoek deur zeylen / en ook Reede maeken.

Zuyd oost 6 mijlen van Dragonera leyd de west-hoek van de bay van Majorca, om die hoek leggen 3 eylandekens / en op 't oostelijkste staet een tooren. Een stuk voorby dese eylandekens

Porto Pin is de Haven Porto Pin, op wiens westhoek een vierkante vuurtooren staet / schijnende dien hoeck van verre een Eyland te zijn / om datse met laegh land aen 't land vast is. In deese haven leyt men met een anker t'zee en met touwen aen land vast / wel beschut voor alle winden.

Daer een weynigh beoosten leyd de stad Majorca, en tusschen beyden / ontrent een musquet-schoot van de wal / leyt een blinde klip 12 of 13 voeten onder water.

Die te Majorca weesen wil / die loopt tusschen die hooge witte vuurtooren / op de west-kant van de haven staende / en 't hooft in / en wijkt dan voort onder 't hooft voor de stad / 't is een groote wijde Inham. Men kan 't binnen 't hooft setten op 10 / 11 en 12 vadem schoone kley-grond. Aen d'oost-zijde van 't hooft is 't goed leggen met vlack gaende Scheepen op 12 en 13 voeten waeters.

Ontrent 2 of 3 mijlen bezuyden Majorca leyt een witten hoek met een witten tooren daer op / en bezuyden dien hoeck leyd 't eyland Cabrera.

Cabrera Van de Stadt Majorca tot Cabrera is de kours zuyd 4 of 5 mijlen / en van de witte hoek tot de zuydhoek tegen over Cabrera oost zuyd oost 2 mijlen / hebbende tusschen beyden een schoone kust al met zand-bayen om te setten op 12 en 13 vadem. Desgelijks is aen de west-zijde van Cabrera onder de noordhoek goede Reede voor noord ooste en ooste winden. Alsmen na Porto Pedro of na 't noord oost eynde van Majorca wil / soo loopt men tusschen de zuyd-hoek van Majorca en Cabrera deur / leggende ontrent anderhalf mijl van malkanderen / en hebbende tusschen beyden 15 vadem diepte / dan dight by de hoek kan men om zeylen op 7 vadem schoone grond / sonder eenige vuylen.

Drie mijlen om de zuydhoek aen de zuyd oost zijde van Majorca Porto Pedro
leyt Porto Pedro, daer men midswaeter in loopt noord west tusschen beyde hoeken / die ontrent een Roerschoot van malkanderen zijn. Aen de slinker-zijde staet een oud vervallen tooren. Daer binnen is 't goed leggen voor 6 of 7 scheepen en beschut voor alle winden behalven de zuyd ooste / die wayt daer open in. Dese zuydhoek is effen en sleght land / maer inwendigh berghaghtigh.

Van de zuyd hoek tot C. la Pedro de oostelijkste hoek strekt de kust een stuk weeghs noord oost / en dan voort noord noord oost / weesende dese geheele zuyd ooste kust schoon / soo dat men sonder anghst daer wel dight by heen zeylen magh / met veele schoone Bayen en Inhammen om te setten voor westelijke en noordelijke winden.

M I N O R C A.

VAn C. Formentelli de noordhoek van Majorca tot Cabo de Bajolis de noord-hoek van Minorca is de kours oost noord oost 6 of 7 mijlen. De zuydkust van Minorca strekt west noord west en oost zuyd oost ontrent 8 mijlen. Aen de zuyd oost kant van Minorca is Porto Maon een mooye haeven / aen wiens zuyd Porto Maon.
zijde leyd 't eylandeken Laire de Maon. Men kan tusschen de Laire de Maon.
hoek en 't eyland deur zeylen. Op de hoek staet een ronde witte tooren / en noord oost daer tegen over op d'and're hoek staet ook een tooren / beyde hoeken sijn laegh / en zuyd west van de tooren leyt een blinde klip. Reght voor de haven staet een Kasteel. 't Nauw van 't gadt is ontrent een steen-werp wijd / en de west wal van de haven is soo schoor / dat men met een Schip wel tegen de wal aen setten kan. 't Is aen beyde zijden steenigh land / maer aen de reghterhand leyd 't vol eylanden. De haven strekt noordwest wel een mijl landewaert in / waer in men overal setten kan / op 10 / en tot sommige plaetsen op 15 vadem goede grond. 't Stededen Minorca leyt westwaert op om een hoek / en is soo vast als een Slot.

Aen de westzijde van Minorca is goede reede in d'Inham Ci- Minorca Citadelle.
tadelle neffens den witten tooren.

Aen de noordzijde van Minorca is Porto Fornelle. Om in dese P. Fornelle.
haven te loopen / soo zeylt by de kleyne bergh / die aen d'oostzijde leyd / in tot dat ghy by een laegh eyland komt en sett'et daer op 6 of 7 vaedem. In 't inkoomen is 15 vaedem diepte.

Dese Eylanden hebben wel meer Havenen en Reeden maer onveyligh voor de Turken / om datse met geen Fortressen voorsien zijn.

Ontrent noord oost 14 of 15 mijlen van de noorddoost hoek van Minorca leyd een drooghte van klippige rudsige grond 10 of 11 voeten onder waeter.

Strekkingen en Kourssen.

Van C. de S. Martin tot C. de S. Anthonio is de cours noord west ten noorden — 2 mijlen
Van C. de S. Martin tot de westhoek van Yvica oost 6 of 7 mijlen
Van C. de S. Martin tot de zuyd west hoek van Formentera oost ten zuyden — 11 of 12 mijlen
Van C. de S. Anthonio tot Denia west ten noorden — 1 mijl
Van Denia tot Cullera noord west ten noorden — 5 mijlen
Van Cullera tot Grao voor Valence noord noord west — 2 mijlen
Van C. de S. Anthonio tot Grao noorddoost ten noorden — 8 mijlen
Van tot Grao tot Peniseola noord oost ten noorden — 10 mijlen
Van C. d'Oropesa tot Peniscola noord oost — 3 mijlen
Van Peniscola tot d' Alfaques van Tortosa oost noord oost — 3 of 4 mijlen
Van d' Alfaques van Tortosa tot Tarragona noord oost ten oosten — 8 mijlen
Van Tarragona tot Barcelonia noord oost — 15 mijlen
Van Barcelonia tot C. Dragonis noord oost een oosten — 17 mijlen.
Van C. Dragonis tot 't eyland Asinara aen Sardinien oost zuyd oost wel soo oostelijk — 66 mijlen
Van C. Dragonis tot de Golf van Ajazza in Corsica oost en oost ten zuyden — 65 mijlen
Van C. Dragonis tot C. Rivela in Corsica oost en oost ten noorden — 64 mijlen
Van C. Dragonis tot Livorno oost ten noorden wel soo noordelijk — 92 mijlen
Van C. Dragonis tot d'eylanden van Eres oost noord oost — 34 m.
Van C. Dragonis tot Marsilien noord oost — 27 mijlen
Van C. Dragonis tot J, Dragonera zuyd zuyd west — 36 mijlen
Van C. de S. Martin tot C. Dragonis noord oost en noord oost ten noorden — 56 mijlen
Van C. Dragonis tot Golfo de Rosas noord — 2 mijlen

Van

Van C. Dragonis tot C. de Creos 9 mijlen
Van C. de Creos tot C. Leucata noord noord west 13 mijlen
Van C. Leucata tot d'eylanden van Marsilien oost wel soo zuydelijk 22 mijlen
Van d'eylanden van Marsilien tot C. Sitziets zuyd oost ten oosten 8 of 9 mijlen
Van C. Sitziets tot C. de Toulon oost en oost ten zuyden 1 mijl.
Van de westhoek van Yvica tot de noord west hoek. Noorden ten oosten 4 mijlen
Van de noord west hoek tot de oost hoeck oost noord oost 7 of 8 mijlen
Van de westhoek van Yvica tot de zuyd hoek van Formentera zuyd oost ten oosten 6 mijlen
De zuyd oost zijde van Yvica streckt zuyd west ten zuyden en noord oost ten noorden 7 mijlen
Van d'oosthoek van Yvica tot J. Dragonera noord oost 8 mijlen
Van J. de Formentera tot J. Dragonera noord oost ten noorden 16 mijlen
Van C. de Formentelli tot C. la Pedra zuyd zuyd oost 6 of 7 mij.
Van C. la Pedra tot J. Cabrera zuyd oost 11 of 12 mijlen
Van C. Formentelli tot C. de Bajolis oost noord oost 6 of 7 mij.
Van C. de Bajolis tot Porto Fornelle oost 5 mijlen
Van C. de Bajolis tot de zuydwest hoeck van Minorca zuyd 4 of 5 mijlen
Van dese zuydwesthoek tot de zuyd oost hoek van Minorca oost zuyd oost 8 mijlen
Van J. Formentera tot J. Cabrera oost ten noorden wel soo noordelijk 16 of 17 mijlen
Van d'oosthoek van Yvica tot J. Cabrera oost ten zuyden 14 mij.
Van J. Dragonera tot C. Dragonis noord noord oost 36 mijlen
Van J. Dragonera tot Monte Colibre west ten noorden 14 of 15 m.
Van de noord oost hoek van Minorca tot C. Dragonis noord noord west 26 mijlen
Van Minorca tot d'eylanden van Eres noord oost ten noorden 41 mijlen
Van J. Formentera tot J. Asinara aen Sardinien oost noord oost wel soo oostelijk 88 mijlen
Van Yvica tot Algier zuyd oost ten zuyden 36 mijlen
Van J. Formentera tot C. de Palos zuyd west ten westen 28 mij.
Van J. Formentera tot Alicante west ten zuyden 18 mijlen

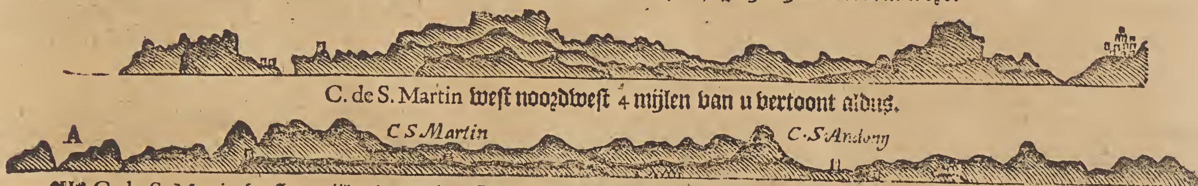
Hooghten.

C. de S. Martin leydt op	38 graden 56 min.
Tarragona op	40 graden 30 min.
Barcelonie op	41 graden 18 min.
C. Dragonis op	41 graden 56 min.
Narbona op	43 graden 30 min.
Marsilien op	43 graden 18 min.
C. de Toulon op	42 graden 52 min.
J. Formentera op	38 graden 42 min.
J. Cabrera op	39 graden 4 min.
Laire de Maon op	39 graden 48 min.
C. de Bajolis op	40 graden 20 min.

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

Dus verthoont C. de Martin, als ghy de laege slechte hoeck/ daer de Vuurtooren op staet/ van beneeden sien kent/ en noordwest 5 mijlen van u is/ hebbende dan de westhoeck van Yvica N. O. ten O. 4 mijlen van u/ dan siet men noch een wit Eylandeken daer bewesten/ gelijck hier vertoont word.

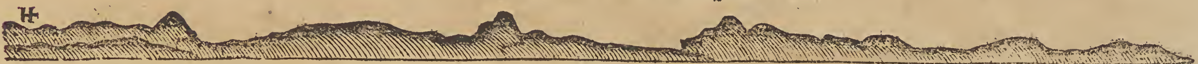

C. de S. Martin west noordwest 4 mijlen van u vertoont aldus.

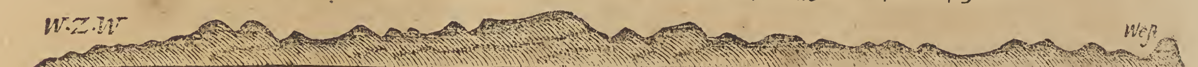
Als C. de S. Martin west 2 mijlen van u is/ soo verthoont 't land daer ontrent aldus/ hebbende C. de S. Anthonio west noordwest 3 mijlen van u/ en den Hoybergh, (anders 't Suyker-brood genaemt) west ten noorden van u. Den bergh aen 't zuydeynde/ hier met A gemerckt/ schijnt dan een Eylandt/ en leyd dan zuydwest ten westen 3 mijlen van u. Aen beyde zijden is goede Reede/ aen d'eene zijde voor noorde/ en aen d'andere zijde voor zuyde/ zuydweste en noordweste winden/ en is altemael een schoone zandstrand.

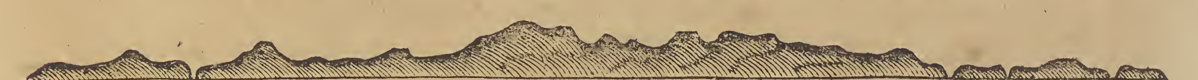

C. de S. Martin zuydwest ten zuyden ontrent 4 mijlen van u zijnde/ verthoontse met het land daer benoorden als in dese 2 Figuuren verthoont word. Hebbende dan C. de S. Anthonio zuydwest en zuydwest ten westen 3 mijlen van u/ en den Hoybergh zuydwest ten westen/ en Denia west zuydwest wel soo westelijck. Neffens de letter S. leyd Xabea, daer is een goede Reede.

Dese behoort aen de voorgaende/ de dubbelde kruyskens aen malkanderen. Ghy siet dan west noord west van u/ een hooge heubeligen bergh/ daer Oliva neffens leyd. Dese Kust langhs is de strand schoon.

Dus verthoont C. de S. Martin west en west zuyd west 4 of 5 mijlen van u.

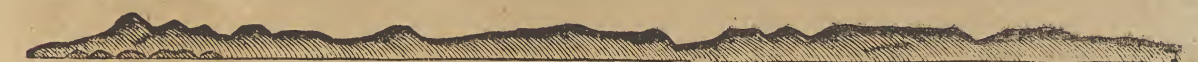

Dus verthoont C. de S. Martin zuyd west en zuyd west ten zuyden 10 mijlen van u d'oosthoek van Yvica is dan oost zuyd oost en de west-hoek zuyd oost ten zuyden van u.

Tusschen 't vaste land en Monte Colibre deur zeylende/ soo verthoonen haer d'eylanden of klippen van Monte Colibre aldus. Als 't grootste eyland oost zuyd oost ontrent 3 mijlen van is/ soo zijt ghy dan ontrent 3 of 4 mijlen van 't vaste land/ dat hem al dubbeld verthoont/ en in 't binnenlandt is een seer kennelijken scherpen heubel/ of Pieck/ west noordwest van u.

Tusschen 't vaste land en Monte Colibre deur zeylende soo verthoont die scherpe heubel of Piek west noordwest van u zijnde/ aldus.

D Eylanden van Monte Colibre.

Dus verthoont de voorsz. heubel met 't land daer benoorden/ als die west noordwest van u is/ en Monte Colibre tusschen u en 't vaste land is/ dan siet ghy recht tegen de voorsz. pieck of heubel aen Monte Colibre leggen/ wesende dan van C. de S. Martin N. N. O. ontrent 24 mijlen.

W. ten N

De voorſz. bergh weſt ten noorden en andere hier onder aen volgende hoek d'e na Tortoſa ſtreckt / n. w. ten n. van u zijnde / ſoo verthoont 't land aldus: Monte Colibre leyd dan beweſten den ſpitſen heuvel / die kan men / als ook C. Formentelli op Majorca, dan van de ſtengh wel ſien.

N. W. ten N.

Dit is 't vervolgh van 't bovenſte / en ſtreckt na Tortoſa toe.

De voorſz. heuvel n. w. en n. w. ten n. 8 of 9 mijlen van u zijnde / ſoo verthoont hy met land daer benoorden aldus.

Als de hooge bergh met de 2 ronde heuvelen weſt noord weſt van u is / zijnde ontrent 3 mijlen van de wal / ſoo verthoont 't land aldus. Men is dan beooſten Barcelonie. Deſen bergh leyd landewaart in / en ghy behoud hem / wel 10 of 12 mijlen by de Kuſt langhs zeylende / in 't geſicht / en vertiert ſoo achter 't land heen / als de Drommels in Noorwegen.

Tuſſchen Tarragona en Barcelonie zijnde / dat den bergh noordweſt van u leyd / ſoo vertoont 't land aldus.

Deſe behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

Deſen bergh leyd recht n. w. ten w. van Barcelonie, en in n. w. van Mataro.

Barcelonie. Mararo.

Dus verthoont Barcelonie n. w. ten w. van u.

Aldus verthoont 't land van Barcelonie tot aen C. Dragonis, gelijk deſe en de 3 volgende Figuuren verthoonen / als de weſthoeck weſt ten zuyden / en 't ooſt-eynde noorden ten ooſten van u is / zijnde ontrent 6 mijlen van land.

Dit volght aen 't bovenſte / de leggende kruyskens aen malkanderen.

Deſen hoogen bergh leyd dan noordweſt van u.

A

Dit behoort aen 't voorgaende / de ſtaende kruyskens aen malkanderen.

C. Dragonis.

Dit moet noch aen 't bovenſtaende / de A A aen malkanderen.

Dus verthoont C. Dragonis N. 9 of 10 mijlen van u.

Dus verthoont C. Dragonis N. N. W. 5 of 6 mijlen van u zijnde.

C. Dragonis.

Aldus vertoont 't Land beweſten C. Dragonis, als de Kaep N. W. ten N. en N. N. W. ontrent 6 of 7 mijlen van u is.

Deſen hoeck is dicht by Barcelonie.

C. is de noordhoeck van Golfo de Roſas.

C. Dragonis.

Aldus verthoont C. Dragonis N. W. 3 mijlen van u.

Weſthoeck N. N. W. en N. ten W.

N. N. O. en N. O. ten N.

Cagaltacia en Lila. Caſtel Duo.

Dus verthoont 't land beweſten de Bay / en beweſten Marſilien, van de laege hoeck van Boccar, tot d'Eylanden voor Marſilien, als de lage hoek van Boccar N. N. W. en N. ten W. ontrent 6 mijlen / en d'Eylanden voor Marſilien N. N. O. en N. O. ten N. ontrent 4 mijlen van u leggen. De tooren op 't Rif is dan N. N. O. wel ſoo noordelijk 2 groote mijlen van u. De twee volgende Figuuren behooren hier aen.

De Tooren op 't Rif.

Dit

Dit volght aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen. Ontrent M leyde Stadt Márſilien, N. N. O. wel ſoo noordelijck 4 groote mijlen van u. C. de Croſette, hier geteeckent met P P N. O. wel ſoo noordelijck 4 mijlen / den bergh met S geteekent O. N. O. 6 mijlen dan van u zijnde.

C. de Toulon,

Dit behoort aen 't bovenſte / de A A aen malkanderen / zijnde de bergh met B geteekent O. ten N. ontrent 8 of 9 mijlen / en C. de Toulon, dat dan wel een Eyland ſchijnt / ooſt 9 of 10 mijlen van u. Dit land bezuyden Marſilien is kaal klippigh land / en een bárre kuſt ſonder geboomte aen te ſien / maer beweſten Marſilien ſiet men in de valeyen van de bergen veel boomen.

Dus verthoont het land tuſſchen C. de Croſette en C. de Toulon, als C. de Toulon ooſt ten zuyden ontrent 4 mijlen van u is.

C. de Toulon.

Dese behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen

C. de Martin.

Dus verthoont de Spaenſche Kuſt aen heuvelen / als men uyt d'ooſt komende / bezuyden Yvica om zeylt / en noch 16 of 18 mijlen van de Spaenſche Kuſt is / waer van d'ooſtelijkſte is C. de S. Martin, en d'and're 't hooge land van Alicante.

Dus verthoont Yvica, ooſt noord ooſt 5 of 6 mijlen van u.

Dus verthoont de weſthoeck van Yvica, N. O. ten N. van u / als C. de S. Martin N. W. 5 mijlen van u is.

Dus verthoont C. de S. Martin, weſt noord weſt 7 of 8 mijlen van u zijnde.

Dus verthoont Yvica noord ooſt en noordooſt ten noorden ontrent 7 mijlen van u.

Dus verthoont d'ooſthoeck van Yvica weſt en weſt ten noorden van u zijnde.

Dus verthoont 't Eylandt Fórmentera, als de weſthoeck ontrent 5 mijlen / en d'ooſthoeck noordooſt ten noorden van u leyd.

Dus verthoont J. Formentera noorden ten weſten van u. Yvica komt daer beooſten aen / gelijck hier verthoont word / als die ronde heuvelen noorden van u zijn / en dicht by Formentera komen.

J. Formentera weſt ten noorden 6 mijlen van u / verthoont aldus.

Dus verthoont J. Formentera, als 't weſteynde noordweſt ten noorden / en 't ooſteynde wel ſoo noordelijck als noord noordweſt van u is,

't Eyland Formentera noord noordweſt van u / verthoont aldus.

Dus verthoont J. Formentera, als de ſchorren hoek noord weſt ontrent 2 mijlen van u is.

Yvica verthoont aldus / als 't weſt-eynde weſt ten zuyden / en 't ooſt-eynde weſt noordweſt van u leyd.

Yvica zuyd zuydweſt en zuydweſt ten zuyden van u / verthoont aldus.

J. Tagomago

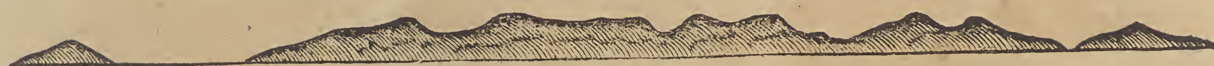
A

Yvica verthoont aldus / als de noord-kant weſt ten zuyden 4 of 5 mijlen / en d'ooſt-hoeck zuydweſt ten zuyden 3 mijlen van u is. Als men wat zuydelijker komt / ſoo word de lage hoek A de buytenſte / en de steyle noord-hoeck verzeylt men dan daer achter.

't Ooſteynde van Yvica zuydweſt ten weſten / en weſt zuyd weſt van u verthoont aldus.

Wanneer ghy uyt d'ooſt komende / Yvica eerſt gewaer word zuydweſt ten zuyden / en zuyd zuydweſt 8 of 9 mijlen van u / ſoo doet 't hem op of 't Eylanden waren / en ghy ſult de zuydooſt zijde eerder ſien dan de noordweſt zijde / maeck daer giſſingh op om u kours te ſtellen / 't zy dat ghy benoorden of bezuyden om wilt.

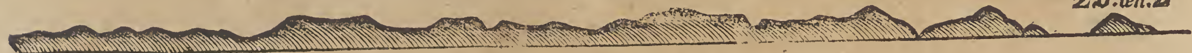
Dus vertoont Yvica zuyd zuydooſt en zuyden ten ooſten 5 of 6 mijlen van u.

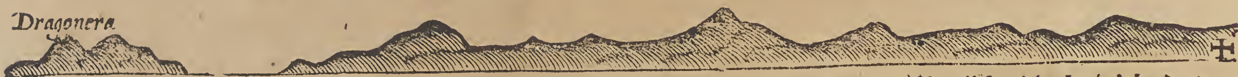
Dit vervolght aen 't bovenstaende.

O.Z.O A

Dus verthoont Yvica, als 't oosteynde oost zuydoost en 't westeynde zuydoost ten zuyden van u leydt/ gelijck in dese en de volgende afgebeeld is.

Dit vervolght aen 't bovenste/ de A A aen malkanderen.

Dus verthoont Majorca noord noord oost en noord oost ten noorden ontrent 4 mijlen van u. d'Inwijck/ die ghy in 't land na 't oosten siet/ daer in leydt de Stadt Majorca, en 't lage Land/ dat van d'Inwijck schijnt te leggen/ dat zeylt men haest buyten/ als men om de noord zeylt. De bergh die alleen op 't oosteynde (als in de volgende vertoont word) gesien word/ is de zuydhoeck van Majorca.

Dit behoort aen 't voorgaende/ de kruyskens aen malkanderen.

Dus verthoont Majorca, als J. Dragonera noordoost van u leydt.

Dus verthoont Majorca, als ghy voor d'Inwijck van de Stadt Majorca zijt/ en dat ghy de Stadt sien kent/ en daer ontrent twee mijlen af zijt.

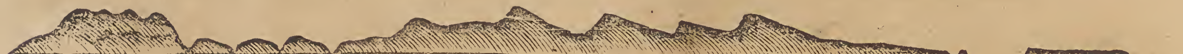
Dus verthoont J. Cabrera aen de zuydhoeck van Majorca.

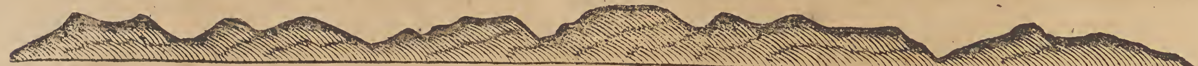
Dus verthoont J. Cabrera west ten noorden van u.

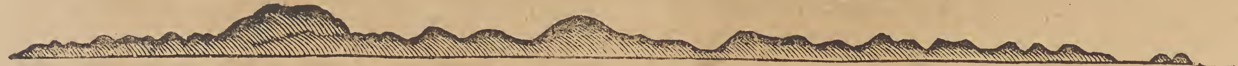
Aldus leydt 't westeynde van Majorca oost ten zuyden en oost zuydoost ontrent 7 mijlen van u.

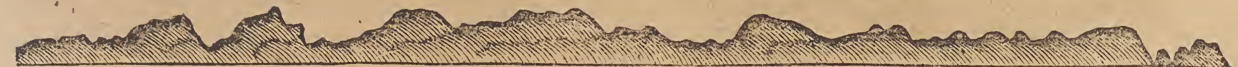
Aldus leyd J. Dragonera zuydoost ten zuyden 6 of 7 mijlen van u/ met de westhoeck van Majorca.

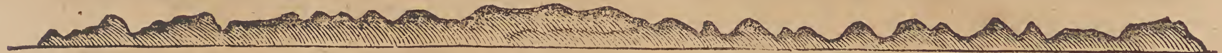
Aldus verthoont Majorca zuyd zuydoost ontrent 9 of 10 mijlen van u.

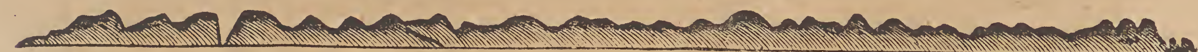
Dus verthoont Majorca, als 't oosteynde oost ten noorden/ en J. Dragonera zuydoost ten oosten ontrent 4 mijlen van u is.

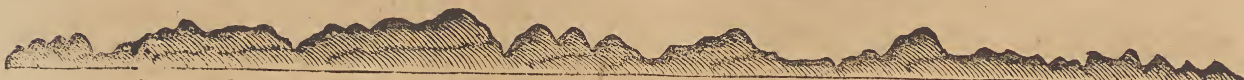
Aldus verthoont Majorca, als ghy aen de westkant ontrent midlands 6 of 7 mijlen van de wal zijt/ dan is 't oosteynde oost/ en 't westeynde zuyd zuydwest van u. Ghy kent dan tusschen den hoek en J. Dragonera deur sien.

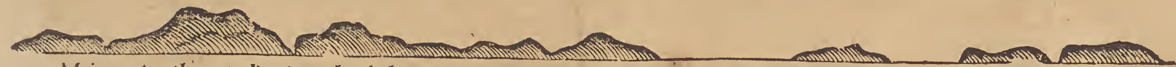
Aldus is Majorca gedaen/ als 't oosteynde zuydoost ten zuyden/ en 't westeynde zuyd ontrent 8 mijlen van u leydt.

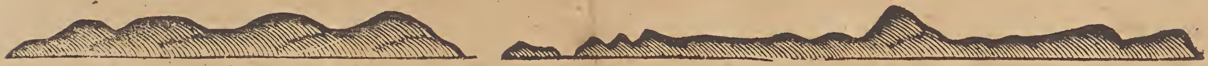
Dus verthoont Majorca, als 't oosteynde O. Z. O. en 't westeynde Z ten O. van u is/ en ontrent 4 of 5 mijlen daer af. Men kan dan oock de twee klippen/ die aen 't westeynde leggen/ van beneeden sien.

Dus verthoont Majorca, als 't oosteynde zuyd 6 mijlen/ en 't westeynde Z. Z. W. 7 mijlen van u zijn.

Majorca verthoont aldus aen heuvelen/ als 't zuydwest van u leyd/ soo verre dat ghy 't effen uyt de marsch sien kent.

De westhoeck van Majorca O. 8 of 9 mijlen van u/ verthoont aldus.

Aldus verthoont Minorca 7 mijlen van u zijnde.

Nieuwe Paskaert van de Zee Kusten van
PROVENCE en ITALIÆ
Tusschen Cabo de Toulon, en de Hoek van Piombino
Met de byleggende Eylanden Mitsgaaders
de Zee-kusten van t'Eylandt
CORSICA
Zynde Naukeurigh op gestelt en van veel Fouten Verbeetert
Met Privilegie voor 15 Iaar
PROVENCE
Toulon
d'Eylanden van Eres
Baia de Freiul
Freiul
S. Raphael
C. Garopa
I. S. Margarieta
Villa Franca
Nis
C. S. Sospiers
delle Melle
T'AMSTERDAM
by Iohannes van Keulen
Aen de Nieuwebrugh in de
Gekroonde Lootsman
Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaensche Mylen 17½ in een Graadt
Eng. en Fr. Mylen 20 in een Graadt

Savona
Genua
Porto Fin
Rapallo
Lavagena
Spetia
Sarrazano
ITA
LIÆ
Pisa
Livorno
Gorgona
Capraia
C. Corso
C. Blanco
C. Martella
Calvi
Fiorenzo
I. COR
SICA.
Aiazzo
Porto Vechio
S. Bonifatio
I. Elba
Monte Christi
I. SARDINIA
VII

De Vijfde Verthooninge,

VAN DE

Zee-kusten van Provence en Italien, van Cabo de Toulon, tot Piombino, als mede 't Eyland Corsica.

C. de Toulon.

Toulon.

CAbo de Toulon is hoog dubbeld land / met met 2 toppen of scherpten / sijnde de westerse langer dan de oosterse. Die tot Toulon wil weesen / die zeylt al noord-west in / hebbende in 't gat 25 vadem / maer 't droogt al soetjes op / en als ghy 't Kasteel van Toulon gepasseert zijt / soo set u kours na de Stadt / en settet daer op derdalf vadem. Groote schepen setten 't in de bogt / daer een Rivier komt uytvallen by 't zoud Land / alwaer de grond kleyigh en morassig is / begroeyt van zee-gras / en al waer een schip sonder schaede op de grond leyd. In dese bogt leyd een groot Dorp / daer groote handeling geschiedt / maer een groot schip kan daer niet na aen komen / om de grote omtrek van ondiepe plaetsen.

D' Afbeelding siet in de Haven kaert.

d'Eylanden van Eres.

Beoosten D. de Toulon leggen d' Eylanden van Eres zijnde 5 in 't getal / de westelijkste en C. de Toulon naest is Robadin / 't volgende is Polcairola / en 't oostelijkste Bovena Bonoma anders l'Isle de Titan / en 't naeste daer bewesten Porto Crozo. Robadin, daer een Kasteel op staet / is met een droogh rif als een laegen dijk / aen 't vaste land vast / soo dat 'er geen scheepen deur kennen. ja 't is geheel laeg groen land en smal / daer drie boomen op staen. In dese smalle strook is ook een binne waeter. Op de noord zijd aen de binnen kant van Polcairola staet een kerksken / dat men zien kan als men daer bezuyden om zeylt. Tusschen Robadin en Polcairola is 't diep genoeg voor groote schepen uyt en in te zeylen / al hoe wel aen de zijde van Polcairola een blinde klip of twee leyd die men mijden moet / zijnde van de Reede van Eres verscheyden noord noordoost en wel soo noordelijk / en zuyd zuydwest wel soo zuydelijk ontrent twee mijlen. In dit gat leyd noch een kleyn Eyland maekende de hoek van 't gat / soo dat 'er tusschen dit Eylandeken en Robadin Barken en Tartanen kennen deur zeylen. Daer leggen noch eenige Eylandekens tusschen beyden in dit gat. Dit gat inkoomende kent gy aen beyde zijden om wijkende / soo onder Robadin als onder Polcairola setten: of loopen binnen dese Eylanden en setten 't waer ghy wilt / 't is daer over al schoone vaste anker grond, maer beoosten Polcairola is 't gadt heel wijt en breed om in te koomen / leggende d' oosthoek van Polcairola zuyd zuyd oost wel soo zuydelijk twee mijlen van de Reede van Eres; maer 't middelste Eyland leyd zuydoost van de voorsz. Reede. Tusschen Porto Crozo en Bovena, op welke elk een Kasteel staet / is ook een gat daer men deur zeylen kan. Die uyt den oosten komende tusschen d' Eylanden en 't vaste land deur zeylen wil / die moet / om te schouwen de Klip / sijnde ontrent soo groot als een schuyt / en leggende recht beoosten Bovena effen boven water / en ook somtijdts daer onder / Polcairola brengen effen binnen Bovena / en loopen dan west in / soo blijft de Klip aen bakboort. Komende by Porto Crozo / daer een Kasteel op 't west eynde staet / daer tegen over leyd een Eylandeken dat een haeven maekt / settet daer voor 't Kasteel. Neffens 't tweede Eyland na 't vaste land toe / leyd een swarte Klip booven water / daer recht achter onder 't vaste land / is 't goed setten op seven of acht vadem. Beoosten Cabo Berganzon dicht aen land leyd oock een swarte Klip / daer Barcken en Tartaren tusschen deur zeylen. Recht bewesten dese Kaep leyd een kleyn wit Eylandeken / daer 't groote Kasteel Berganzon op staet. Bewesten dit Kasteel tot voor by de Stadt Eres langs de Kust is een schoone zand strand / die men soo na setten kan als men wil / op vier of vijf vadem. d'Eylanden van Eres sijn met malkanderen ontrent streckende oost en west seven mijlen / sijnde binnen wijt en breedt / en voor by 't middelste Eyland geheel diep; maer als men neffens Polcairola komt / daer krijgt men vlack water / gelijck de Haven kaert aen wijst.

C. Berganzon.

Van Cabo Larde tot C. Berganzon is de kours west zuyd-west / drie ofte vier mijlen. In dit vaar-water is 't geheel diep en niet te anckeren / kennende daer met 35 vadem lijns tot geen plaetsen grond werpen; maer bewesten C. Berganzon is 't goed setten op 8 / 10 / 12 / of 14 vadem / en beschut voor d'ooste wind. Van 't Kasteel Berganzon tot de Reede voor Eres is de kours west ten noorden ontrent 2 mijlen.

Als men uyt d' oost komende om C. Berganzon loopt / soo kan men de Stad Eres leggende een weynig landwaerts in / tegen een berg aen sien leggen / en met siet oock dan de zoud bergen (want hier is niet veel anders als zoudt te laeden / dat daar alle jaeren veel gemaeckt wort) tegen de water kant aen met sommige huysen. Men settet boven oft beneeden de Stadt Eres op 4 / 5 / 6 / 7 / 8 / 9 en 10 vadem schoone klare en goede ancker grond / soo diep als men wil / maer op tien vadem leyd men wel een half mijl van de wal.

Als men van de Spaense Kust af over de Golf van Narbona komt zeylen / soo wort men dese Eylanden van Eres eerst gewaer.

Van 't oost eynde van Bovena tot Cabo. Larde is de kours noord noord-oost wel soo oostelijk 3 of 4 mijlen.

C. Larde

Van Cabo Larde op de welke een vuer toorn staat / en waer voor een Eylandeken leyd / wesende de west hoeck van de bay van Frejul tot in dese bay / is de kours noord noord-oost ses mijlen / hebbende tusschen beyde de inwijk van S. Turpe. Een half mijl beoosten dese kaep leggen 2 of 3 klippen / tusschen de welcke en de wal dat men deur zeylen kan.

S. Turpe

Wilt ghy van C. Larde komende tot S. Turpe wesen / soo houd de west wal / 't sy binnen de Klippen deur of buyten om / soo 't u belieft / doch buyten is de beste ruymte / hebbende niet verre buyten de rudsen 15 / 16 / 17 / 18 en 20 vadem / al na de kaep toe dieper / sijnde dicht aen 't Eyland voor de kaep 20 vadem diep / en voort west waert of innewaert na d'Eylanden van Eres noch al dieper / gelijk geseyt is. Recht benoorden de kaep is goede Reede in / een moye groote zand-bay voor noord-weste / weste en zuyd weste winden / en dicht om dien hoek hebt ghy Golfo de Grimault een groote inwijk in 't land. Als ghy die hoek voor by zeylende zuyd zuyd-west van u hebt / soo siet ghy 't stedeken S. Turpe leggen niet verre om den hoek op de water kant en een Kasteel daer neffens op 't hooge / daer tegen over leyd 't Kasteel of 't stedeken S. Maxime.

Frejul.

Als ghy voor by S. Turpe loopende na de bay van Frejul gaet / soo siet ghy noch eenige Klippen voor uyt / laetse aen stuerboort als ghy daer bewesten om wilt / en loopt by de west wal langs tot voor de bay / daer leggen aen d'oost wal 2 kleyne Eylandekens / Les Lions genaemt / leggende 't een dicht aen de wal / en 't ander een basse-schoot van de wal en een roerschoot van malkanderen / hier moet ghy tusschen beyden op 20 vadem diepte harde zand grond deur / en dan wijkt ghy ontrent een gotelings schoot westwaert op / en setten 't daer op 12 / 14 of 15 vadem seer weeke en modderige grond / beschoeyende de ankers / die nochtans met hard weer qualijk houden sullen / maer hoe ghy nader d'Eylanden set / hoe harder grond en dieper / te weten 20 / 21 en 22 vadem / desgelijcks is de grond vaster en beter om te houden / als ghy d'oost wal nader zijt; maer wilt ghy om de oost wesen / soo settet / dat 't westelijkste Eylandeken ontrent oost zuyd-oost van u is om met een weste wind boven d'Eylandekens te komen, maer wilt gy om de west / so set d'oost hoek vry na / om met d' oostelijke winden beter tusschen d'Eylanden deur te geraken: men kan oock tusschen dese Eylandekens en de west wal in loopen / want 't is daer wijt genoeg / maer men moet 'er wel bedreven zijn om een rif van de west wal afkomende met eenige blinde klippen / die daer leggen en geschout moeten werden / daerom soo gaet niet als tusschen d'Eylandekens deur. Dese bay van Frejul is de beste Haven niet / om dat ghy daer met oost zuyd-ooste zuydooste en zuyde winden daer hol waeter hebt en een weeke grond / dat de anckers niet houden kennen als geseyt is: daerom is 't beter / als ghy by dese landen met een ooste wind moet bylegen / achter d'Eylanden van Eres te loopen / en achter Berganzon te setten / op 8 / 9 of 10 vadem goede grond. Die van Frejul hebben in d'oorlogh tegen den Hertog van Savoyen haer Stadt wel half afgebroken / oock 't Dorpken op de zee-kant aen d'oost wal in de Bay geheel geslecht / om haar stadt wel te fortificeeren en te bewaren.

Van de Reede van Frejul tot de hoeck die niet seer hoog is / daer de vuur toorn op staet / is de kours zuyd-oost ten oosten 2 mijlen / en van daer oost-waert een mijl leyd Cabo de Rosa een hooge hackelige hoeck / en van daer voort oost-waert of noordwaert tot de west hoeck van Canano is 't seer goed kennelijk hoog hackelig land van verre aen te sien / of 't een deel Eylanden waren / maer 't is vast land.

C. de Rosa.

Wilt ghy in de haven van Canano / dat een seer goede haven is / wesen / soo zeylt van C. de Rosa komende al by 't land langs, tot dat ghy by de twee Eylandekens voor de Haven van Canano leggende komt / dicht by 't uyterste Eylandeken S. Honorato, daer een Kasteel op staet / en daer een rif wel een gotelings-schoot 't zeewaert af streckt / 't is 18 vadem diep / maer op 't ander S. Margareta staen drie toorenkens. Dese Eylandekens voor by gepasseert sijnde / en wat vet inwaert komende / krijght ghy 30 vadem. Loopt al noordtwaert in tot binnen 't Kasteel op 't oost land / en settet daer met u zee-ancker op 8 of 9 vadem / en u touw maeckt ghy aen 't land vast / leggende beschut voor alle winden / behalven de zuyde wind / die wayt recht 't gat in / hebbende oock d'oost-hoeck zuyd zuyd-oost en de west hoeck zuyd-west van u. Komt ghy daer onbedreven / soo schiet een schoot / op dat de Francen komen en u binnen lootsen.

Canano.

Van

C. Garopa. Van C. Margareta tot C. Garopa is de kours oost noord-oost beweste dese kaep / (dat een schuynen hoek met een vuertooren is) is een schoone zandbay om wel te leggen voor oostelijcke winden.

Antibe. Een weynigh benoorden C. Garopa leyd 't stedeken Antibe met een Kasteel daer beoosten leggende beyde op de water kant. Daer is een hooft van de Stadt 't Zeewaert / daer men met kleyne scheepkens achter magh leggen voor oostelijcke en zuydelijcke winden.

Tusschen C. Garopa en Nisa is een groote wijde Inham in 't land. Met een zeelijke of oostelijke winden moetende by leggen / als ghy op dese Kust vervalt / soo moet ghy u in dese Inwijk niet begeven / want al hoe wel daer over al schoone zandstrand is / soo is de Reede nochtans niet goet / om dat 'et daer over al uyt-nemende schor en steyl is / ghy hebt hier tot veele / (ja meest alle) plaetsen niet meer dan een boogh-schoot van de wal 100 en 125 badem. In 't midden van dese boght komt een Rivier uyt 't land loopen / daer neffens is op 25 en 30 badem anker-grond. Aen

Nisa. d'oost-zijde van dese bay leyt Nisa een proper steedeken rondom bemuurt en dight aen de water-kant / van Antibe oost noord oost 2 mijlen en van C. Garopa n.o. 3 mijlen verscheyden / ja soo dight aen 't water / dat de Zee met een storm tegen de muuren aen slaet / hebbende ook tot bescherming beoosten of bezuiden een groot sterk Kasteel op een hoogen bergh / en dight beoosten of bezuyden dat Kasteel is de Reede van Nisa, alhoewel een barre Reede en quaet te leggen met zuydooste / zuyde en zuyd weste winden / die daer geheel hol water maken / die tegen de strand nochtans niet aen storten / om dat de grond of strand daer soo kort en steyl afgaet. Men leyd daer met 2 ankers t'zeewaert / en met een touw of 2 aen land om een steen vast / d'ankers staen dan op 30 of 35 badem / en men leyt dan de wal soo na / datmen over een stellingh van 2 of 3 planken / diemen op een boot of op een berk leyd / tusschen 't schip en de strand in / de last uyt 't schip draeght. Als 't goed weder is / dat zeylt men na Villa Franca, tot dat de Schipper sijn dingen geklaert heeft. De wal strekt voort van Nisa oost zuyd oost en daer na een half mijl oost tot Villa Franca toe / hebbende een tamelijke boght met 25 en 30 badem diepte dight aen de wal.

C. S. Sospers of C. S. Vesperis.

Villa Franca D'oostelijkste en westelijkste hoek van de bay van Villa Franca leggen van malkanderen west noord west en oost zuyd oost een kleyn half mijlken. Maar dese bay is ruym en wijdt / maer niet sonder prijkel om met sommige winden en hol water daer in te komen / want om de hooge landen aen beyde zijden / soo krijght men / alsmen binnen de hoeken komt / somtijdts dwarlingen en stilte / soo datmen lightelijk met de dijningen tegen d'eene of d'andre wal aengeworpen soude kennen worden / want daer is geen grond om te ankeren. Maer een weynigh binnen de westhoek / daer een vuurtooren op staet / soo sietmen aen de west wal een rood-aghtige plek aen 't land / daer neffens by de wal is 't 14/ 15 vadem diep / anders hebt ghy in dese bay geen grond voor dat gy komt by de stad leggende ook aen de westwal / daer men 't dight voor setten kan op 9 of 10 vadem met touwen aen 't land vast / hebbende dan d'oosthoek van de bay van u zuyd zuyd oost en de westhoek zuyd zuyd west. Een zuyde wind wayd hier open in. Een weynig bezuyden 't Kasteel op de Waterkant aen 't zuydeynde van de stad staende is een hooft / gemaakt voor de Galeyen of om scheepen over te halen / daer men achter leggen kan met scheepen van 9/ 10/ 11 en 12 voeten diep-gaende. Rondom in dese Haven is 't schoon en klaer / soo dat men in 't inzeylen niet kan beschadigen / soo lange men van 't land blijft. Men soude ook wel vet inwaert kennen leggen / maer aen de westwal leyt men sonder gevaer aen 2 touwen aen land vast en aen ankers t'zeewaert.

Uyt der Zee komende / dat de west hoek van dese Haven noord of noord noord oost van u leyt / soo siet gy de stadt niet om de west hoek / die daer dan voor is / daer staet een vuurtooren op / als gezeyd is / maer d'oosthoek is een schuynen hoek niet seer hoogh / en een moy stuk binnen dien hoek op d'oostkant van de Haven staen 3 groote dikke witte ronde toorens / die seer kennelijk zijn / en een half mijl bewesten de Haven leyd een groot Kasteel op een bergh digh aen de waterkant wat beoosten Nisa. Dat zijn kennelijke merken om dese plaetsen te kennen.

't Is niet geraden met scheepkens kleynder als 80 lasten / die op and're plaetsen traghten te komen / daer Reede te soeken / om dat sy al haer goed vertollen moeten / eer sy vertrekken mogen. Want soo yemant met scheepkens voorgenoomen hadde te zeylen na Genua, Livorno of elders / en beoosten Villa Franca gekomen zijnde worde door d'ooste winden gedwongen daer Reede te soeken / die soude / om dat hy de Haven voorby gezeylt hadde / Schip en goed verbeurt hebben / maer de scheepen boven de 80 of 90 lasten groot verbeuren niet / maer mogen daer vry in komen mits betalende ontrent 20 Realen voor ankeragie en eenige andere kleyne ongelden. Villa Franca en Nisa behooren onder 't gebied van den Hartogh van Savoyen. Ontrent een mijl beoosten de Haven van Villa Franca leyt C. S. Sospers of C. S. Vesperis een laegen hoek / daer staet een Kapellcken op. Aen dese

S. Sospers. Kusten is 't overal schoon sonder eenige ruesen of klippen / maer over al by de wal geheel diep water.

Een weynigh beoosten C. S. Sosvers leydt de bay van S. Sospers of S. Vesperis. Soo gy daer weesen wilt / soo loopt dight by de Kaep langhs by de hoek daer 't Kapellcken op staet om / en wijkt dan westwaert of zuydwest waert op / en set 'et waer 't u belieft op 10/ 11/ 12 vadem / ghy hebt niet te schouwen noch in 't inkoomen nogh daer binnen / als de wal alleen / 't is daer overal schoone zand-grond. Gy leght daer ook beschut voor alle winden behalven voor d'ooste wind. Bay van C.S. Sospers.

Een mijl beoosten dese bay en 2 kleyne mijlkens van C. S. Sospers leyt 't steedeken Monaco op een uythoek / daer is reede voor een weste wind. Monaco.

Die in dese Havens weesen wil / die moet hem dight by de wal langhs houden / dan doen de Havens haer open / anders sijnse qualijk te bekennen. Men schijnt de landen door haer hooghten (want de binnen-landen sijn soo hoogh / datse meest altijt met sneeuw bedekt zijn) altijt na by te zijn / al is 't datmen daer noch verre af is. Neffens Monaco leyt een scherpe heuvel in 't binnenlant / waer aen Monaco wel te kennen is / als die noorden ten westen van u is / zijnde ontrent 3 mijlen buyten de wal / soo leyt Menton (dat van Monaco oost noord oost een groote mijl afleydt) Menton noord noord west van u / weesende die scherpe heuvel / dan tusschen in 2 hooge bergen / die een weynigh hooger als die heuvel zijn / en ontrent een mijl daer bewesten leyt een platagtigen berg / op de westhoek dan leyt Monaco noord west ten noorden en de hoek van Villa Franca ontrent noord west van u. Men kan 't een weynigh beoosten Menton setten op 8/9/ 10 en 11 vadem / dan zuydweste en ooste winden maken daer hoekjes winden. Bewesten Menton deugt niet te setten om de seer vuyle grond; men moet hier wel versien sijn van goede touwen.

De Kust van Monaco en Menton af strekt al voort oost noord oost en oost ten noorden tot Cabo delle Melle toe / waer tusschen nogh sommige steedekens leggen / als Vintimilia, Bordiguero, S. Remo en and're. Dese Kust langhs is seer betimmert met veel kloosters / Dorpen en stedekens / en heeft veel zand-stranden / maer weynigh uythoeken om daer Reede aghter te maken / en geen Havens dan voor Barken.

Dese Havens aen de Kust van Provence sijn meest schoone Havens om daer in te loopen voor die geene / die tusschen dese Kusten en Corsica met ooste of noord ooste winden moeten by leggen / want nadien de stroomen met die winden geweldigh om de west loopen / soo kan men dan met laveeren geen voordeel doen.

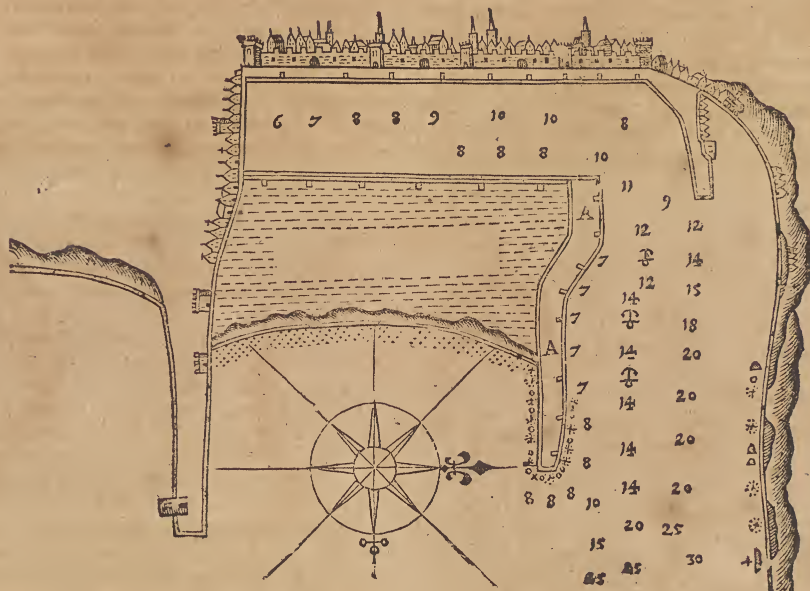
Ontrent 2 mijlen benoorden Cabo delle Melle leggen 2 stedekens aen de water-kant / en neffens 't zuydelijkste leyt een klip met een vuurtooren / daer neffens is een Inboght in 't land om reede te maken voor zuyd weste / weste / noord weste en noorde winden latende die klip van hem t'zeewaert leggen. Van daer noordwaert tot Cabo de Noli (die ontrent noord noord oost 9 of 10 mijlen van C. delle Melle af leydt) langhs dese Kust is anders

anders weynigh Reede als Final, daer men veel Rijs laet.

C. de Noli Cabo de Nole is een steyle barre hoek / en op 't eynde van de hoek staet een Kapelleken met een kleyn toorenken daer op / men kan onder de Kaep reede maken voor een zuyd weste wint. Dese Kaep heeft 2 hoeken met een inboght tusschen beyden / daer in leyd een klip boven water. Gy moet benoorden beyde hoeken setten / als gy daer setten wilt / reght voor 't Slot dight aen de wal op 3 / 4 / 5 / 6 of 7 vadem steek-grond / want niet verre van de wal is 't vry diep. Een weynigh benoorden de Kaep om laegh aen de waterkant leyt 'et Dorp of steedeken Noli, maer ontrent een mijl bewesten de kaap is een groote witte plek in 't land dight aen de waterkant / een kennelijk merk om de Kaep te kennen.

Tusschen C. de Noli en Savona leyt een plaets Vai genaemt / daer men ook Reede maken kan. Vai.

De Stadt en Haven van Savona.

Savona. Savona is / dat een moy steedeken is / daer veel Aerdewerk gebakken en van daer na veele Plaetsen vervoert wort / leyt van C. de Noli noorden ten oosten vier of vijf mijlen / hier plaght wel eer een schoone Haven te wesen / dan die van Genua (onder wiens gebied dit steedeken behoort) hebben dese Haven met steen en zand gedempt / om haer van haer vaert te berooven / en die tot Genua alleen te behouden / soo dat'er tegenwoordigh geen ruymte meer is dan om 6 of 7 scheepen te bergen / maer kleyne barken 7 / 8 of 9 voeten diep gaende hebben hier plaets. Wilt gy uyt d'oost koomende te Savona wesen / soo loopt al by de noord wal langhs tot 't hooft toe / latende twee deelen waters aen bakboord / na 't hooft toe / en een deel na de noordwal van u leggen / en soo draa als ghy binnen 't hooft zijt / soo laet u anker vallen / daer is niet meer dan 14 / 16 of 18 voeten waters / men leyt daer met een touw aen 't hooft / en met een anker na de noordwal t'zeewaert / en alsoo meest voor alle winden beschut / behalven ooste en oost zuydooste winden / maer die maken daer geen hol water / dan met zuydelijke winden kan 't dan vry wat dijnen: maer barken of kleyne Scheepen / die geheel binnen kennen leggen / die leggen daer of sy in een graght lagen.

Tusschen Savona en Genua is de Kust seer betimmert met Kloosters / Dorpen en Kasteelen / hoe nader Genua hoe meerder / diemen in 't voorby zeylen ziet. Maer daer zijn tusschen beyden geen uythoeken / daer men Reede aghter maken mag: 't is ook niet geraden in dese boght te loopen voor die geene / die tot Genua, Porto Fin of Porto Spetia begeeren te weesen om de stroomen / die hier altijt om de west loopen / soo datmen met ooste en zuyd ooste winden geheel qualijk uyt de boght kan komen / maer 't is beeter datmen hem beoosten de Plaetsen / daer men begeert te wesen houd / als daer bewesten / ten sy by westelijke winden /

Genua. die daer seer selden wayen.

Als gy C. de Noli noord west ten noorden 2 of 3 mijlen van u hebt / soo kent ghy de tooren van Genua van beneeden zien / want sy leggen van malkanderen noord oost ten oosten en zuyd west ten westen 7 mijlen / maer Genua leyd van C. delle Melle noord oost wel soo noordelijk ontrent 15 mijlen. Die tot Genua wesen wil / die moet midtswater tusschen 't hooft en de vuurtooren op de hoek inzeylen / en mijden die hoek om dat hy wat vuylaghtigh is / en binnen 't hooft sijnde / soo moet hy 2 ankers t'zee waert brengen en 2 touwen aghter uyt aen 't hooft vast maken.

Porto Fin. Van Genua tot Porto Fin is de kours oost zuyd oost 6 mijlen / sijnde de Kust tusschen beyden niet al te schoon / maer tot veele plaetsen klipaghtigh / en daerom ongeraden daer by ten anker te loopen ten sy by noot. Dese Kust is ook seer betimmert / hebbende mede 2 dorpen aen de water-kant / waer van 't oostelijkste digt aen Cabo Fin leyt. Bewesten C. Fin is een goede Reede voor ooste en zuyd-ooste winden / alsmen dight onder den hoeck set. Cabo Fin is een hoogen uytsteekende hoek met een vuurtooren: Hier moet ghy dight by in zeylen / als ghy tot Porto Fin begeert te wesen / en wijken dan westwaert by de west-hoeck van de Haven / die niet seer wijd is / om en [illegible] 't voor 't steedeken Porto Fin op 7 of 8 vadem: dit steedeken kanmen zien / alsmen een stuk om de hoek komt. Men moet niet te verre na binnen loopen / want verre inwaert is 't vlak water. Dit is een goede Haven tot beschuttingh voor alle winden. C. Fin schynt van verre wel C. Fin. een Eyland dat tegen 't vaste land leyd te weesen / 't oost-eynde of d'oosthoek is laeg / maer de westhoek is hoog land. Als men wat verre in de groote inboght beoosten Porto Fin is / soo siet men hem hoogh en steyl / maer uyt der Zee sietmen hem soo niet. Op 't oost-eynde staet een muuragie met een Kapelleken en sommige boomkens / en gaet schuyn hakkeligh needer / en tusschen d'oost en westhoek ten halven staet neffens de voorsz. vuurtooren op de waterkant ook een Kapelleken / aen welke merken de Kaep seer kennelijk is. Als ook een bergh leggende een kleyne mijl beoosten dese voorsz. inboght / siet men uyt der Zee voor een Eyland aen / alhoewel hy op 't vaste land leyd. In dese voorsz. inboght leydt oock 't groote Dorp of Steedeken Lavagna.

Van Porto Fin tot Porto Spetia is de kours zuyd oost ten oosten 8 mijlen / sijnde aen de Kust tusschen beyden veel uythoeken. Porto Spetia. Wilt ghy uyt de west koomende tot Spetia wesen / soo laet 't zuydelijkste van de 2 eylanden / die aen de westhoek van de vaert leggen / en daer een tooren of Kasteelken op staet / aen bakboort / en loopt daer beoosten om / tusschen dit eyland en 't oostland deur. Maer tusschen 't naeste eylandeken en 't vaste land kan niet deur gezeyld worden / om dat'er niet boven 6 voeten water is. Men kan ook tusschen die eylandekens op 3 of 4 vadem water deur loopen / houdende 't eylandeken met 't Kasteelken aen Stuerboort. Zeylt dan voort inwaert en settet om d'eerste hoek aen de westwal / op 6 of 7 vadem by een laegaghtigh Kasteel als een boeren huys / dat ontrent een gotelingh schoot noord noord west van 't eylandeken met 't Kasteelken af staet: of zeylt om den tweeden hoek aen d'and're zijde van 't Kasteel / en sett'et daer in den schoone zandbay op 8 / 9 / 10 / 12 vadem / na dat ghy de wal begeert na te wesen / en laet u anker vallen een weynigh benoorden 't Kasteel ontrent 2 kabels langhte om den hoek op 8 vadem / daer leght gy beschut voor alle winden. Of loopt verder na binnen en set'et midden in de voert op 9 of 10 vadem. De grond is hier overal schoon. Men betaelt hier 12 Realen voor ankeragie.

Van Porto Spetia tot Via Regio is de kours zuydoost ten oosten 6 mijlen / hebbende tusschen beyden hoogh land / ja hooger Via Regio. dan Monte Negro, 't geberghte van Livorno. Tot Via Regio set men 't in openbare Zee tegen 't hooge Land aen. De grond is daer quaad / daerom moet men / als de wind zuydelijck loopt / hier van daen wijken / en na Porto Spetia loopen.

Van Porto Spetia tot Livorno is de kours zuydoost ten zuyden 10 mijlen / en van C. delle Melle tot Livorno oost en oost ten zuyden 29 mijlen / en van C. Corso tot Livorno noordoost ten oosten 17 mijlen.

Als ghy van de hackelige hoeck C. de Rosa, by de bay van Frejul na Livorno zeylt / en recht oost aengaet / soo sult ghy vervallen recht op 't Eyland Gorgona, leggende van de voorsz kaep ontrent 38 mijlen. Neffens Gorgona komende / soo sult ghy I. Gorgona. recht in 't oosten het hooge langhachtige en heuvelachtige ge-

F 2 berghte

berghte Monte Negro sien / zijnde 't zuyd-eynde wat hooger dan

Livorno 't noord eynde. Aen het noord-eynde leyd Livorno, leggende van J. Gorgona noordoost ten oosten 5 mijlen / en benoorden Livorno is laegh land / dat men niet siet als men wat verre van de wal is. Wilt ghy benoorden Gorgona zijnde / tot Livorno wesen / soo gaet oost noord oost aen soo lange dat ghy sijt voorby de klip Melora, want daer loopt een rif noordwaert en een rif zuydwaert af / of loopt van Gorgona oostwaert aen tot dat Gorgona west zuyd west van is / loopt dan oost noord oost wel soo noordelijk / ghy loopt reght op de Reede / of soo gy by naght van Gorgona oost noord oost af zeylt / gy sult sonder missen gewaer worden het vuuren van de hoogen vuurtooren / die bezuyden de Stad rondom in 't water staet / dat'er barken om zeylen kennen / maer als ghy 't vuur oost noord oost van u houd / soo kent ghy aen de klip nogh 't Rif niet mis doen / om dat ghy'er verre genoegh bezuyden omloopt. Want de klip Melora leyd wel soo noordelijk als west ontrent anderhalf mijl van dese vuurtooren in Zee. Loopt de vuurtooren ook niet te na / want daer af west zuydwest in Zee strekken een rye Duynen of klippen. Als gy op 12 vadem over de bank / dat verre genoegh bezuyden de klip Melora is / geloopen zijt / soo krijght ghy wederom dieper water van 16 tot 20 vadem. Maer tegen de stadt op 5 of 6 vadem komende / soo zeylt noord oost waert op tot een weynigh benoorden de stad / nefsens 4 oude toorens / die benoorden de stad in 't water staen / daer geen waght op gehouden wort / dan somtijts op de noordelijkste / dat een groote witte tooren is / en sett'et daer op 6 / 7 of 8 vadem soo na als 't u belieft / hebbende dan de klip Melora west zuyd west en de voorgenoemde vuur-tooren oost van u. Voor noorde / noord ooste / ooste en zuyd ooste winden is 't daer goed leggen / maer zuyde en zuyd weste winden sijn daer de quaetste winden. Als gy uyt der Zee koomende de klip Milora oost ten zuyden en oost zuyd oost van u hebt / soo kent gy met een zuyde wind daer niet boven / want de stroomen loopen meest altijd om de noord by de banck langhs na Via Regio toe. Daerom als gy by nacht van de Reede zeylt / met een opene wind / soo loopt niet westelijker dan zuyd west en zuyd west ten zuyden / op dat ghy niet door de stroom noordelijker na 't rif gedrongen wort) en past ook wel op u loot en de stroomen / om niet op de bank te zeylen. Men kan ook uyt der Zee komende een stuk benoorden de klip Melora om zeylen / want daer gaet een gadt deur tusschen 't rif / dat noordwaert van Melora afstrekt / en de vlakte / die voor Pisa van de wal afloopt. Dit gat is nauw en aen beyde zijden schor / hebbende ontrent 20 en 21 voeten water / maer oneffen en gevaerlijk voor die daer onbedreeven is en geen kennisse heeft van de merken / die daer zijn.

Piombino. Van Livorno tot de hoek van Piombino is de kours zuyden ten oosten 12 mijlen / zijnde tusschen beyde reght in 't vaer-water ontrent 2 mijlen van de wal een kleyne steenagtige drooghte daer niet meer dan 8 of 10 voeten waters op is. Als gy van Livorno koomende soo verre om de zuyd loopt dat 't eyland Capraja effen benoorden C. Corso in Corsica is / soo hebt ghy effen de langhte van dese drooghte / dat 's een dwars-merk / en als gy een regte rovingh maekte van C. de Monte Negro de hoek van 't hooge land van Livorno tot de hoek van Piombino, die soude effen binnen dese drooghte deur loopen / dat is een reghte langhs merk. Gorgona leyt daer wel soo westelijk als noord west ten westen af.

J Capraja. Van Livorno tot 't eyland Capraja is de kours zuyd west 8 of 9 mijlen / maer van Gorgona tot Capraja zuyden ten westen 4 mijlen. Aen d'oost-zijde van Capraja is een groote Inwijk en een schoone zand-bay met een schoone grond goed om te setten voor zuyd-weste en noord-weste winden.

J. Elba. Van Livorno tot 't eyland Elba zeyltmen zuyd 12 mijlen latende Gorgona en Capraja aen stuerboord / maer van Capraja tot Elba is 't zuyd-oost 7 of 8 mijlen. 't West-eynde van Elba is hoogh land / 't welk men uyt de west of uyt de noord koomende wel 10 / 12 of 13 mijlen weeghs sien kan / maer 't oost-eynde is soo hoogh niet / want dat siet men eerst met klaer gesight daer 6 of 7 mijlen van zijnde. Aen de noord oost zijde is Porto Ferato een goede Haven om beschut te leggen voor alle winden / alwaer men in zeylt tusschen 't Kasteel Cosmopoli en 't andere land in / latende 't Kasteel aen stuurboort / en alsmen binnen 't hooft komt / soo setmen 't daer aghter met touwen aen 't hooft vast / en met ankers t'zeewaert. Dese haven met 't noorder gedeelte van Elba behoort onder 't gebied van den Hertogh van Florencen, en leyt ontrent 2 mijlen van de hoek van Piombino. Aen de zuyd oost zijde is de haven Porto Longon behoorende met 't zuyder gedeelte van Elba onder 't gebied van den Hartogh van Piombino. Tusschen Elba en den hoek van Piombino leggen nogh twee kleyne eylandekens / daer elk een waaktooren op staet.

J. Planosa. Twee groote mijlen zuyd west van Elba leydt Planosa een laeg en slegt eyland bewassen met sommige boomkens / maer van Elba zuyd 4 mijlen en van de zuyd west-hoek van Planosa zuyd oost ten

J. Monte Christi. zuyden 4 mijlen leyt Monte Christi een seer hoogh Eyland.

Drie mijlen bezuyden de west-hoek van Planosa en 2 mijlen w.

Formigues. ten n. van Monte Christi leggen de Formigues, sijnde een deel klippen by malkanderen / in 't geheel ontrent 3 of 4 scheeps langhte groot / daer van leggen sommighe onder / sommighe gelijck en sommighe booven waeter / maer de hooghste steeken niet hooger dan 4 of 5 voeten boven waeter / die ghy / om dat'er geen duynen af loopen / soo na komen kent als ghy wilt / behalven aen de Noord-kant / daer loopt een staertjen af dat men wel branden siet. Uyt de west of noord koomende en tusschen Elba en Corsica willende deurgaen bewesten Planosa heen / en sijnde ontrent een mijl bewesten de noordwest-hoek van Elba, soo zeylt vry zuyd zuydwest / en zuyd ten westen / gy sult met die gangh geen schade aen Planosa doen: en als ghy / 't sy by naght of met donker weeder / gist de langhte van Planosa te hebben / soo loopt zuyd aen / ghy sult alsoo de Formigues niet aentreffen. De merken van de Formigues sijn dese: als de noord-hoek van Monte Christi, reght oost en de zuyd-hoek oost ten zuyden ontrent 2 mijlen / en de noordwest-hoek van Elba over 't laeghe land van Planosa leyt / soodaenigh dat anderhalf van de langhte van Planosa buyten Elba steekt / dan sijt ghy de Formigues soo na / datse een musquet schoot oost van u leggen. Hier kent ghy gissingh na macken / nadien menſe om haer laeghte niet sien kan / ten sy men daer seer dighte by is. Soo ghy Monte Christi siet en oost van u houd / soo loopt ghy verre genoegh bezuyden de Formigues om / of Monte Christi oost noordoost van u houdt / soo loopt ghy oock verre genoegh benoorden de Formigues om.

Moet ghy tusschen dese eylandekens en Corsica byleggen / 't sy by naght of met donker weder / soo waght u wel voor Corsica, want dat binnen-land is hoogh / en 't buyten-land tot veel plaetsen laegh / soo dat men dikwils aen 't binnen-land soude meenen nogh verre van de wal te zijn / alsmen daer al dighte by was / en gy soud soo / door 't hooge land bedroogen sijnde / op de wal zeylen / eer ghy 't gewaer worde. Desgelijks als ghy wat verre oostwaert van Corsica af houdt / soo moet ghy toe zien voor de Formigues, als oock voor Planosa, om dat dat geheel laegh is.

't Eyland Corsica.

Cabo Corso de noord-hoek van Corsica heeft twee hoeken / die van malkanderen o. ten noorden en west ten zuyden een groote mijl leggen / hebbende tusschen beyden een groote inwijck Zuyd-waert op. Aen d'Oost-zyde vande Oostelijkste-hoek / dat eygentlijk C. Corso is / is een schoone grond om reede te maken voor weste of zuydweste Winden. C. Corso

Ontrent een mijl bezuyden C. Corso aen de oostkant van Corsica leyd een eylandeken met een Vuurtooren daer op / en van dat eylandeken Zuydoost twee kleyne mijlen staet nogh een tooren op sommighe laege rudsen by de waeter-kant / die schynen / als men uyt de noord komt en eerst gewaer wort / van 't Land verscheyden te sijn / maer sy sijn aen Corsica vast.

Ontrent een mijl bezuyden die voorsz. Tooren op de rudsen schijnt wel / alsmen daer voorby zeylt / een schoone zand-bay te weesen tusschen 2 schuyne hoeken / en aen de zuyd-zijd van de bay een Kasteel of Packhuys / 't laet hem van buyten aensien / of meer beschut soude leggen voor zuyde zuydweste en weste winden / dan of daer goede Anker-grond is of niet is onseeker. Na 't noorden toe is 't land veel hooger als na 't zuyden / sijnde aen dese oost-kust van Corsica, na 't getuygenisse van de voorby-zeylders / veel uythoeken en zand-stranden / en tot veel plaetsen laege buyten-landen en voet-stranden / doch onseeker of'er goede ankergrond en Reeden voor de weste en zuyde winden zijn.

Ontrent midsweegen Corsica, of wel soo zuydelijk is een lage hoek daer een Heuvel op staet / daer neffens van de wal oostwaert ontrent 4 mijlen leydt een blinde klip / daer aen 't branden van 't waeter niet meer als 2 of 3 voeten waeter op schijnt te weesen / en weynigh grooter als een boots-langhte / neffens dese klip konde Pouwels Jansz. van Alckmaer in 't Jaer 1611 met 30 vadem lijns geen grond werpen / met stil weder of by naght is hy quaet te schouwen / nadien men met sleght waeter geen branden soude bemerken. blinde klip.

Niet verre van 't zuyd-eynde leyd Porto Vechio een goede haeven / maer geheel aen 't zuyd-eynde leyd S. Bonifacio ook een goede haeven / daer staet een Kasteel op de hoek / en by de haeven leggen 2 Klippen genaemt La Vegi. Porto Vechio. S. Bonifacio.

Die met zuydelijke winden neffens d'oost-kust van Corsica moet by leggen / die kan met laveeren geen voordeel doen / nadien de stroomen daer sterck om de noord trekken / en is daerom best eenighe Reede te soeken.

Bezuyden C. Corso aen de west sijde leydt d'Inham van Fiorenzo, daer een goede Haeven is. Fiorenzo.

Thien mijlen bewesten C. Corso leyd de Stad Calvi reght beoosten C. Rivela, daer is een goede haeven en een van de voornaemste van geheel Corsica. Calvi.

Reght beoosten of benoorden Calvi leyd 't eyland Rossa, daer achter is 't goed setten. J. Rossa.

Voorts langhs de geheele West-kust van Corsica kan men nergens quaed doen met setten / maer waer men sleghts een hoeck siet / daer magh men vry sonder schroomen onder te Reede loopen / 't is daer over al schoon en klaer.

Streckinghen en Kourssen.

Van C. de Toulon tot d'eylanden van Eres is de kours oost zuyd oost. 2 mijlen.

d'Eylanden van Eres strecken haer oost en west. 7 mijlen.

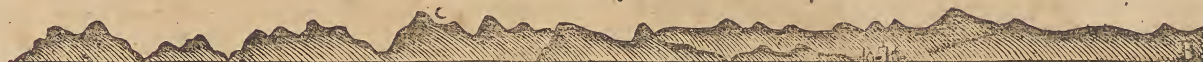
Van

Van Bovena tot C. Rivela in Corsica is de kours oost ten zuyde wel soo zuydelijck. 27 mijlen.
Van Bovena tot C. Larde n. n. o. wel soo oostelijck. 3 of 4 mijlen.
Van C. Larde tot de bay van Frejul n. n. o. 6 mijlen.
Van de bay van Frejul tot J. Rossa aan Corsica z. o. ten o. en o. z. oost. 28 mijlen.
Van Bovena tot C. de Rosa n. o. 9 mijlen.
Van C. de Rosa tot J. Gorgona oost. 38 mijlen.
Van C. de Rosa tot de bay aan Canano n. o. ten n. 3 mijlen.
Van de bay van Canano tot C. Garopa o. n. o. 3 mijlen.
Van C. Garopa tot Nisa n. o. 3 mijlen.
Van C. Garopa tot Villa Franca o. ten n. 3 mijlen.
Van Villa Franca tot C. S. Sospers o. n. o. 1 mijl.
Van C. S. Sospers tot J. Rossa in Corsica zuyd oost ten zuyde wel soo Oostelijk. 19 mijlen.
Van C. S. Sospers tot Monaco noord noord oost. 1 mijl.
Van Monaco tot Vintimilia noorden ten oosten. 3 mijlen.
Van Vintimilia tot Bordiguero noorden ten oosten. 1 mijl.
Van Bordiguero tot C. Delle Melle oost ten noorden. 2 mijlen.
Van C. Delle Melle tot J. Rossa aen Corsica zuyd zuydoost 20 m.
Van C. Delle Melle tot C. Corso in Corsica zuyd oost. 22 mijlen.
Van C. Delle Melle tot Piombino oost zuyd oost. 35 mijlen.
Van C. Delle Melle tot Livorno oost en oost ten zuyden. 29 mij.
Van C. Delle Melle tot Porto Specia oost ten noorden en oost noord oost. 23 mijlen.
Van C. Delle Melle tot Porto Fin noord oost ten oosten. 18 mij.
Van C. Delle Melle tot Genua N. O. en N. O. ten noorden 15 m.
Van C. Delle Melle tot C. de Noli noord noord oost. 9 of 10 mij.
Van C. de Noli tot Savona noorden ten oosten. 4 of 5 mijlen.
Van Savona tot Genua oost. 5 of 6 mijlen.
Van Genua tot C. Corso in Corsica zuyden ten oosten. 26 mijlen.
Van Genua tot Livorno zuyd oost en zuyd oost ten oosten. 24 m.
Van Genua tot Porto Fin oost zuyd oost. 6 mijlen.
Van Porto Fin tot Porto Specia zuyd oost ten oosten. 8 mijlen.
Van Porto Specia tot C. Corso zuyd zuyd west. 21 mijlen.
Van Porto Specia tot Livorno zuyd oost ten zuyden. 10 mijlen.
Van Porto Specia tot Via Regio zuyd oost ten oosten. 6 mijlen.
Van Via Regio tot Livorno zuyd ten oosten. 6 mijlen.
Van Livorno tot C. Corso in Corsica zuyd west ten westen. 17 m.
Van Livorno tot C. Dragonis W. ten Z. wel soo zuydelijk 92 m.
Van Livorno tot J. Gorgona zuyd west ten westen. 5 mijlen.
Van Livorno tot J. Capraja zuyd west. 8 of 9 mijlen.
Van Livorno tot J. Elba zuyd. 12 mijlen.
Van Livorno tot Piombino zuyde ten oosten. 12 mijlen.
Van Piombino tot C. Corsa west wel soo noordelijk 16 of 17 m.
Van J. Elba tot J. Gorgona noord noord west 10 mijlen
Van J. Elba tot J. Capraja noord west 7 of 8 mijlen
Van 't noordwest eynde van J. Elba tot Planosa Z. ten W. 4 mijl.
Van J. Elba tot C. Corso west ten noorden 12 mijlen
Van Planosa tot de Formigues zuyd 3 mijlen
Van de Formigues tot J. Monte Christi oost ten zuyden 2 mijlen
Van 't zuyd oost eynde van J. Elba tot J. Monte Christi zuyd 4 mijlen
Van C. Corso in Corsica tot J. Elba oost ten zuyden 12 mijlen
Van C. Corso tot Piombino oost wel soo zuydelijk 16 of 17 mij.
Van C. Corso tot Livorno noord oost ten oosten 17 mijlen
Van C. Corso tot Porto Specia noord noord oost 21 mijlen
Van C. Corso tot Genua noorden ten westen 26 mijlen
Van C. Corso tot de Golf van Fiorenzo zuyd zuyd west 5 mijlen
Van C. Corso tot J. Rossa west zuyd west 8 of 9 mijlen
Van J. Rossa tot de bay van Frejul noord west ten westen en west noord west 28 mijlen
Van J. Rossa tot C. S. Sospers noordwest ten noorden wel soo westelijk 19 mijlen
Van J. Rossa tot C. delle Melle noord noord west 20 mijlen
Van C. Rivela tot 't zuyd-eynde van Minorca zuyd west ten westen wel soo zuydelijk 63 mijlen
Van C. Rivela tot C. Dragonis west / en west ten zuyden 64 mij.
Van C. Rivela tot d'Eylanden van Eres west ten noorden wel soo noordelijk 27 mijlen
Van de Golf van Ajazzo tot C. Dragonis west / en west ten noorden 65 mijlen
Van S. Bonifacio tot J. Asinara zuyd west ten westen 8 of 9 mij.

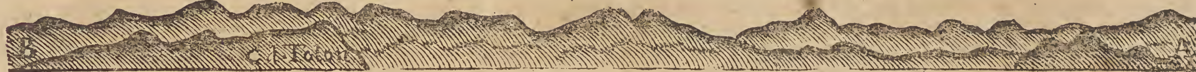
Hooghten.

C. de Toulon leyt op	42 graden	52 min.
C. Larde op	42 graden	56 min.
C. de Rosa op	43 graden	12 min.
C. delle Melle op	43 graden	36 min.
Genua op	44 graden	30 min.
Livorno op	43 graden	26 min.
Piombino op	42 graden	38 min.
J. Monte Christi op	31 graden	56 min.
C. Corso op	42 graden	42 min.
C. Civela op	42 graden	23 min.
De Golf van Ajazzo op	41 graden	28 min.
S. Bonifacio op	41 graden	4 min.

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

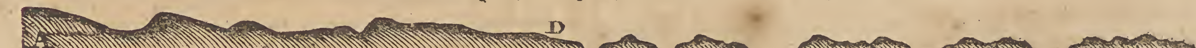

Aldus verthoont 't land tusschen C. de Crosette en Bovena, als dese voorsz. kaep noord west ten noorden ontrent 8 mijlen van u is / als oock den bergh C. noord west ten noorden ontrent 5 mijlen.

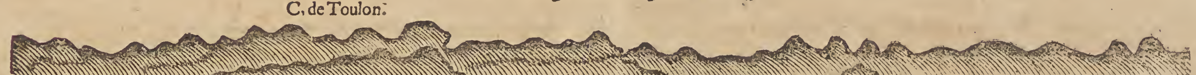
Dit behoort aen 't bovenste / de B B aen malkanderen / sijnde C. de Toulon noord noord oost ontrent 5 mijlen van u.

noord oost en noord oost ten oosten d'Eylanden van Eres.

Dit volght aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen. Den hoek D leyt dan noord oost en noord oost ten oosten 7 of 8 mijlen van u. d'Eylanden daer beoosten kanmen dan effen of qualijk uyt de marsch zien. Bovena doet hem aen 3 heuvelen op.

C. de Toulon.

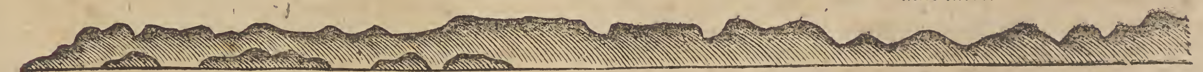

Als C. de Toulon noord west ten noorden ontrent 4 mijlen van u leydt / soo verthoontse aldus met 't land daer bewesten / en beoosten / met klaer weder kan men over de Kaep heen meer hoogh land zien.

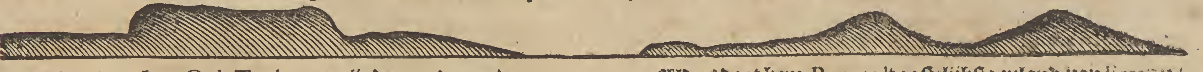

Dus verthoont C. de Toulon noord oost ten oosten wel soo noordelijk 4 mijlen van u / wat westelijker of noordelijker zeylende / soo verschiet de hoek met 't kruys-aghter C. de Toulon.

Dus verthoont C. de Toulon oost 5 mijlen van u / dan is C. de Crosette noord west ten noorden ontrent 6 mijlen van u en bewesten C. de Crosette sietmen dan geen land meer.

Aldus verthoont C. de Toulon noorden ten oosten ontrent 6 of 7 mijlen van u leggende.

Aldus doet hem C. de Toulon op zijnde noord noord west ontrent 6 mijlen van u.

Aldus doet hem Bovena 't oostelijkste eyland van Eres op / als 't noordwest ontrent 6 mijlen van u is.

Aldus verthoont 't land van Toulon west ten noorden 6 of 7 mijlen van u zijnde.

De verthooningh van de bay en Eylanden van Eres, als ghy daer op de Reede leyt / is in de Haven-kaert afgebeelt.

Dus verthoont Bovena 't oostelijkste Eyland van Eres west ten zuyden van u.

't Land benoorden d'eylanden na Frejul toe verthoont dan aldus.

Dit volght aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

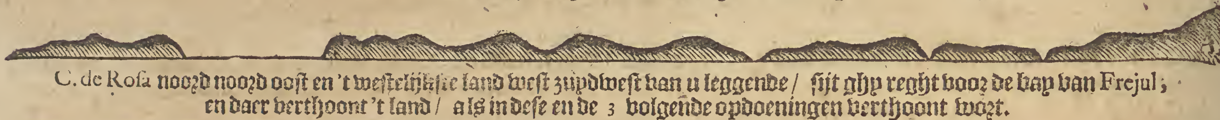
noord west ten noorden.

Dit volght aen 't bovenstaende / de C C aen malkanderen; desen hoek leyt dan noordwest ten noorden 4 mijlen van u.

Cabo de Rosa.

Cabo de Rosa west 8 mijlen van u doet hem aldus op.

C. de Rosa noord noord oost en 't westelijkste land west zuydwest van u leggende / sijt ghy reght voor de bay van Frejul; en daer verthoont 't land / als in dese en de 3 volgende opdoeningen verthoont wort.

Dit volght de boovenste / de A A aen malkanderen.

Dit volght de tweede / de B B, aen malkanderen / en strekt na de bay van Frejul toe.

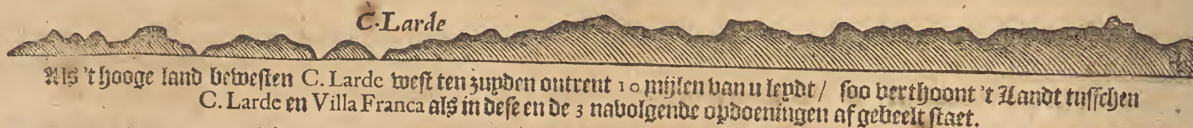

Dit volght de derde / de C C aen malkanderen.

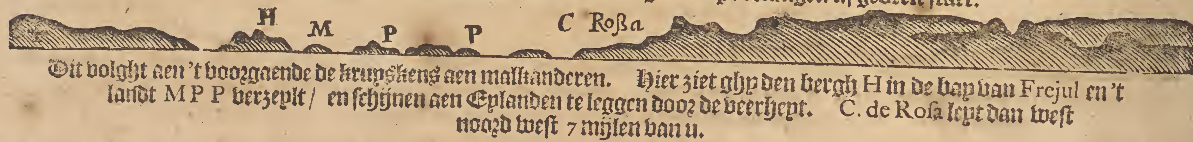

Desen bergh onder H leyd heel diep in de boght van Frejul, als die noord west ten westen / en C. Larde west ontrent 8 of 9 mijlen van u leydt / soo verthoont 't land aen beyde sijden van de bay aldus: 't Land met M geteekent leydt bewesten C. de Rosa ontrent een mijl / en d'Inham van Canano noord noord west 5 mijlen / Villa Franca N. en noorden ten oosten 7 mijlen. Dit is met dijsig weer geteekent. Alsmen dan nogh noord oost ontrent 3 mijlen opzeylt soo komt desen bergh H aen 't land M en 't land P P doet hem dan aen 3 eylanden. C. de Rosa leyt dan van u west noord west wel soo westelijk / C. delle Melle noord oost en noord oost ten oosten en C. Larde west ten zuyden wel soo zuydelijk. By klaer weder kan men in 't voorby zeylen alle Kapen van beneeden zien.

West ten zuyden

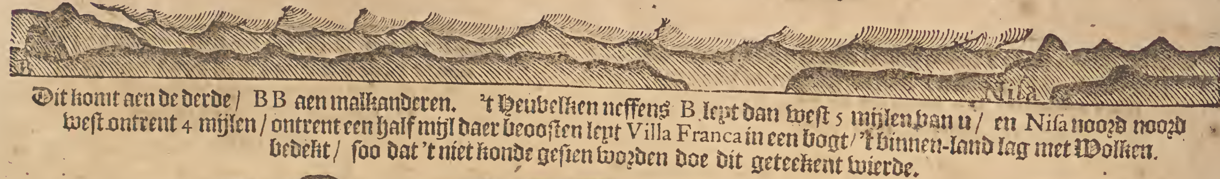

Als 't hooge land bewesten C. Larde west ten zuyden ontrent 10 mijlen van u leydt / soo verthoont 't Landt tusschen C. Larde en Villa Franca als in dese en de 3 navolgende opdoeningen af gebeelt staet.

Dit volght aen 't voorgaende de kruyskens aen malkanderen. Hier ziet ghy den bergh H in de bay van Frejul en 't landt M P P verzeylt / en schijnen aen Eylanden te leggen door de veerheyt. C. de Rosa leyt dan west noord west 7 mijlen van u.

Dit behoort aen de tweede / de A A aen malkanderen. Neffens C. de Rosa leydt d'Inwijk van Canano, dit hooge binnen-land lagh in een wolkaghtighe dijsigheyt / dat 't niet wel gesien konde worde / maer by 't beneeden binnen-land was 't geheel klaer / doe dit geteekent worde.

Dit komt aen de derde / B B aen malkanderen. 't Heuvelken neffens B leyt dan west 5 mijlen van u / en Nisa noord noord west ontrent 4 mijlen / ontrent een half mijl daer beoosten leyt Villa Franca in een bogt / 't binnen-land lag met Wolken bedekt / soo dat 't niet konde gesien worden doe dit geteekent wierde.

Aldus vertoont C. de Rosa W. ten N. 6 of 7 mijlen van u leggende.

C. de Rosa N. W. ten W. 5 of 6 mijlen van u zijnde / soo verthoont 't land ontrent de Bay van Frejul, en daer bewesten aldus.

Dit behoort aen 't voorgaende / de C C aen malkanderen.

Aldus

Aldus verthoont C. de Rosa, W. ten Z. 2 mijlen van u / Van verre seer hackeligh aen te sien. Als men uyt d'oost komt / 8 of 10 mijlen daer af zijnde / doet hem op als 3 of 4 Eylanden. Tusschen C. de Rosa en den schuynen hoeck is een groote inwijk / 't land neffens de kruyskens streckt na Canano toe.

Dus verthoont den hoeck tusschen Canano en Antibe N. ten O. ontrent 3 mijlen van u. Bewesten achter dese hoeck is een schoone Zand-bay om te Reede te loopen op 7/ 8/ 9/ 10 vadem schoone zand-grond voor d'ooste winden.

Dus verthoont den hoeck tusschen Canano en Antibe W. N. W. 3 mijlen van u. 't Is een seer kennelijken slechten hoeck. Als men uyt d'Oost komt soo staet de Kerck beoosten de hoeck / maer als men uyt de West komt / soo staet de Kerck oock bewesten de hoeck.

C. de Rosa.

Als men ontrent anderhalf mijl van de wal is / hebbende Villa Franca N. W. ten W. van u / soo verthoont C. de Rosa met 't land daer beoosten aldus.

A

Dit volght aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

Dit behoort aen de bovenstaende / de A A aen malkanderen.

S. Turpe

Aldus verthoont de Kust van Provence en Italien, als C. de Rosa W. ten N. en C. delle Melle N. O. ten N. van u zijn / gelijck dese en de 5 navolgende opdoeningen aenwijsen.

C. de Rosa.

Freiul

Dit behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen / en is de Kust ontrent de Bay van Frejul en C. de Rosa.

A Canano. Villa Franca. B

Dit volght aen 't bovenstaende / de A A aen malkanderen / en is de Kust ontrent Canano en Villa Franca.

B C

Dit behoort noch aen 't voorige / de B B aen malkanderen.

C D

Dit behoort noch aen 't boovenstaende / de C C aen malkanderen / en streckt na C. delle Melle toe.

D Cabo de Melle

Dit volght nogh aen de voorgaende / de D D aen malkanderen.

d'Oost-hoeck. Zuyden ten westen.

C. de Rosa noord 3 mijlen van u verthoont aldus.

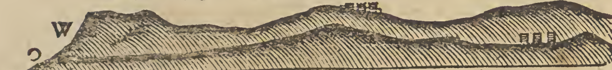
Pieck

Niza Villa Franca

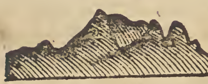
Als Villa Franca noord noord west van u is / sijnde een groot stuk buyten de wal / soo verthoont 't land aldus / en den schuynen hoek leyt ontrent een mijl bewesten Villa Franca. Als desen Pick noord noord west van u is / soo is Villa Franca oock noord noord west van u. Dit land is geteekent hebbende J. Rossa in Corsica zuyd west en C. Corso oost ten zuyden van hem. Neffens dese kruyskens is seer hoogh heuveligh en hakkeligh binnen-land / dat den meesten tijd altijt met sneeuw bedekt leyt. Ontrent 2 mijlen beoosten dese opdoeningh van 't land leyt de reede Menton, daer veel zout van Yvica gelost wort.

't Kasteel van Nisa. Zand bay. In dese boght leyt Villa Franca. C. S. Sospers.

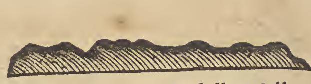
Dus verthoont 't land / als 't Kasteel van Nisa noord 3 mijlen en C. S. Sospers noord noord oost 3 mijlen van u is / 't binnenland is hier seer hoogh / maer konde die niet sien / doen dit geteekent wörde / om dat met wolken bedekt lagh. Reght bewesten 't Kasteel leydt Nisa op vlak land.

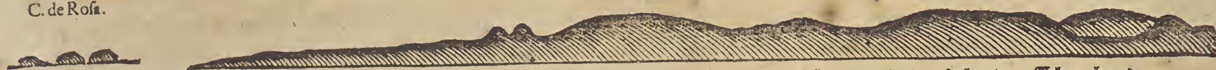

Dus verthoont d'hoek van Villa Franca west noord west ontrent 2 mijlen van u d'oost-hoek oost leyt voor de west-hoek W. W. de westhoek is hooger dan d'oost-hoek O. maer is aen de buyten-kant mede een stuk weegs vlak / datmen soo van d'oosthoek niet zien kan.

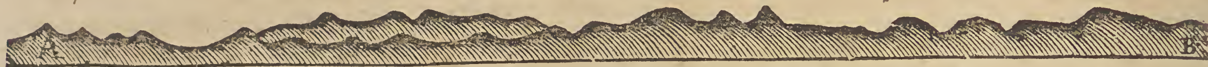
Dus verthoont de scherpen heuvel neffens Monica w. n. w. van u/ sijnde 5 of 6 mijlen buyten de wal.

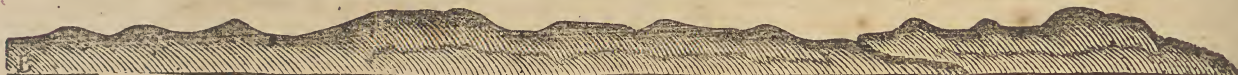
Dan verthoont C. delle Melle noord noord oost 6 of 7 mijlen van u aldus.

Als C. de Rosa west ten noorden 10 of 11 mijlen en C. delle Melle noord van u / soo verthoont 't land tusschen beyden als dese en de 2 navolgende opdoeningen afbeelden.

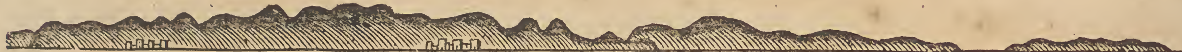

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

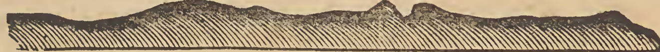

Dit volght nogh aen 't bovenstaende / de B B aen malkanderen / en is C. delle Melle met 't land daer benoorden noord van u.

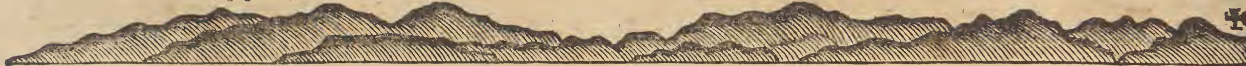

Aldus verthoont C. delle Melle west noord west 5 mijlen van u zijnde.

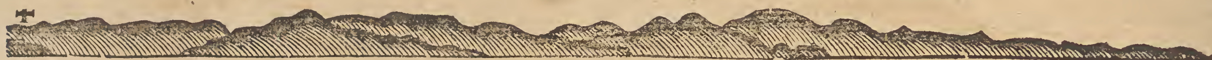
Dit land volght aen 't voorgaende / en strekt na Savona toe.

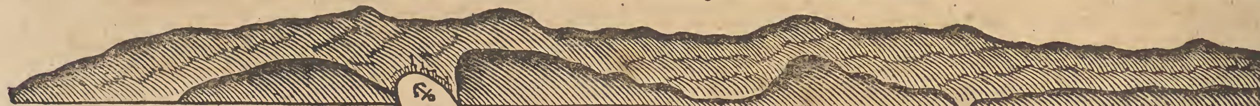
Aldus verthoont C. de Noli noorden ten oosten 6 mijlen van u zijnde.

Aldus verthoont 't land tusschen C. de Noli en Genua, als men daer by langhs zeylt 4 mijlen van de wal / als 't west-eynde west zuyd west en 't oost-eynde (dat hier onder volght) oost ten noorden van u is.

Dit verbolght aen 't boovenstaende / de kruyskens aen malkanderen.

Aldus verthoont Sovona met 't land daer neffens / alsmen daer by langhs zeylt.

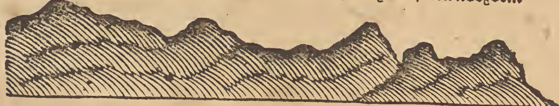

Aldus verthoont Genua, met 't land daer ontrent / en vervolght van 't land hier booven van Savona af oost-waert.

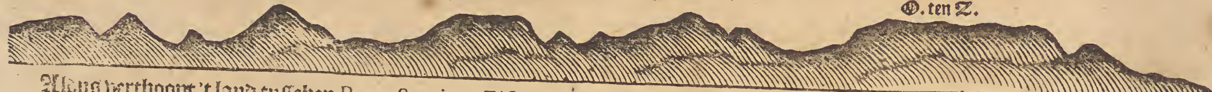
Aldus verthoont Cabo Fin, als de westhoek noorden ten westen 2 mijlen en d'oost-hoeck noord oost 3 mijlen van u is.

Aldus verthoont de hoek van Porto Specia, als ghy uyt de west komt / en dat 'et eylandeken of de klip met 't Kasteelken daer op / dat in 't gad leyt / noord oost ten noorden van u is / sijnde ontrent 4 mijlen daer af. I. Gorgona leyt dan zuyd zuyd oost ontrent 9 mijlen dan van u.

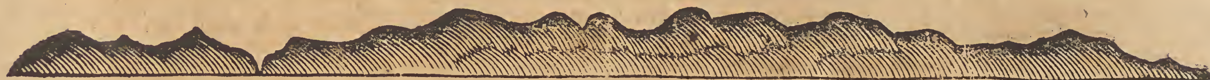

Dus verthoont de westhoek van Porto Specia noord oost 5 mijlen van u.

Aldus verthoont 't land tusschen Porto Specia en Pisa, als dese oostlijke hoek oost ten zuyden van is. Via Regio leyt dan tegen

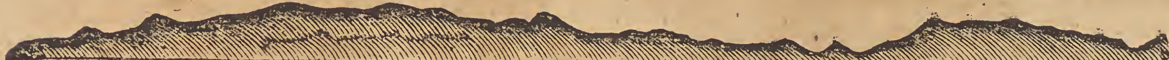
tegen't hooge land aen en heeft een kleyn toorenken. De tooren van S. Pedro staende ontrent een mijl buyten Pisa, siet ghy dan effen van beneeeden oost zuyd oost van u. Beneeden aen de voet van dit hooge geberghte leyt een laege voetstrand vol geboomten/ datmen qualijk sien kan/ of men is daer al dighte by.

Aldus verthoont 't selve hooge geberghte een stuk benoorden Livorno, alsmen neffens J. Gorgona is.

Aldus verthoont Monte Negro aghter Livorno, als de zuyd west hoek zuyd oost ten zuyden ontrent 8 mijlen van u is. Men kan 't dan passelijk wel van beneeden sien.

Aldus verthoont Monte Negro aghter Livorno, als de noordhoek oost ten noorden en de zuydhoek oost ten zuyden van u is/ sijnde reght benoorden J. Gorgona. 't Hier ondervolgende lage land komt daer bezuyden/ zuyd oost ten oosten van u/ en strekt na Piombino toe. Livorno leyd aen 't noord-eynde van dit geberghte.

Dus verthoont 't land bezuyden Monte Negro, en strekt voort zuyden ten oosten na de hoek van Piombino.

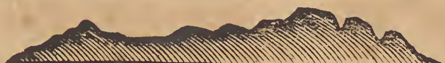
J. Gorgona oost 4 of 5 mijlen van u vertoont aldus.

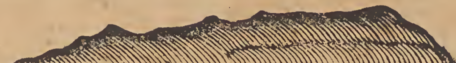
J. Gorgona o. ten z. en oost zuyd oost 3 of 4 mijlen van u verthoont aldus.

J. Gorgona zuyd zuyd oost 9 mijlen van u vertoont aldus.

J. Gorgona zuyd oost 2 of 3 mijlen van u verthoont aldus.

J. Gorgona zuyd zuyd oost 2 of 3 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont J. Capraja oost ten noorden van u/ al ghy 't buyten de noordhoek van Corsica eerst gewaer wort/ sijnde van dien hoek 3 of 4 mijlen verscheyden.

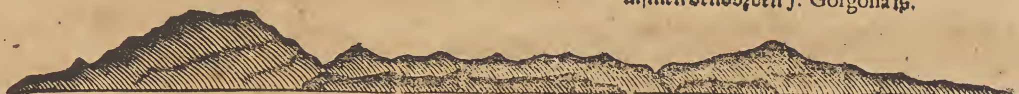
Aldus verthoont J. Capraja zuyd oost 6 of 7 mijlen van u zijnde.

Aldus verthoont J. Capraja zuyden ten oosten 6 of 7 mijlen van u zijnde.

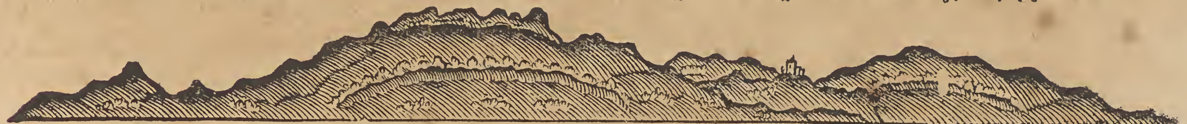

Aldus verthoont J. Capraja zuyden ten westen van u sijnde een weynigh bewesten J. Gorgona heen/ alsmen benoorden J. Gorgona is.

Aldus verthoont de zuyd-zijde van J. Elba, als de westhoek noord oost 5 of 6 mijlen van u leydt/ en d'oost-hoek oost noord oost 7 of 8 mijlen. 't Eyland Planosa sietmen dan tegen J. Elba aen leggen. 't Laege land met de kruyskens is J. Planosa.

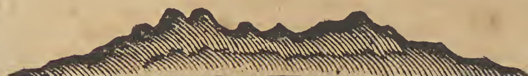
Aldus verthoont J. Elba oost noord oost een groote mijl van u zijnde.

J. Elba zuyd oost ten zuyden 9 mijlen van u verthoont aldus.

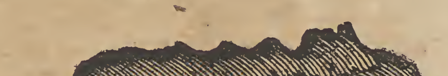
't Eylandeken Planosa 2 of 3 mijlen van u verthoont aldus. 't Is laegh slecht land met ruyghte of kreupel-bosch bewassen.

J. Planosa oost 2 mijlen van u verthoont aldus.

J. Planosa by J. Elba verthoont aldus/ alsmen tusschen beyden door loopt.

J. Monte Christi zuyd oost 5 of 6 mijlen van u verthoont aldus.

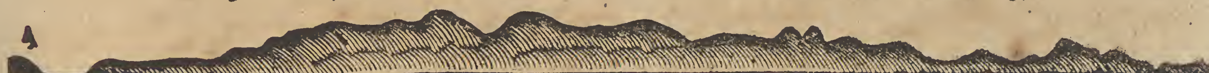
Aldus verthoont J. Monte Christi o. z. o ontrent 3 mijlen van u zijnde.

J. Monte Christi noord west 8 mijlen van u verthoont aldus.

Als 't noord-eynde van Corsica zuyd oost ten oosten/ en de west-hoek zuyd zuyd oost van u leydt/ en ghy daer ontrent 9 of 10 mijlen daer af zijt/ soo verthoont 't land/ gelijk dese en de volgende opdoeningen aen wysen.

Dit behoort hier boven aen/ de A A aen malkanderen.

Aldus verthoont Corsica zuyd oost van u / als C. de Rosa in Provence west en west ten noorden 6 of 7 mijlen van u leydt

C. Martella oost ontrent 10 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont C. Rivela noord oost 9 of 10 mijlen van u sijnde.

Aldus verthoont C. Corso zuyd ten oosten 9 of 10 mijlen van u sijnde.

noord-hoek noord oost. Corsica. zuyd-hoek zuyd zuyd oost.

Aldus verthoont Corsica, als de zuyd-hoek zuyd zuyd oost en de noord-hoek noord oost 6 mijlen van u sijn.

C. Corso.

Aldus verthoont Corsica, als C. Corso oost noord oost 2 mijlen en J, Rossa zuyd zuyd west 6 mijlen van u is.

Aldus verthoont d'Oost-kust van Corsica wat noordelijker als halfweegen daer neffens sijnde / als de noord-hoek noord noord oost en de zuyd-hoek west ten zuyden van u is. Bezuyden dese opdoeninghen siet men noch eenigh laegh land / en neffens P hier boven en neffens B hier onder sijn groote inboghten / en daer schijnen in 't voorby zeylen zand-stranden te zijn.

Dit behoort aen 't bovenstaende / de kruyskens aen malkander.

C. Corso oost zuyd oost 3 mijlen van u verthoont aldus.

Dus verthoont C. Rivela zuyd 3 mijlen van u / en is hoogh en seer hakkeligh land.

Aldus verthoont C. Corso oost 2 mijlen van u sijnde.

De Zeste Verthooninge,

VAN DE

Zee-kusten van 't Eyland Sardinien met de tegenover-geleegene Zee-kusten van Barbarien tusschen C. de Mabra en C. Bona.

HEt Vaer-water tusschen Sardinien en Corsica is ontrent 2 mijlen wijd. Maer van S. Bonifacio in Corsica tot 't eyland Asinara is de kours zuyd west ten westen 8 of 9 mijlen / en van J. Asinara tot Pene de noordwest hoek van Sardinien zuyden ten westen 5 of 6 mijlen / en van Pene tot Costa de Dona zuyden ten oosten 12 mijlen / en van Costa de Dona tot C. de S. Marco zuyd oost ontrent 2 mijlen / en van C. de S. Marco tot 't eyland S. Pedro zuyden ten westen 7 mijlen.

S. Pedro S. Pedro is in 't aensien een var rudsigh eyland / ros-aghtigh van couleur / aen 't westeynde hoogh / en aen 't oost-eynde schuyns neder gaende. Ontrent een vierendeel van een mijl bewesten de hooge hoek leydt een rudse of eylandeken boven water / en aen de voorsz. hoek leggen sommige klippen eenige onder / en eenige boven water. Daer is moye ruymte tusschen S. Pedro en Sardinien / nadien sy een moy stuk van malkanderen leggen / om tusschen beyden te laveeren. Onder S. Pedro is goede reede voor westelijke winden.

Palma de Sol. Ontrent 2 mijlen bezuyden of beoosten S. Pedro leydt J. Palma de Sol ook een goed stuk van de wal / alhoewel niet wel soo verre als S. Pedro, soo dat 'er ook een ruyme, wijde voert tusschen beyden is. Aghter dese eylanden onthouden veel Turken om de scheepen te verrasschen / die hier ontrent komen en na de bay van Rossa of Calari willen wesen. Dight by J. Palma de Sol leyt de groote klip Vacca, maer de klip Toro leyt een groot stuk van land af / en meer om d'oost als Vacca, maer niet soo groot / en leyt van J. S. Pedro zuyd oost ten zuyden 5 mijlen. Vacca. Toro.

Van de klip Vacca tot Cabo de Tolar die hooge barre gekloofde westhoek van de bay van Rossa, is de kours ontrent oost vier mijlen. Reght beoosten C. de Tolar is een moye zandbay en blakke grond / goed om reede te maken voor westelijke winden. C. de Toral.

Van C. de Tolar tot 't Eyland Rossa is de kours noord oost 2 mijlen. In de bay van Rossa is 't overal diep water / nadienmen daer met 25 vadem lijns geen grond werpt. 't Eyland is steenaghtigh rood en plat / tamelijk groot al van roode klippen / daer bewesten neffens 't eyland is een schoone zand-bay / dight bewesten 't eyland is 't over de 20 vadem diep / maer beoosten 't eyland 8 / 10 / 12 en 20 vadem / na datmen verre van de wal is / en al schoone zand-grond. Dit is een schoone en klaere bay / om by naght of donker weder daer in te koomen / men misdoet daer niet lightlijck met 't inzeylen / alsmen niet op de wal zeylt. J. Rossa.

Van J. Rossa tot Cabo de Feronia is de kours zuyden ten oosten 2 mijlen. Op de kaep staet een waek-tooren / en daer beoosten in een boght is een schoone zand-bay / bequaem om reede te maken voor westelijke winden. C de Feronia.

Van C. de Feronia tot Cabo Pulo, dat de laegagtige west-hoek van de bay is van Calari is 't ontrent een groote mijl oost zuyd oost sijnde tusschen beyden al een rudsaghtige en klippige kust. Op sommige plaetsen is 't aen dese kaep klipaghtigh en tot sommige plaet- C. Pulo.

Pas-kaartje van t' Eyland
Tabarca
Met alle binne diepte en droogte

B A R B A R I A.

I. TABARCA

t'Amsterdam by
Ioannes van Keulen
Boeckverkooper en Graad-
boogh maacker aan de
Nieuwbrug inde gecroonde
Lootsman.

Duytsche Mylen 15 in een graad		
Spaansche Mylen 17½ in een graad		
Eng: en Fran: Mylen 20 in een graad		

S A R D I N I A

Carbonera
I. Serpentera
I. Cortelazo
Calari
C. Zuart
Zout-Pannen
C. Saroch
C. Pulo
C. de Feromia
I. Rossa
Baya di Rossa
C. di Tolar
Aquilastro
Toro
I. Palma de Sol
Vacca
I. S. Pedro
Prom: Argentero
C. de S. Marco
C. Napoli
Malvenere
Costa de Dorenas
P.º Conte
C. de la Cassa
Pene
I. Asinara
I. Rossa
Resparati
I. Tolara
C. Cavallo
C. de Sardo
Cervia
I. Longeria
Figo
I. ico
Pussinera
I. Monaqui
I. Pittonare
C. Ronda
I. CORS
C. S. Amanso
S. Bonafacio
C. de Ferra
C. A.
Golfo di Talabo
P. Sagano
C. Negro

B A R B A R I A.

C. Bona
Gallipia
C. Capia
Chirbi off Quela
Zombina
Soleiman
Haman Lyff
I. Gamelora
C. Cartago
Tunis
Porto farina
Rio Masfari
Rosalmil
Isole Cani
C. Biserta
Biserta
C. di Morabut
Frati
Sorori
Raxamisol
C. Negro
I. Galita
I. Tabarca
Marsamil
C. de Rosa
Golfo di Bona
Bona
C. de Mabra
P. Tres Grus
Petra de Lara
C. de Ferro

VIII

plaetsen met kleyne Zand-bayen. Als gy uyt de west koomende om dese hoek en dan noord oost na Calari toe op loeft / daer hebt ghy aen de Kust al schoone Zand-strand en dichte by de Kaep 16 / 18 en 20 vadem diepte / alhoewel niet goed om daer te ankeren / want de Kust is daer steyl / en scheen aen de geene / die 't lood geworpen hebben / harde en steen-aghtige grond te wesen / 't land is daer al vol met kleyne boomkens.

C. Saroch. Van C. Pulo tot C. Saroch is de kours noord oost vier mijlen / dewelke eerst hem aen heuvelen als eylandekens opdoet / maer is vast land / daer twee vuurtoorens op staen. Tusschen dese Kapen is 't meest altemael een schoone klaere Zand-strand.

Calari. Van C. Saroch tot de stadt Calari is de kours noord noord oost 4 mijlen / alwaer tusschen beyden 't land ontvalt aen de west-zijde met een groote boght / en by de water-kant is al laeghaghtigh land / en altemael een schoone vlakke opgaende zand-strand geheel tot de Stadt toe / en overal goed om te ankeren. Men leyt te reede voor de Stadt op 5 / 4 en 3 vadem zand-grond / drooger of dieper / na datmen de Stad nader of verder setten wil. Onder 't Kasteel leytmen daer voor de Mooren wel bewaert / daer gaet ook sonderlingh geen slagh van water overmits de groote en breede vlakte / want een mijl van de reede is 't maer 7 of 8 vadem diep / gelijk ook de geheele bay deur. Twee / 3 of 4 mijlen van Calari hebt gy overal grond op 12 / 14 / 16 vadem vlakke zand-grond.

C. Zuart Ontrent anderhalf mijl zuyd oost van de Stad Calari leydt d'uyt-hoek C. Zuart leggende van 't eyland Cortelazo noord west ten westen 4 mijlen. Als ghy van J. Cortelazo af komende na Calari desen hoek in 't gesight krijght / soo schijnt hy eerst een hoogh eyland te weesen / want hy is noordwaert met een laeghaghtige hals aen 't land vast: Reght buyten den hoek leyt een eylandeken / maer op den hoek staet een Kerk met een plompe tooren. Beoosten dese hoek is een groote Inham met een vlakke opgaende zand-grond om overal te setten / gelijck daer bewesten in de boght voor Calari, gy kent daer nergens quaet setten / als ghy niet al te vlak en te na aen de wal set. Daer gaet ook gelijk voor Calari geen slag van water om de groote en wijd-strekkende vlakte. Komt ghy by naght of donker weeder in dese bay / dat ghy de Stad Calari niet in 't gesight krijgen kent / soo laet u anker vallen / 2 / 3 of 4 mijlen van de Stad op 12 / 14 en 16 vadem / want ghy vint daer over al goede grond / want 't is in dese Bay overal schoon en klaer / en niet in de weegh / dat u deeren kan.

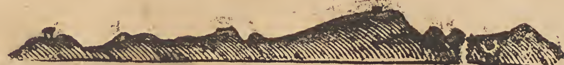

J. Cortelazo. 't Eyland Cortelazo aen d'oosthoek van de bay van Calari leyt van C. Zuart zuyd oost ten oosten 4 mijlen / maer van C. Pulo oost ten noorden 9 mijlen / de westhoek van dit eyland is vuyl / die moet men schouwen. Onder dit eyland is goede Reede voor weste en noordweste winden om daer te setten / voor die uyt d'oosten koomende tot Calari begeeren te wesen / maer door de westelijke winden verhindert worden daer te komen / maer soo sy 't niet bestaen derven om datse daer onbedreeven zijn / soo loopense bezuyden J. Serpentera en J. Cortelazo om / en loeven by om de C. Carbonera de zuyd-hoek van Sardinien noordwaert op / so sullen sy noord westwaert van haer sien leggen een schuynen hoek en daer neffens een ronden bergh / sy loopen dan al noortwaert by de wal langhs / tot dat sy alle barre klippen en hoeken als ook dese voorsz. hoek met de ronde bergh gepasseert zijn / dan komen sy neffens een groote waaktooren / daer sy een weynigh benoorden setten kennen op 12 of 14 vadem goede Zand-grond. Neffens dese tooren is geen strand om te setten.

De Reede aen de Oost zyde onder. Sardinien. Drie mijlen benoorden dese Reede is een eylandeken daer een waaktooren op staet. Tot dat eylandeken toe is dese geheele Kust een schoone Zand-strand goed om te setten. Hier kan men versch water / Brandhout / Ossen en Schapen bekomen.

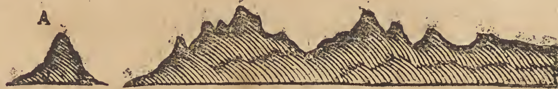
J. Serpentera. Beoosten J. Cortelazo leyt 't eyland Serpentera van graeuwe barre klippen / en op beyde dese eylanden staet een waecktooren met een vierkante muuragie daer eenigh kleyn geschut op leyt.

Ontrent 16 mijlen benoorden C. Carbonera leyt een eyland / dat verthoont aldus / als 't noord west ten westen ontrent 3 mijlen van u leydt / en is ongevaer een half mijl langh / daer staen

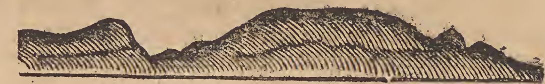

2 vuur-toorens op / d'eene op 't zuydeynde en d'ander op 't hoogste van 't eyland. Aghter 't eyland en daer bezuyden sijne schoone Zand-bayen om te setten voor zuyd-weste / weste / en noord weste en noorde winden.

Ontrent 3 mijlen bezuyden dit eyland staet een groote witte tooren op 't vaste land van Sardinien, en een mijl daer benoorden staen sommige grauwe plekken in 't vaste land dight aen de water kant / en daer neffens is seer hoogh binnen-land. Benoorden dit eyland is 't land bar en kael / maerr daer bezuyden is 't land choon bezayt of bewassen / en schijnen in 't voorby zeylen daer ook schoone Zandbayen te weesen.

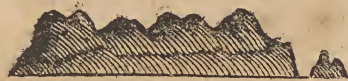

Alsmen neffens dat voorsz. Eyland is / soo ontrent 4 mijlen daer bezuyden leydt nogh een hooge barre hoek zuydwest van u / van gedaente als hier verthoont wort. Tusschen dese hoek en 't eyland leyt dan een berghje tegen 't hooge land aen / een groot stuk van de water-kant / van opdoeningh als hier neffens A verthoont wort.

Ontrent drie mijlen benoorden dit voorsz. eyland leyt een hooge kaele en barre hoek van gedaente aen te zien / als dese opdoeningh verthoont.

J. Tolara Ontrent 4 mijlen bezuyden 't noord-eynde van Sardinien leydt 't eyland Tolara een goed stuk van de wal / en is hoogh en plat / alwaer reght benoorden / een roer-schoot daer af noch een kleyn eylandeken leydt / waer aen 't noord oost eynde van Sardinien geen soo kennelijken bergh of eyland leydt / 't eyland Tolara verthoont aldus / als 't Weste. Ontrent vier mijlen van u / en

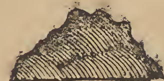
ver inwaert leggen noch 3 of 4 langhaghtighe eylandekens / soo dat daer aen 't noord-eynde van Sardinien veel gebrooken landt leyt. Die daer by langhs gezeyld hebben verhaelen / dat'er achter dese eylandekens veel schoone bochten en Inhammen waren / waer door sy vermoeden dat 'er veel schoone Reeden sijn. Als 't Eyland Tolara west ontrent 4 van u is / soo verthoont ontrent

een mijl daer benoorden noch een eylandeken aldus. Maer

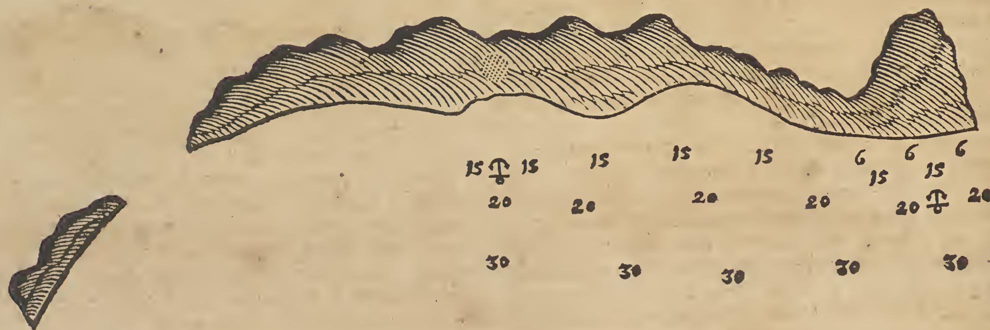

't Eyland Tolara noord west ten westen 8 of 9 mijlen van u verthoont aldus / en 6 of 7 mijlen daer bezuyden leyt dan noch een hoogh eylandeken west ten zuyden van u / dat verthoont hem dan aldus.

't Eyland Galita.

Van C. de Ferro tot 't Eyland Galita is de kours oost ten noorden en oost noord oost 22 of 23 mijlen / maer van C. de Mabra tot Galita oost noord oost en noord oost ten oosten 14 mijlen / als ook van C. Pulo tot Galita zuyde ten oosten thien of elf mijlen / en van de klip Toro tot Galita zuydoost elf of twaelf mijlen. Galita is een kleyn Eylandt / dor en klippigh / daer noch Loover noch Gras wast / qualijck een mijl langh leggende gestreckt meest oost en west / aen 't west-eynde leggen eenighe groote eylandekens / maer 't oost-eynde is een hooge hoek met een scherpe piek gelijk een Suyker-brood / daer sommige klippen by leggen. De beste Reede is aen de zuyd-zijde / want daer sijn twee inboghten / die hier en daer een weynigh zand-strand hebben / pas om met een sloep of boodt aan land te koomen. Wilt ghy hier te Reede loopen / komende uyt de oost / soo loopt op de oost-hoeck aen / daer ghy drie Eeylandekens of Klippen / die ghy daer siet leggen / een stukschoot laten sult en daer by om loopen / daer hebt ghy 8 / 9 / 10 / 11 en 12 vadem diepte / ja loot vry sonder schroomen op een Kabel langhte by d'oosthoek om / daer hebt ghy 7 / 8 en 9 vadem zand-grond / loeft dan westwaert den eersten inwijck voorby / tot neffens den tweeden bocht / ontrent midswegen 't Eyland / daer sult ghy in 't land / niet verre van de waterkant / sien een witte of graeuwachy

De Reede onder Galita.

Dus verthoont de Reede Galita, de klippen by d'oost-hoeck zijn dan achter den hoogen hoeck dat men die niet sien kan.

achtige pleck / daer is de beste Reede en goede zandgrond / en set'et daer op 10/ 12/ 15/ 18 of 20 vadem / na dat ghy de wal na wilt leggen / want op 10/ 11 of 12 vadem leght ghy vry dicht aen de wal / nadien 't daer vry steyl is / en beschut voor noord-ooste / noorde en noordweste winden. Ghy leght hier voor een weste wind beschut door d'Eylandekens aen 't westeynde van Galita leggende / maer met een storm uyt den noorden schiet de Zee rontom 't eyland van beyde zijden / dat de Scheepen vry wat leggen te rollen / als ghy wat verre van de wal leght / dogh de touwen lijden hier weynigh last. De stroom loopt op dese Reede meest al om de oost langhs 't eyland.

Soo gy met een storm uyt den noorden noord westen of noord noord westen om d'oosthoek quaemt / soo zijt 'er op verdaght / dat de wind over de hooge Pick op d'oosthoek by vlagen soo vreeselijk dwarrelt / dat d'eene vlaegh 't water als brandingen uyt malkanderen waeyt / en d'ander vlaegh is 't soo stil dat de zeylen tegen de Mast slaan / soo dat gy daer quaet zeyl na maken kent. Soo ghy met sulken voorval de Reede niet krijgen kent / soo set'et aghter d'oosthoek op 20 en 22 vadem schoone zand-grond / vlak in 't afgaen / ghy leght daer niet verre van 't land / de noord noord ooste wind is daer hoekjes wind / gelijk west zuyd weste van d'and're west-hoek.

Soo ghy uyt de west komt om hier op de Reede te setten / soo loopt tusschen d'eylandekens aen 't west-eynde van Galita en Galita deur / latende Galita aen bakboort en d'eylandekens aen stuurboord / en om de west-hoek koomende / soo wijkt oostwaert op en loopt na de voorsz Reede. Dicht by de wal (gelijk geseyd is) is 't vry steyl en van de 10 vadem komt men dra op 20 vadem / maer van de 26 tot de 36 vadem duurt langh / en daer gaet de grond vlak na Zee toe. Hier kan men op de Reede 't hooge land van Barbaryen van beneeden sien leggen. C. Negro siet gy dan van u zuyd oost / maer 't eyland Tabarca leyt dan zuyden ten westen 8 mijlen van u.

Een groote mijl zuyd west ten westen van Galita leggen sommige rudsen onder water.

De Kusten van Barbaryen.

Bona. DIe na Bona wil / die gaet na C. de Mabra, die ghy van een hoogh geberghte siet neer loopen. Bewesten Bona leyt een klip gelijke water / daer moet ghy buyten om loopen / en loopen zuyd west na de wal toe / tot dat ghy de binnenste steenen-hoek noord west ten westen van u hebt / en laet daer u anker vallen op 4 vadem / en maekt u touwen aen de voorsz. steenen hoek vast / en u anker aen de zand strand zuyd zuyd oost na 't Kasteel / gy leght daer voor alle winden beschut. Daer is oock Reede voor de Stad in de voert / maer soo goed niet als d'andere / want de grond is daer geheel los door 't uytspoelen van de Rivier / en een noord ooste wind maekt daer een groote woedende Zee. Binnen de Rivier is 't 5 vadem diep / maer daer voor is 't vol drooghten en klippen / dat'er geen groote scheepen binnen kennen. In de Bay van Bona is overal goede Reede als verre binnen daer is de grond geheel los / om de tweee rivieren / die haer daer van de afsleepende vuyligheeden ontlasten. De Kust is hier overal zandgrond. Noord noord oost van 't Kasteel leyt een klip een groot musquet-schoot van de wal en 4 of 5 voeten onder water / die moet ghy mijden / als ghy na de stadt gaet. Bewesten C. di Roso ontvalt 't land een weynigh in een boght al met schuyne hoecken / dogh soo klippigh niet als daer beoosten. Besiet de Haven-kaert.

Marsa-mil. Van C. de Mabra tot C. di Roso een hoek van rosachtighe varre Steen of Klippen / is de kours oost 6 mijlen. Een weynigh beoosten C. di Roso leydt Marsamil, daer de Francen goede handelingh maken / van de westkust loopt een laege hoek af / makende een goede Reede voor kleyne Scheepkens / met een noord noord ooste wind stood de Zee hier vreeselijk op aen.

Tabar-ca. Vijf mijlen beoosten C. di Roso leydt Tabarca een kleyn eylandeken nauwlijks een mijl in 't rond in een groote inwijk / een gootelingh-schoot van 't vaste Land van Barbarijen / en behoort onder die van Genua, en wort ook van Genueesers bewoont. Eertijdts hebben sy groote vyandschap met de Turken en Mooren gehadt / maer hebben nu bestandt / en varen en handelen over en weder met malkanderen. De Turken verkoopen aen de Christenen Jaerlijks veel Tarwe / Garst / Haver / Boonen / Huyden / Was / Dadelen / Wolle en veelderhande Koopmanschappen en Eetbare waren / die de Christenen van daer op Genua Scheepen.

Ontrent een mijl bewesten Tabarca staet een kleyn Kasteelken op een hooge hoek / dat wel eer van de Christenen geboudt en daer na van de Turken gewonnen is. Daer neffens is een kleyne inwijk met wat voet strand / 't land bewesten Tabarca is hoogh var steenigh land. Een mijl bewesten Tabarca staet een witte Turksche Waght-tooren / west waert tegen over 't eyland aen de hoek van 't vaste land leggen sommighe groote klippen en rudsen boven water. Neffens Tabarca en voort westwaert langhs de Kust van Barbaryen dicht by de wal is 't al 15/ 16/ 17 en 18 vadem diep / en al meest steen-achtighe en korale grond / en over sulks ongeraden bewesten Tabarca te Anckeren.

't Eyland Tabarca (op wiens noord kant een tamelijck groot Kasteel niet verre van de water-kant staet / als oock noch 4 of 5 Kasteelkens rontom 't Eyland / om dat voor de Turken en Mooren te bewaren /) is rondom klippigh en vuyl / behalven aen de zuyd-zijde / daer is een kleyne zand-strand / daer die van 't eyland by quaed weder haer sloepen op bergen.

Met een noordooste en noord weste-wind uyt der Zee komende om op de Reede van Tabarca te setten / soo loopt op d'Oost-hoeck van Tabarca aen / daer op staen om laegh by de waterkant 2 Kooren-huysen / en ontrent een scheeps langhte of 2 benoorden dese Huysen loopt een steenrif van louter harde rudsen en klippen / ontrent 2 Kabel-langhte van de wal af 't Zee-waert / van de welcke die dicht aen de wal sijn droogh leggen / maer voorts van de wal af leggen se oock 3 / 4/ 6/ 8/ 10 / 12 voeten onder water / die aen 't branden / besonderlijck met een noorde-wind wel te kennen sijn: en by d'Oost-hoeck komende / soo laet 3 of 4 scheeps langhte beoosten dit rif u Ancker vallen op 4 of 5 vadem / dan hebt ghy vot genoech / maeckt dan een touw aen Land vast of een Ancker met een goed touw / en set dan een half scheeps langte van 't noordelijckste Kooren-huys. Maer soo ghy 't u selfs niet betrouwt door de harde wind of andersints dat met de Boot te doen / soo roept aen Land of schiet om een Loodts / die sal u met een groote barck aen boord komende u touw wel aen land vast maken / op dat ghy u Schip een scheeps langhte 2 of 3 na Land toe wind / soo sijt ghy beschut door dit rif / daer de Zee op breekt / en buyten gevaer van de slach van 't Water. Dese 2 Touwen sijn u voor-touwen / maer noch 2 Touwen moet ghy achter uyt brenghen / te weten u Tuy-Ancker aen stuurboord 't Zeewaert / en een van u beste Touwen aen bakboort te Lande-waert om een Klip vast / die 3 of 4 voeten boven water leydt / maer dit touw te Lande-waert aen de Klip moet wel versien sijn van slappingh en kleedingh wel 5 of 6 vadem van de klip af / om de scherpe rudsen onder water / want met een storm is 't onmoghelijck eenighe hulpe aen dit land-touw te doen / en soo u dat begeeft / soo is u Schip verlooren en u lijf in gevaer. Achter dit Eyland komt een Rivier uyt 't land / daer dickwils een geweldighe afwatering uyt komt / met welcke stroom en noord weste-winden daer by een Schip veel te lijden heeft om vast te leggen en wel te houden. Ghy hebt op dese reede achter 't rif 17/ 19 en 20 voeten / na dat ghy de wal na leght / hier gaet met een storm uyt de west of west noord west weynigh slach van water / maer met een storm uyt 't noord of noord noord west / is 't niet geraden op dese reede achter 't rif te loopen / om dat 't water dan soo hol schiet / dat ghy u Touwen achter aen 't Land niet soud kennen uytbrengen en vast maken / maer ghy moet'et dan buyten dit rif neffens 't Kasteelken / dat beoosten 't groote Kasteel staet / setten en en laten daer 2 Anckers vallen op 8 of 9 vadem / en soo ghy dan wat dicht na de wal toe lecht / soo kent ghy daer noch wat beschut hebben / voor de weste en west noord weste dijningen. vreest voor d'ooste en zuyd ooste-winden niet / want die waeyen hier selden / als 't weeder bedaert / dan sal een Loodtsman van Tabarca u wel

Reede aen de oost-zijde van Tabarca.

wel achter 't rif helpen / en u voort van alles onderreghten / hoe ghy u schip uytbrengen en vast maken sult. Dit is voor scheepen / die niet dieper dan 10/12/13 of 14 voeten gaen / maer soo sy 17/18/19 / of 20 voeten diep gaen) soo kent ghy aghter dit Rif niet leggen / nogh u soo verre inwaert begeven / maer buyten 't rif dight aen 't eyland blijven leggen op 6/7 of 8 vadem / om van 't eyland beschut te zijn voor de weste winden / maer voor de noorde en noord noord weste winden hebt gy daer geen beschut.

Daerom wilt ghy op Tabarca varen / soo voorsiet u voor alle dingen wel van goede ankers en touwen / want de Reede is bar en met een oost zuyd ooste wind lager wal / maer weest 'er niet bevreest voor / want die winden hebt ghy daer selden / als somtijts in de Maenden van Januario / Februario en Martio.

Reede aan de westzijde van Tabarca. Daer is ook Reede aen de west-zijde van Tabarca voor kleyne scheepkens 7/8/9 en 10 voeten diep gaende. Van de west-hoek strekt een rif af / tusschen dewelke en 't vaste land van Barbaryen datmen deur zeylt / latende dat rif aen bakboort en 't vaste land aen stuerboord. Men heeft buyten 't rif 8/9 en 10 vadem / maer daer binnen is 't vlak water. Binnen den hoek om 't rif komende / soo wijktmen noordwaert op aghter 't eyland / neffens de strand / daer de sloepen op staen / als geseyd is / daer maaktmen 't aen 4 touwen vast beschut leggende voor weste en noord weste winden / die daer de quaetste winden zijn.

Wilt ghy uyt de noord komende na Tabarca wesen / soo soekt 't eyland Galita eerst aen om een vaste kours te stellen / en daer weesende / soo set de steven wat westelijker als zuyden ten westen om de gewoonlijke weste winden / waer door de stroom gemeenlijk om d'oost gaet. Want soo ghy te oostelijk vervalt / soo kent ghy om de weste wind niet wel weder om de west komen.

't Land beoosten Tabarca strekt noord oost en zuyd west geheel tot C. Negro toe 8 of 9 mijlen / en is duynigh land / geheel anders van gedaente als daer bewesten / te weten klippiger en steeniger en met witte zand-blinken / goede merken om beyde dese kusten t' onderscheyden. Op dese kust leggen ook duynen te landewaert in. De strand is geheel schoon / die ghy aen looden kent op 6/7 en 8 vadem / behalven ontrent anderhalf mijl beoosten Tabarca leyt een rudsaghtige hoek dight aen 't water / maer buyten in Zee is de grond eenparigh effen en vlak als op and're plaetsen neffens de zand-strand / en van gelijke diepte / soo dat ontrent dese Kust overal goed rijden is voor een schip / dat daer op lager-wal beset is.

C. Negro. Cabo Negro leyt (als geseyd is) van Tabarca noord oost 8 of 9 mijlen / en is de noordelijkste hoek van geheel Aphrica, sijnde een langen uythoek van verre uyt d'oost koomende aen te sien als een Eyland / en om de hoek komende / is daer bewesten een weynigh inboghts / en om den hoek zijnde / soo loopt ghy nogh 3 of 4 hoeken voorby / en dan ontmoet ghy 2 eylandekens / 't westelijkste is 't kleynste en 't oostelijkste 't grootste / en daer beoosten leyt noch een kleyne klip geheel spit als 't spits van een kleyn toorentjen / sijnde 3 of 4 vadem hoogh. Benoorden 't grootste eylandeken zijnde / soo kent ghy om dat'er een gat in is daer dwars deur heen sien / en daer af zuydwaer is een schoone Zand-bay aen 't vaste Land. Van daer voort oostwaert is 't al een schoone kust met veel Zand-bayen / die ghy al tamelijk dight bezeylen kent / en strekt oost en oost ten zuyden ontrent 7 mijlen van C. Negro tot C. Marabut.

C. de Marabut. Cabo de Marabut heeft een ronde bergh / leggende van Galita verscheyden oost ten zuyden 12 mijlen / en van C. de Marabut tot Cabo Biserta is de kours oost ten zuyden en oost zuyd oost 2 mijlen. Soo gy tot Biserta setten wilt / soo werpt u anker uyt reght beoosten 't Kasteel / dat benoorden de stadt staet / op 6 of 7 vadem / hebbende de stad zuyd zuyd west van u / en leggende beschut voor alle winden behalven de noord noord weste / noorde noord ooste en oost noord ooste winden / die wayen daer regt in.

In de mond van de binnen-haven hebt ghy 12 en 13 voeten diepte / en daer kan geen schip boven de 120 lasten binnen / maer daer wort daeglijks groote naerstigheyt gedaen om 't hooft langer en de haven dieper te maken.

Oost wel soo noordelijk ontrent een kleyne mijl van C. Biserta

Cani. leggen de 2 eylandekens of klippen Cani, maer seer periculeus en rondom daer ontrent seer vuyl. Tusschen dese klippen en 't vaste land kent ghy sonder gevaer westwaert in en zuydwaert wederom uyt zeylen op 15 vadem en meer diepte. De oosthoek van Biserta leyt daer van zuyd en zuyden ten oosten ontrent een half mijl. maer Biserta leyt van dese klippen Cani zuydwest anderhalf mijl. Maer 2 mijlen oost zuyd oost van de Cani leyt C. Raselmii en van daer tot C. Gardia zuyden ten oosten en zuyd oost drie mijlen.

C. Guardia. Bewesten C. Guardia ontrent een roer-schoot van de wal leyt een hooge spitse klip daer men vryljk rondom loopen magh. Set u kours uyt de west koomende reght op de Kaep aen / dat is hoogh schuyn land / daer benoorden loopt een ondiep plaetken of rifken af / maer wort in water dieper / die kent ghy op 8 vadem looden.

J. Gamelora. Oost noord oost wel soo oostelijk een anderhalf mijl van C. Guardia leyt 't vlakke eyland Gamelora, daer meught ghy vrylijk neffens 't eynde loopen / 't is daer 12 vadem diep / maer een Pistool-schoot binnen schoud daer de Kaep / want daer leyt een blinde banck voor / maer dicht by de de Kaep is 't rondom schoon. Als ghy uyt de west of noord komt met storm / dan schijnt 't wel tusschen beyden drooch te zijn door 't slaen van de Zee / maer daer is geen gevaer: en binnen komende kent ghy 't over al setten de Kaep soo nae en verre af als ghy wilt / daer is goede grond en slecht water met alle winden / behalven met de oost zuydooste / zuydooste en zuyde-winden. Soo ghy in

Porto Farina. Porto Farina wesen wilt / loopende soo by de Kaep langs / en dan van daer zuydwest na een laege vlacke hoeck / en loopt die niet te na / maer schout hem wat / want daer sijn 2 ondiepe plaetsen nederwaerts niet boven een ruyme musquet-schoot in Zee. By dese west zuytweste-hoeck of vlacke zond-land komende / soo set'et noordwaert beoosten 't Kasteel op 4 vadem / daer is de beste grond in de geheele Porto Farina, dese Haven is ontrent een mijl west ten zuyden en oost ten noorden streckende / ontrent een Roer-schoot wydt en 6 vadem op 't diepst / alhoewel op de meeste plaetsen tusschen de 4 en 5 vadem. By de west-hoeck komt de Rivier Masiara uytvallen / en maeckt de haven Modderigh en de Grond niet seer vast. 's Winters vallen hier over 't hooghe Land groote Dwarrel-winden met een noordweste wind / beoosten dese Rivier streckt een groote ondiepe banck in Zee / wiens eynde is zuyd van 't Kasteel / en een / vierendeel mijl van de voorsz. laeghe hoeck.

Van C. Guardia tot Cabo Carthago is de Kours zuydoost ten zuyden 4 mijlen / van de welcke noordoost of ontrent een groote Musquet-schoot van de wal leydt een ondiepe blinde klip / die moet men mijden. Daer binnen is een reede voor alle zuyde en zuydweste winden / van daer 3 kleyne mijlen zuydwaert leyt Agoletta op 't nauw van de Haven van Tunis. De beste Reede is als ghy de deuren van van 't oude Kasteel oopen hebt / en recht benoorden van u op 5 vadem vaste grond / maer groote Scheepen setten oost zuydoost van 't Kasteel af op 7 of 8 vadem. De noordooste winden maecken hier hooge dwars-Golven uyt 't oost zuydoost / en zuydooste van de hoeck van de bay van Soleiman, daerom versiet u aen goede Kabeltouwen vast te leggen / d'een om de west en d'ander om de oost / soo ghy daer vry van alle gevaer leggen wilt. C. Carthago. Agoletta Tunis.

Van C. Guardia tot 't Eyland Zombina anders Siaomara genaemt is de kours O. 5 of 6 mijl / onder welk eyland aen de zuydzyde reede is voor Galeyen en kleyne-scheepkens / z. o. vierdhalf mijl daer af leyt een ander eylandeken. Aen de noord-kant ontrent een Roer-schoot van de wal leyt een ondiepe plaet onder Water. Van J. Zombina tot C. Bona is de kours oost ten noorden ontrent 4 mijlen / bewesten de Kaep in een kreeck of swin is Reede voor Ooste en Zuydooste winden: daer is goede grond. J. Zombina.

Neffens dese geheele Kust van Barbarijen van C. Negro na C. Bona toe loopt de stroom / den meesten tijd van 't Jaer om d'oost / daerom die op plaetsen aen dese Kust leggende weesen wil / die neem daer acht op dat hy hem om de west boven gaets houdt / want de Winden wayen hier meest uyt de zuydwesten / westen en noordwesten.

Benoorden de Golf van Tunis van J. Galita oost ontrent 26 mijlen / van C. Bona noord noordwest 8 mijlen / en van 't Eyland Favagnana west en westen ten zuyden 14 of 15 mijlen leggen de Klippen C. Chirbi of de Quels, wiens punten maer een weynigh boven 't water steecken / daer de Zee geweldigh op breeckt en stort / en sijn uytneemende steyl / maer een musquet-schoot daer bezuyden is 't wel 30 vadem diep / men kan daer aen beyde zyden by heen Zeylen. De Klippen Chirbi.

Strekkinghen en Kourssen.

Van J. Asinara tot C. Dragonis is de kours west noord west wel soo westelijck	66 mijlen
Van J. Asinara tot Pene de noordwest-hoeck van Sardinien zuyden ten westen	5 of 6 mijlen
Van Pene tot Costa de Dona zuyden ten oosten	12 mijlen
Van C. de Dona tot C. de S. Marco zuydoost ontrent	2 mijlen
Van C. de S. Marco tot J. S. Pedro zuyden ten westen	7 mijlen
Van J. S. Pedro tot Minorca west noordwest	48 mijlen
Van J. S. Pedro tot J. Palma de Sol zuydoost ten oosten	2 mijlen
Van J. S. Pedro tot de Klippe Toro zuydoost ten zuyden	5 mijlen
Van Toro tot J. Galita zuydoost	11 of 12 mijlen
Van Toro tot C. Pulo oost noordoost	5 of 6 mijlen
Van de Klip Vacca tot C. Tolar oost	4 mijlen
Van C. Tolar tot J. Rossa noordoost	2 mijlen
Van J. Rossa tot C. de Feronia zuyd ten oosten	2 mijlen
Van C. de Feronia tot C. Pulo oost zuydoost	1 groote mijl
Van C. Pulo tot J. Galita zuyden ten oosten	10 of 11 mijlen
Van C. Pulo tot J. Cartelazo oosten ten noorden	9 mijlen
Van C. Pulo tot C. Saroch noordoost	4 mijlen
Van C. Saroch tot Calari noord noordoost	4 mijlen
Van Calari tot C. Carbonera of J. Cortelazo zuydoost ten oosten	6 mijlen
Van C. Carbonera tot J. Maritimo oost zuydoost wel soo oostelijck	32 mijlen

Van C. Carbonera tot Trapano oost zuyd oost wel soo oostelijk 37 mijlen
Van C. Carbonera tot J. Ustica oost 47 mijlen
Van C. Carbonera tot J. Capri by Napels oost noord oost wel soo noordelijk 61 mijlen
Van J. Galita tot J. Tabarca zuyden ten westen 7 of 8 mijlen
Van J. Galita tot C. Negro zuyd oost ten oosten 4 of 5 mijlen
Van J. Galita tot de klippen Chirbi oost 26 mijlen
Van J. Galita tot C. Pulo in Sardinien noorden ten westen 10 of 11 mijlen
Van J. Galita tot de klip Toro noord west 11 of 12 mijlen
Van C. de Mabra in Barbaryen tot C. di Roso oost 6 mijlen
Van C. di Roso tot J. Tabarca oost en oost ten zuyden 5 mijlen
Van J. Tabarça tot C. Negro noord oost 8 of 9 mijlen
Van C. Negro tot C. de Marabut oost en oost ten zuyden 7 mijlen
Van C. de Marabut tot J. Canni oost ten zuyden 3 mijlen
Van J. Canni tot C. Raselmil oost zuyd oost 2 mijlen
Van C. Raselmil tot C. Guardia zuyden ten oosten en zuyd oost 3 mijlen
Van C. Guardia tot J. Gamelora oost noord oost wel soo oostelijk een half mijl
Van J. Gamelora tot J. Zombina oost ten zuyden 4 mijlen
Van J. Zombina tot C. Bona oost ten noorden 4 mijlen
Van C. Carthago tot Ç. Bona oost noord oost 8 of 9 mijlen
Van de klippen Chirbi tot C. Bona zuyd zuyd oost 8 mijlen.

Hooghten.

J. Asinara en J. Tolara leggen op	40 graden 40 min.
J. S. Pedro leyt op	38 graden 42 min.
C. Pulo op	38 graden 32 min.
J. Cortelazo op	38 graden 40 min.
J. Galita op	37 graden 45 min.
C. de Mabra op	37 graden 20 min.
C. de Negro op	37 graden 38 min.
J. Canni op	37 graden 31 min.
J. Gamelora op	37 graden 20 min.
Agoletta by Tunis op	36 graden 54 min.
J. Zombina op	37 graden 17 min.
De klippen Chirbi op	37 graden 50 min.
C. Bona op	37 graden 18 min.

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

De west-hoeck van Sardinien west noord west en west ten noorden 4 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont Sardinien, alsmen uyt de west koomende ontrent 't midden daer op vervalt / sijnde de noord-hoeck noord oost ten oosten ontrent 4 mijlen van u / dan verthoonen haer 2 zand-bayen / waer van de zuydelijckste en grootste zuyd oost ten ooste van u is / 't Land is daer seer hoogh / en noordwaert is 't laeghst. Men kan dan noordwaert geen meer Land sien / en zuyd-waert ontvalt 't in een boght / diemen tot sommige plaetsen effen sien kan / 't zuydelijkste Land leyt dan zuyd oost ten zuyden van u.

Dit behoort aen 't voorgaende / de dubbelde Kruyskens aen malkanderen.

Aldus verthoont de west-hoeck van Sardinien van u noorde ten ooste soo verre / dat ghy die van beneeden sien kent.

De 2 hooge Bergen.

Aldus verthoont de West-kust van Sardinien oost ten noorden van u / men siet dan noch een stuckweeghs daer bezuyden 2 hooge bergen leggende 7 of 8 mijlen benoorden de zuydwesthoeck van Sardinien, en bezuyden dese 2 hooge bergen kanmen 't eyland S. Pedro uyt de Marsch sien.

De zuyd-hoeck van Sardinien noord oost ten noorden van u doet hem aldus op.

d'Eylanden aen de zuyd west-hoeck van Sardinien verthoonen aldus / als 't hooghste Eyland noord oost ten oosten en de steyle hoeck oost ten noorden van u sijn / en dan komen de 2 Klippen reght bezuyden / maer men zeyltse door malkander heen: daer achter is een groote inham / daer komen dan dese klippen in / en vertieren alsoo deur 't land.

noord oost ten oosten.

oost een noorden.

Aldus verthoont d'Eylanden aen de zuyd west-hoeck van Sardinien, als 't eylandeken / daer 't Kruysken boven staet / oost ontrent 6 mijlen van u leydt.

Aldus verthoont C. Pulo noord ontrent 8 mijlen van u leggende / in 't middelland leyt een uyt-hoek.

Aldus verthoont C. Pulo noord west ten noorden ontrent 7 mijlen van u sijnde.

De Bay.

Aldus verthoont C. Pulo noord ontrent 7 mijlen van u sijnde / 't Land beoosten de bay van Calari kan men dan niet sien.

Aldus verthoont C. Pulo noord noord west ontrent 4 mijlen van u leggende / Galita kent ghy dan niet sien.

n. ten w. en n. n. w. 6 of 7 mijlen

De zuyd west-hoeck van Sardinien verthoont na dese 4 achter een volgende op doeninghen.

De zuyd west-hoeck van Sardinien noorden ten oosten en noord noord oost ontrent 4 mijlen.

Dit vervolght noch aen 't voorgaende.

Hier kan men geen land sien.

o. n. o. en n. o. ten o.

Dit vervolght noch aen 't voorgaende.

C. Pulo.

C. Saroch

Aldus verthoont 't land tusschen C. Pulo en C. Saroch, als C. Pulo west noord west wel soo westelijck 8 mijlen / en C. Saroch noordwest 9 mijlen van u leydt.

C. Pulo noorden ten oosten van u sijnde verthoont aldus.

C. Pulo n. ten o.

Desen hoeck looptmen om na Calari.

Dit behoort aen 't voorgaende.

Aldus verthoont C. Carbonera met 't Land daer bewesten en benoorden / als de westelijckste-hoeck noord noord west ontrent 4 mijlen van u is / d'oostelijckste-hoeck van 't Land beoosten of benoorden de Kaep leyt dan noord ontrent 8 mijlen van u / men siet'er oock eenighe blencken met toorens tegen 't Land aen / dat sijn d'Eylanden Cortelazo en Serpentera, men kan dan 't Land in 't midden van de bay van Calari niet sien als alleen 2 hooge berghen / leggende dan noordwest ten noorden van u.

C. Carbonera oost ten zuyden 5 mijlen van u verthoont aldus.

C Carbonera noord west ten westen 2 mijlen van u doet hem aldus op.

C. Carbonera noord noord oost ontrent 6 of 7 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont 't zuyd eynde van Sardinien, als de westhoek west noord west en d'oost-hoek noorden ten oosten van u is / sijnde 4 mijlen daer af. Maer 't verandert soo rasch alsmen daer dighter by komt / want dan is 't land 3 a 4 dubbeld / en dan komt daer beoosten noch een heuvelken / daer een vuur-tooren op staet.

Noord west ten noorden.

De zuyd-oost hoek van Sardinien verthoont aldus noord west ten westen van u met 't noordelijkste heuvelken noord west ten noorden. Dit Heuvelken is al vast land om de noord strekkende.

Noord west

De zuyd oost hoek van Sardinien west noord west ontrent 6 mijlen van u verthoont aldus / dan siet ghy de noordelijkste heuvelen noord west van u / en noordelijker siet ghy geen land.

West

West noord west

Aldus verthoont Sardinien, als de zuyd oost hoek west / en 't noord-eynde west noord west van u leyt. 't Noord-eynde verthoont dan als een Eyland / want daer leggen 2 bergen.

West noord west

Noord west ten noorden.

Sardinien verthoont aldus / als dese zuyd-hoek west noord west ontrent 5 mijlen / en 't noord-eynde noord west ten noorden ontrent 6 mijlen van u zijn. 't Noord-eynde sijn 2 hooge bergen. Daer leyt nogh meer land benoorden.

d'Oost-hoek van Sardinien noord west 5 of 6 mijlen van u verthoont aldus.

J. Galita oost ten zuyden van u verthoont aldus.

J. Galita zuyd oost ten oosten van u verthoont aldus.

Aldus verthoont J. Galita zuyd oost ten zuyden ontrent 4 mijlen van u zijnde.

Aldus verthoont J. Galita zuyd oost ontrent 6 mijlen van u. Men siet dan niet meer dan een eylandeken daer by.

J. Galita

J. Galita zuyd zuyd west 7 mijlen van u verthoont aldus. Men siet dan C. Pulo effen van beneeden.

J. Galita zuyd west ten westen ontrent 10 mijlen van u verthoont aldus. 't Doet hem op als 2 eylandekens / en verder af weesende / als 2 klippen / d'andere die daer by leggen kanmen dan niet sien / om datse te kleyn zijn.

J. Galita z. w. en z. w. ten w. 7 mijlen van u verthoont aldus.

J. Galita z. w. ten z. 10 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont J. Galita, als den hoogen bergh op 't oost-eynde west ontrent 2 mijlen van u is.

Aldus verthoont J. Galita oost ten zuyden van u zijnde.

Alsmen soo verre bewesten J. Galita is / dat men 't met klaer weder uyt de marsch niet sien kan. Soo verthoont aldus de Kust van Barbaryen zuyden ten oosten en zuyd zuyd oost van u sijnde soo verre / datmen die effen van beneeden sien kan.

Aldus verthoont C. de Mabra aen de Kust van Barbaryen.

C B

J. Tabarca.

Aldus verthoont 't land / soo bewesten als beoosten J. Tabarca, als d'oosthoek van J. Galita noord noord oost ontrent 2 mijlen en I. Tabarca zuyden ten westent 7 mijlen van u is. Men kan Tabarca met klaer weder wel uyt de Marsch maer qualijk van beneeden zien. Den bergh geteekent met B is dan zuyd west ten zuyden 10 mijlen van u / en schijnt een eyland op zijn selven te wesen / maer is vast land leggende van I. Galita zuyd zuyd west en noord noord oost. Daer de kruyskens staen / is een geheele vlakke zand-strand met witte duynen beoosten Tabarca, en daer dese blenken eyndigen / daer neffens leyt Tabarca in een boght. Den bergh geteykent met C leggende reght bewesten Tabarca is seer kennelijk. Dat zijn goede merken om kours na te setten / alsmen Tabarca niet wel zien kan.

Dit volghe aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Tabarca.

Aldus verthoont J. Tabarca 3 mijlen van zijnde met den berg daer bewesten / daermen nogh veel hoogh binnen-land over heen siet. Alsmen ontrent 4 mijlen meer noordwaert van Tabarca is / siet men daer niet af / dan 't noorder Kasteel gelijk met 't water.

Aldus verthoont C. Negro oost noord oost ontrent 6 mijlen van u / d'uyterste hoek schijnt dan een Eyland te zijn / maer is vast landt. Tabarca leyt dan zuyd 3 kleyne mijlen van u / beoosten dese Kaep kan men een groot stuk weegs 't land na Biserta toe sien.

De westhoek van Tunis zuyd ontrent 7 mijlen van u verthoont aldus.

Dit land volght aen 't voorgaende / en is ontrent Tunis.

J. Zombina zuyden ten oosten en C. Bona z. o. ten o. van u zijnde verthoont 't land bezuyden u aldus.

J. Zombina z. z. o. van u verthoont aldus.

J. Zombina z. z. w. van u verthoont aldus.

I. Zombina w. en w. ten z. verthoont aldus.

I. Zombina z. ten o. 5 mijlen verthoont aldus.

Dus doet I. Zombina op z. w. van u leggende.

C. Bona oost zuyd oost van u verthoont aldus.

C. Bona z. 8 of 9 mijlen verthoont aldus.

Aldus verthoont C. Bona met 't eyland Zombina daer bewesten / als de Kaep zuyd en Zombina zuyden ten westen van u leggen / datmense beyde sien kan.

't Land bewesten C. Bona verthoont aldus.

C. Bona zuyd zuyd west 6 of 7 mijlen van u / als Zombiua west zuyd west 7 of 8 mijlen van u leyt en hem aldus verthoont.

C. Bona

Paskaart,
der Zeekusten van,
ITALIEN
Tusschen,
Piombino, en C. dell Arme
Met de,
Noord-kust, van 't Eyland
SICILIA
Met Privilegie, voor 15 Iaaren.
't Amsterdam, by,
JOHANNIS VAN KEULEN
Boekverkoper, aan de Nieuwenbrug, Inde
Gekroonde Loots-man.
Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt
Eng: en Fran: Mylen 20 in een Graadt
Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Napolis
Puzzola
I. Nisita
Ischia
I. Capri
Prom. S. Pancrati
Castello mar
Surrento
Massa
C. di Minerva
CAMPAGNE DI ROMA
TERRA DI LAVORA
BASILICATA
CALABRIA
SARDINIA
I. SICILIA
Populonia
Piombino
I. Elba
C. Blanco
P. Longon
Pianosa off Planosa
Formiques
Monte Christi
Gigio
Monte Argentario
Sanuti
Civita Vechia
Monte Alto
Porto Hercule
Capo d'Anzio
C. d'Antio
Monte Cercello
Terracina
Gajeta
Pozzuola
Cumæ
I. Palmerola
I. Ponza
Botto
Ventotene
I. Ischia
I. Capri
C. di Minerva
Salerno
C. di la Forsa
Scalea
Bonifacio
Guardia
C. di Soyara
C. Baticana
S. Nicola
Tropia
C. Zambrona
S. Nilea
Palma
Reggio off Rhezo
C. dell Arme
Messina
Taormia
C. Schifo
Catania
C. de la Molina
Monte Gibello of M. Etna
Patti
Milasso
C. di Milasso
Stromboli
Panaria
Lipari
Salinas
Vulcano
Felicuda
Alicuda
I. Ustica
C. Orlando
Cefalu
Solanta
Palermo
Monte Pelegrino
C. Rama
Trapano
I. Levanzo
I. Maritimo
I. Favagnana
Chirbi off Quels
S. Lucia
C. Chonin
Olbia diruta
Aquilastro
C. Carbonera
I. Serpentera
I. Cortelazo
I. Tolara
IX

C. Bona zuyd weſt 7 mijlen van u verthoont aldus.

C. Cona weſt zuyd weſt ontrent 3 mijlen van u verthoont aldus.

C. Bona w. wel ſoo zuydelijk 10 mijlen van u verthoont aldus/ dan kent ghy I. Pantalaria ſien/ als oock de weſtelijkſte klip van Sicilien noord wel ſoo ooſtelijk van u.

C. Bona zuyd weſt ten weſten en weſt zuyd weſt 7 of 8 mijlen van u verthoont aldus.

C. Bona zuyd ooſt en zuyd ooſt ten zuyden 10 mijlen van u verthoont aldus.

De Zevende Verthooninge,

VAN DE

Zee-kuſten van Italien tuſſchen Piombino en 't nauw van Meſſina met de Noord-kuſt van 't Eyland Sicilien tuſſchen 't nauw van Meſſina en Trapano.

VAn 't zuyd ooſt eynde van 't eyland Elba tot Monte Argentato is de kours ooſt zuyd ooſt wel ſoo ooſtelijk 22 mijlen. Beweſten Monte Argentato is 't goed ſetten.

Porto Hercule. Aen d'ooſthoek van Monte Argentato leyt de ſchoone haven Porto Hercule, en om daer in te komen moetmen by 't land van Monte Argentato langhs zeylen tot voor de haven/ en voort tuſſchen de twee Kaſteelkens in loopen/ en binnen 't anker laten vallen.

J. Gigio. J. Sanuti J. Formiges. Beweſten Monte Argentato leyt 't eyland Gigio, maer van Monte Argentato zuyden ten weſten 3 mijlkens leyt 't eyland Sanuti, en van Monte Argentato noord weſt 3 mijlen leggen de Formiges, dat zijn 3 eylandekens/ waer van de 2 ooſtelijkſte geheel kleyn ſijn/maer 't weſtelijkſte wat grooter is.

Civita Vechia. Van Porto Hercule tot Civita Vechia is de kours ooſt zuyd ooſt 7 mijlen. Tot Civita Vechia ſtaet een oude muur in 't water ontrent een vadem boven water/ waer aghter dat de Haven is/ en op 't weſt-eynd van deſe muur ſtaet een waek-tooren. Men kan na believen ſoo beooſten als beweſten deſe Muur in loopen/ maer beooſten is 't diepſte/ te weeten 5 vadem. Maer men moet een rif van de hoek van 't land af koomende ſchouwen/ in 't gad beweſten de muur is 3 vadem water/ maer binnen de muer 5 en 6 vadem. Men ſet'et aghter de muur met touwen aen de muur vaſt en met ankers t' zeewaert.

Oſtia. Van Civita Vechia tot Oſtia de rivier van Romen is de kours ooſt zuyd ooſt ontrent 5 mijlen. In de mond van deſe rivier leyd een eyland/ om wiens beyde zijden den Tyber daer in Zee loopt/ en beooſten dit eyland leyd Oſtia, dat de haven van Romen is/ maer niet dan voor kleyne ſcheepjens. En beweſten dit eyland leyt Porto, dat plaght/ doen Romen in fleur was/ een ſchoone haven te weſen/ die koſtelijk en wonderlijk gemackt was/ gelijk men nogh uyt de oude overblijffelen ſien kan/ maer deſe haven is nu geheel bedorven/ dat de ſtadt Porto gemackt is ter plaetſe/ daer de haven plaght te weeſen.

C. d'Antio. Cabo d'Antio, dat van Oſtia zuyd ooſt ten zuyden ontrent 4 mijlen af leyt/ plaght een ſchoone haven te hebben met de ſtadt Nettuno een half mijl daer beooſten. Twee mijlen beooſten deſe Kaep leyt Aſtura, dat plaght een haven te hebben.

M. Cercello. Monte Cercello, dat zuyd zuyd ooſt 6 mijlen van C. d'Antio af leydt/ is een uytſteekende hoek van verre als een eyland aen te ſien/ rondom op welke hoek ſtaen 4 of 5 waektorens. 't Land daer binnen is al laegh moeraſſigh land.

Terracina. Terracina/ dat 2 groote mijlen van Monte Cercello is/ leyd in een boght/ en plaght een haven te hebben/ maer is nu geheel bedorven.

Gajeta. Gajeta leggende van Monte Cercello ooſt ten zuyden ontrent 8 mijlen heeft een ſchoone bay/ daer veel ſcheepen leggen kennen/ meeſt voor alle winden beſchut/ behalven de zuyd ooſte wind die wayt daer open in. In deſe bay leyt Mola, dat plaght een hooft te hebben/ daer de ſcheepen achter lagen. Gajeta leyt op den bergh Monte de S. Trinidad, dat een uythoek is.

Van Gajeta tot 't weſt-eynde van 't eyland Iſchia is de kours zuyd zuyd ooſt en zuyd ooſt ten zuyden 9 mijlen/ maer van 't ooſt eynde van Iſchia tot Napolis noord ooſt 5 of 6 mijlen.

Wilt ghy te Napolis weeſen/ ſoo gaet van Iſchia noord ooſt/ Napolis. ſoo ſult ghy Monte del Greco als 2 zuyker-brooden in 't geſight krijgen/ die gy aen ſtuurboord laet/ en zeylt voort tot dat ghy de ſtad Napolis ziet/ en loopt dan tuſſchen 't hooft en 't land/ en ſet'et daer op 5 of 6 vadem/ dat is de beſte Reede/ dogh met kleyne ſcheepkens kanmen daer ook op 4 of 3 vadem leggen. Aghter 't eyland Nixita, daer 't Kaſteelken op ſtaet/ is de Reede voor de ſcheepen om uyt te varen/ zeylt beweſten Nixita om/ en ſett'et daer aghter op 4 of 3 vadem. Niet dan kleyne barken kennen beooſten Nixita deur zeylen/ om dat 't et daer vuyl is.

Onder Iſchia kanmen 't ſetten neffens 't Slot dat op den bergh J. Iſchia. rondom in 't water ſtaet. Men gaet van 't groote eyland over een brugge tot dit Slot. Hier is goed anker-grond. Neffens 't eynde van 't hooft ſetmen 't oock voor de Stad Caſtello Mar.

't Eyland Capri, daer de beſte Oly en fijnſte Zijde van geheel J. Capri. Italien gewonnen wort/ leyt van Napolis verſcheyden 4 of 5 mijlen.

Van J. Capri tot Amalfi is 't 3 mijlen. Tot Amalfi is geen Amalfi. haven/ maer de ſcheepen leggen daer in openbaere Zee tegen 't land aen/ 't gebruyk des Zeylſteens tot 't Compas ſeght men in deſe ſtad eerſt gevonden te zijn/ als oock 't lighaem van S. Andries hier te ruſten.

Voor Salerno, dat twee mijlen beooſten Amalfi leyt/ is Salerno. een ſchoone Zand-ſtrand om voor te ſetten voor noorde/ noord ooſte en ooſte winden.

Van Salerno tot Cabo Licoſſa is 't altemael een lage ſtrant van daer tot de hoek van Policaſtro genaemt Palinura, die ooſt zuyd ooſt en weſt noord weſt 5 of 6 mijlen van malkander leggen/ is 't land al berghaghtigh ſonder havens. In de Golf van Policaſtro is 't tot ſommige plaetſen onder de hoeken goed leggen/ daer vallen veel Wijnen en Olyen.

Drie mijlen van Policaſtro leyt Cirella, daer die ſchoone Cirella-wijnen vallen.

Voort tot 't nauw van Meſſina ſijn geen Havens/ dan eenige Reden achter ſommige hoeken.

De Noord-kuſt van Sicilien.

DEn hoek van Meſſina is een laege hoek van Zand-ſtrand/ daer de vuur-tooren Faro op ſtaet. Van welke hoek tot den hoek van Milaſſo, waer onder goede Reede is/ is de kours weſt wel ſoo zuydelijk 6 of 7 mijlen.

Van C. di Milaſſo tot de hoek van Solanta of C. Bongerbino is de kours weſt wel ſoo zuydelijk ontrent 20 mijlen. Dight by deſe Kaep leydt een groote klip met een groote vuur-tooren daer op/ en daer beooſten is de bay van Solanta, daer is een goede Reede voor zuydelijke winden.

Beweſten C. Bongerbino is een inwijck van ruym 3 mijlen Palermo wijdt/ alwaer de Stad Palermo in leydt/ ſoo ghy daer weſen wilt/ ſoo loopt recht op de Stad aen/ en dan weſt-waert na de Haven toe/ en ſet'et achter 't hooft/ met touwen achter uyt daer aen vaſt en d'Anckers voor uyt 't Zeewaert/ die ſtaen dan op 3 vadem/ maer daer men met de Scheepen leght is 't ontrent 6 vadem diep/ en men leyt daer beſchut voor alle winden,

De Haven van Palermo.

Van Palermo tot Cabo di Gallo is 't 3 mijlen / maer van C. di Gallo tot Trapano west zuydwest 9 mijlen.

Benoorden Sicilien leggen in Zee verspreyt de Vulcanische Eylanden, als Stromboli, de Panaci, Lipari, Vulcano, Salini, Felicur, Alicur en Ustica.

Stromboli. 't Eyland Stromboli, dat altijt rookt / leyt noordwest van de hoeck van Messina, met die kours van de buur-boed van Fero afloopende / sult Sromboli voor by zeylen en by 't eyland Ischia vervallen / want dat leyt van J. Stromboli noordwest wel soo noordelijck 30 mijlen / Onder Stromboli is goede reede voor een weste wind.

Lipari leyt west noordwest en westen ten noorden van de hoeck van Messina, en oost noordoost ontrent 16 mijlen van C. Bongerbino / daer bewesten leyt Felicur en Alicur, want Alicur leyt noordoost ten noorden wel soo oostelijck 10 mijlen van Palermo, maer Ustica leyt noord noordwest 9 of 10 mijlen van Palermo. Op 't eyland Ustica staet een Kerkje daer de Reede is / alwaer men by set / want 't is daer goed leggen. Ustica en Maritimo leggen verscheyden noordoost en zuydwest 16 mijlen.

Streckingen en Kourssen.

Van Piombino tot Monte Argentato is de kours zuydoost wel so zuydelijck 12 of 13 mijlen

Van J. Elba tot M. Argentato oost zuydoost wel soo oostelijck 12 mijlen

Van Porto Hercule tot Civita Vechia oost zuydoost 7 mijlen

Van Civita Vechia tot Ostia de haven van Romen oost zuydoost 5 mijlen

Van Ostia tot C. d'Antio zuydoost ten zuyden 4 mijlen

Van C. d'Antio tot Monte Cercello zuyd zuydoost 6 mijlen

Van M. Cercello tot Gajeta oost ten zuyden 8 mijlen

Van Gajeta tot J. Ischia zuyd zuydoost en zuydoost ten zuyden 9 mijlen

Van J. Ischia tot J. Stromboli zuydoost wel soo zuydelijck 30 m.

Van J. Ischia tot Castello Mar oost noordoost en oost ten noorden 5 of 6 mijlen

Van Monte Christi tot J. Palmerola zuydoost ten oosten 35 mijlen

Van J. Palmerola tot J. Pontia oost ten zuyden 3 mijlen

Van J. Pontia tot J. Ischia oost 9 mijlen

Van J. Ischia tot Napolis noordoost 6 mijlen

Van Napolis tot J. Capri zuyd 4 of 5 mijlen

Van J. Capri tot C. Carbonera west zuydwest wel soo zuydelijck 61 mijlen

Van J. Capri tot J. Ustica zuyd zuydwest 25 of 26 mijlen

Van J. Capri tot J. Alicur zuyd 25 mijlen

Van J. Capri tot C. Licossa oost ten zuyden 9 mijlen

Van C. Licossa tot Cabo de la Foresta oost zuydoost 7 of 8 mijlen

Van C. Licossa tot J. Stromboli zuyden ten oosten 21 mijlen

Van C. Licossa tot C. Baticana zuydoost ten zuyden wel soo zuydelijck 24 of 25 mijlen

Van C. Licossa tot C. de Sovara zuydoost ten zuyden wel soo oostelijck 17 of 18 mijlen

Van C. de Sovara tot J. Stromboli zuydwest wel soo zuydelijck 9 mijlen

Van C. Baticana tot de hoeck van Messina zuyden ten westen 8 m.

Van de hoeck van Messina tot J. Stromboli noordwest 7 mijlen

Van de hoeck van Messina tot de hoeck van Milasso west wel soo zuydelijck 6 of 7 mijlen

Van de hoeck van Milasso tot C. Bongerbino west wel soo zuydelijck 20 mijlen

Van C. Bongerbino tot Palermo zuyd zuydwest 2 mijlen

Van Palermo tot J. Ischia noord wel soo oostelijck 34 mijlen

Van Palermo tot J. Alicur noordoost ten oosten wel soo oostelijck 10 mijlen

Van Palermo tot J. Ustica noord noordwest 9 of 10 mijlen

Van C. Bongerbino tot C. di Gallo west 4 mijlen

Van C. di Gallo tot C. S. Vito west zuydwest 5 of 6 mijlen

Van C. S. Vito tot Trapano west zuydwest 3 of 4 mijlen

Van Trapano tot C. Carbonera west noordwest wel soo westelijck 37 mijlen

Van J. Stromboli tot J. Salini west ten zuyden 6 mijlen

Van J. Salini tot J. Felicur west 3 mijlen

Van J. Felicur tot J. Alicur west 4 mijlen

Van J. Alicur tot J. Ustica west en west ten noorden 9 mijlen

Van J. Ustica tot C. Carbonera west 47 mijlen

Van J. Ustica tot J. Maritimo zuydwest 16 mijlen

Van J. Maritimo tot C. Carbonera west noordwest wel soo westelijck 32 mijlen

Van J. Maritimo tot J. Elba noord noordwest 68 mijlen

Hooghten.

Piombino leyt op	42 graden 38 minuten
Civita Vechia op	41 graden 48 minuten
Monte Cercello op	41 graden 2 minuten
Napolis op	40 graden 45 minuten
't Nauw van Messina op	38 graden 28 minuten
J. Ustica op	37 graden 47 minuten
Trapano op	38 graden 2 minuten

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

Aldus verthoont J. Gigio zuyden ten westen 4 mijlen van u leggende.

Als men recht bewesten J. Planosa is / soo verthoont J. Sanuti ontrent oost ten zuyden van u aldus.

Dit behoort aen 't volgende / de O O aen malkanderen.

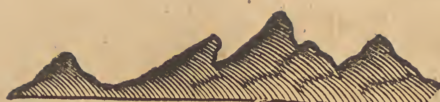
Porto Hercule.

Aldus verthoont 't Land van Monte Argentato, alsmen daer by langhs zeylt 2 groote mijlen van de wal.

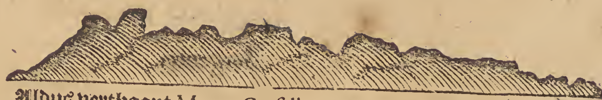
Aldus

Nieuwe Paskaert van de Zee kusten van't Eylandt
SICILIA
En de tegen over Geleegende Kusten van
BARBARIA
Tusschen C. Bona en I. Zerby
t'Amsterdam by Ioannes van Kuelen
Met Privilegie voor 15 Iaar
Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaensche Mylen 17½ in een Graadt
Eng. en Fr. Mylen 20 in een Graadt
SICILIA
CALABRIA
BARBARIE
Palermo
Trapano
Mazara
Messina
Catania
Golfo de Catania
Saragozo ol: Syracusa
C. Paßaro
Marza
S. Petri
Marzurella
S. Nicolas
C. Scaramis
Terra Nova
Leocata
C. de Leocata
Sergento
Xaca
C. Faro
Marsella
C. Coco
S. Theodoro
I. Favagnana
I. Martuno
I. Levenzo
C. S. Vito
C. Rami
C. di Gallo
Monte Peregrino
C. Bongerbino
Solanta
Cifalu
C. di Orlando
Rosamarini
Putti
C. Alava
Milasso
C. di Milasso
Taormia
Monte Gibello ol: Ætna
C. Schiso
C. de la Molina
Isola dell' Mangisi
Regio of Rhezo
C. dell' Arma
C. Spartivento
C. Borsano
Palari
Palma
Golfo di Girasso
Chirbi of Quels
I. Zombino
C. Bona
C. Cupia
Gallipia
Soleman
Haman Lyf
Hamamat
Golfo di Mahometa
Araclea
Regla
Susa
Monastier
I. Coria
Comigeras
Affrica
C. Capudia
Asfacus
I. Querqueni of Chercheni
Veito
I. Zerby
I. Pantalaria
I. Limosa
I. Lampidosa
I. Gozo
Mallorna
La Fonte Viva
I. MALTA
La Valette
Burgo
Cabal de S. Nicolo
La Citta Vecchia
Port de Bachir
Marsazi
I. Folfolo
De Haven van Valette in Malta in't Groodt
Pointe de Dragut
Porto di: Pratica
de Marza mouchet
Lasaretta
Lizolette
Pointe de la Fourche of S. Maria
Pointe de S. Sauueur
Eglise de Saincte Marguerite
La Vierge de l'Ordre
La Marze
Le Coradin
A. La cite Valette
B. La Ville neuue
C. Chasteau S. Elme
D. L'Isle S. Michel la Sangle Petite ville
E. Burgo petite ville
F. Le Chasteau S. Ange
G. Fortification de la pointe de la Fourche
H. La Burmula
X

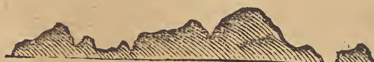
Aldus verthoont Monte Cerfello o. en o. ten n. ontrent 5 mijlen van u sijnde.

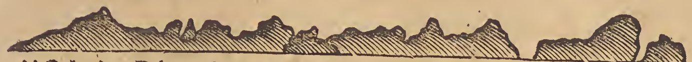
Aldus verthoont Monte Cerfello n. ten w. ontrent 5 mijlen daer af sijnde.

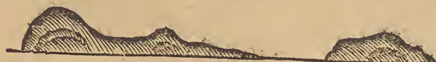
J. Pontia n. o. ten n. 8 mijlen verthoont aldus.

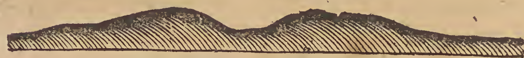
J. Palmerola n. o. ten n. 5 mijlen verthoont aldus.

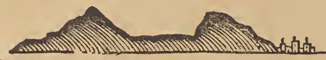
d'Eylanden Palmerola en Pontia w. ten n. ontrent 3 mijlen daer af sijnde/ verthoonen aldus.

d'Eylanden Ventoricue verthoont aldus als men daer z. ontrent 3 mijlen af is.

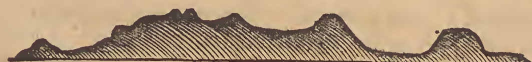
J. Ischia z. w. ten w. ontrent 3 mijlen van u verthoont aldus.

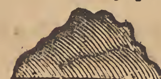
J. Nixita bewesten Napolis verthoont aldus/ alsmen 't eerst gewaer wort na Napolis zeylende.

Aldus verthoont Monte Greco beoosten Napolis gelijk 2 suyker-brooden.

J. Capri n. 3 mijlen van u sijnde verthoont aldus.

J. Capri verthoont aldus alsmen de bay van Napoles inzeylt.

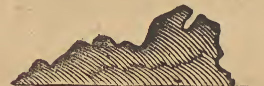

Als ghy desen spitsen bergh/ die ontrent 6 mijlen beoosten Palermo leyt/ z. ten w. 4 of 5 mijlen van u hebt/ soo sal 't Land aldus verthoonen.

Cabo S. Vito z. o. ten z. van u leggende/ verthoont 't Land aldus.

Dit behoort aen 't voorgaende/ de kruysken aen malkanderen

Dus verthoont J. Stromboli altijt rookende.

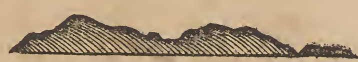
Aldus verthoont J. Lipari daer voor by zeylende.

J. Alicur n. o. van u verthoont aldus.

Aldus verthoont J. Ustica n. o. van u/ men kan 3 heuvelen van Sicilien sien.

J. Ustica o. z. o. van u verthoont aldus.

De Achtste Verthooninge,

VAN DE

Zuydelijkste en Oostelijkste Zee-Kusten van 't Eyland

Sicilien, met de tegenovergeleegene Zee-kusten van Barbaryen tusschen C. Bona en 't eyland Zerby.

J. Maritimo. AEn de west-zijde van Sicilien leggen behalven eenige kleyne eylandekens 3 eylanden van tamelijke groote/ te weeten Maritimo, Levenzo en Favagnana. waer van Maritimo 't westelijkste is leggende van Sicilien west 4 of 5 mijlen/ als ook 't hoogste/ datmen met klaer weeder wel 10 of 12 mijlen verre sien kan.

J. Levenzo. Levenzo is 't noordelijkste en doet hem aen 2 langhaghtige berghskens op.

J. Favagnana. Favagnana is 't zuydelijkste en grootste/ en heeft veel laegh landt rondom hem/ daer staet aen 't zuyd-eynde op 't hoogh een Kasteel/ maer op 't laege land staet een huys. 't Is een oneffen eyland en doet hem seer kennelijk op met tanden als een Zaege.

't West-eynde van Sicilien is laeghachtigh Land/ waer aen 't goed te kennen is. De Stad Trapano leyt op een smalle uythoeck/ die van de noordwestelijckste en uyterste hoeck van Sicilien afloopt/ gelijck in de Haven-kaert afgebeelt staet. Wilt ghy benoorden de voorsz. eylanden sijnde/ tot Trapano weesen/ soo zeylt van d'Eylanden oost zuydoost/ tot dat ghy komt by een kleyn Eyland/ daer 't Kasteel Columbara op staet/ loop daer bezuyden om/ en sett'et tusschen dit Eyland en de Stad Trapano op 5 of 6 vadem beschut voor meest alle Winden. Hier wort veel Zout gemaeckt. (Trapano)

Van Trapano tot den hoeck Mazara is de kours zuyd 6 of 7 mijlen/ alwaer tusschen beyden 4 mijlen van Trapano de Stad Marsella leydt.

Ontrent 5 mijlen beoosten den hoek Masara leggen aen de zeekant 2 laege bergen strekkende aen malkanderen/ waer van d'oostelijckste aen 't oost-eynde seer gehackelt en gekartelt is. 't Land bewesten dese Bergh is op de Zee-kant/ effen en slecht en na de hoeck Mazara toe al laeger en laeger. Onder aen de Oostelijckste bergh leyt de Stad Xaca op een hoeck van 't Land/ en beoosten dese Berghen is 't Land noch hooch en Berghachtigh.

Sergento vertoont na dese afteeckeninge.

Sergento. Ontrent 5 mijlen beoosten dese Bergh leyd Sergento op 't hooghe Land aen d'oost zijde van een valeye / daer laedt men veel kooren.

d'Oostelijckste hoeck is C. Levcata leggende van de hoeck Mazara zuydoost ten oosten 16 mijlen / en van daer tot C. Scaramis streckt de kust o. z. o. 10 mijlen / en van daer voort tot C. Passaro de zuydoost-hoeck van Sicilien oost 12 of 13 mijlen.

C. Passaro. Cabo Passaro is een laeghe hoeck daer een vuur-tooren op staet / 't welck als men die eerst gewaer wort / wel een eyland schijnt te weesen / maer is vast Land. Benoorden C. Passaro wort 't Land van Sicilien, reedelijck hoogh en taemelijck effen / maer een stuk benoorden de Kaep leyt noch een andere hoeck / die alsoo laegh als dese Kaep is / en als die ontrent 3 mijlen noord ten oosten en C. Passaro zuydwest ten westen van u leyt / dan leyt ontrent n. van u den uytneemende hooghe en seer kennelijcken Berg Monte Gibello, niet verre van de stad Catania een weynig te Landewaert in leggende / die men met klaer weeder langs de geheele oost-kust en meest langs de Zuyd-kust van Sicilien sien kan / en is meest met Sneeuw bedeckt / al hoewel dat hy altijt roockt / en somtijts oock vlammen vuurs uytwerpt. De roock van desen Bergh maeckt een groote swarte streep als een banck in de Lught / waer aen hy beneffens sijn hooghte goed te kennen is / de Poeten verdighten van oudts Vulcanus daer sijn Smits te hebben.

(M. Gibello.)

By C. Passaro leggen 3 of 4 Eylandekens / en recht benoorden de Kaep is 't geheel vuyl en rudsighe scherpe grond / soo dat men daer niet setten mach / om dat de touwen daer geheel soude af vijlen.

SARAGOSSA.

Van C. Passaro tot Saragossa is de kours n. ten w. 5 mijlen / maer van Saragossa tot Messina n. ten o. 20 mijlen

Messina. Messina leyt 2 of 3 mijlen bezuyden den hoeck Faro of van 't Nauw / hebbende de beste Haven van geheel Sicilien, die is gemaeckt met een groot langh hooft om achter te loopen / sonder schroomen mach men by de wal langhs vrymoedigh inloopen / en setten 't binnen aen de Stadt met touwen aen de Kay vast en met Anckers 't Zee-waert / en leggen beschut voor alle winden. Men kan 't oock wel buyten de Haven setten / om dat daer over al schoone grond is.

Die door 't nauw van Messina zeylen wil na 't noord als hy uyt de zuyde komt / die moet de wal van Calabrien of van 't vaste Land houden / om dat de Stroomen daer meest om de noord loopen / maer in tegendeel uyt de noord door 't nauw van Messina loopende / die moet de Siciliaensche wal naest houden / vermits de stroom aen de Siciliaensche Kust somtijts soo rasch loopt en ravelt / datse by kans als een Maelstroom drayt: soo dat die / die in stilte daer in komt / gevaer loopt om daer uyt te koomen / daer moet op gemerkt worden.

Twaelf of 13 mijlen zuydwest van C. Passaro leyt 't eylant Malta. Die van C. Carbonera of Calari af komende zuydoost ten oosten wel soo Oostelijck zeylt / sal bezuyden de Eylanden / die bewesten Trapano leggen en benoorden de klippen Cirbi tusschen beyden deur loopen / en met dien kours en voortgangh benoorden Malta vervallen / Malta is een van de vrughtbaerste Landen van de geheele Middel-landtsche Zee in 't graen / alhoewel Gozo noch vruchtbaerder is / en heeft vier havens / waer van de twee als La Valette en Marsazy goed sijn. De zuydoost-hoeck van Malta is 't hooghste van 't Eyland / en ontrent een mijl daer bewesten leyt de ronde hooghe Klip of eylandeken Folsolo, aen dese hoeck heeft Malta veel wit Land by na als Dov'ren in Engeland / waer op men een wit Kerkskien siet / alsmen daer ontrent Malta.

een

een mijl af is. Alsmen uyt d'Oost komt Malta noordwest van u hebbende / soo siet men 't geheel kort / hebbende aen de zuyd kant een korten effene hoeck / die wat hooger is als 't Land daer benoorden / en is aen 't zuyden steyl en na 't noord allengsken laeger en laeger effen afgaende. De noord-zyde van Malta streckt van C. de S. Nicolo tot J. Gizo w. n. w. en w. ten n. 9 of 10 mijlen / maer de zuydwest-zyde van Bozette tot J. Gozo w. n. w. 8 mijlen.

La Valette. Die tot Malta in de haven van La Valette weesen wil / die moeten weeten dat die Stadt aen de noord-zyde van 't Eyland leyt by nae aen 't oost eynde / hebbende een schoone Haven. Als men die haven inloopt / soo zeyltmen soo dicht als men wil by de nieuwe Stat Le Burgo in / latende die aen stuurboord en d'oude Stad La Valette aen backboord leggen / en alsmen d'oude Stad voor by is / dan wijckt men stracks zuydoost-waert op / en setten 't binnen de Stad Le Burgo waer men wil / dese Haven wort met een keeten gesloten.

J. Gozo. Aen 't west-eynde van Malta leyt 't Eyland Gozo weesende een reedelijck hoogh Eyland met 7 Bergen / daer in 't midden een Kasteel staet met een Steedeken / sijnde seer vruchtbaer als geseyd is.

Tusschen Gozo en Malta leyt / behalven noch eenighe kleyne eylandekens / oock 't eylandeken Cumine, daer op staet een seer stercke vastigheyd om de Reede van Gozo en de west-hoeck van Malta te beschermen voor alle vyandelijcke over last.

Tusschen Malta en C. Bona leggen oock d'Eylandekens Pantalaria, Limosa en Lampidosa. Pantalaria, dat O. Z. O. 11 mijlen van C. Bona en N. W. ten W. 20 mijlen van J. Gozo, en W. en W. ten N. 37 mijlen van C. Passaro leyt / heeft aen de zuydoost zijde goede Reede op 18 badem goed' Ancker-grondt. Daer schynt aen de noordwest-zijde / daer een groot wit Kasteel staet / oock wel Reede te sijn. Ontrent een mijl N. O. van d'O. hoeck van Pantalaria leyt een klip 7 of 8 voeten onder water.
(margin: J. Pantalaria.)

J. Limosa. Limosa, leggende zuydoost 12 mijlen van Pantalaria en west ten noorden 8 of 9 mijlen van Gozo, heeft een schorre opgaende Kust / en rondom seer diep / ja te diep om Reede te maecken.

Lampidasa van Pantalaria zuyd zuydoost 13 of 14 mijlen / en van Limoso zuydwest ten zuyden 4 mijlen leggende / heeft aen de zuyd-zijde een zand-bay of Reede. Als ghy daer setten wilt om varsch water te halen / soo houd 't oude vervallen Kasteel / dat op een ronde heuvel bewesten de bay staet / noordwest ten westen van u / en set'et in de bay op 15 / 16 / 17 of 18 badem weeke zand grond / ghy kent dan met de Bood 't varsch water tusschen dese zandbay en 't Kasteel in van boven halen. Hier streckt de Kust O. Z. O. en W. N. W. op dese Reede. W. Z. W. ontrent een mijl van de W. Z. W. hoeck van Lampidosa leyt een klip boven Water / maer ghy kent tusschen beyden sonder schroomen deurzeylen. w. ten n. en w. n. w. van Lampidosa ontrent 3 mijlen leyt noch een groote ronde klip in Zee.
(margin: J. Lampidosa.)

De Kust van Barbaryen.

Noord noordoost een velt stucks groote schoot van C. Bona leyt een klip 8 voeten onder water / die men daer in 't voor by zeylen schouwen moet. Van C. Bona streckt de Kust tot Cabo Cupia of de hoeck van Gallipia zuyd zuydoost 5 mijlen. C. Bona.

Aen C. Cupia is 't droogh / soo dat ghy hem niet te nae komen meught / bezuyden 't Kasteel binnen 't oude hooft is een reedelijcke haven voor kleyne Scheepkens. De grond van Gallipia is in alle plaetsen met Korael beset / en soo scharp / dat 't niet geraden is daer te setten. Van C. Cupia tot Hamanat streckt de Kust zuydwest wel soo zuydelijck 10 of 11 mijlen / daer bezuyden ontvalt 't Land in een groote inwijck geheeten de Golf van Mahometa, voor Hamanat is in alle plaetsen goede zand-grond / en aen de west-zyde van 't Kasteel is een haven voor Cartanen.
(margin: C. Cupia. Gallipia. Hamanat.)

Van C. Cupia tot Susa is de kours zuyd zuydwest 17 of 18 mijlen / maer van Hamanat tot Susa zuyd 8 mijlen / en van Hamanat tot Araclea zuyden ten westen 6 mijlen / als oock van Araclea tot Susa zuydoost ontrent 3 mijlen.

Susa. Susa is een der voornaemste Koop-steeden in Barbaryen, en heeft een reedelijcke Haven voor Scheepen die niet boven de 200 last zijn / daer set men 't voor de noordoost-hoeck van de Stadt soo na als men kan op 5 badem / latende 't oude hooft van de haven noord ten oosten van u zijn. Hier is men alleen voor noordooste en noord noordooste winden onbewaert. De Zuyd-Kust is droogh.

Monaster. Van Susa tot Monaster is de kours oost en oost ten zuyden 2 kleyne mijlen. Voor Monaster leyd een Eylandeken ontrent een vierendeel mijl van de Stadt / en is een goede Reede voor alle winden. Uyt de Noord komende / laet Monaster aen stuurboord / en als ghy siet de lage hoeck die uytwaert loopt / soo loopt oost aen ontrent daer bezuyden / en set'et waer 't u belieft. 't Kleyne Eylandeken Coriæ en de drooge plaetsen beschutten u voor alle noordooste / ooste en zuydooste winden.

Tusschen beyde Eylandekens van Coriæ is 't 10 voeten diep / en van 't zuydelijckste Eylandeken streckt een drooge Plaet Z. Z. W. af) van 5 / 6 / 7 / en 8 voeten water. Twee groote mijlen daer af aen de zuydoost-zijde / neffens 't land / is 9 badem goede zandgrond / en reede voor alle weste en noorde winden.

Van Susa tot Comigeras, of Coriæ, is de kours oost wel soo noordelijck ontrent 4 mijlen / en van Coriæ tot Aphrica zuyd ten oosten wel soo oostelijck 5 mijlen.

Aphrica. Men kan 't aen beyde zijden van dese vermaerde Stadt Aphrica setten. Dese Stadt heeft een oude uytsteekende Haven / rondom bemuurt / maer is nu droogh / vermits de Spanjaarden haer over 100 jaren bekommert hebben.

Van Coriæ tot C. Carpudia, of de hoeck van Alfacus, is de kours zuyd ten oosten wel soo oostelijk ontrent 12 mijlen / maer van Aphrica tot C. Carpudia zuyd zuydoost 5 mijlen / daer is een schoone en diepe kust buyten sonder ondiepe plaetsen / behalven dat tusschen beyden een Eyland leyd 't welck rondom vuyl is.

Van C. Carpudia streckt een seer smal rif zuydoost ontrent drievierde van een mijl in Zee / ontrent 1½ mijl van dese drooghte kent ghy van de Compagne sien 't Eyland Querqueni of Cherchenl genaemt / leggende seer laegh gelijk met 't water en bewossen met Palm-boomen. Als ghy tusschen de vaste wal en dit Eyland deur wilt met een Schip dat 13 of 13½ voeten diep gaet / soo moet ghy van 't rif van Carpudia zuyd zuydwest aen loopen een mijl / tot ghy meer en meer diepte krygende op 6 badem komt / dan droogt'et voor uyt tot 15 voeten toe / en komende beneeden Alfacus 1½ mijl daer beoosten / soo hebt ghy in 't midden van 't vaerwater 9 badem / en tusschen de zuydwest hoek van Querqueni en de Stad Alfacus 16 badem / daer ghy voor de Stad een Roer-schoot van de wal setten kent / waer ghy wilt. Alfacus

't Eyland Querqueni is (gelijck geseyd is) soo laegh / dat ghy 't een mijl daer af zijnde niet bekennen kent dan de Palm-boomen / en aen d'oost en zuydoost zyde is een vlack afgaende drooghte / daer ghy een vierde mijl af zijnde een badem en een mijl af zijnde 6 badem water op hebt. Uyt de oost of zuydoost koomende aen dese ondiepe plaetsen / soo hebt ghy / al ist met een vliegende storm / hoe nader hier hoe sleghter water / en een ervaren Man set'et hier gewonelijck met alle winden op 4 of 5 badem om de slechtheyt van 't water / al is 't dat hy geen Land siet. De grond is soo wel binnen als buyten een Wierighe en Modderighe sachte grond / maer aen de noordoost-hoeck is 't diep / scharp en klippigh / soo dat ghy aen 't Lood mercken kent / of ghy bezuyden of benoorden vervalt. De zuyd-hoeck leyt van Alfacus oost ten zuyden 2 mijlen en de noordoost-hoeck van J. Lampidosa zuydwest 15 mijlen / als ghy Lampidosa 5 of 6 mijlen noordoost van u hebt / soo hebt ghy 't diepste water tot 35 badem / maer tusschen Querqueni en J. Zerby is 't 25 badem diep.
(margin: Querqueni.)

Van Alfacus tot de noordwest-hoeck van J. Zerby is de kours recht zuyd 10 mijlen / welcke ghy niet nader meught komen als op 3 badem / of ghy valt met laegh water droog. Van C. Carpudia

tot de drooghte van Rasambri gaet ebb' en vloed / hoe verder in de inwijck tusschen Alfacus en Zerby hoe hooger / want voor Alfacus valt 't water derd'half voet / binnen Zerby 4 voeten / en geheel binnen in d'inwijck 6 voeten.

J. Zerby. 't Eyland Zerby is seer laegh bewossen vol boomen / en rondom ondiep / behalven aen de westzijde / tusschen Zerby en 't vaste land / geheel by de brugge is 't 3 vadem. 't Heeft drie Steeden / en mach vrylijck Kleyn Holland genaemt worden van weegen de groote handel in geheel Aphrica. Dit volck geeft jaerlijcks aen die van Tunis 18000 stucken van achten voor tribuyt. 5000 aen de Sultan van Constantinopolen voor sijn huys / en is het rijkste volck van geheel Barbaryen.

Bezuyden Alfacus aen de Kust ontrent 2 mijlen / sincken alle Scheepen en Barcken in 12 uuren tijds / die die Kust wat na zijn. Daerom dragen de Zerbijners groote blijt dese Charibes te schouwen / als se grond raken. Dese Sinker of Welzand streckt boven de 100 mijlen landewaert in na Vergilia, gelijck een Rivier / daer de Reysigers met Paerden / Cameelen en bagagie op sommige plaetsen door wegh-wijsers over-geleyd worden.

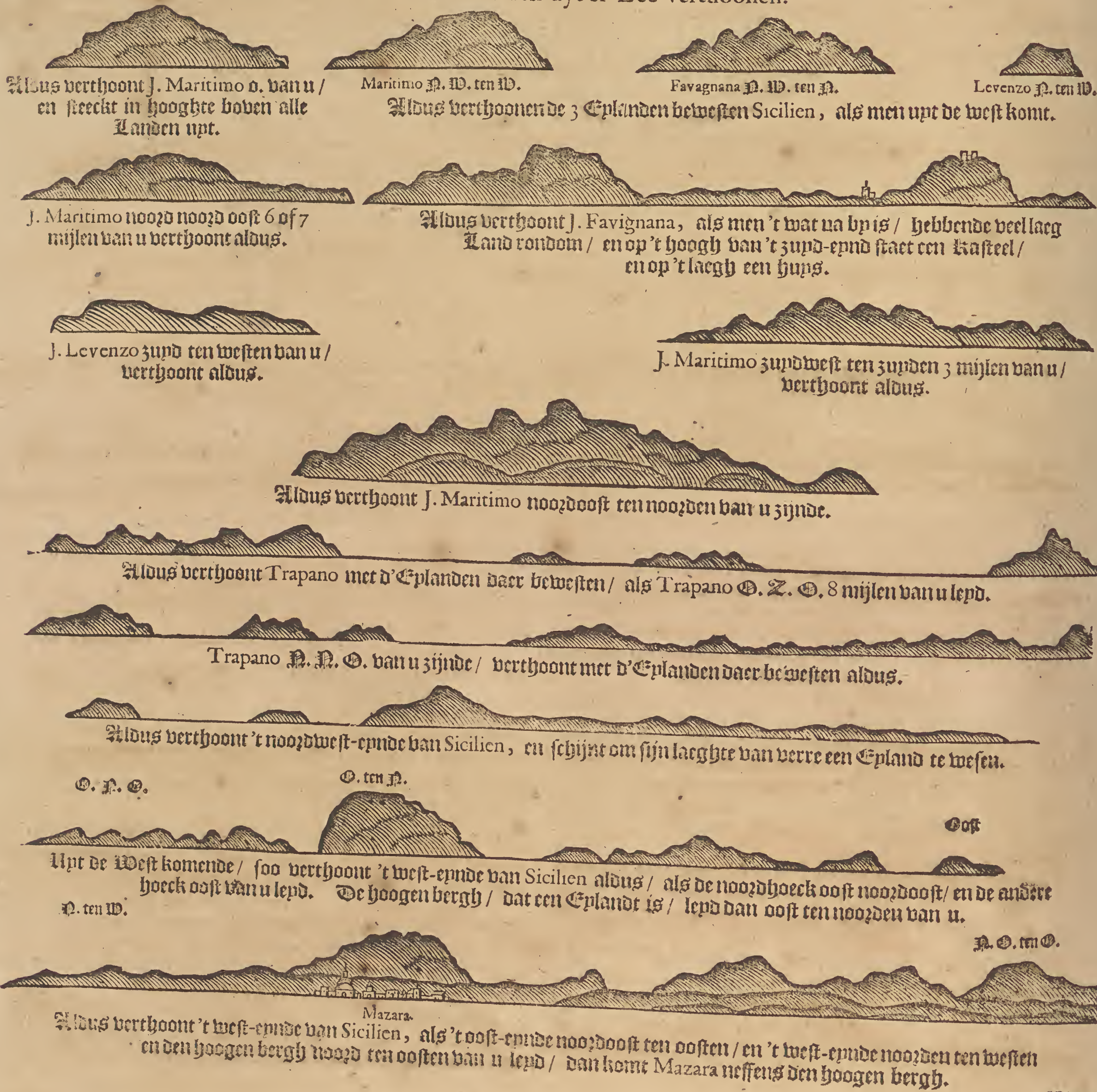
Streckingen en Kourssen.

Van J. Maritimo tot Trapano is de kours oost	4 of 5 mijlen
Van J. Maritimo tot J. Favagnano zuydoost	2 mijlen
Van J. Favagnana tot C. Bona zuydwest ten w.	14 of 15 mijlen
Van J. Favagnana tot J. Pantilaria zuyd ten westen	13 mijlen
Van J. Favagnana tot den hoeck Mazara Z. ten O.	3 of 4 mijlen
Van Trapano tot den hoeck Mazara zuyden	6 of 7 mijlen
Van den hoeck Mazara tot C. Leocata zuydoost ten o.	16 mijlen
Van C. Leocata tot C. Scaramis oost zuydoost	10 mijlen
Van C. Scaramis tot C. Passaro oost	12 of 13 mijlen
Van C Passaro tot J. Candia oost ten zuyden	100 mijlen
Van C. Passaro tot C. Matapan oost wel soo zuydelijk	83 mijlen
Van C. Passiro tot J. Sapienza oost	73 mijlen
Van C. Passaro tot J. Zante oost ten noorden	68 mijlen
Van C. Passaro tot Saragossa noord ten westen	5 mijlen
Van Saragossa tot Messina noord ten oosten	20 mijlen
Van Messina tot Rhezo zuydoost ten zuyden	3 of 4 mijlen
Van Messina tot C. dell Arme zuyd zuydoost	6 mijlen
Van C. Passaro tot Malta zuydwest	12 of 13 mijlen
Van J. Malta tot Tripolis di Barbaria zuyd ten westen	40 mijl.
Van J. Malta tot Alexandrien oost zuydoost wel soo oostelijck	212 mijlen
Van J. Gozo tot C. Passaro zuydwest ten westen	19 mijlen
Van J. Gozo tot J. Pantalaria noordwest ten westen	20 mijlen
Van J. Pantalaria tot C. Passaro oost en oost ten zuyden	37 mijlen
Van J. Pantalaria tot C. Bona west noordwest	11 mijlen
Van J. Pantalaria tot Aphrica zuyd zuydwest	24 mijlen
Van J. Pantalaria tot J. Lampidosa zuyd zuydoost	13 of 14 mijlen
Van J. Pantalaria tot J. Limosa zuydoost	12 mijlen
Van J. Limosa tot J. Gozo oost ten zuyden	8 of 9 mijlen
Van J. Limosa tot J. Lampidosa zuydwest ten zuyden	4 mijlen
Van J. Lampidosa tot J. Gozo oost ten noorden	12 mijlen
Van J. Lampidosa tot C. Bona noordwest	25 mijlen
Van C. Bona tot C. Cupia zuyd zuydoost	5 mijlen
Van C. Cupia tot Susa zuyd zuydwest	17 of 18 mijlen
Van Susa tot d'Eylanden Comigeras oost wel soo noordelijck	4 mijlen
Van de Comigeras tot Aphrica z. ten o. wel soo oostelijk	5 mijlen
Van Aphrica tot C. Carpudia zuyd zuydoost	5 mijlen
Van Alfacus tot J. Zerby zuyd	10 mijlen

Hooghten.

Trapano leyd op	38 graden	2 minuten
C. Passaro op	36 graden	48 minuten
't Naeuw van Messina op	38 graden	28 minuten
De Noordoost-hoeck van Malta op	35 graden	10 minuten
J. Pantalaria op	36 graden	58 minuten
J. Limosa op	36 graden	17 minuten
J. Lampidosa op	36 graden	
C. Bona op	37 graden	18 minuten
Gallipia op	36 graden	55 minuten
Susa op	35 graden	50 minuten
Aphrica op	35 graden	30 minuten
De Noordwest-hoeck van J. Zerby op	34 graden	16 minuten

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

Aldus verthoont J. Maritimo o. van u / en steeckt in hooghte boven alle Landen uyt.

Aldus verthoonen de 3 Eylanden bewesten Sicilien, als men uyt de west komt.

J. Maritimo noord noord oost 6 of 7 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont J. Favignana, als men 't wat na by is / hebbende veel laeg Land rondom / en op 't hoogh van 't zuyd-eynd staet een Kasteel / en op 't laegh een huys.

J. Levenzo zuyd ten westen van u / verthoont aldus.

J. Maritimo zuydwest ten zuyden 3 mijlen van u / verthoont aldus.

Aldus verthoont J. Maritimo noordoost ten noorden van u zijnde.

Aldus verthoont Trapano met d'Eylanden daer bewesten / als Trapano O. Z. O. 8 mijlen van u leyd.

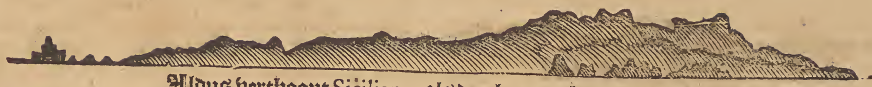
Trapano N. N. O. van u zijnde / verthoont met d'Eylanden daer bewesten aldus.

Aldus verthoont 't noordwest-eynde van Sicilien, en schijnt om sijn laeghte van verre een Eyland te wesen.

Uyt de West komende / soo verthoont 't west-eynde van Sicilien aldus / als de noordhoeck oost noordoost / en de andere hoeck oost van u leyd. De hoogen bergh / dat een Eylandt is / leyd dan oost ten noorden van u.

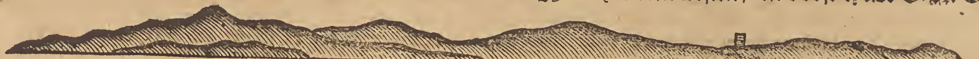
Aldus verthoont 't west-eynde van Sicilien, als 't oost-eynde noordoost ten oosten / en 't west-eynde noorden ten westen en den hoogen bergh noord ten oosten van u leyd / dan komt Mazara neffens den hoogen bergh.

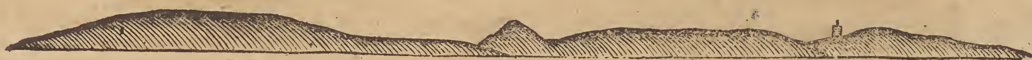
Aldus

Aldus verthoont Sicilien, als den hoogen-bergh oost van u is.

Dit Land leyd beoosten 't voorgaende / 't oosteynde leyd dan oost van u.

't Zuydwest-ende van Sicilien verthoont aldus / als de ronden bergh noorden ten westen / en 't oost-eynde O. N. O. van u is.

C. Passaro noordoost ontrent 4 mijlen van u verthoont aldus.

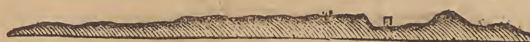

C. Passaro noord noordoost ontrent 4 mijlen verthoont aldus.

C. Passaro noordwest ontrent 5 mijlen van u / verthoont aldus.

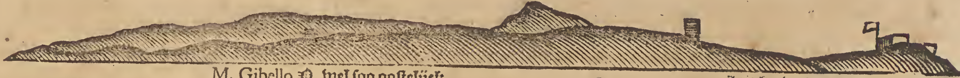
Dit schijnt meest altijd een Eyland / en verthoont als Poortland.

C. Passaro west 3 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont C. Passaro, op wiens hoeck een vuur-tooren staet / als men om de west komende / daer by langhs zeylt.

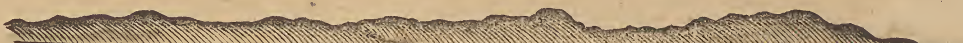

Aldus verthoont C. Passaro, als men daer by langs omzeylt / de hoeck is witte zand-strand / en daer leggen 3 of 4 Eylandekens aen de hoeck.

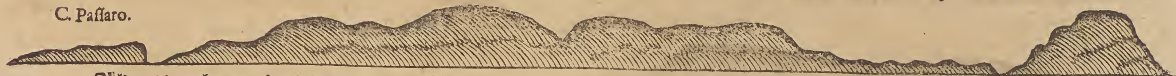

Aldus verthoont C. Passaro, als men daer op de reede leght.

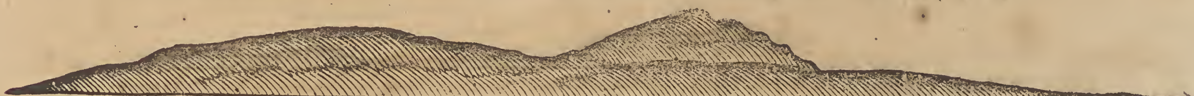
C. Passaro.

C. Passaro en 't land daer benoorden verthoont aldus / als men daer by langhs zeylt 7 mijlen van de wal.

C. Passaro.

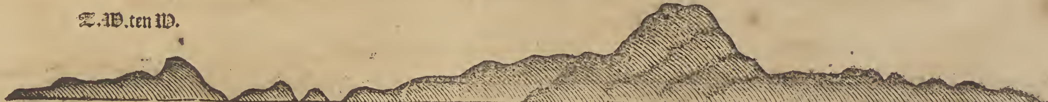

Aldus verthoont 't oost-eynde van Sicilien, recht benoorden C. Passaro, als de kaep oost ontrent 6 mijlen / en den hoogen bergh Monte Gibello, of Ætna noord noordoost van u is.

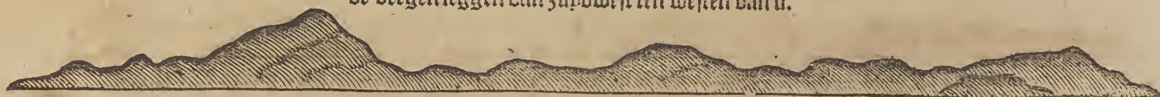

't Oost-eynde van Sicilien neffens 't midden west tenzuyden 5 mijlen van u verthoont aldus.

Monte Gibello noord wel soo oostelijck vertoont aldus.

Aldus verthoont uyt de Marsch 't oost-eynd van Sicilien, als C. Passaro, daer de vuur-tooren op staet / noordoost en noordoost ten oosten 5 of 6 mijlen van u is.

Z. W. ten W.

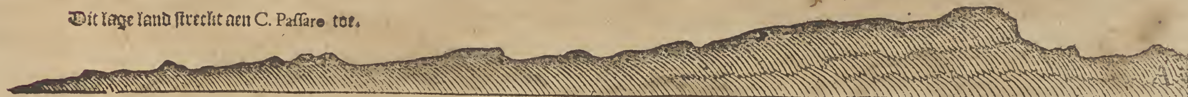

As Monte Gibello noordwest ten westen van u is / soo verthoont die met 't Land van Sicilien daer bezuyden / de bergen leggen dan zuydwest ten westen van u.

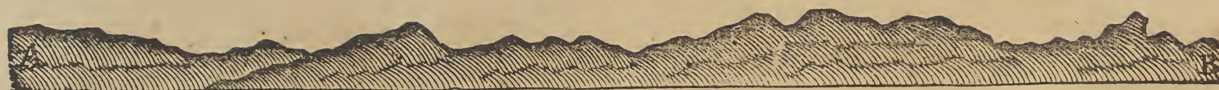

Aldus verthoont Monte Gibello west ontrent 8 of 10 mijlen van u / dan leggen de hoecken van Sicilien en C. Borsamo achter malkanderen.

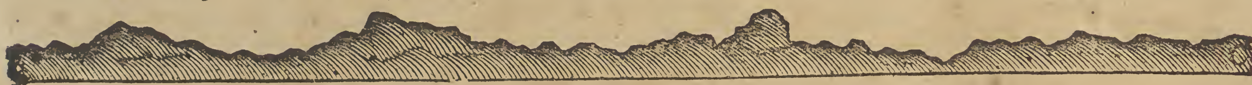
Monte Gibello.

Dit lage land streckt aen C. Passaro toe.

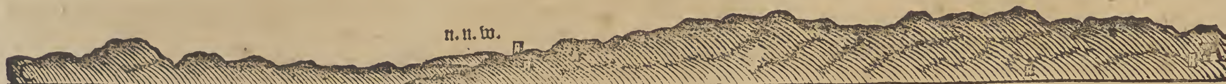

Aldus verthoont 't land bezuyden Monte Gibello, als Monte Gibello west ten noorden - mijlen van u is.

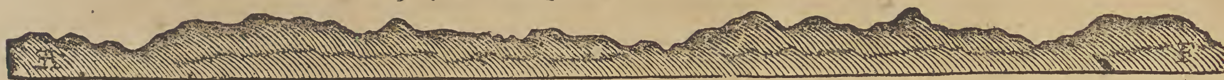

Aldus verthoont 't Land benoorden Monte Gibello, en verbolght aen 't bovenstaende / de A A aen malkanderen.

Dit behoort aen 't bovenstaende / de B B aen malkanderen.

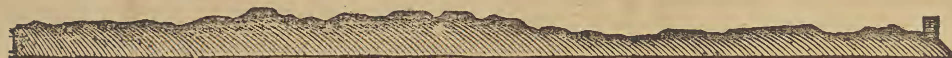

't Eynde van Sicilien komt hier aen C. dell Arme oost ten noord van u / en strekt na S. Spartivento toe / en behoort aen 't voorgaende / de C C aen malkanderen.

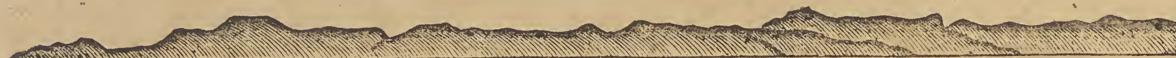

Dit volght aen 't bovenstaende / de Æ Æ aen malkanderen.

C Sparti.ento O. ten N.

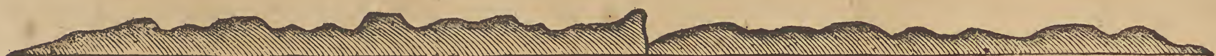
Dit behoort aen 't voorgaende / de F F aen malkanderen.

Aldus verthoont 't Eyland Malta, wesende 3 mijlen van u / als 't Noord-eynde oost / en 't Zuyd-eynde zuydoost van u leydt.

Aldus verthoont Malta, als 't noord-eynde oost noordoost ontrent 4 mijlen / en 't zuyd-eynd zuydoost ten oosten ontrent 5 mijlen van u is.

Aldus verthoont Malta, als 't noord-eynde oost en 't zuyd-eynde zuydoost ontrent 7 mijlen van u leyd.

Aldus verthoont Malta, als 't zuyd-eynd zuydoost ten oosten ontrent 5 mijlen / en 't noord-eynde oost ten noorden ontrent 3 mijlen van u leyd: dan leyd de middelste valeye ontrent oost zuydoost van u.

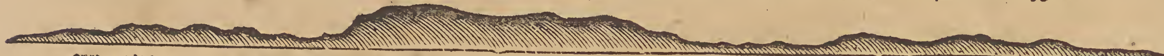
Aldus verthoont Malta, als 't noord-eynd noordoost / en 't zuyd-eynd oost ten zuyden van u is / dan kent ghy geen land in 't midden by de heuvelen sien.

Aldus verthoont Malta, 't noord-eynd noord / en 't ander 't eynd noordoost ten noorden van u zijnde.

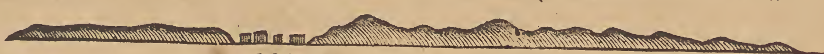
Aldus vertoont Malta, 't noord-eynde noordwest ten noorden / en 't zuyd-eynde noord ten westen van u zijnde.

Aldus 't vertoont 't zuydoost-eynde van Malta, als 't westelijckste west ten zuyden / en 't noordelijckste west noordwest van u is / zijnde ontrent 4 mijlen daer af.

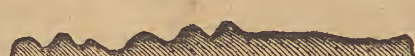
Aldus verthoont Malta noordwest ten noorden ontrent 4 mijlen van u leggende. Aen 't zuyd-eynde is een steylen hoeck / en gaet na 't noorden allenghskens lager en lager heel effen.

Malta zuydwest van u verthoont aldus.

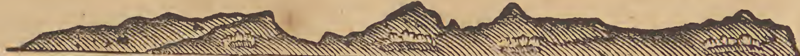
't Zuyd-eynde van Malta zuyd ten westen ontrent 3 mijlen van u / vertooont aldus.

Malta zuydoost 4 of 5 mijlen van u / verthoont aldus.

't Eylandt Gozo verthoont aldus / als de west-hoeck west ten noorden ontrent 4 mijlen van u leydt.

Gozo zuydoost ten zuyden 2 mijlen van u verthoont aldus.

J. Pantilaria w. en w. ten z. 5 mijlen van u / verthoont aldus.

Pantalaria z. o. ten z. en z. z. o. ontrent 6 mijlen van u verthoont aldus.

Pan-

Pas kaart vande Zee-kusten van CICILIA, CALABRIA GRÆTIA en MOREA Tusschen C.Passaro, C.Lengua en I.Serigo 't Amsterdam by IOANNES van KEULEN aen de Nieuw-brugh inde Gekroonde Lootsman Met Privilegi voor 15 Iaar
Duytsche Mylen 15 in een graad
Spaansche Mylen 17½ in een graad
Eng: en Fran: Mylen 20 in een graad
Pas-Caartje van de Haven van Cephalonia in 't groot
Pas Caartie van 't Eylandt Zante en een Gedeelte vande cust van Morea
Porto de Prodino in 't groot
I. SEPHALONIA
Cephalonia
Cephalonia Picola
Porto de Argostoli
I. Guardiana
C. Sidaro
't Eylandt Zante
Zante
C. Calvina off C. Tornese
Castelle Tornese
Bebeder
C. Charese
MOREA
CALABRIA
GRECIA
SICILIA
Brundisi
Terra di Otranto
Taranto
Otranto
C. di Otranto
Golfo di Taranto
C.S Maria
C. Rissuti
C. delle Colonne
Golfo di Schilachi
C. Stillo
C. Zambrone
S. Helena
Palma
Messina
Regio off Rhezo
C. Bersano
Palori
C. Spartivento
C. dell'Arme
C. di Melasso
C. Schiso
Catania
C. de la Molina
Golfo di Catania
Isola del Mangisi
Saragoça off Syracusa
C. Passaro
Saseno
La Valona
C. Lengua
La Canara
Tre Scogli
I. Fanu
I. Merlere
Porto Palermo
Butrintro
I. Corfu
Corfu
C. Blanco
Porto Gomanso
Sto Nicola
Parga
I. Pachsu
Antipachsu
Larta
Golfo di Larta
Golfo di Picnesa
C. Ducado
I. Maura
P. Candila
Pescaria
Natalico
Lepanto
Golfo di Lepanto
C. Sidaro
I. CEPHALONIA
Cephalonia picola
Cephalonia
I. Guardiana
C. Blanco off Witten hoeck
C. Chiarese
C. Calvina off C. Tornese
Castelle Tornese
I. ZANTE
Zante
C. Iiri
C. delle Garde
Bebeder
I. Stroffadia off Stravali
I. Prodino
Porto De Prodino
Avarino Vechio
Avarino Nuovo
Monte Sto Nicola
Coron
Modon
I. Sapienza
P. Longo
Venetica
C. Gallo
Colomata
Carama off Chieres
Vitulo
C. Matapan
Porto Quaglia
Ranosa
I. Cervy
I. Serigo
S. Nicolo
P. Serigo
Ovo
Dadi
Porfsi
XI

Pantalaria z.o. ten o. ontrent 10 mij-
len van u verthoont aldus.

Pantalaria z.o. ten z. van u ver-
thoont aldus.

Pantalaria z.z.o. 10 mijlen
van u verthoont aldus.

Pantalaria z.w. ten z. van u
verthoont aldus.

Pantalaria z.w. van u als
men 't van beneeden ſien
kan/ verthoont aldus.

Pantalaria verthoont aldus z.w. ontrent 7 mijlen
van u/ dan leyt J. Favagnana n.n.w. ontrent
10 mijlen van u.

Pantalarien w. ten z. van u
verthoont aldus.

J. Limoſa n.w. ten w. ontrent 3 mij-
len van u verthoont aldus.

Limoſa w.n.w. ontrent 3 mijlen
van u verthoont aldus.

Cabo Bona z.w. en z.w. ten w. 4 mijlen
van u verthoont aldus.

Aldus verthoont 't Land beooſten C. Bona als men
daer by langhs zeylt.

De Negende Verthooninge,

VAN DE

Zee-Kuſten van Calabrien tuſſchen C. dell Arme en C. S. Maria, als mede de Zee-kuſten van Morea, tuſſchen 't eyland Maura en Cabo Matapan.

C. Spartivento.

Abo Spartivento leyt van C. dell Arme o. ten z. ontrent 6 mijlen/ en van C. Paſſaro noordooſt ten noorden ontrent 22 mijlen/en is de Zuydooſtelijckſte-hoeck van geheel Italien, en van daer tot C. Borſamo is de kours n.o. ten n. 2 of 3 mijlen.

Van C. Borſamo tot C. Stillo is de kours noordooſt ten noorden 8 of 9 mijlen/ en tuſſchen beyden ontvalt 't Land in vry wat bogts. Van C. Stillo tot Cabo delle Colomne is de kours o.n.o. wel ſoo noordelijk 14 mijlen/ maer C. delle Colomne leyt van C. Spartivento noordooſt wel ſoo ooſtelijck 24 mijlen/ C. delle Colomne is een laege uytſteeckende hoeck daer een vuur-tooren op
Taranto
ſtaet die van verre als een zeyl aengeſien wort.

Van C. delle Colomne tot de Stad Taranto, die op een kleyn Eylandeken in de Golf van Taranto leyt/ (als in de Haven-kaert verthoont wort) is de kours noord wel ſoo weſtelijck 22 of 23 mijlen/ maer van C. delle Colomne tot C. S. Maria is de kours noordooſt wel ſoo noordelijck 18 of 19 mijlen. Ontrent 6 mijlen beweſten C. S. Maria inwaert na de Golf van Taranto en van
Galipoli
C. delle Colomne noord noordooſt 15 of 16 mijlen leyt de Stad Galipoli op een Eylandeken/ dat met een Brugghe aen 't vaſte Land vaſt is/ daer leggen noch eenighe Eylandekens buyten de Stad/ 't zeewaert gelijck de Haven-kaert uyt-wijſt. Wilt ghy daer te reede gaen ſoo loopt buyten d'Eylandekens en ſet 'et beweſten de Stad op 10 of 12 vadem/ ſoo dat 't buytenſte Eyland met de tooren zuydweſt en zuydweſt ten weſten van u is/ dan leght ghy binnen-ſchoots van de Kaſteelen en beſchut voor zuyd ooſte en noordooſte-winden/ d'ooſte wind waeyt daer dwars van de wal/ maer de Zuyde-wind komt recht van vooren over de ſtadt. Men mach de ſtad niet nader leggen om de blinde Klip/ die onder 't water ontrent een kleyne gootelingh-ſchoot van de Stad afleyt/ men kan oock tuſſchen de 2 buytenſte Eylanden/ als 't ſoo voorvalt deur-zeylen/ om op en van deſe Reede te zeylen. Deſe ſtad is onder de gehoorſaemheydt van Spanjen.

Van C. S. Maria tot 't eyland Maura is de kours zuydooſt wel ſo ooſtelijk 28 mijlen/en van J. Maura tot J. Cephalonia Z. 3 mijlen.

J. Cephalonia
't Eyland Cephalonia heeft 2 Havens/ waer van d'eene Porto d'Argoſtoli aen de zuyd-zijde de ſchoonſte en beſte is/ leggende een weynigh bezuyden Cabo Sidaro, waer voor 't Eyland Guardiana leyt/ daermen ſoo bezuyden als benoorden om Zeylen kan/ en oock daer achter ſetten op 7/8 of 9 vadem/ d'andere Haven is aen de noord-zyde. De zuyd-zyde van Cephalonia ſtreckt ooſt en weſt/ van C. Sidaro tot C. delle Garde de zuyd-hoeck van 't Eyland Zante ſtreckt de kours zuyd zuydooſt wel ſoo ooſtelijck 11 of 12 mijlen/ maer van C. Blanco in Cephalonia tot de noord-hoeck van Zante zuydooſt 3 mijlen/ tuſſchen beyden kan men ſonder ſchroomen deurzeylen/ om dat 't daer over al ſonder eenighe vuylen/ maer ſchoon en klaer is.

J. Zante.
Wilt ghy uyt de Noord komende/ tot Zante op de Reede weſen/ ſoo loopt vry dicht om de noord-hoeck/ dat een ſchoone Kuſt is/ en recht beooſten de noord-hoeck is een groote inwijck om te ſetten op 17 of 18 vadem ſchoone grond/ en beſchut te zijn voor weſtelijcke winden. Maer wilt ghy voor de Stad of op de Reede weſen/ ſao loopt by de noord-hoeck/ en voort by de noordooſt-hoeck om/ daer neffens is 't oock diep/ ſchoon en klaer/ en voort recht na de Stadt aen 't hooge land leggende toe/ en 't Kaſteel ſtaet boven de Stadt op een hoogen bergh/ gaet dan de Bay inwaert tot voor de Stad/ tot dat ghy komt dwers van 't ſteenen hooft/ daer een Kerckſken op ſtaet/ en ſet 'et daer dwars af op 12/10/8 of 6 vadem/ ſoo na en ſoo verre als 't u belieft/ men is daer beſchut voor meeſt alle winden/ behalven de noordooſte wind/ die is daer de quaetſte om dat ſ'er open in waeyt/ en tegen ſoodanige winden hem wel te vertooyjen is noodigh om de weecke grond/ die daer is.

Ontrent een kleyn half mijl bezuyden de Stadt/ ſtreckt een Rif wel een vierendeel van een mijl van de wal af/ dat moet ghy mijden/ als ghy uyt de Zuyd komende/ voor Zante wilt te Reede loopen/ doch ghy kent 'et op 8 of 9 vadem aenlooden. Tuſſchen C. delle Garde, de zuyd-hoeck van Zante, en C. Tiri, de zuydooſt-hoeck is een groote inham/ daer een Eylandt geheel hoogh en ſcherp en redelijck groot in leyd/ daer men 't niet beooſten ſetten kan/ om dat 't tuſſchen 't Eyland en de wal over al vuyl en rudſigh is. Maer beweſten dit Eylandt/ tuſſchen 't Eylandt en de wal van Zante, is een ſchoone reede/ ja de beſte Reede van 't geheele Zante, op 8/10 of 12 vadem/ en voor alle winden beſchut/ behalven de zuyd zuydooſte en ooſt zuydooſte winden/ die waeyen daer recht in/ maer is onveylig voor de Vrybuyters en Turcken/ die daer dickwils/ om dat 'er geen Kaſteelen noch Sterckten zijn/ loopen/ daerom moet men/ als men daer ſetten wil/ op verdacht zyn.

Ooſtwaert dwars van Zante, aen de Kuſt van Morea, is reede onder 't Kaſteel Caſtelle Torneſe om Corenten te laden/ dan 't is daer diep/ en de grond geheel ſcherp/ en gevolghlijck daer quaed leggen. Caſtelle Torneſe.

Van C. Tiri in Zante, tot 't Eyland Stroffadia, anders Stravali, en by de onſe het Monnike Eyland genaemt/ is de kours zuyd 4 mijlen. Dit Eyland is kleyn en geheel laeg/ ſchijnende gelijck met 't water te leggen/ ſoo dat men 't geheel dichte by moet weſen/ eer men 't ſiet, daerom moet men 't by nacht of doncker weer wel dapper wachten/ oock is 't rondom vuyl/ maer beſonder aen de noord-zijde/ daer is 't geheel rudſigh/ daer ſtaet een Kerckſken op. J. Stroffadia.

Van J. Stroffadia zuydooſt en zuydooſt ten ooſten ontrent 4 mijlen leyd 't Eyland Prodino, maer achter/ te weten tuſſchen 't Eyland en 't vaſte land is goede Reede op 17/18 vadem/ om beſchut te zijn voor ooſte en weſte winden/ men moet neffens 't midden van het Eyland leggen/ om dat 'et neffens d'eynden/ (als oock daer buyten) geheel diep is. J. Prodino.

Ontrent 2 kleyne mijlen bezuyden J. Prodino leydt Avarino, die daer uyt de weſt komende weſen wil/ ſet ſijn kours een weynigh benoorden die hooge/ en aen beyde zijden vlack afgaende bergh S. Nicola, die een kleyne mijl benoorden Modon leydt/ en hy ſal ſien een Eyland voor de Haven leggen. Op 't noord-eynde/ en 't hooghſte van 't Eyland/ leyd de Stadt Paricha, anders Avarino Vechio genaemt/ en dit Eyland ſtreckt zuyd zuyd weſt/ en over 't zuyd-eynde ſiet men de Stadt Avarino Nuovo, loopt bezuyden 't kleyne Eylandt noordooſt in/ want tuſſchen dat en 't groote voorſz. Eylandt is 't wel 8 vadem diep/ maer ontrent een Schips langte wijd/ maer daer bezuyden is 't ruym en ſchoon. Deſe Haven ſtreckt noord ten ooſten/ en noord noordooſt ontrent drie vierendeel mijl na binnen/ en ontrent een vijfdendeel van een mijl wijdt. De beſte reede is dicht onder 't groote Eyland, hoe noordelijker hoe beter. Verre in de Haven leyd Avarino.

een kleyn Eylandeken / daer binnen is 't goed setten op 8 of 9 vadem. Voor Avarino Nuovo is een redelijcke goede reede / settende daer met d'Anckers om de noord / en de Touwen aen een klip beoosten de Stad leggende vast. De grond is hier over al klaer / maer aen de noord-kant is 't droogh / daer leggen oock 2 kleyne blinden of ondiepe plaetsen 4 voeten onder water / ontrent een steen-werp van de zuydweste hoeck van 't kleyne eyland. Tusschen Paricha en 't groote Eyland is 't droogh / en van de Turcken toegestopt.

Modon. Van J. Stroffadia tot Modon is de kours zuydoost ten zuyden 7 mijlen. De treffelijcke Koop-Stad Modon, leyt recht op de zuydwest-hoeck van Morea, en bezuyden de Stad leyt een Kasteel op een klip / daer een hooft van d'oost kant afloopt / en daer binnen is niet meer dan een vadem water / maer daer buyten beoosten 't Kasteel ontrent 10 treden in Zee leyt een blinde / soo dat men dit hooft een weynigh schouwen moet / maer oock niet verder daer af houden als een musquet-schoot / om dat zuydoost on een valkonets-schoot van 't Kasteel oock blinde klippen leggen / die een reede maken. Als men neffens 't eynde van 't hooft komt / soo set men 't daer beoosten op 5 vadem goede zand-grond en beschut voor alle winden / behalven de zuydweste / west zuydweste en weste winden / die daer een verbolgen zee maeken / want dan is 't beter onder 't eyland Sapienza te setten.

Recht tegen over Modon leggen de 3 Eylanden Sapienza, Caprera anders Fuskello genaemt en Venetica. Om van Modon om d'oost te zeylen / hebt ghy ruymte genoech tusschen de voorsz drooghten en dese Eylanden / maer komt d'eylanden niet te nae / want 't is daer droogh.

J. Sapienza. Die aen de noord kant van Sapienza setten wil / die loopt tusschen dit eyland en Modon soo verre inwaert / tot dat hy verneemt een kloof met een punt in 't midden van 't eyland / en hy loopt daer beoosten / houdende de noordoost hoeck van 't eyland oost zuydoost van hem / en set 'et daer op 8 vadem schoone grond en beschermt voor alle Winden / daer leyt hy dan recht na Modon gestreckt. Aen de zuydoost kant van Sapienza, is de seer schoone en vermaerde haven Porto Longo, daer de Venetiaense Galeyen overwinteren / die streckt zuydwest inwaert / en zuydoost binnen / daer is 't 6 of 7 vadem diep / maer nauw voor groote Scheepen in te zeylen / als oock de wal is rondom klippigh. Tusschen dit eyland en Caprera leyt een kleyn slecht eylandeken / maer 't is daer over al schoon en diep. Tusschen Caprera en Venetica is 't ontrent oost en west een mijl wijt / maer tusschen Venetica en Cabo Gallo wel 30 vadem diep. Zuydoost ten oosten ontrent een mijl van Venetica, leggen eenighe drooghe plaetsen / als oock een goed getal klippen leggende soo boven en onder als gelijck met 't water / dewelcke men rondom loopen kan.

Coron. De Stadt Coron, die men in 't voorby zeylen met veel toorens aensiet / leyt anderhalf mijl van C. Gallo, binnen een hoek met een hooft oostwaert in Zee streckende: voor dit hooft leggen eenige groote klippen 2 of 3 vadem onder water / maer men moetse sonder Lootsman niet nader dan op 12 vadem komen. De zuydooste / ooste en noordooste winden maken daer een hol water.

Calomatta. Twee mijlen oost ten noorden van Coron in de Golf van Coron, leyt de stad Calomatta seer kennelijck om de meenighte van Boomen / die daer rondom staen. Daer staet oock een Kasteel boven de Stad op een dorre klip / en daer leyt noch daer boven een hoogen bergh benoorden voor Calomatta. Men mach hier vry op aenloopen / om dat 't over al suyver en schoon is / en setten 't voor de Stad ontrent een gootelingh-schoot van de wal op 8 / 10 à 14 vadem swarte steekgrond / de zuyd zuydweste en weste Winden maecken hier een laeger wal.

Chietres Ontrent $1\frac{1}{2}$ mijl bezuyden Calomatta leyt Chietres een kennelijcke plaets aen de Swarten uyt-hoeck / die schor en rudsigh in 't aensien is / en waer op oock eenighe boomen staen / soo dat sulcken hoek in de geheele Golf van Coron niet meer is / men set 'et benoorden den voorsz. hoeck in een kleyne Zand-bay op 20 en 24 vadem / en op veel plaetsen goede steeck-grond / maer 't beste leggen is met een Touw aen die hoeck vast om beschut te zijn voor zuyde en zuydweste-winden / die daer de slimste zijn / want voor d'andere Winden heeft men geen gevaer / want 't maeckt geen hol Water. De stad kan men niet sien / want die leyt wel een half mijl in 't Land. Hier krijght ghy van de Griecken alles te koop / en de ruwe zyde is daer overtolligh / maer 't volck is niet veel te betrouwen / en sy voeren oorlogh tegen de Turcken / hier is oock versch Water maer geen Brand hout.

Drie kleyne mijlen daer bezuyden leyt 't stedeken Vitulo, dat zuydoost ten oosten 5 mijlen van Coron af leyt / 't stedeken selve leyt een weynigh te Landewaert / daer de waren om te laden van daen komen. De Reede is daer voor een groote valeye in een bocht niet al te goed / om dat 't daer over al rudsich en vuyl is / hoe naeder aen de wal hoe scherper Grond / men leyt daer op 17 of 18 vadem gemeenelijck met een touw aen 't land vast met goede wacht / vermits daer geen Kasteelen of stercktens zijn / anders soude d'Inwoonders 't touw af hacken / om aen een goede buydt te geraecken. Hier laed men Valeny dat zijn Aker-doppen / die met meenighte na Italien en besonder na Venetien gebracht worden / om daer mede Leer te Touwen en te Bereyden. Vitulo.

Ontrent 4 mijlen bezuyden Vitulo, en 10 of 11 mijlen oost zuydoost van Sapienza leyt Cabo Matapan een uyt-steeckende C. Matapan. scherpe hoeck van taemelijck hoogh Land / maer een mijl of 2 daer benoorden is 't geheel laegh / maer benoorden dat laeghe Land is 't weder geheel hoogh en heuvelachtigh / soo dat de Kaep / alsmen uyt de west komt / en daer noch 4 of 5 mijlen af is / dan schynt een eyland te zijn / vermits men dan 't laeghe land tusschen 't hooge Geberghte daer benoorden en de Kaep niet sien kan. 't Gebeurt wel dat een uyt der Zee koomende en dese Kaep gewaer-wordende / meende dat 'et Serigo was / en alsoo daer door bedrooghen. Aen geen van beyde zyden van de Kaep kan men 't setten / om dat 'et geheel diep is. Bewesten de Kaep leyt de klip Ranesta ontrent een half mijl van de wal.

Streckinghen en Courssen.

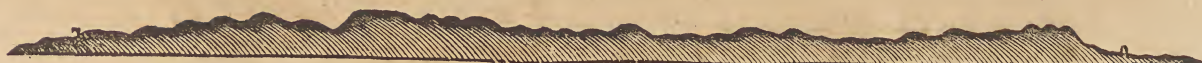
Van C. dell Arme tot C. Spartivento is de kours oost ten zuyden — 6 mijlen
Van C. Spartivento tot C. delle Colomne noordoost wel soo oostelijck — 24 mijlen
Van C. Spartivento tot C. Borsamo n. o. ten n. — 2 of 3 mijlen
Van C. Borsamo tot C. Stillo noordoost ten noorden — 8 of 9 mijlen
Van C. Stillo tot C. delle Colomne oost noordoost wel soo noordelijck — 14 mijlen
Van C. delle Colomne tot C. Sidaro in Cephalonia oost zuydoost wel soo oostelijck — 33 of 34 mijlen
Van C. delle Colomne tot Taranto n. wel so westelijk — 22 of 23 m.
Van C. delle Colomne tot Galipoli noord noordoost — 15 of 16 m.
Van C delle Colomne tot C. S. Maria noordoost wel soo noordelijck — 18 of 19 mijlen
Van C. S. Maria tot C. Sidaro zuydoost ten zuyden wel soo oostelijck — 32 mijlen
Van C. Sidaro tot C. delle Garde in Zante zuyd zuydoost wel soo oostelijck — 11 of 12 mijlen
Van de zuyd hoeck van Cephalonia tot de noord hoeck van Zante zuydoost — 3 mijlen
Van C. Sidaro tot C. delle Colomne w. n. w. wel soo westelijck — 33 of 34 mijlen
Van C. Sidaro tot C. S. Maria noordwest ten noorden wel soo westelijck — 32 mijlen
Van C. Sidaro tot C. Passaro west zuydwest wel soo westelijck — 65 of 66 mijlen
Van J. Zante tot C. Passaro west ten zuyden — 68 mijlen
Van J. Zante tot J. Sapienza z. z. o. — 11 of 12 mijlen
Van J. Sante tot J. Stroffadia z. — 4 mijlen
Van J. Zante tot J. Prodino z. o. ten z. — 8 mijlen
Van J. Stroffadia tot J. Sapienza zuydoost ten zuyden wel so zuydelijck — 7 mijlen
Van J. Sapienza tot C. Passaro w. — 73 mijlen
Van J. Sapienza tot C. Matapan o. z. o. wel so zuydelijk — 11 mijlen
Van J. Venetica tot Coron n. o. — 2 groote mijlen
Van Coron tot Vitulo z. o. ten o. — 5 mijlen
Van Vitulo tot C. Matapan z. ten o. — 4 mijlen

Hooghten.

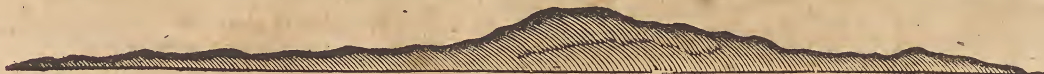
C. Spartivento leyt op	38 graden 2 minuten
C. delle Colomne op	39 graden 4 minuten
Taranto op	40 graden 35 minuten
C. S. Maria op	40 graden 2 minuten
C. Dacado op 't eyland Maura op	38 graden 48 minnten
C. Sidaro op 't eyland Cephalonia op	38 graden 20 minuten
De zuyd hoeck van J. Sapienza op	36 graden 52 minuten
C. Matapan op	36 graden 33 minuten

Hoe

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

Als C. dell Arme noord ten oosten van u leyd / soo verthoont 't land van daer tot C. Spartivento aldus.

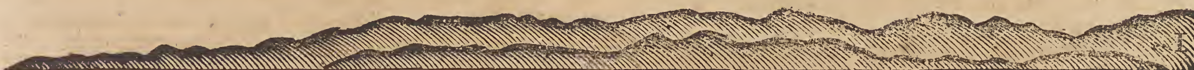
C. Borsamo noord ten oosten ontrent 6 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont C. Spartivento west ten noorden ontrent 4 mijlen van u zijnde.

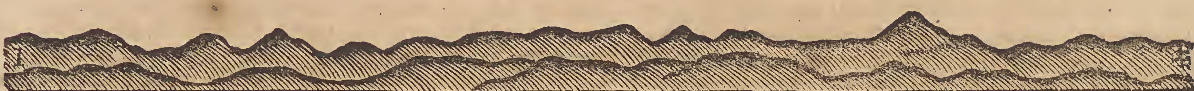

C. Spartivento noord en noord ten oosten van u verthoont aldus.

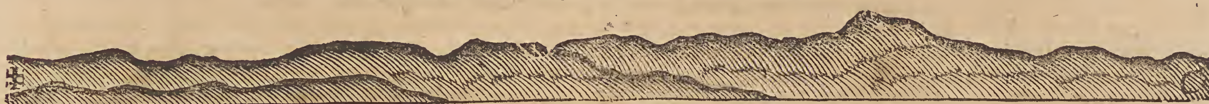

C. Spartivento z. w. ten w. met klaer gesicht.

't Land tusschen C. Spartivento en C. Stillo verthoont gelijck dese en de 3 navolgende opdoeningen afbeelden.

Dese behoort aen 't voorgaende / de I I aan malkanderen.

Dese volght de bovenstaende / de dubbelde kruyskens aen malkanderen.

C. Stillo O. ten N. ontrent 10 mijlen.

Dit moet noch aen 't voorgaende / de C C aen malkanderen.

C. delle Colomne verthoont aldus west ontrent 6 mijlen van u.

Monte Gibello W. wel soo zuydelijck. W. ten N. N. W. ten N.

Aldus verthoont C. Borsamo west en west ten noorden van u / en 't oostelijckste eynd noordwest ten noorden van u / en ghy ontrent 6 mijlen daer af. Monte Gibello leyd dan recht buyten C. Borsamo, wel soo zuydelijck ontrent 14 mijlen van u.

C. Spartivento noordwest 7 of 8 mijlen van u verthoont aldus.

C. delle Colomne noord ontrent 6 mijlen van u verthoont aldus.

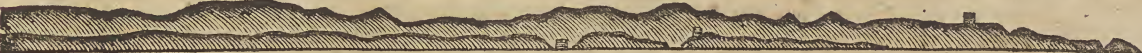
Dit heuvelachtigh land tusschen C. Borsamo en C. delle Colomne verthoont aldus / als men daer by langhs zeylt 3 of 4 mijlen buyten de wal.

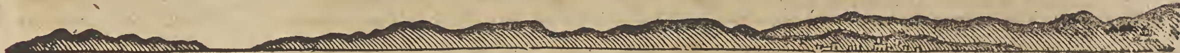
Aldus verthoont C. delle Colomne daer dicht by langhs zeylende. Dese 2 hoecken leggen zuyd zuydwest en noord noord oost van malkanderen / op de zuydelijckste staet een vuurtooren / en op de noordelijckste 2 Colommen / en als ghy om de hoeck met de Colommen komt / soo siet ghy 't Stedeken Crotona.

C. delle Colomne met 't land daer bewesten west ten noorden van u verthoont aldus.

Dit behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

C. delle Colomne zuydwest en zuydwest ten westen 6 of 7 mijlen van u verthoont met 't land daer benoorden aldus / als dese en de twee volgende opdoeningen afbeelden.

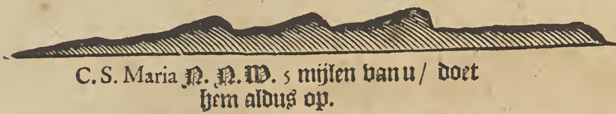
Dit behoort aen 't bovenste / de A A aen malkanderen.

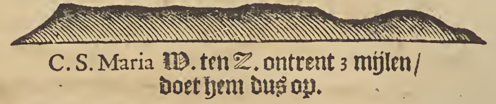
Dit volght aen 't voorgaende / de B B aen malkanderen.

C. S. Maria N. O. ten N. ontrent 3 mijlen van u verthoont aldus met 't Land dat ghy daer bewesten siet, streckende na de Golf van Taranto, waer van 't westelijckste van N. W. ontrent 6 mijlen van u is.

C. S. Maria N. N. W. 5 mijlen van u/ doet hem aldus op.

C. S. Maria W. ten Z. ontrent 3 mijlen/ doet hem dus op.

Ghy W. ten Z. omtrent een mijl van C. S. Maria zijnde/ soo verthoont de Kaep aldus.

't Noord-eynde van S. Maura O N. O. en 't Zuyd-eynde O. ten N. en 't Noord-eynde van Cephalonia O. van u zijnde/ soo verthoonen haer die Eylanden met 't vaste Land/ dat men daer over en tusschen deur siet/ aldus.

Dit volght aen 't voorgaende/ de kruyskens aen malkanderen.

Dit behoort aen 't bovenstaende/ de dubbelde kruyskens aen malkanderen.

Cephalonia O. Z. O. 8 mijlen van u/ verthoont aldus.

Cephalonia O. Z. O. 8 mijlen van u verthoont aldus.

J. Stroffadia west noordwest 4 mijlen van u verthoont aldus.

J. Zante noord noordwest 9 mijlen van u verthoont aldus.

J. Cephalonia noord noordwest en N. ten W. 12 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont J. Zante en J. Cephalonia, als Cephalonia Z. O. ten O. 10 mijlen van u is.

J. Zante Z. O. 4 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont J. Zante O. Z. O. van u leggende.

J. Zante N. N. O. 6 mijlen van u/ verthoont aldus.

J. Stroffadia N. W. en N. W. ten N. 5 mijlen van u verthoont aldus.

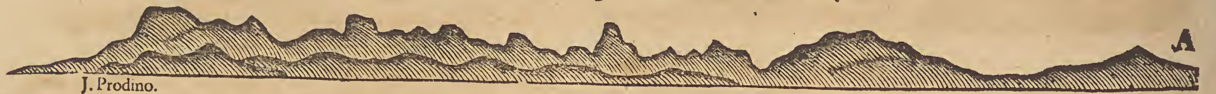
J. Zante N. N. W. 11 mijlen van u verthoont aldus.

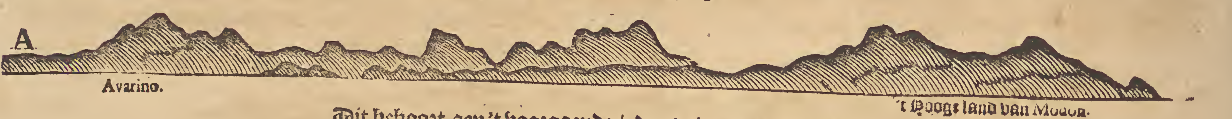
J. Zante haer oosthoeck N. ten W. van u verthoont aldus.

J. Zante oost noordoost 6 mijlen van u vertoont aldus.

Aldus verthoont de Kust van Morea, tusschen J. Prodino en Modon, als J. Prodino noordoost/ en 't hooge land van Modon oost ten zuyden van u is/ zijnde ontrent 3 mijlen van de wal. J. Sapienza leyd dan van u zuydoost ten oosten en zuydoost. 't Land aldaer tusschen J. Sapienza en J. Prodino streckt zuyden wel soo oostelijck/ en noorden wel soo westelijck.

Dit behoort aen 't voorgaende/ de A A aen malkanderen.

N.N.W. en N.W. ten N.

A

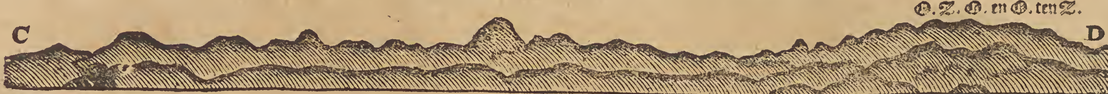
't Land benoorden J. Sapienza na J. Zante toe vertoont / gelijck dese en de 4 volgende opdoeningen afbeelden / als men 3 of 4 mijlen buyten de wal is.

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Dit behoort aen 't voorgaende / de B B aen malkanderen.

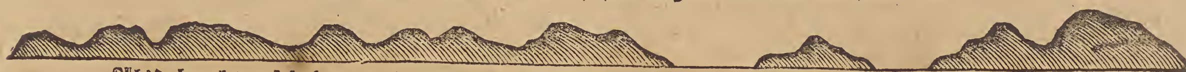

Dit behoort aen 't voorgaende / de C C aen malkanderen.

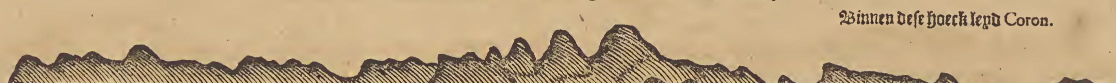

J. Sapienza.

Dit behoort aen 't voorgaende / de D D aen malkanderen.

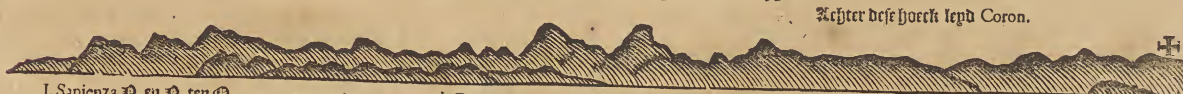
Als de hoeck van Modon oost noordoost / en noordoost ten oosten 14 mijlen / en 't hooge land van Modon daer beoosten 16 mijlen van u is / soo vertoont dat land aldus.

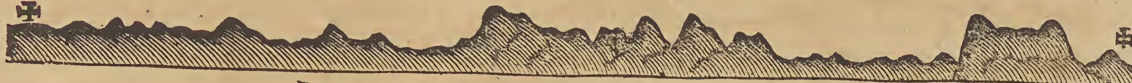
Als de hoeck van Modon noordoost ten oosten 12 of 13 mijlen / en 't hooge land van Modon daer beoosten 14 mijlen van u is / soo vertoont dat land aldus.

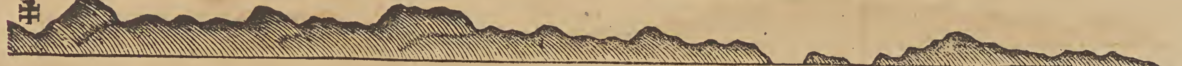

Aldus vertoonen J. Sapienza, Caprera, Venetica, en 't hooge land van Modon daer neffens / als dese noordoost ten oosten 4 mijlen van u zijn.

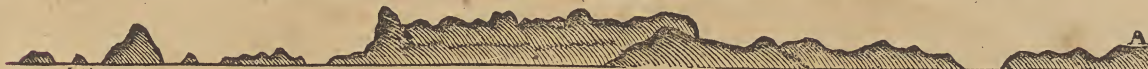

Als J. Sapienza en Caprara noord en noord ten oosten en C. Matapan oost van u zijn / soo vertoont 't landt tusschen beyde / gelijck dese en de 2 volgende afbeeldingen thoonen.

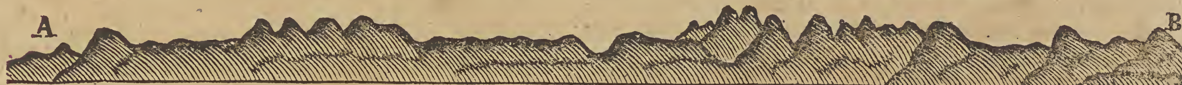
Dit volght aen de bovenstaende / de kruyskens aen malkanderen.

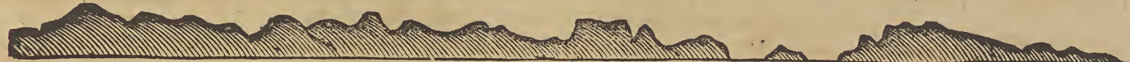

Dit volght aen de voorgaende / de dubbelde kruyskens aen malkanderen.

Als J. Caprera noord ten westen 7 of 8 mijlen / en C. Matapan oost ten noorden en oost noordoost ontrent 5 mijlen van u zijn / soo vertoont 't Land tusschen beyde / als dese en de twee volgende opdoeningen afbeelden

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Dit volght aen de bovenstaende / de B B aen malkanderen.

Aldus vertoont C. Matapan, oost ten noorden ontrent 8 mijlen van u zijnde

Aldus vertoont C. Matapan noordwest ten noorden een of anderhalf mijl van u zijnde. De Klip Ranesta leydt van een stuck daer buyten noordwest en noordwest ten W. van u.

Cabo Matapan zuydoost ten zuyden van u zijnde verthoont aldus.

De Thiende Verthooninge,

VAN DE

Zee-kusten en Eylanden in de Golf van Venetien,

als ook van Albanien, van C. S. Maria tot Anti-Pachsu.

An C. S. Maria tot Cabo di Otranto, de hoeck van de Golf van Venetien, streckt de kust noorden ten oosten 7 mijlen. Bewesten C. di Otranto recht om de hoeck leyt de Stad Otranto, die een haven heeft tot beschut voor zuyd zuydweste en weste Winden / maer de noorde wind waeyt daer open in. *(Otranto.)*

Van C. di Otranto tot Brundisi is de kours noordwest 10 of 11 mijlen / zijnde tusschen beyden een schoone suyvere zand-strand / daer men over al bylanghs zeylen kan / en oock setten waer men wil. *(Brundisi)* Die in de haven van Brundisi wesen wil / die moet dichte by 't groote Kasteel / dat op de west-hoeck van de haven staet / inzeylen / om dat d'oost wal vuyl en rudsigh is / want daer leggen oock eenighe klippen boven water / daerom moet d'oost-hoeck geschouwt worden / en loopen soo by de west wal in tot binnen de Haven / en setten 't daer. Onder de oost-hoeck buyten is 't oock goed leggen voor weste / zuydweste en zuyde Winden.

Van Brundisi tot Monopoli streckt de wal die wat steylachtigh is / noordwest ten westen 9 mijlen / maer van Monopoli tot Bari west ten noorden 8 mijlen / tusschen welcke leyt 't Kasteelken Polignano met 't stedeken Noia.

(Bari.) Bari is een reedelijcke groote Stad leggende in laeghachtigh Land / en heeft 2 Kercken / waer van d'eene een spitsen Tooren heeft / die hooger is als een van al die kusten gesien wort / maer d'and're Kerck / die groot is / heeft geen Tooren / en wat verder van de wal af staet een Kasteel met 2 hooge stompe dicke vierkante Toorens swart om aen te sien / die men in 't verzeylen achter de Kercken krijgen kan. Wilt ghy daer setten soo houd de Stad Conversano, leggende ontrent 3 mijlen Beoosten Bari, boven op 't geberghte zuydoost ten zuyden van u / als ghy uyt der Zee komt / soo komt ghy tot Bari recht op de Reede / en set 't Kasteel recht midden tusschen beyde Kercken / en loopt daer op aen / tot op de beste Reede / en sett'et daer met groote Scheepen op 18 / 17 of 16 vadem weeckachtige grond / en oock de wal niet veel nader / want op 12 of minder vadem komende / krijght ghy vuyle en scherpe grond. Ghy kent 't wel oostelijcker setten / dat 't Kasteel aen de grootste Kerck komt op goede en vaste grond / maer niet droogen als geseyd is. Tusschen een rye klippen beoosten de Stad en 't gemaeckte hooft / bewesten die klippen recht van de Stad af / is een haven voor kleyne Scheepen. Men kan in de haven loopen aen beyden sijden om van eenighe rudsen / die recht voor 't Gat van de Haven leggen / en waer op niet meer dan 9 of 10 voeten ten hooghsten is / en binnen de haven leyt men met een Touw aen 't Hooft vast / en met de Anckers 't Zee. Hier laet men Olye / Anys / Comijn / en diergelijcke waren.

Vier mijlen bewesten Bari leyt Barletta, wiens reede beter als tot Bari is / al waer men voor de Stad leyt op 7 / 8 of 9 vadem schoone Zand-grond / de stad soo nae oock als men wil. *(Barletta.)*

Van Bari tot Cabo Vestice anders Monte S. Angelo genaemt is de kours noordwest ten noorden 11 mijlen / maer van Monopoli tot de selve Kaep is de kours noordwest ten westen wel soo noordelijck 17 mijlen / tusschen Bari en de Kaep is een groote inwijck / dat men 't Land niet sien kan / al is 't dat daer in de steeden Manfredonia, Siponti en Salpe leggen. Monte S. Angelo is een langen slechten bergh / en 't eerste hooge Land aen de west sijde dat men siet als men de Golf in komt / met klaer weder kan men 't hooge land van Ragusa aen de oost wal / 't Eyland Pelagosa en desen bergh zuyden ten westen van u zijnde / op een tijt sien. Onder dese Kaep is 't goed setten voor weste / west noordweste en noorde Winden / daer is goede steeck grond. *(M. S. Angelo.)*

Van C. Vestice tot 't lage kleyne eylandeken Gimnasi, is de kours noord noordwest 6 mijlen / al waer men wel toesien moet als men daer ontrent komt: van dit eylandeken tot d'eylanden S. Maria di Trimiti, streckt west ten zuyden ontrent 2 mijlen / maer van C. Vestice tot S. Maria di Trimiti noordwest 7 mijlen. Dese leggen aen 4 Eylanden / waer van S. Maria en Jacomo grootachtigh / maer Caprara en Galitio seer kleyn zijn.

Van dese Eylanden zuyd wel soo westelijck leyt Fortore een goede laed plaets van Waren en Graen / die daer van boven gebracht worden / want daer is geen Stad / maer alleen een groote dicke plompe vierkante Tooren / die men een goed stuck in Zee sien kan / die daer voor een Pack-huys tot de Waren gebruyckt wort / met eenighe Wacht-huysen / 't is een der archste plaetsen van de geheele Puglische Kust / maer schoone en vaste grond / met sett'et neffens de voorsz. Tooren op 7 / 8 of 9 vadem schoone zand grond / en als ghy soo recht tegen de tooren aensiet / dat ghy op geen van beyde sijden van de Tooren sien kent / daer is vaste en de beste grond. *(Fortore.)*

Van C. Vestice is de kours noordwest ten westen wel soo westelijck 20 mijlen tot de stad Ortona leggende in een bocht / al waer men ontrent een half mijl van Land leydt / op 14 of 15 vadem weecke grond met wel geschoeyde Anckers / als sy houden sullen / en oock quaed leggen met ooste en noordooste winden. Winterdagh loopt de stroom veel by de Kust van Italien om d'oost uyt-waert / en Somerdaghs om de west de Golf in. Hier vallen veel schoone Wijnen ende Rijs. *(Ortona)*

Benoorden Ortona ontrent 9 mijlen leyt Guilia Nuova, wiens Kerck boven een ronde kap heeft als 't Stad Huys tot Amsterdam, en aen de Waterkant staet een vierkante Tooren met 4 of 5 Pack-huysen / waer aen die plaets kennelijck is / als oock siet men ontrent een half mijl daer bezuyden een Stadje / met een spitsen hoogen Tooren op een bergh leggen. Voor Guilia Nuova is 't ontrent een mijl van de wal af geheel vlack / en maer 10 of 12 vadem diep / maer men kan op 't lood soo dicht aen de wal loopen als men wil / zijnde over al schoone grond / van hier leyt Ancona noordwaert 12 mijlen. *(Guilia Nuova.)*

Van Ortona is de kours noordwest 21 mijlen tot de stad Ancona, die achter een gemaeckt groot hooft een goede Haven heeft tot beschut voor alle Winden. *(Ancona)*

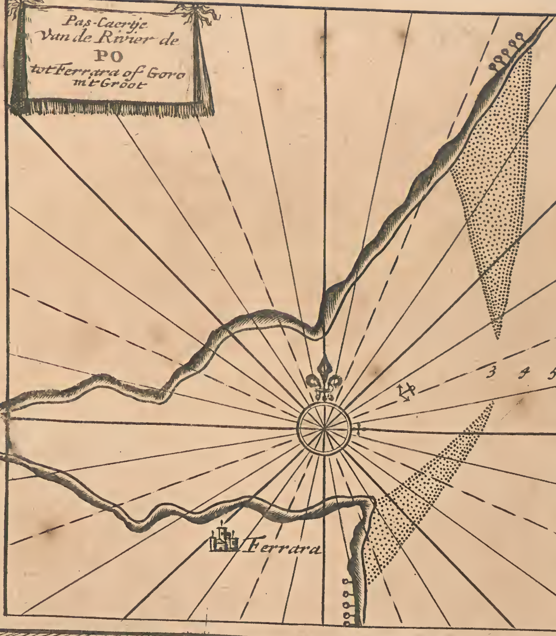
Sinigaglia, dat mede een Hooft heeft om Scheepen achter te leggen / is van Ancona verscheyden west ten noorden 6 of 7 mijlen / maer van Ancona tot Rimino is de kours west noordwest 15 mijlen / en van Rimino tot Valone noord noordwest 10 of 11 mijlen. *(Sinigaglia.)*

Van

Pas-Caart van de
Weder zytsche Zee-kusten
soo van

ITALIA
als
DALMATIA
en
Griecken
Inde Golff van Venetien

T'AMSTERDAM
By Ioannes van Keulen
aande Nieubrug inde gekroonde Lootsman
Met Privilegie voor 15 Jaaren

Duytsche Mylen 15 in een graad — 5, 10, 15, 20, 25, 30
Spaensche Mylen 17½ in een graad — 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35
Eng: en Fran: Mylen 20 in een graad — 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40

Pas-caertje van 'tyland Corfu en de Tegen over Custe van Græcia in't Groot

Duytsche Mylen 15 in een Graad — 1, 2, 3, 4
Spaansche Mylen 17½ in een Graad — 1, 2, 3, 4, 4½
Eng: en Fran: Mylen 20 in en Graad — 1, 2, 3, 4, 5

Friuli · Venetia · Chiosa · Romagna · Ravenna · Pesaro · Marca Ancona · Ancona · Abruzzo · Ortona · Puglia Piana · Manfredonia · Terra di Bari · Bari · Monopoli · Brundisi · Terra di Otranto · Otranto · Taranto · Golfo di Taranto · Galipoli · C. St. Maria · Calabria · Golfo di Schilachi · C. delle Colomne · Croatia · Dalmatia · Zara · Sebenico · I. Lisa · I. Curzola · Narento · Ragusa · Cattaro · Budoa · Lodrin · Durazo · La Valona · Albania · Græcia · I. Corfu · Corfu · Botrinto · Porto Palermo · Anti Pachsu · XII

De Haven van ANCONA.

Goro. Van Valone tot de rivier van Goro of Ferrara is de kours noordden ten oosten ontrent 4 mijlen. Wilt ghy in de Haven van Goro zijn / soo houd de slach van d'oost wal op 5 of 6 vadem / en loopt langhs die plaet / tot dat ghy weecke grond krijght / en loopt dan soo in / want binnen de haven is 't al slijck-grond als 't Pampus.

Venetien Van Valone tot 't Gat van Venetien, is de kours noord noordoost 12 mijlen / maer van Ancona tot 't Gat van Venetien noord noordwest 29 mijlen. Als ghy neffens Ancona zijt / soo houd de Kust van Italien naest / soo hebt ghy drooch water op 23/24/ oock 26 en 27 vadem / maer soo ghy de Kust van Istria naest zijt / ontrent 7 of 8 mijlen van Citta Nuova, soo hebt ghy dieper water op 38 / 40 en 42 vadem / geheel weecke grond. Als ghy tegen Venetien komende / noch 7 of 8 mijlen daer af zijt / soo krijght ghy 19/18/17 en 16 vadem allengskens voort opdroogende. Dan kent ghy 't hooge land achter Venetien wel sien by klaer weder / by nacht meught ghy sonder vreese 't land van Venetien wel aendoen op 8 of 7 vadem / en aldaer setten, maer soo ghy by dage daer voor komende / niet inkomen kent / soo set 'et benoorden 't gat van Malamoco op 8 of 9 vadem / tusschen 't gat en 't Dorp van Malamoco, daer is goede ankergrond / en de beste Reede.

Als ghy in de Golf van Venetien met een scherpe wind komt / soo houd de Slavonische en Dalmatische zijde om de stroomen / die veeltijds om de zuyd vallen / en weest sorghvuldigh dat ghy niet bezuyden 't gat van Venetien vervalt / om dat ghy om de stercke stroomen om de zuyd 't gat qualijck krijgen soud.

't Eylandt Malamoco streckt noord noordoost en zuyd zuydwest ontrent 2 mijlen / alwaer benoorden een gat na Venetien ingaet voor Galeyen en kleyne Scheepen / maer bezuyden Malamoco is 't gat voor de groote Scheepen. Als ghy daer benoorden zijnde dat in wilt / soo loopt by Malamoco langhs / tot dat 't Blockhuys of Pastey binnen 't gat op 't droogh staende / recht over of buyten de zuydhoeck van Malamoco, daer de boomen op staen / gesien word / dan zijt ghy 't Rif van 't zuyd-eynde van Malamoco af loopende ten eynde / zeylt dan na 't zuyd-land / en loopt dicht by de Hoofden langhs inwaert / soo kend ghy geen quaed doen. 't Gat streckt meest west noordwest en west ten noorden in. Als de tooren van S. Marcus tot Venetien, en de tooren van Malamoco over een staen / dan is men op de drumpel of 't drooghste van 't gat op 3 vadem / en met hoogh water op 20 voeten. Als ghy binnen Malamoco zijt / soo wijckt noordwaert op tot by de palen aen wederzijden van de diepten staende / alwaer ghy tusschen beyden inloopt sonder quaed daer aen te doen / en u touw aen de palen na Malamoco toe vast maeckt / en uw anckers na de drooghten t'zeewaert brenght. Hier in 't gat hebt ghy met een noord noordweste maen hoogh water / en met springh-ty vloeyt 't water daer ontrent 3 voeten op en neder. Als ghy dit gat uyt wilt / om buyten op de Reede te setten / soo loopt al by de zuyd-wal dicht by de Hoofden uyt / tot dat de tooren van S. Marcus tot Venetien, en de tooren van Malamoco over een of deur malkanderen komen / en loopt dan noordwaert op na Malamoco, en set 'et op de rechte Reede tusschen dit gat en 't Dorp van Malamoco op 7 vadem.

Binnen dit gat gaet oock een diep zuydwaert op na de Stadt Chiosa, die ontrent 4 mijlen bezuyden Venetien, en oock gelijck Venetien binnen d'Eylanden leydt. Recht benoorden Chiosa loopt oock een gat in Zee om uyt en in te zeylen. Dwars van Chiosa af ontrent een mijl in zee / leyd een drooghte / daer men hem voor wachten moet / daer neffens is goede anckergrond / maer geheel weeke grond. Chiosa.

Rovigno in Istria leydt van 't gat van Venetien verscheyden oost zuydoost wel soo oostelijck 14 mijlen / en ontrent 3 mijlen westelijck of noordelijck leydt Parenzo, alwaer men tot een van dese twee plaetsen Lootslieden (daer van de Heeren van Venetien gestelt) inneemt / om tot Venetien te brengen. Dese Lootslieden onthouden hun meest 's Somers tot Rovigno, en 's winters tot Parenzo. Soo dese Lootslieden niet ingenoomen worden / moet men daer voor boeten en evenwel 't Lootsmans geld betalen. Van Rovigno west noordwest een mijl of twee t'zee zijnde / ontmoet men een banck dwars van Venetien af leggende van 9 negen vadem water / en dan siet men de tooren van Venetien noordwest ten noorden van u af leggen. Over dese banck krijght men dieper water tot 11/12/13/14 en 15 vadem / en daer na drooght 't weder op tot een mijl na by land / daer krijght men weder 10 vadem en wat drooger.

Rovigno. Voor Rovigno, dat op een hooge ronde heuvel of berg leyd / is een goede Haven / daer eenige Eylandekens voor leggen / en op een van dien staet gemeenlijck een stock of boomken / alwaer men beoosten om tusschen d'Eylanden deur inloopt / dat is 't best / of soo men uyt d'Oost komt / soo loopt men wel beoosten d'andere Eylanden tusschen deselve en den hoeck deur inwaert / en

en setten 't beoosten 't steedeken op 10/ 12 of 8 vadem / na dat 't een yder belieft. Van Rovigno te lande waert leyt den kennelijcken hoogen bergh Monte Caldero, die men verre in Zee met 2 hooge uyt-steeckende heuvels boven 't andere Land sien kan / en leyt oost noordoost van die op de reede van Rovigno leyt / en leyt oock oost ten zuyden van 't Eyland Malamoco / daer om dien bergh oost ten zuyden in 't gesight krijgende / en houdende / sult met een west ten noorden kours recht op Malamoco vervallen. Tusschen Rovigno en Parenzo leyt een drooghte van rudsen een kleyn mijlken van de wal / die men schouwen moet.

Pro-montores. Van Rovigno is de kours zuydoost ontrent 4 mijlen tot de 2 klippen Promontores leggende aen Cabo di Pola, waer van de naesten aen 't Land de grootste is / hebbende tusschen beyden een drooghte. Die daer tusschen deur loopen wil / moet op een halve kabel langhte na aen de grootste langhs loopen / om dat daer 't diepste water is. Ontrent een half mijl zuyd zuydoost van de Promontores leyt een drooghte / daer niet meer dan 8 of 10 voeten Water op is.

I Zanzigo. Bezuyden 't Eyland Ozero 2 of 3 mijlen van de Promontores leyt 't eylandeken Zanzigo, dat is rondom schoon en goed setten voor alle winden op 16 en 20 vadem / hoe de wal nader hoe beter grond. Ontrent een half mijl noordwest van Zanzigo leyt een banck van 10 of 11 vadem water / die niet recht schoon is / maer alwaer buyten en binnen dese banck geheele goede grond is. Neffens J. Zanzigo op 't eyland Ozero, leyt de haven Porto Monigo een goede reede / doch de grond is 'er niet al te schoon. Ontrent 2 mijlen beoosten J. Zanzigo leyt 't Eylandeken en de haven S. Pedro di Nino bezuyden J. Ozero, zijnde een goede reede soo voor groote als kleyne Scheepen op 10 en 12 vadem. Dese haven streckt noordoost in / en is seer goed om uyt en in te loopen / en is oock een kennelijcke plaets.

P. Monigo.

S. Pedro di Nino.

Van C. di Pola tot Insula Longa, is de kours zuydoost ten oosten 15 of 16 mijlen / bewesten Insula Longa is de schoone haven Porto di Molata S. Pedro, in de Haven-Kaert afgebeeldt / streckende van buyten eerst oost en voort wat na binnen toe noordoost in / daer men 't setten kan op 30 of 34 vadem.

P. di Molata S. Pedro.

I. Longa Insula Longa anders Le Tempi di Zara genaemt / streckt zuydoost wel soo Oostelijck en noordwest wel soo Westelijck ontrent 7 mijlen langh / tusschen dewelcke en 't vaste land dat men deurzeylen kan na de stad Zara, daer is een haven / die met keetenen toe gesloten wort.

Van Insula Longa is de kours zuydoost ten zuyden 6 mijlen tot Cabo Cesta, van ontrent 3 mijlen beoosten 't langhachtighe Eyland Insula di Bua, tusschen dat eyland en 't vaste land is noch een Eylandeken / daer de stad Tran op leydt met een stenen Brugge aen 't vaste land vast / hebbende oock een goede Haven. By dese geheele Kust langhs zijn Havenen en Reeden genoech voor die daer beschreven zijn / van Tran tot J. Lissa is de kours zuyd 5 mijlen. Aen 't noordoost-eynde van Lissa is de goede Haven Porto S. Georgo streckende zuyd zuydoost in / al waer dight beoosten een Eylandeken leyt. Aen 't zuydwest-eynde van Lissa leyt Porto Chamiso, zijnde maer een kleyne bocht met diepe afgaende grond / daer men met een noordooste Wind / als die wat opwaeyt / wel af drijven sou. Men leyt daer beschut voor weste / noordweste en weste ten noorde Winden / maer een west zuydweste Wind blaest daer open in. Aen de zuydoost-zyde van Lissa kan men oock reede maken. Dit Eyland behoort onder die van Venetien, en is een van de beste eylanden van Ancker-grond van alle die in de Golf van Venetien leggen.

Tran.

I. Lissa.

I. S Andrea. 't Eyland S. Andrea van de Ragusers Hassa genaemt / en waer op geen volck woont / maer vol Boschagie en Geboomten is / (soo dat 'er de ruymte van Brand-hout te bekomen is) leyt van Lissa West-waert ontrent een mijl.

Melifello. Drie groote mijlen West-waert van Lissa, leyt 't eyland Melifello hebbende rondom hem veel witte klippen leggen.

I. Pomo 't Eyland Pomo, dat zuydoost en zuydoost ten oosten van Venetien of Malamoco, en 5 mijlen bewesten Lissa leyt / is niet anders dan een ronde klip.

Van Lissa noordoost 3 mijlen is 't West-eynde van 't Eyland Lesina, daer een goede haven is voor 3 of 4 Scheepen / en oock goed om uyt en in te komen. Wilt ghy daer zijn / soo loopt dicht by de zuyd hoeck van de wal in / 't is daer geheel schoon / soo dat ghy op een halve steen-werp / of op een wind-booms langhte by de wal inzeylen kent / latende alle d'eylanden en klippen aen back-boord behalven een / dat ghy aen stuurboord houden moet / ghy sond dat oock aen back-boord kennen laten leggen / maer 't is onnoodich / om dat 't wat uyt 't rechte vaerwater leyt. Dese haven streckt meest zuyd en noord uyt en in / en als ghy daer binnen zijt / soo set 'et dicht voor de stad op 12 vadem / of maeckt u over en weder met touwen vast. Een kleyne mijl daer benoorden leyt de haven Porto Palermo, zijnde een van de beste die men vinden mach / ghy loopt daer tusschen 2 steyle afgevallen Bergen noordoost en oost noordoost na binnen / en dan wijckt ghy waer ghy wilt / 't sy zuydoost waert of noordwest waert / en maeckt 't Schip met touwen aen de klippen vast. Hier leggende kent gy geen Zee sien. Tusschen beyde dese havens op Lesina leyt de goede haven Porto Grego, streckende oock noordoost en oost noordoost in / maer is wat nauw / ghy moet in 't inkoomen met een Touw gereedt staen om aen de klippen vast te maken. Ghy kent tusschen 't eyland Lesina, en d'Eylandekens voor de voorsz. Havens leggende ten Ancker loopen op 35 en 36 vadem. Oock strecken van eenighe eylandekens vuylen af / die ghy schouwen moet.

I. Lesina

I. Torkela. Aen de zuyd-zyde van Lesina leyt 't Eylandeken Torkela, daer een Kercksken op staet / daer men anckeren en beschut leggen kan voor alle Winden.

I. Agosta Van 't West-eynde van Lesina tot 't eyland Agosta, is de kours zuyd zuydoost 3 mijlen / dat aen 't noordwest eynde een schoone haven heeft om beschut te leggen voor alle Winden. Aen 't zuyd oost-eynde van Agosta legghen veel klippen af wel 2 of 3 mijlen 't Zee-waert / waer onder veel rudsen en blinden onder water leggen / soo dat d'Italianen haer niet betrouwen tusschen dese klippen deur te loopen. Bewesten Agosta leggen twee Eylandekens / waer van 't naeste Casolo 2 kleyne mijlen daer af leyt / al waer by goede Ancker-grond is / maer wel 40 vadem diepte. 't Andere eyland Cusa leyt west ten noorden ontrent 3 mijlen van Agosta, zuydoost ten zuyden wel soo zuydelijck 2 mijlen van de zuydoost-hoeck van Lissa, oost zuydoost 4 mijlen van S. Andrea, en zuydoost ten oosten 3 mijlen van 't Eylandeken aen 't zuyd-eynde van Lissa. Maer Casolo leyt van Lissa zuydoost ten oosten 3 of 4 mijlen / en van 't eylanden bezuyden Lissa oost zuydoost 6 mijlen.

I. Casolo

I. Cusa.

Ontrent midden in de Golf van Venetien by kans beyde wallen even na recht in 't vaer-water / van Monte S. Angelo verscheyden noord 9 mijlen / van Lissa zuyd 8 of 9 mijlen / van Pomo zuydwest ten zuyden 10 mijlen / en van Agosta zuydwest 7 mijlen / leyt 't Eyland Pelagosa, alwaer ontrent een half mijl beoosten een klip soo groot als een Schip gelijck met 't water leyt / dat 'er de Brandingen over heen loopen / en ontrent ten halven tusschen beyden leyt noch een groote Klip boven Water.

J. Pelagosa.

J. Curzola. Benoorden Agosta leyt 't groote eyland Curzola zijnde ontrent 6 mijlen langh / men kan wel tusschen Agosta en Curzola deurzeylen. Aen de zuydwest sijnde van Curzola leyt Porto Carbon een goede haven / daer men achter 2 of 3 Eylandekens op schoone grond leyd. Dese haven is kennelijck aen een witte streeck als een wech of padt van 't geberghte af loopende / dewelcke recht neffen de haven is / als men daer recht op aenloopt / en dan sal dicht by land komende de haven hem wel openbaren. Dese haven leyt van 't west-eynde van Agosta noordoost ten oosten ander half mijl. Aen de noordoost-zyde van Curzola leyd de stad Curzola. Daer is oock een goede haven om te Anckeren / waer men wil / en beschut te leggen voor alle winden. Neffens de Stad is 't 20 en 24 vadem diep / en in de vaert tusschen Curzola en 't vaste land van Sabioncello, is 't over al schoone en vaste grond. Aen 't zuydoost-eynde van J. Curzola leggen veel klippen / doch meest boven water. Die hier in komen wil / die moet de klippen schouwende dicht by 't vaste land inzeylen / soo kan hy geen quaedt doen / want hy kan de wal Looden op 7/ 8/ 9/ 10 vadem / hoe nader de klippen hoe dieper / en hoe nader de Huysen / die op 't vaste Land van Sabioncello staen / hoe drooger / soo dat hy hier gants geen gevaer in 't in loopen heeft.

Van 't zuydoost-eynde van Curzolo is de kours zuydoost 3 of 4 mijlen tot 't eyland Melada, dat ontrent 3 mijlen langh is. In de vaert van Melada kan men oock Anckeren / maer 't isser seer diep / neffens 't noordwest-eynd is 't 50 vadem / en neffens 't zuyd west-eynde 36 vadem diep. Neffens 't zuydoost-eynde is schoone kleyne swarte zand-grond om beschut te leggen / voor alle zuydelijcke en westelijcke Winden. Melada leyt van Agosta verscheyden oost ten zuyden 6 mijlen / en tusschen beyden Agosta naest leydt 't Eyland S. Augustino. Beoosten Melada leyt 't Eylandeken Joppana versien met een goede haven.

J. Melada.

J. S. Augustino.

J. di Mosa. Dwars van zuydoost-eynde van Melada na 't Land toe leyd 't eylandeken Isola di Mosa, al waer men tusschen dit Eylandeken en een steyle klip / dit eylandeken aen stuur-boord latende in loopt / en binnen komende / aen beyde sijden van een ronde klip als een Kocks-broodt om loopen kan / want daer is ruymte genoech / en dan set men achter 't Eylandeken / zijnde beschut voor alle Winden. Van verre schijnt dit geen Eylandeken / maer aen 't vaste Land vast te zijn.

J. Cala Mota. Beoosten J. di Mosa leydt 't Eylandeken Cala Mota, daer een Kercksken op staet.

Van Melada is de kours oost ten zuyden 5 mijlen tot de stad Ragusa, die kennelijck is aen een Kercksken staende op een ronden bergh boven de Stad. Die daer te Reede weesen wil / die set 'et achter 't Eylandeken Cromina, dat recht voor Ragusa leydt / daer is goede reede en beschut voor alle winden / of hy set recht benoorden de Stad op de rechte Reede voor groote Scheepen.

Ragusa.

Ragusa Vechio. Ontrent 2 mijlen zuydoost van Ragusa leydt Ragusa Vechio, daer men in een zand-bay setten en reede maken kan.

Cattaro. Van Melada is de kours oost zuydoost 10 mijlen tot 't Gat van Cattaro, dat men noord noordoost in loopt tot Castel Nuova, latende 't vervallen Kercksken S. Maria di Rosa, (alwaer een goede reede in de Haven van Rosa is) aen stuurboord / en van Castel Nuovo went men 't om d'Oost / tot een Eylandeken daer een Kerck op staet / en dan noord tot Perasto en voort oost noord

oost

oost tot Cattaro. Recht buyten den hoek van Cattaro oost-waert leyt een klip met een huyken daer op / en daer achter of neffens is goede Ancker-grond in de bay Janisso.

Budoa. Van Cattaro tot Budoa is de kours zuydoost ten oosten 4 mijlen. 't Kasteel Budoa leyt op een uyt-hoeck / daer een hooch Eyland by leyt / daer men benoorden om inloopt en achter op een goede reede set.

Antinari. Vier mijlen verder leyt de stad Antinari, daer is een schoone bay om in te setten.

Ontrent 4 mijlen van Antinari leydt de stad Dulcigno, daer oock een inwijck is om reede te maken. Tusschen beyden leyt Valdenosi. Langs dese Kust is 't over al goedt setten.

Van Melada tot Durazo is de kours zuydoost ten oosten 26 mijlen / maer van Durazo tot La Valona zuyd 14 mijlen.

la Valona J. Soaseno. La Valona is een goede haven / daer 't Eyland Soaseno recht voor leydt / en achter Soaseno is 't goed setten op 10 of 12 vadem / geheel weecke-grond voor alle zuydelijcke Winden. Aen de binnen-kant van Soaseno is een kleyne voet strand / daer men neffens versch Water uyt een gat van 't geberghte / als uyt een Fonteyn komende / krygen kan.

Van Soaseno tot 't Eyland Corfu is de kours zuyd zuydoost 13 mijlen. Aen de noordwest-hoeck leggen de 2 Eylandekens Fanu en Merlere, tusschen welcke men niet deur zeylen kan om dat 'er seer vuyl is / doch men kan onder Merlere setten / Fanu leydt van Soaseno zuyd 10 mijlen. Ontrent 4 mijlen benoorden Corfu leggen drie klippen / genaemt Tre Scogli in de bocht van 't vaste Land / daer men achter loopen en setten kan op 12 of 15 vadem / soo diep en drooch als men wil.

J.Gorfu. Onder 't noord-eynde van Corfu kan men Anckeren op 10 en 12 vadem. In de bocht van Cassope is oock goede reede / leggende met een touw aen 't land vast en met een Anker t'zeewaert / en beschut voor alle Oostelijke / Zuydelijcke en Westelijcke Winden. Die van benoorden wil in Corfu loopen / die houd dicht by de Turckse vaste wal langhs. In 't nauw van Corfu leggen 2 klippen / waer van Sarpe de westelijckste en grootste is / want d'oostelijckste is een kleyn Klipken / doch men kan daer buyten om en binnen deurloopen / hoe dat men wil / om dat 'er over al diep genoech is. Maer een stuck bezuyden dese klippen recht in 't nauw / streckt een rif van Corfu af na 't vaste landt toe / dat men schouwen moet. In de vaert van Corfu mach men wel anckeren / maer 't is 'er 36 en 40 vadem diep. Recht voor het nauw van Corfu is die schoone Bay Botrinto, en is een goede Reede om beschut te leggen voor alle winden. Van Botrinto tot voor Corfu op de Reede is de kours zuyd ten westen en zuyd zuydwest : men set 'et voor Corfu benoorden 't Kasteel / dwers van d'Eylanden Malpere, op 15 of 16 vadem goede steeckgrond.

C. Blanco. Van C. Blanco 't zuyd-eynde van Corfu streckt een groot Rif af een goed stuck 't zeewaert / daer om als ghy van bezuyden in Corfu inloopen wilt / soo loopt na de noord-hoeck van J. Pachsu, tot dat die zuydwest ten zuyden van u is / en die dan soo staende houdende tot dat ghy een hoogen ronden berch op 't vaste Land / bezuyden C. Blanco heen siet / of 't een Eyland waer / en dan sult ghy noch een Eylandekens neffens dien ronden berch gewaer worden / dat dicht aen 't vaste land leyt / houd dan dien Bergh of dat Eylandeken noordoost ten noorden van u / en loopt daer op aen / soo sult ghy aen 't voorsz Rif niet misdoen. Dit Rif kent ghy omlooden op 10 / 8 en 6 vadem / maer met groote Schepen moet ghy 't niet nader komen / om dat 't daer geheel oneffen en puttigh is / hebbende met d'eene worp wel 10 vadem en met de andere nauwelijcks 5 vadem. Maer dat voorsz eylandeken met den Bergh noordoost ten noorden van u houdende / soo loopt ghy dit Rif genoech vry. Als ghy op een half mijl na aen dit Eylandeken sijt / soo loopt noord noordwest wel soo westelijck by 't vaste land langhs / tot neffens een ronden klip / die aen 't vaste land leyt. Als ghy dese klip dwars van u hebt / soo zijt ghy neffens de tweede drooghte / die van een vlacke hoeck van Corfu, daer een wit Huys op staet / af streckt wel een groote half mijl t' Zeewaert / die niet wel om te looden is om d'oneffenheyd / daerom is 't beeter by 't vaste land langhs te houden als geseyt is. Maer of 't gebiel by scherpe Wind of andere ongeleegentheeden / dat ghy by dit Rif most langhs loopen / soo komt het niet nader als op 12 of 15 vadem / 't is wel eer gebeurt dat Scheepen daer by heen loopende 20 vadem wierpen / en eer dat sy 4 of 5 scheeps langhten voort liepen / aen de grond saten. Als ghy neffens de voorsz ronde klip zijt / hebbende hem dwars van u / soo gaet dan noordwest en noordwest ten westen recht op de stadt Corfu aen / en loopt dan benoorden achter de hoeck van 't Kasteel / en loeft dan de bay in tusschen 't Kasteel en d'Eylanden Malpere, en settet dwars van d'Eylanden Malpere op 15 of 16 vadem goede steeck-grond / als geseyd is.

Van J. Fanu tot 't Eyland Pachsu is de kours zuydoost ten zuyden 15 mijlen / maer van Pagsu tot C. Sidaro in Cephalonia zuyd 14 mijlen / en van Corfu, te weeten als men daer bewesten is / tot Cephalonia zuyden ten oosten wel soo oostelijk 38 mijlen. J. Pagsu.

De geleegentheyt van Cephalonia en 't vervolch van de Kust van Morea tot C. Matapan, is in 't voorgaende neegende verthooninghe beschreeven.

Streckingen en Kourssen.

Van C. S. Maria tot J. Fanu is de kours oost ten noorden	9 mijlen
Van C. S. Maria tot C. di Otranto n. ten o.	7 mijlen
Van C. di Otranto tot J. Fanu o. z. o. wel soo zuydelijck	9 mijlen
Van C. di Otranto tot J. Soaseno n. o.	9 of 10 mijlen
Van C. di Otranto tot C. Durazo n. n. o. wel soo noordelijck	24 mijlen
Van C. di Otranto tot Brundisi n. w.	10 of 11 mijlen
Van Brundisi tot C. Durazo n. o.	22 of 23 mijlen
Van Brundisi tot Ragusa noord	28 mijlen.
Van Brundisi tot J. Agosta n. w. ten n. wel soo noordelijck	34 m.
Van Brundisi tot J. Pelagosa n. w wel soo noordelijck	33 mijlen
Van Brundisi tot Monopoli n. w. ten w.	9 mijlen
Van Monopoli tot Bari west ten noorden	8 mijlen
Van Bari tot C. Vestice, anders Monte S. Angelo, n. w. ten n.	11 mijlen
Van Monopoli tot M. S. Angelo n. w. ten w. wel soo noordelijck	17 mijlen
Van M. S. Angelo tot J. Gimnasi n. n. w.	6 mijlen
Van M. S. Angelo tot S. Maria de Trimiti n. w.	7 mijlen
Van M. S. Angelo tot J. Durazo o.	37 of 38 mijlen
Van M. S. Angelo tot Cattaro o. n. o.	27 of 28 mijlen
Van M. S. Angelo tot J. Melada n. o.	19 of 20 mijlen
Van M. S. Angelo tot J. Agosta n. n. o. en n. ten o.	15 of 16 mijlen
Van M. S. Angelo tot J. Pelagosa noord	9 mijlen
Van M. S. Angelo tot Ancona n. w. ten w. wel soo noordelijck	39 mijlen
Van M. S. Angelo tot Ortona n. w. ten w. wel soo westelijck	20 mijlen
Van Ortona tot Ancona n. w.	21 mijlen
Van S. Maria di Trimiti tot Ancona n. w. ten w.	30 of 31 mijlen
Van Ancona tot J. Pelagosa o. z. o.	33 mijlen
Van Ancona tot J. Pomo o. ten z.	25 of 26 mijlen
Van Ancona tot C. Cesta oost wel soo noordelijck	27 of 28 mijl.
Van Ancona tot Insula Longa o. n. o.	21 mijlen
Van Ancona tot J. Scarda n. o.	19 mijlen
Van Ancona tot J. Zanzigo n. n. o.	17 mijlen
Van Ancona tot de Promontores n. ten o.	18 mijlen
Van Ancona tot Parenzo n.	22 mijlen
Van Ancona tot 't gat van Venetien n. n. w.	29 mijlen
Van Ancona tot Sinigaglia w. ten n.	6 of 7 mijlen
Van Ancona tot Rimino w. n. w.	15 mijlen
Van Rimino tot Valone n. n. w.	10 of 11 mijlen
Van Volane tot 't gat van Venetien n. n. o.	12 mijlen
Van Venetien tot Rovigno o. z. o. wel soo oostelijck	14 mijlen
Van Rovigno tot Pola z. o.	3 mijlen
Van Rovigno tot de Promontores z. o.	4 mijlen
Van de Promontores tot Insula Longa z. o. ten. o.	15 of 16 mijlen
Van Insula Longa tot C. Cesta z. o. ten z.	6 mijlen
Van Tran beoosten C. Cesta tot J. Lissa z.	5 mijlen
Van Insula Longa tot J. Lissa z. z. o.	12 mijlen
Van J. Lissa tot J. Pomo w.	5 mijlen
Van J. Pomo tot Venetien n. w. en n. w. ten w.	50 mijlen
Van J. Lissa tot J. Cusa z. o. ten o. wel soo zuydelijck	2 mijlen
Van J. Cusa tot J. Agosta o. ten z.	3 mijlen
Van J. Pelagosa tot J. Pomo n. w. ten n.	10 mijlen
Van J. Pelagosa tot 't Eylandeken bezuyden J. Lissa n. en n. ten westen	8 mijlen
Van J. Pelagosa tot J. Lissa n.	8 of 9 mijlen
Van I. Pelagosa tot I. Cusa n. ten o.	7 mijlen
Van I. Pelagosa tot I. Agosta n. o.	7 mijlen
Van I. Agosta tot I. Melada o. ten z.	6 mijlen
Van I. Melada tot Ragusa o. ten z.	5 mijlen
Van Ragusa tot Cattaro o. z. o.	10 mijlen
Van Cattaro tot Dulcigno o. z. o.	10 of 11 mijlen
Van Dulcigno tot Durazo z. o. ten z.	6 mijlen
Van Durazo tot la Valone z.	14 mijlen
Van I. Soasano voor la Valone tot I. Fanu z.	10 mijlen

Van

Van J. Soasano tot J. Corfu z. z. o.	13 mijlen
Van J. Fanu tot J. Pachsu z. o. ten z.	15 mijlen
Van J. Fanu tot C. di Otranto w. n. w. wel soo noordelijck	9 m.
Van J. Fanu tot C. S. Maria w. ten z.	9 mijlen
Van J. Pachsu tot C. Sidaro in Cephalonia zuyd	4 mijlen

Hooghten.

C. S. Maria leyd op	40 graden 2 minuten
C. di Otranto op	40 graden 28 minuten
Brundisi en J. Soasano leggen op	40 graden 56 minuten
Bari leyd op	41 graden 16 minuten
Monte S. Angelo op	41 graden 52 minuten
J. Pelagosa op	42 graden 34 minuten
Ortona op	42 graden 30 minuten
Ancona op	43 graden 25 minuten
Venetien op	45 graden 18 minuten
Rovigno op	44 graden 49 minuten
P. di Malata S. Pedro op	44 graden 9 minuten
J. Pomo op	43 graden 10 minuten
J. Agosta op	42 graden 58 minuten
Ragusa op	42 graden 52 minuten
C. Durazo op	42 graden
C. Lengua op	40 graden 52 minuten
J. Fanu op	40 graden 12 minuten
De Stad Corfu op	39 graden 51 minuten
J. Pachsu op	39 graden 17 minuten

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

Aldus verthoont C. S. Maria zuyd ten westen een mijl van u zijnde.

Aldus verthoont C. S. Caria west ten zuyden van u leggende.

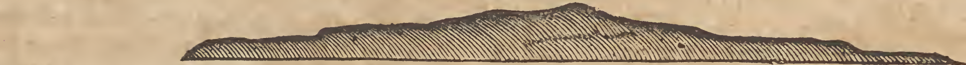
Cabo di Otranto zuyd 3 mijlen van u verthoont aldus met 't land daer bewesten 6 mijlen weeghs na Brundisi.

Brundisi west zuydwest 2 mijlen van u verthoont aldus.

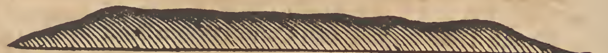

Monte S. Angelo west noordwest van u verthoont aldus.

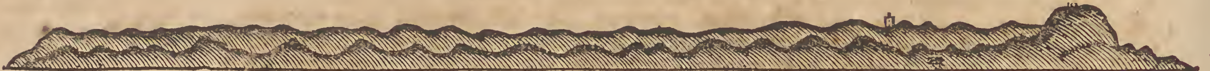

Monte S. Angelo zuydwest van u verthoont aldus.

Monte S. Angelo zuydwest 10 mijlen van u verthoont aldus.

Monte S. Angelo verthoont aldus aen een langen slechten bergh / als hy zuyd ten westen van u leyd / zijnde 't eerste hooge land in de Golf van Venetien aen d'Italiaensche kant. Dan siet men J. Pelagosa wel / en met klaer weder oock wel 't hooge land van Ragusa.

Aldus verthoont Monte S. Angelo zuyd zuydwest van u.

Aldus verthoont 't hooge land van Ancona verre te landewaert.

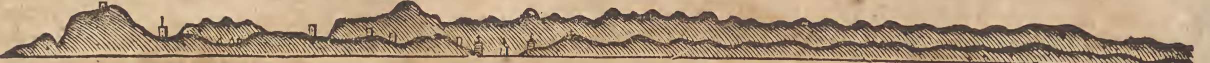
Aldus verthoont 't land een weynigh beoosten den hoeck van Ancona, als men daer by langhs zeylt / en Cabo di Citta Nuova west van u leyd.

De bocht van Ancona en 't land daer bewesten verthoont aldus.

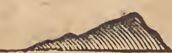
Dit behoort aen 't voorgaende / de BB aen malkanderen.

Aldus verthoont de hoeck en de Stadt Ancona, als C. di Citta Nuova van zuyd van u is.

Ancona verthoont aldus / als den bergh west noordwest van u is.

Aldus verthoont 't hooge land van Ancona daer voorby zeylende.

Ancona west ten noorden 6 mijlen.

Ancona zuydwest ten westen 8 mijlen.

Ancona zuyd zuydwest 9 mijlen.

Ancona zuydwest ten zuyden 8 mijlen.

Aldus

Aldus verthoont Chioſa, als men ontrent 3 mijlen daer af is.

Aldus verthoonen de Toorens van Venetien, als men ontrent 4 of 5 mijlen noch daer af is / men kan dan 't lage land niet ſien.

Chioſa.

Als men Chioſa wat na komt / ſoo verthoontſe aldus.

Deſe Huyſen ſtaen bezuyden 't Gat van Venetien, en daer benoorden gaet 't Gat van Malamoco in.

Malamoco. Venetien.

Deſe boomen ſtaen recht benoorden 't Gat van Venetien, by 't Dorp van Malamoco, 't Gat gaet recht bezuyden deſe boomen in / men leyd met de Scheepen binnen zijnde recht benoorden deſe boomen.

Als men deſe Tooren / die in de Stadt van Venetien ſtaen / eerſt ſiet / dan is men wel 4 mijlen van 't Land / dat ſeer laegh is / ſoo dat men de toorens eerder dan 't land ſiet.

Aldus verthoont 't Land van Iſtria, benoorden Parenzo, 't zuyd-eynd leyd dan aen heuvelen / en als men daer wat nader by komt / is 't al vaſt land / en als men daer dicht by komt / dan kan men d'Eylandekens beter ſien. Den tooren van Parenzo ſtaet op 't lage land / daer moet men by in / als men tot Parenzo op de Reede weſen wil.

Aldus verthoont 't Eyland Unica, als men Monte Caldero in 't geſicht kryght.

Aldus verthoont 't Eylandt Unica, als men daer by langhs zeylt.

Monte Caldero.

Aldus verthoont Monte Caldero ooſt ten noorden van u leggende.

Monte Caldero.

Monte Caldero ooſt noordooſt van u / verthoont aldus.

Monte Caldero ooſt ten noorden ontrent 5 mijlen van u verthoont met 't land daer by aldus.

Monte Caldero noord noordooſt 6 mijlen van u verthoont met 't Land daer beooſten aldus.

Dit behoort aen de bovenſtaende / de A A aen malkanderen.

Aldus verthoont 't Eyland Zanzigo.

Pola en Monte Caldero noorden van u verthoonen aldus.

Iſtria. Monte Caldero.

Monte Caldero noord ten weſten 8 mijlen van u verthoont aldus.

't Eyland Galiota noordooſt ten ooſten van u verthoont aldus.

J. Galiota noordooſt 5 of 6 mijlen van u verthoont aldus.

't Eyland Zanzigo noord noordweſt van u verthoont aldus.

't Hooge land over 't Eyland Zanzigo noordooſt van u verthoont aldus.

S. Pedro de Malata ooſt ten noorden 6 mijlen van u verthoont aldus.

't Eyland Ozero, anders Vadagoſta genaemt / vertoont aldus / als men ontrent 4 mijlen van de wal is / en daer by langhs zeylt.

Dit behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen. Als men 8 of 9 mijlen buyten de wal is / soo verthoont Ozero aen verscheyde ronde heuvelen / of 't klippen waren.

't Eyland Permola noordoost ten noorden van u verthoont aldus.

't Eyland Scarda oost noordoost van u verthoont aldus.

J. Sanpontella o. ten n. van u verthoont aldus.

Insula Longa noordoost 4 of 5 mijlen van u verthoont aldus.

Dit behoort aen 't bovenstaende / de kruyskens aen malkanderen.

J. La Coronato verthoont van aldus.

Budoa.

Aldus verthoont Budoa noordoost 5 mijlen van u zijnde.

Als C. Cesta noord noordoost van u is / zijnde 3 of 4 mijlen van de wal / soo verthoont hy met 't Land daer benoorden en bezuyden aldus / als ghy daer by langhs zeylt / maer 't verandert haest in een andere gedaente. 't Onderste zijn meest kleyne Eylanden leggende bezuyden of beoosten de Kaep.

Dit behoort aen 't voorgaende.

Dit behoort oock aen de naest voorgaende.

Dit volght noch aen de derde.

't Eyland Lissa zuyd van u verthoont aldus.

J Lissa zuydoost van u verthoont aldus.

J. Lissa zuydoost ten oosten 8 mijlen van u verthoont aldus.

J. Lissa west noordwest ontrent 4 mijlen van u verthoont aldus.

't Eyland Lissa zuydoost ten oosten ontrent 6 mijlen van u verthoont aldus.

't Eyland Lissa noordoost ten oosten 3 mijlen van u verthoont aldus.

J. Lissa N. O. en N. O. ten O. 4 mijlen van u verthoont aldus.

Dit Eyland leyd aen de zuydwest-hoeck van J. Lissa.

J. Lissa noordoost ten oosten van u en daer dichte by verthoont aldus. Men kan de bay van Porto Chamiso wel sien / maer men moet dicht in d'inwijck wesen / eer men de Reede sien kan.

J. Lissa oost ten noorden 6 mijlen van u verthoont aldus.

't Eyland Lissa noord 3 mijlen van u verthoont aldus / de zuydoost-hoeck komt dan achter 't hooghe Land / dat ghy die niet sien kent / maer de Klippen aen de noordwest-hoeck kent ghy dan wel sien.

N. W. en N. W. ten N.

N. W. ten W.

Aldus verthoont 't Eyland Lissa ontrent 4 mijlen van u zijnde.

J. Lissa 3 of 4 mijlen van u verthoont aldus.

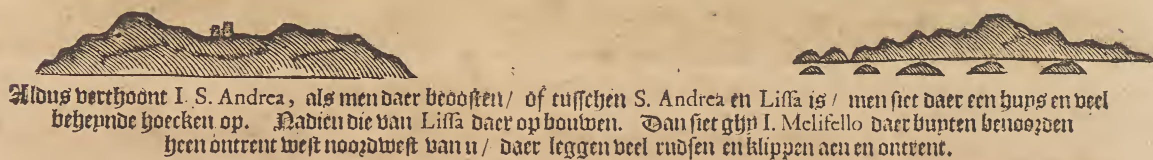
I. Lissa 2 of 3 mijlen van u verthoont aldus.

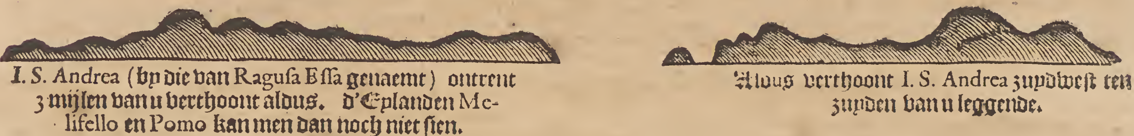
I. Lissa noordwest ten noorden 6 mijlen van u verthoont aldus.

I. S. Andrea zuydoost 4 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont I. S. Andrea, als men daer beoosten/ of tusschen S. Andrea en Lissa is/ men siet daer een huys en veel beheynde hoecken op. Nadien die van Lissa daer op bouwen. Dan siet ghy I. Melifello daer buyten benoorden heen ontrent west noordwest van u/ daer leggen veel rudsen en klippen aen en ontrent.

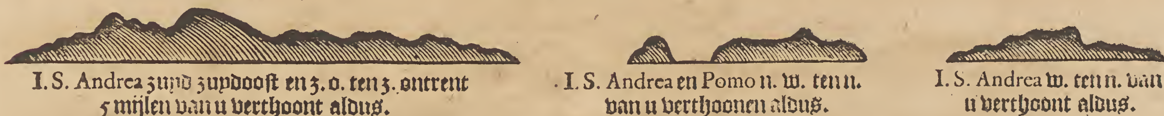

I. S. Andrea (by die van Ragusa Essa genaemt) ontrent 3 mijlen van u verthoont aldus. d'Eylanden Melifello en Pomo kan men dan noch niet sien.

Aldus verthoont I. S. Andrea zuydwest ten zuyden van u leggende.

I. S. Andrea oost zuydoost 3 mijlen van u verthoont aldus.

I. S. Andrea zuyd zuydoost en z. o. ten z. ontrent 5 mijlen van u verthoont aldus.

I. S. Andrea en Pomo n. w. ten n. van u verthoonen aldus.

I. S. Andrea w. ten n. van u verthoont aldus.

Aldus verthoonen de 3 Eylanden S. Andrea, Melifello en Pomo, of Koksbrood, by d'Italianen Ovo, dat is 't Ey genaemt/ als S. Andrea zuydoost omtrent 7 mijlen/ Melifello zuyd zuydoost ontrent 6 mijlen/ en Pomo zuyden ten westen ontrent 2 mijlen van u leggen.

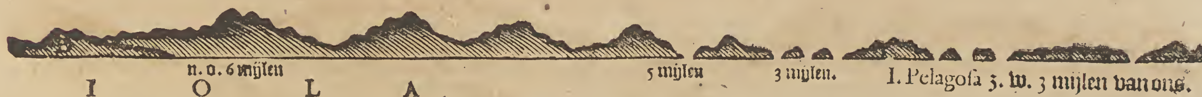

I. S. Andrea noordwest ten westen 3 mijlen van u verthoont aldus.

Melifello noordoost van u verthoont aldus.

Pomo w. n. w. 5 mijlen verthoont aldus.

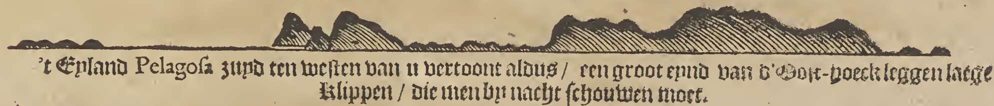

I. Pelagosa z. w. 3 mijlen van ons.

I. Pelagosa verthoont aldus na by even gelijck/ als men aen beyde zijden daer voorby zeylt.

I. Pelagosa n. n. w. van u verthoont aldus.

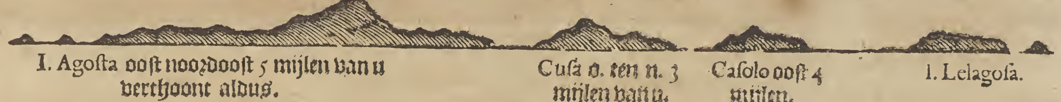
't Eyland Pelagosa zuyd ten westen van u vertoont aldus/ een groot eynd van d'Oost-hoeck leggen laege klippen/ die men by nacht schouwen moet.

I. Pelagosa w. n. w. van u verthoont aldus.

I. Pelagosa w. z. w. van u verthoont aldus.

I. Lelagosa z. w. ten w. ontrent 5 mijlen van u verthoont aldus.

I. Agosta oost noordoost 5 mijlen van u verthoont aldus.

Cusa o. ten n. 3 mijlen van u.

Casolo oost 4 mijlen.

I. Lelagosa.

I. Cusa n. w. ten n. 3 mijlen.

groenachtigh.

I. Casolo noord een mijl.

P

I. Cusa

I. Cusa o. z. o. en z. o. ten o. van u verthoont aldus.

J. Cusa o. ten z. 4 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont I. Cusa noord ontrent 3 mijlen van u.

Aldus verthoont I. Cusa n. w. ontrent 5 mijlen van u.

Witte kleeven.

Aldus verthoont I. Cusa, als men daer noch ontrent een mijl af is.

I. Casolo. I. Cusa.

Aldus verthoonen d'Eylanden Casolo en Cusa, als Casolo zuydoost ten oosten ontrent 7 mijlen / en Cusa zuydoost ontrent 8 mijlen van u zijn. Cusa is dan hooger als Casolo, maer Casolo verthoont dan langer als Cusa, en leyd aen bergen en heuvelen.

I. Casolo noordoost ten oosten ontrent 3 mijlen van u verthoont aldus / 't is vry hoogh land / en daer leyd een Kasteelken op / daer is oock eenige anckergrond op 40 en 50 badem diepte / maer geen goed leggen.

I. Casolo zuyd oost van u verthoont aldus.

I. Casolo noordwest van u verthoont aldus.

Als I. Agosta oost ten zuyden / en Casolo zuyd zuydoost van u leggen / soo verthoonen de 3 Eylanden Agosta, Casolo en Cusa aldus.

I. Agosto noordoost ten oosten 3 mijlen / en I. Casolo noord oost ten noorden van u verthoonen aldus.

I. Agosta oost ten noorden 5 mijlen van u verthoont aldus.

't Eyland Agosta noordwest ten noorden 4 mijlen van u verthoont aldus.

I. Agosta noord 4 mijlen van u verthoont aldus. Aen 't west-eynde leggen twee Klippen en kleyne Eylandekens.

I. S. Augustino oost noordoost van u verthoont aldus.

I. Lissa noordwest ten westen en I. Agosto noordwest ten n. 5 mijlen van u verthoonen aldus.

't Eyland Curzola oost ten zuyden ontrent 7 mijlen verthoont dan aldus / 't noord-eynde hoogh in 't aensien. De kleyne Eylandekens siet men niet / of men is 'er al tamelijck dichte by / maer dat witte padt of witte streeck / siet men noch wel 4 of 5 mijlen in Zee.

't Eyland Curzola noordoost ten noorden van u verthoont 't zuyd-eynd hoogh / en 't noord-eynd laegh / en in 't midden de voorverhaelde witte streeck / daer eenige Klippen soo hoogh boven water als een Schip neffens leggen. Daer achter is goede reede.

't Eylandt Curzola noord noordoost van u verthoont aldus.

A

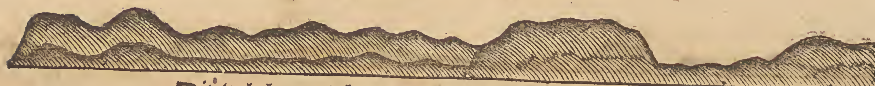
I. Agosta. I. Curzola.

d'Eylanden Agosta, Curzola en Melada verthoonen aldus / als men daer voorby langhs zeylt.

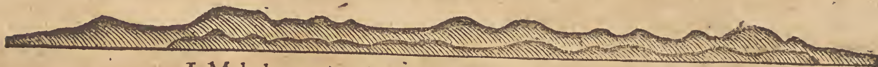
I. Melada.

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Dit

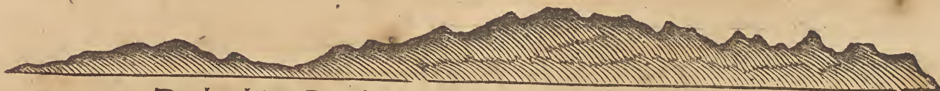
Dit volght aen 't bovenstaende / de B B aen malkanderen.

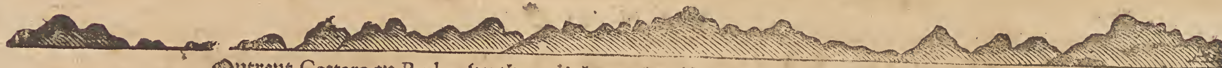
J. Melada noordoost ontrent 3 mijlen van u verthoont aldus.

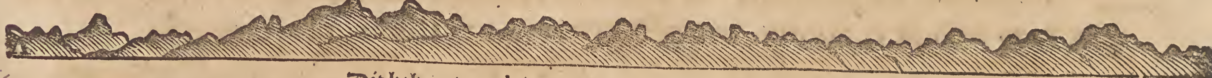
J. Melada noord noordwest 4 of 5 mijlen van u verthoont aldus.

Den hoeck van Ragusa oost ten noorden 6 mijlen van u verthoont aldus.

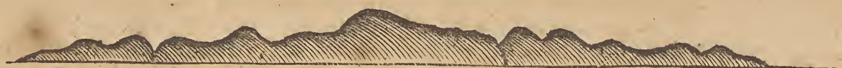
Ontrent Cattaro en Budoa verthoont 't land als dese en de volgende opdoeningh afbeeld.

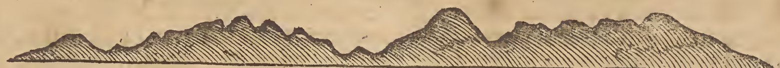
Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

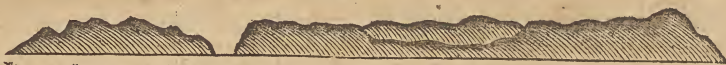

Aldus verthoont Budoa noordoost 5 mijlen van u zijnde.

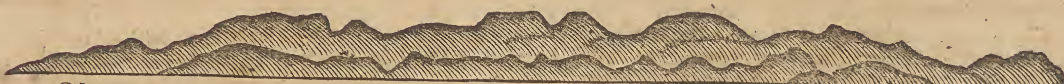
't Eylandt Soaseno verthoont aldus / als den hoeck zuydoost van u leyt.

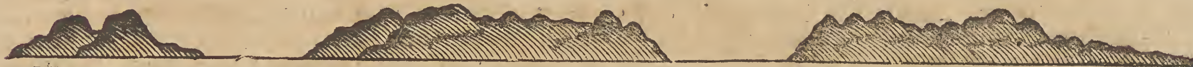
't Eylandt Soaseno noord noordoost van u verthoont aldus.

't Hooge land van la Valona en 't Eylandt Soaseno verthoonen aldus / als men uyt de Zuyd de Golf inzeylt.

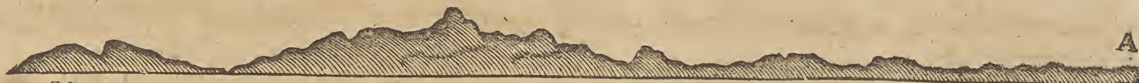

Aldus verthoont C. Lengua d'eerste hoeck van de Golf aen de Grieckſche wal / als hy noord / en de zuydelijckste hoeck oost noordoost van u leggen.

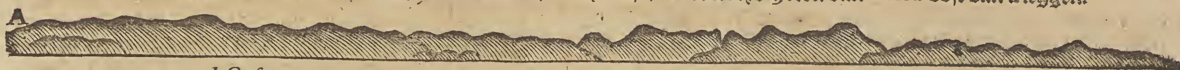
J. Fanu n. ten w. 5 mijlen van u verthoont aldus.

J. Fanu o. ten z. 3 mijlen van u verthoont aldus.

J Fanu noord van u verthoont aldus.

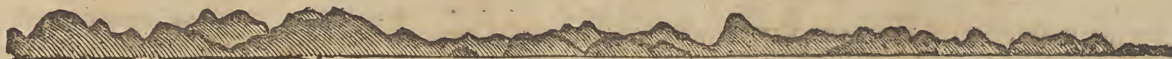

Aldus verthoont d'Oost-wal van Griecken, by de hoeck van de Golf en 't hooge land van Corfu, als C. Lengua noordoost ten noorden / 't Eyland Fanu oost noordoost / en de noord-hoeck van Corfu oost van u leggen.

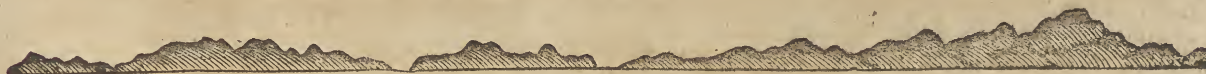

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

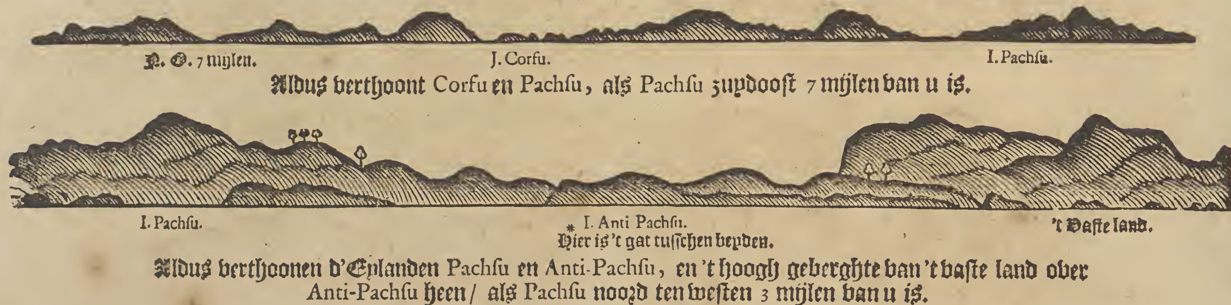
Als de noord-hoeck van Corfu noord noord oost / en Fanu noord noordwest van u zijn / soo verthoont Corfu aldus.

Aldus verthoont 't Eyland Corfu.

Aldus verthoont 't Eyland Corfu, als d'Eylanden benoorden Corfu noordoost 5 mijlen van u leggen.

Aldus verthoont Corfu en Pachsu, als Pachsu zuydoost 7 mijlen van u is.

Aldus verthoonen d'Eylanden Pachsu en Anti-Pachsu, en 't hoogh geberghte van 't vaste land over Anti-Pachsu heen / als Pachsu noord ten westen 3 mijlen van u is.

De Elfde Verthooninge,

VAN DE

Zee-Kusten van Morea en Achaja, van C. Matapan tot Porto Rasti en C. Martelo, met de Zee-Kusten van Candia, en de byleggende Eylanden in d'Archipelago.

DE beschrijvingh van C. Matapan is hier voor in de Negende vertooninge gedaen.

P. Quaglio. Aen d'oost-zijde van C. Matapan regt om d'hoek leyt Porto Quaglio n. w. ten w. van de z. hoek van Serigo verscheyden / die wel te kennen is / als men langhs de wal komt / om den rooden hoeck die men siet / en daer digt by koomende / siet men aen de n. kant in 't hangen van 't geberghte een oude muur van een vervallen Kasteel / dat men aen stuurboord laet / en dan wort men een laegen hoeck gewaer / tusschen welken laegen hoek en de voorsz. rooden hoek / doch de lagen hoeck naest / dat men dan daer op in houd / want de zuydwal is schoon / recht tegen over d'oude muur leyd een blinde den hoogen hoek naest / daer niet meer als 11 voeten water op is. Om den laegen hoeck koomende / soo laet men 't anker vallen en men maeckt een touw aen de klippen vast: maer men loopt niet te verre na binnen om een droogte / daer oock niet meer dan 11 voeten water op is / daer leyt nogh een droogte aen de noord zijde 5 voeten onder water / men kan aen beyde zijden van de klip tegen over d'oude muur omloopen / maer bezuyden is 't best. Daer effen benoorden is een Zand-bay / daer 't aen de zuyde zijde best leggen is en beschut voor alle winden behalven de zuydelijcke winden. Men kan oock soo verre beneeden halen op 10 / 12 of 20 vaedem goede grond / waer men wil / om beschut te sijn voor alle winden. Hier kennen om de nauwte niet meer dan 4 of 5 scheepen leggen. Men magh dit volk niet te veel betrouwen / maer men moet'er een mede aen boord neemen / soo men daer mede handelen wil.

Beoosten C. Matapan na C. S. Angelo ontvalt 't land in een groote inwijck of boght. Noch ontrent 2 mijlen inwaert leyt

Aguia. Aguia een schoone haven seer kennelijck om den rooden hoeck aen de zuydzijde / en 't Kasteel aen de noordzijde van de haven. Uyt der Zee komende loopt men op den rooden hoeck aen / en voort tusschen den rooden hoek en 't Kasteel inwaert soo verre / als men wil / en men set'et binnen op 12 / 15 of 16 vadem goede grond en beschut voor alle winden. Dese haven leyt n. w. ten w. van de n. w. hoeck van Serigo.

In dese inwijck sijn nogh verscheyden laed-plaetsen als Pachana, (alwaer men aghter een eylandeken in de boght leyt) Cutgijna, Tsyssi en meer andere.

Reght benoorden de noordwest hoeck van Serigo leyt Porto Ra-

P. Ripini. pini. Soo ghy in die haven wesen wilt / soo houd de noordwest hoek van Serigo zuyd van u / en zeylt noord aen tot dat gy een lange vlacke hoeck leggende aen de west zijde van 't gat en 2 ronde bergen in 't binnen-land leggende / in 't gesight krijght. Houd dan die hoeck over die bergen / en loopt daer regt op aen tot digte by die vlacken hoeck / en laet u anker vallen op 7 / 8 of 9 vadem leggende beschut voor alle winden. 't Is een kleyn gat alleen voor 3 of 4 scheepen.

Drie mijlen bewesten C. S. Angelo en reght tegen over Serigo dight aen de Kust van Brassa de Mein (want soo wort de kust tus-

I. Cervy. schen Modon en C. S. Angelo genaemt) leyt 't eyland Cervy, daer men niet tusschen deur zeylen kan / om dat'er vuyl en klippig is / maer beoosten Cervy, te weeten / tusschen Cervy en 't vaste landt moet men inloopen / en setten 't dight onder een gebroocken Kasteel / datmen aen de reghterhand op 't vaste landt siet leggen / op 13 / 10 / 9 of 8 vadem goede en schoone grond / maer quaed leggen voor een zuydooste wind / om dat die daer open in waeyt.

Tusschen J. Cervy en C. S. Angelo is nogh een inwijck om te reede te loopen.

Van C. Matapan tot de noordwest-hoeck van Serigo is de kours oost wel soo zuydelijck 9 mijlen. I. Serigo. Men kan soo benoorden als bezuyden Serigo omzeylen / doch benoorden om is 't best / om dat 'et daer over al diep / schoon en klaer is / om dat bezuyden Serigo, te weten tusschen Serigo en Serigotto denr veel vuylen en klippen zijn / als geseyd sal worden. Serigo en 't land daer benoorden / zijn seer hooge landen / dewelcke wel schijnen / als ghy uyt de West komt / een geheel landt aen malkanderen vast te wesen / maer daer by komende / openen de landen haer selven ruym en wijdt genoegh van malkanderen.

Soo aen de West-kust als aen de Noord-kust van Serigo, is geen reede te vinden / maer recht beoosten de zuydwest-hoeck van Serigo leyd Porto Serigo, een Bay / daer men van de zuyd- P. Serigo. hoeck beneeden 't Kasteel dicht onder de wal setten kan op 26 / 28 of 30 vadem / maer niet besonders om te leggen / nadien 't daer over al scherp en rudsigh is. Oock set men onder d'oosthoeck op 36 en 40 vadem / maer 't is daer geen leggen voor groote Scheepen / maer 2 of 3 kleyne scheepkens kennen daer achter de laege hoeck met een touw aen 't land vast leggen / maer met een zuyde en zuydweste wind op den hals. Siet dese afbeeldingh in de Haven-Kaert.

Aen d'oost-zijde van Serigo leyd Porto S. Nicolo, daer 't goed P. S. Nicolo. leggen is voor alle winden / behalven de oost zuydooste / zuydooste en zuyde winden: men kan over al in dese bay ten ancker loopen / maer recht voor de hooge zand-hoeck in dese bay / als oock daer bewesten / is 't goedt setten op 26 / 28 of 30 vadem minder of meerder soo men wil / maer daer effen beoosten tegen over de vlacke zandstrandt moet men niet nader setten als op 24 vadem / om dat 't op 23 en 22 vadem over al vuyl is / soo dat de touwen in 1 of 2 uuren tyds aen stucken vijlen. In Porto Madona is 't nauw om te leggen / of men moet voor vier touwen leggen: 't is daer 6 of 7 vadem diep / 't is daer goed leggen / maer quaed om uyt te komen. Siet d'afbeeldingh in de Haven-Kaert.

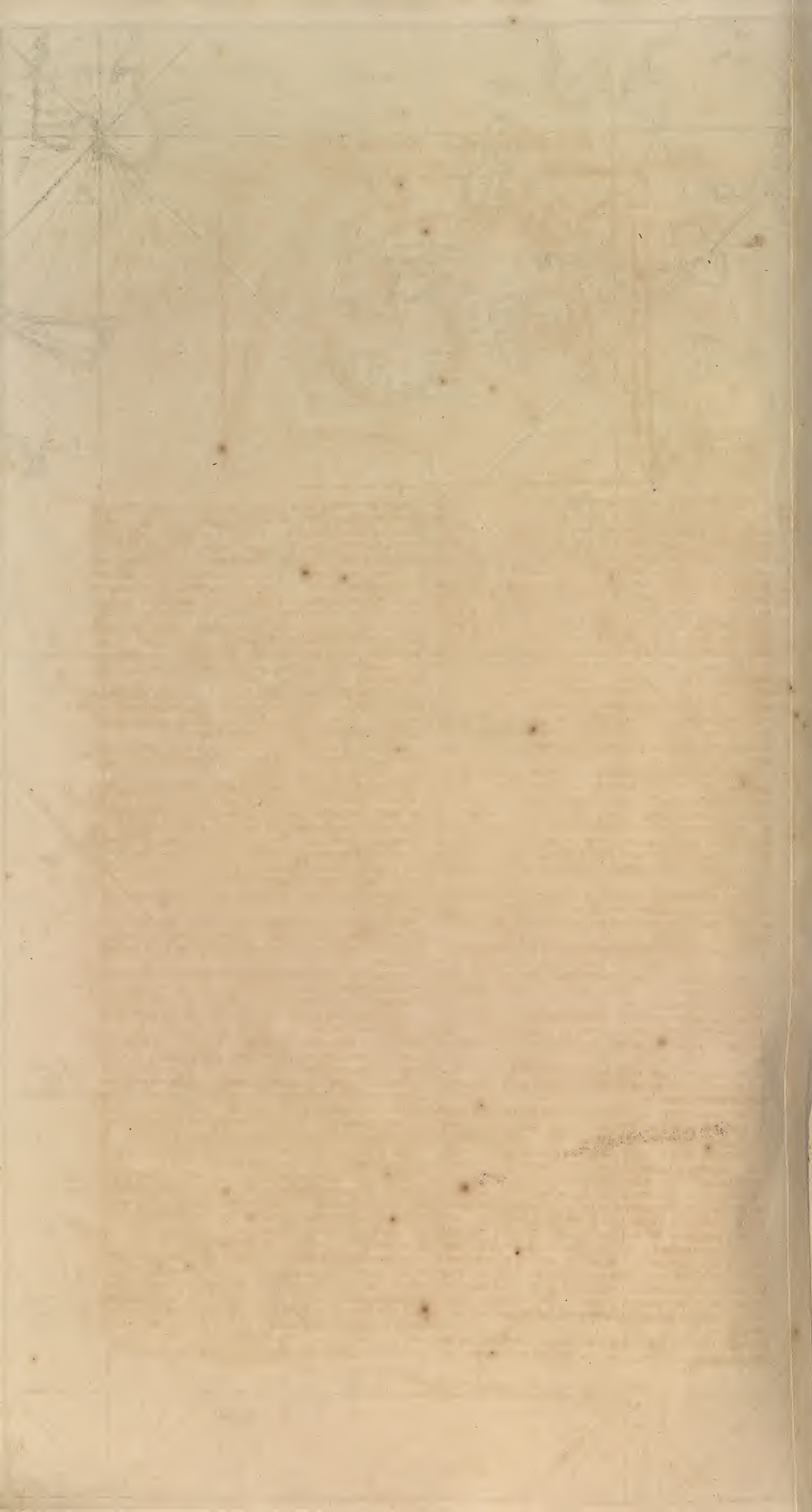
Beoosten dese hoeck en noordoost ten noorden 2 mijlen van de zuyd-hoeck van Serigo, leggen de Dragoneri, dat zijn 3 Eylan- I. Dragoneri. dekens by malkanderen / daer men oock setten kan / maer de grondt is daer over al scherp / men kan tusschen de 2 grootste Eylandekens in leggen / maer 't noordelijckste naest / daer is 't best setten en schoone grond op 22 vadem. Men kan 't met een touw aen 't noordelijckste Eylandt vast maken met een ancker t'zee-waert. Als men om de oost wil / en met noordooste en ooste winden moet byleggen / is 't daer goed leggen. Als de Venetianen by ontbeeringe van goede wind / haer reyse na d'Eylanden in d'Archipelago, of Constantinopolen niet konnen vorderen / soo loopen sy daer veel te reede / om dat men daer met alle winden wederom uytkomen kan.

Van de Dragoneri is de kours noordoost ten noorden omtrent 3 mijlen tot Cabo S. Angelo, anders Cabo Maleo genaemt / zijnde een seer steyle klippige hoeck / alwaer men bezuyden setten C. S. Angelo. kan en beschut zijn voor alle weste / noorde / noordooste / en oost noordooste winden.

Tusschen C. S. Angelo en Napoli Malvasia, leydt een uythoeck / om achter te setten voor zuydweste / weste en noordweste winden.

Omtrent

ARCHIPELAGUSCHE EYLANDEN
MOREA
BRASSA DE MEYN
Golfo de Engia
Golfo de Napoli
Corintho
Athene
Napoli Romania
Aracona
Porto Bassa
Porto Botto
Porto Piana
Porto Bol
Tre Scholgie
Napoli la Vieja
Napoli Malvasia
Bella Pola
Caravi
Maran
Porto Quaglio
I. Cervy
C. Matapan
C. Maleo off C. S. Angelo
I. Serigo
S. Nicolo
Drigoneri
Porto Serigo
L. Ovo
Ozo Dadi
Porosi
Pori
Serigotto
C. Spado
C. Bula
I. Carabusa Vetia
Castro Carabusa
I. Sordi
Sancta Venerande
I. Fonesano
C. S. Gioano Baptisto
C. Melecha
Zuda
C. Calapada
Canea
Retimo
Candia
I. Stantea
I. Pachsimada
Calogori
C. S. Gioano
Porto Spina longa
I. Spina longa
C. S. Sydero
C. Salomoni
Ponta Schry
Ponta Plata
Antigozo
Gozo di Candia
C A N D I A
Negroponte
C. Martelo off C. Doro
I. de Gaudri
Cabo Rosso
Caloyera
I. Longa off Macronisi
I. Zea
Andrea
Tino
C. S. Gioani
P. Palermo
Iura off Irava
Zira
Levata
Micona
Delis
I. Fermina
Serfou
Sifanto
Strongilo
Paris
Nixia
Sucolo
Stenosa
Antimilo
I. Milo
Polcandra
Nio
Morgo Pulla
I. Morgo off Amorga
I. Patmos
I. Bovi
Nicaria off Necharia
Scio
Xio
C. Blanco
C. Mastico
Venetica
I. Stampalia
I. Christiana
Senton
I. Nansia
I. S. Gioani
Placha
Piana
Gl. Fretelli
Mer Privilegie
XIII

Napoli Malvasia. Ontrent 3 mijlen n. ten w. van C. S. Angelo leyt Napoli Malvasia op een hoogh steyl eyland in 't hangen van een berg daer een Kasteel boven op staet / welcke eyland met een brugge aen 't vaste land komt. Men loopt bezuyden de Stadt westwaert op tot dight aen de wal in een groote bocht tegen de brugge over op 20/23/30 of 35 vadem soo verre als men wil. Daer benoorden leyd Malvasia la Vieja in een groote inbocht tusschen 2 hooge bergen / daer is 't een weynig bewesten 2 of 3 oude huysen goet setten op 22 en 23 vadem goede zand-grond / behalven voor zuyde en zuydooste winden. Uyt d'oost of noord komende / soo kiest de wal benoorden de Stadt tot dat ghy een gat siet / loopt dan westwaert na de hoeck tot dat de groote Bay na de binnenste hoek soo verre benoorden / als de brugghe van Malvasia bezuyden u is / langhs een gladde zand strand. Dan gaet 'et gat noordoost inwaert / daer een Kerck in 't midden staet / en set 'et daer op 4 vadem met 't anker westwaert en met een touw oostwaert.

Napoli la Vieja.

Hier benoorden leyt C. Bol, alwaer benoorden de Haven van Porto Bol ingaet / men kan hier onbedreven niet inloopen / om datmen de mond van de haven niet sien kan / eer dat men daer in is.

Napoli Romana. Van Malvasia tot Napoli Romana is de kours noord noordwest 10 mijlen. 't Is in de boght van Napoli Romana overal anckergrond / en soo men voor de Stadt setten wil / soo moet men niet beneeden den hoeck setten / om dat 't daer overal vlack is. De Stad leyt onder de binnenkant van de hoogen hoeck / die men niet in 't gesight krijgt / of men moet tegen over den hoeck weesen. Beneeden de Stad staet 't Kasteel Palamedea op een kleyn eylantje / daer 't rondom geheel vlack is / dat men daerom gaen kan.

Als ghy de Stadt boven 't Kasteel houdt en soo inloopt / soo opent de haven hem selven / en set 'et daer op 't loot op 3 of 4 vadem kley grond / ghy kent daer geen quaed doen / al sat ghy in de kley vast.

Bezuyden de Stad ontrent derdehalf mijl aen 't hooge landt leyt Porto Dolfino, daer een eylandeken met een boom daer op midden in 't gat leyt / binnen leyt men waer men wil / 't is daer overal schoon op 12/ 14/ 16 en 20 vadem. Die van Napoli Romana vangen hier veel Laton.

P. Dolfino.

I. de Cauri. Een mijl van daer om d'oost aen de hooge hoeck leyt Isola de Cauri, daer 't achter goet leggen is op 6 vadem goede zandgrond voor alle winden behalven de zuyde wind / die wayt daer door.

Daer beoosten leggen nogh veel Eylanden tot Porto Specie toe / maer is geen grond te bekomen noch aen d'Eylanden / noch aen 't vaste landt.

Cabo Specie is een laege swarte steenachtige hoeck en landt tot 't Eylandt Specie toe. Onder C. Specie is een goede Haven voor Galeyen / maer te kleyn voor Schepen. Over al daer bezuyden is zand-strand / laegh land / en over al goede anckergrond. Tusschen 't Eyland Specie en 't vaste land is 't over al goed leggen op 12 en 14 vadem goede zandgrond.

Als men Cabo Sylla den hoogen hoeck voorby is / kan men van daer tot Cabo Mala overal setten / maer ontrent midden in de bocht / loopt een kleyne zand-banck van de wal af / maer niet verre van de wal is 't niet geheel hard. Buyten 't Eyland

I. Sydera Sydera leggen twee hooge Eylandekens als Suycker-brooden. Zuydwest van 't oostelijkste / en ontrent oost van 't westelijkste leyd een blinde klip 6 of 8 voeten onder water / daer een steenen rif af loopt omtrent een vierendeel mijl langh / daer men hem voor wachten moet / als men buyten J. Sydera omzeylt. Men kan oock tusschen dese Eylandekens en dese blinde wel deur laveeren.

P. Permisa. Ontrent twee derdendeel van een mijl om Cabo Malo, in de Golf van Engia, leyd Porto Permisa. Hier word men 't eerste Eyland aen 't vaste land gewaer / als men komt om 't Eyland / dat op den hoeck leyd / soo leyd 'er ontrent noordwest ten noorden van u een swartachtigh Eyland / daer men dan recht op toe loopt / dan word men 't gat gewaer tusschen 't Eyland en 't vaste land / en men loopt aen de noord-zijde van 't Eyland in / om dat 't aen of in 't zuyder gat soo vuyl en droogh is / dat 'er maer Vercken over kennen / die 4 of 5 voeten diep gaen. 't Noorder gat is geheel nauw om in te loopen / maer binnen is 't redelijck wijdt / daer men setten kan op 10 of 12 vadem meer of min / na dat men wil / leggende daer beschut voor alle winden / behalven d'oostelijcke en noordoostelijcke winden / maer maken daer geen hol water. Recht voor 't gat kan men 't oock buyten setten op 24 en 20 vadem goede grond / maer men leyd daer voor alle ooste winden open.

N. N. W. twee groote mijlen van Cabo Mala leyd 't langachtige Eyland Egeno, daer men aen alle kanten ten ancker komen kan op 20 / 18 en 14 vadem goede vaste Korael grond. Daer is hier anders niet als vaten en hout te bekomen. I. Egeno.

Van J. Egeno tot 't Eyland Felchida is de kours oost ten zuyden 3 mijlen / alwaer men nergens setten kan / want 't is daer over al diep sonder grond te vinden. I. Felchida.

Noordwest ten noorden wel soo westelijck derd'half mijl van J. Felchida leyd Porto Lion. Binnen dese Haven staet een Leeuw van witte Marmer (daer dese Haven nu ter tijdt sijn naem af voert) van seer uytneemende grootte / een wonderlijck stuck wercks om aen te sien. Dese Haven streckt noord ten oosten in / en is in 't inkomen seer nauw / maer binnen is 't ruym en wijd genoegh / als was 't voor 500 Scheepen / en goede diepte van 20 vadem. Men kan daer waer men wil over al setten sonder misdoen: Men ladet daer anders niet als Valeye en Schapen-wol. P. Lion.

Bewesten P. Lion leyd het Eyland Culoro, daer kent ghy 't achter setten op 18 vadem / om beschut te zijn voor alle winden. Op Culoro woont geen volck / maer brandhout is 'er genoegh te krijgen. I. Culoro.

Recht beoosten P. Lion leyd een groote inbocht / daer in oock een goede Haven is. Daer placht wel eer de Stadt Atheenen, de moeder van alle Geleertheden en Konsten / te staen / daer nu niet anders dan een woesten steenhoop is. Twee mijlen daer beoosten staet 't Kasteel Siteni op een hoogen bergh / daer dese Haven aen te kennen is. Tusschen dese Haven en J. Felchida, leggen seer veel rudsen / eenige gelijck met 't water / doch het meerendeel boven water. Athenen.

Oost ten zuyden 2 groote mijlen leggen 2 Eylanden tamelijck hoog / waer van S. Francese, het zuydelijckste / 't hooghste is / maer tusschen Gaidrionisa, het noordelijckste / en C. delle Chalone, kan men 't setten op 8/ 9/ 10 en 12 vadem / al schoone grondt. Oock kan men 't tusschen dese twee Eylanden setten op 20 en 24 vadem goede grond / om beschut te leggen voor alle winden / behalven de weste wind waeyt daer open in.

Boven op Cabo delle Chalone staen 10 of 12 groote hooge Colommen van witte Marmer (daerom wort die by d'onse de Kaep met de Kolommen genaemt) vermits men aen dese overblijffselen bemercken kan / soo is 't wel eer een overtreffelijck en schoon gebouw geweest. Bewesten de hoeck van de Kaep is een beslooten Haven / daer een kleyn Eylandeken voor leyd. C. delle Chalone

Beoosten dese Kaep leydt 't Eylandt Macronisi, noordoost ten noorden en zuydwest ten zuyden. Daer is tusschen Macronisi, anders Isola Longa genaemt / en 't vaste landt over al goede anckergrond op 16/ 18/ 20 en 30 vadem schoone zandgrond. Daer zijn twee groote imbochten / om voor meest alle winden beschut te leggen / waer van in d'eene / daer de Stad Cotrona leyd / men setten kan op 12 vadem seer vaste grond / een weynigh bezuyden de Stadt. Ooste en zuydooste winden maken I. Macronisi.

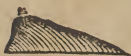

daer hol water. Men kan daer oock genoegh tusschen deur zeylen. Macronisi heeft geen bekende Havens / maer aen 't noord-oost-eynde leggen eenige buylen / die men schouwen moet.

Als men benoorden Macronisi komt / soo wijckt men noordwaert by den hoeck om / en niet verre van daer leyd Porto Rasti, een schoone haven / aen wiens zuydzijde een ronde klip / als een Roksbrood leyd. En recht midden voor de Haven leyd noch een groote Klip of Eylandeken / met een groot Marmoren beeld daer op / als de opdoeningh aenwijst / daer men aen beyde zijden omzeylen kan / want 't is'er ruym en diep genoegh. Recht binnen dese Klip leydt noch een ander klipje / daer oock een beeld op staet / maer vet inwaert komende / siet men een laegh Eylandt / dat rondom schoon is / en daer men rondom zeylen kan / daer set men 't achter waer men wil / 't is daer 6 / 7 / 8 badem / goede sachte grond / en met wier bewossen. Dit is een van de beste Havens in de geheele Archipelago, om met verleegen weder daer in te loopen / leggende van J. Zea noordwest 4 groote mijlen / en van 't Canael tusschen Negroponte en J. Andrea west 8 of 9 mijlen.

P. Rasti.

Voor Castro Rosso, aen de zuyd-kust van Negroponte, is goede reede op 9 en 10 badem. De zuyde en zuydooste winden blasen daer recht in. Dese reede is kennelijck door de Stadt te landewaert leggende / en 't Eylandt daer bewesten.

L. Ovo. Van de zuydwest-hoeck van Serigo, zuyd zuydoost een mijl t'zeewaert leydt L. Ovo, of 't Ey, een Eylandeken / of groote Klip / tusschen dewelcke en Serigo dat men deur zeylt / als men uyt de west komende / bezuyden Serigò omzeylen wil. Een groote mijl zuydoost en zuydoost ten zuyden van Serigo, leggen de twee groote hooge Klippen of Rudsen Ozo en Dadi, een weynigh van malkanderen.

De Kusten van Candien.

C. S. Ian Baptist. Cabo S. Gioano Baptisto, de zuydwest hoeck van Candien, leyd van C. Passaro in Sicilien oost ten zuyden wel soo zuydelijck omtrent 100 mijlen. Dese Kaep is laegh landt / daer 2 of 3 groote klippen buyten af leggen / maer beoosten dese Kaep is 't geheel hoogh landt. Aen de westelijckste hoeck na 't zuyden leggen 2 Klippen. De Kust benoorden dese Kaep streckt noorden aen na J. Fonestino, S. Veneranda en Sordi toe.

C. Busa. Aen 't noordwest-eynde van Candien leyd Cabo Busa, een tamelijcke hooge hoeck / wat spits afloopende / met een groot gat daer in / daer hy syn naem van draeght / leggende van 't zuydwest-eynde van J. Milo verscheyden zuydwest 18 mijlen. Bewesten C. Busa leggen twee Eylandekens / waer van 't naeste Cara Busa Vecchia is / maer 't ander Cara Busa is versien met een vast Kasteel. Men kan tusschen dese Eylanden en de Kaep wel deur zeylen / alsoo 't daer over al schoon is / maer men dient de wind dan wel goed te hebben / om datse daer machtigh met rocken over 't land waeyt / men kan 't aen de zuyd-zijde van 't Eylandt met 't Kasteel over al setten. Daer leydt oock in deselve Bay een kleyn Eylandeken / daer men rondom / waer men wil / 't setten kan. Begeert men 't zuyd-wester gat uyt of in te zeylen / soo sal men bezuyden 't Kasteel aen 't land van Candien gewaer worden een hooge steyle hoeck / en van 't Kasteel streckt een lange vlackte zuydwaert daer na toe / alwaer tusschen dese vlackte / en den voorsz hoogen hoeck / den vlacken hoeck naest / een blinde leyd. Daerom geert men by de hoogen hoeck langhs / om niet aen de drooghte te misdoen / en binnen zijnde / set men 't waer men wil. 't Is oock aen de hoeck van 't Eyland / na de nauwte van d'oostzijde wat steenachtigh / soo dat men de touwen daer wel schadeloos krijgen kan / daerom is 't best in 't midden te setten / daer is 't schoonst / en oock goed varsch water te bekomen. De Christen Kapers komen hier somtijds wel kiel-halen. Van dese Eylanden kan men 't Eylandt Serigotto sien. Dese Bay hebben wy in de Haven-Kaert afgebeeldt.

C. Spado Van C. Busa tot C. Spado, tusschen de welcke een groote diepe inham leydt / streckt de kours oost noordoost wel soo noordelijck 3 mijlen. Beoosten Cabo Spado ontvalt 't landt in een groote inboght / aen wiens oost-eynde leyd den hoogen steylen hoeck Cabo Malecha van C. Spado verscheyden oost zuyd oost wel soo oostelijck 5 of 6 mijlen. Bewesten C. Malecha twee

Canea. kleyne mijlen leydt de Stadt Canea, wiens afbeeldingh in de Haven-Kaert te sien is. Dese Haven is niet bequaem als voor Scheepen van 12 / 13 en 14 voeten / alwaer men aen de wal leyd op een reedelijcke grond niet te schoon. Effen daer bewesten leggen eenige klippen / daer men achter setten kan / maer een

J. S. Theodoro. mijl bewesten Canea leyd 't Eylandt S Theodoro, anders Turulu genaemt / daer twee Kasteelen op staen / en dat aen de zuyd en oost-zijde goede reede heeft / maer men moet beoosten 't Eyland omzeylen / want aen de zuyd-zijde komt een steenen-rif van de wal af na 't Eylandt toe / soo dat men 'er niet bezuyden om deur zeylen kan. Men set daer dicht onder 't Eyland met d'oost-hoeck van 't Eylandt noordoost / en C. Malecha oost noordoost van u / 't is'er geheel schoon / soo dat men met 't Schip wel tegen 't Eyland aen soude mogen leggen.

Op 't west-eynde van Candien wassen de meeste Cypressen / die daer zijn / en tusschen C. Spado en 't Eyland S. Theodoro is 't over al goed setten en goede steeckgrond. Men kan op verscheyden plaetsen daer water bekomen.

C. Malecha. Cabo Malecha is een hooge steyle hoek (als geseyd is) schier geheel oversteekende / waer aen hy kennelijck is / van waer tot C. Calapada de kours zuydoost ten zuyden 2 mijlen is / en tusschen

P. Zuda. beyden leyt Porto Zuda in de Haven-Kaert afgebeeldt. 't Eyland Zuda is niet hoogh maer vlak en sleght leggende de noordwal naest / alwaer men aen beyde zijden omzeylen kan. Maer midden in 't gat leyt een steen als een kleyne bergh / daer een Kasteel op staet / alwaer men buyten dit Kasteel reght over 't eyland setten kan op 8 en 9 badem. Als men binnen komt soo kan men op veel plaetsen geen grond krijgen / soo diep is 't daer. Maer ten halven desen haven / als men den hoogen berg voorby is / krijgt men grond op 40 en 50 badem. Maer binnen in Porto de Spalatea leyt men op 6 / 7 en 8 badem soo men wil. Binnen 't Kasteel / of daer dight bewesten aen leyt nogh een eylandeken / alwaer men setten kan aen de zuyd zijde van 't Eylandeken met een touw aen 't land vast / 't is daer 36 of 40 badem diep. Dese haven streckt west en west ten zuyden in.

Retimo. Van C. Malecha tot de stad Retimo is zuydoost en zuydoost ten oosten 4 of 5 mijlen. Retimo leyt op een kleyne uytsteekende niet seer hooge hoeck / daer een Kasteel op staet / maer de stadt leyt aghter 't Kasteel in de laeghte. Daer is geen haven als voor barken / maer men kan beoosten 't Kasteel setten op 12 en 14 badem. 't Is over al zand grond en goed ankeren tot Milapotimo toe.

Van C. Malecha tot Cabo Susa is de kours oost ten zuyden 9

P. S. Pelagia. mijlen. Effen om C. Susa is de haven S. Pelagia, een goede bequame haven voor Galeyen en kleyne scheepkens / en is kennelijck aen een eylandeken daer bewesten leggende / in 't inzeylen laet men dat aen stuerboordt / en een oude vervallen schans aen bakboort leggen / daer binnen is 't 4 en 5 vadem diepte goede zandgrond.

C. Freschia. Castro Palgio. Beoosten dese Haven leyt Cabo Freschia een uytsteeckende hoeck / en daer bezuyden leyt 't Kasteel Palgio, daer men onder Reede maecken kan / maer men leydt daer voor een noorde wind open / van daer siet men z. o. ten oosten aen de stadt Candia.

J. Stantea. Twee mijlen beoosten C. Freschia leydt de west hoeck van 't eyland Stantea (dat wy in de haven-Kaert uyt gebeeld hebben) hebbende 3 of 4 havens / waer van de 2 westelijckste niet veel besonders sijn. Porto S. Gioris is de westelijckste / op wiens west-hoek een toorenken staet / en Porto Grego is de tweede. De derde en grootste is Porto S. Nicolo, daer ghy uyt de west koomende digt by de west hoek inhouden moet / sijnde daer ontrent een vierdehalf van een Kabeltouws langhte van de wal 40 vadem diep / om die hoek is 't niet goet leggen / want men moet daer wel vaerdigh sijn om een touw aen 't land te brengen / als'er wat wind is. De anckers houden daer niet / vermits de grond daer afgaende is. Aen de noordoost zijde van dese bay is een groote inbogt / en daer staet oock een Kapelleken / daer is 't beste setten met een touw aen de oost hoek of aen de middelste hoek vast. D'Oostelijckste en beste is Porto della Madona, daer staet midden tegens de vlakte een Kerksken. Uyt de west koomende / moet men soo dight als 't moogelijck is by de west hoek houden / en terstont om den hoeck sijnde / een touw aen land brengen en 't ancker laten vallen / anders drijft men van de grond af. Neffens den west hoeck is 't 30 vadem diep / maer binnen 24 / en oock 16 vadem goede grond. De zuydelijckste winden sijn daer de slimste / om dat sy daer open in wayen.

J. Pachsimada. Beoosten J. Stantea leydt 't kleyne Eylandeken Pachsimada dat rondom schoon is / en daer dichte by 80 vadem diep.

Candia. Omtrent twee mijlen zuydwest van J. Stantea, leyd de Stad Candia, van J. Milo verscheyden zuyd zuydoost en zuyd ten oosten 18 mijlen / die wy u in de Haven-Kaert afbeelden. Als ghy daer wesen wilt / uyt de west komende / soo houd den tweeden hoogen sneeubergh van C. Freschia zuyd ten westen van u / en loopt zuyd zuydoost aen / tot dat J. Stantea oost ten zuyden van u is / dan krijght ghy 't Kasteel Palgio in 't gesicht / en inloopende dat C. Freschia noordwest en noordwest ten westen van u komt / dan zijt ghy voor de Stadt Candia op de reede. Als ghy Monte Ida, een hoogen kennelijcken berg recht neffens de Stad Candia leggende (die by d'onse somtijds Mosis Tempel genaemt word) zuyd zuydwest van u houd / en daer soo op aenloopt / soo sult ghy recht voor de Stad Candia vervallen. Men set 'et daer op de reede op 20 of 15 vadem / houdende dat C. Freschia noord west / 't Eyland Stantea noordoost / de Stadt Candia zuydwest / en 't uyterste van Candien, dat ghy oostwaert sien kent / oost van u zijn / daer is 't goed leggen en goede grond / en daer siet ghy open tot de Haven in. De Haven van Candia is niet groot / en een nauw gat om in te komen. Als men van de reede na de haven toe gaet / soo drooght 'et allenghskens op / soo dat voor de mond van de haven maer 3 vadem / en recht in 't gat schaers 14 voeten water is. Om daer in te loopen / soo houd men de zijde van 't hooft naest / om dat daer 't diepste water is / mijdende de noordwest zijde / daer een Kasteel op staet. En binnen komende loeft men terstond by 't hooft om / om daer achter te setten / en met twee touwen voor uyt aen 't hooft / en met twee touwen achter uyt na de Stadt toe vast te maken / leggende daer

aen

aen de wal / op een reedelijcke grond niet te schoon. Dese Haven is niet bequaem dan voor Scheepen / die 12/ 13 en 14 voeten diep gaen.

Wilt ghy van Candia om d'oost zeylen / soo loopt van Candia of J. Stantea, soo vervalt ghy by J. Caxo, maer houd wat zuydelijck / om tusschen J. Caxo en C. S. Sydera d'oost-hoeck van Candien deur te loopen / want 't is daer ruym en wijd genoegh.

C. S. Gioano. P. Spina Longa. Van J. Stantea is de kours oost ten zuyden ontrent 6 mijlen tot Cabo S. Gioano, dat een tamelijcke uytsteekende niet seer hooge hoeck is / en alwaer bezuyden Porto Spina Longa een schoone haven leyd / gelijck die in de Haven-kaert vertoont word. Als men om de C. S. Gioano komt / soo siet men een Kasteel op een Eylandeken d'oost-wal naest leggende / dat men aen backboord laet leggen / en men loopt mits water tusschen dit Kasteel en het vaste land in / en effen binnen komende / laet men 't ancker vallen op 6 en 7 vadem / leggende met twee anckers vertuydt en beschut voor alle winden. Men moet niet verre in dese Haven loopen / want 't is daer binnen vlack water.

C. S. Sydera. Van C. S. Gioana tot Cabo S Sydera is de kours oost ten zuyden 7 of 8 mijlen. C. S. Sydera is een lange uytsteekende hoeck / niet hoogh / maer rudsigh in 't aensien / alwaer bewesten de drie Eylandekens / Janitzari genaemt / leggen. Zuydwest van dese Eylandekens leyd de Stadt Zetia, die heeft geen Haven / maer op een openbare Reede / daer 't niet geraden is om te leggen om de noorde winden die daer gewoonlijck waeyen / want men soude de Scheepen moeten ruymen / als men daer van beloopen worde.

I. Morena. Effen om de C. S. Sydera, leyd 't Eylandt Morena, anders Isola Bassa genaemt / en tusschen de Kaep en dit Eylandt leggen 3 Klippen ontrent gelijcke water / daerom moet ghy / om de Kaep komende / dese hoeck van de Kaep schouwen / als ghy tusschen de Kaep en 't Eyland deur wilt / en kiesen 't Eylandt / en loopen daer by langhs. Ghy kent 'et aen de zuydzijde van Morena setten op 16 en 14 vadem groove en scherpachtige koraelgrond. Maer soo ghy van daer zuydwest oploopt / soo sult ghy C. Salomoni gewaer worden / als oock recht voor u een vervallen muur van 't Kasteel Palio, staende op een Klip / en vertoonende als een Eyland. Dan sult ghy gewaer worden een groote Zand-bay / daer voor of binnen is goede anckergrond / soo diep en vlack als men wil / daer kent ghy 't binnen in de bay setten op 6 vadem goede zandgrond / en beschut leggen voor alle winden / behalven d'oost noordooste wind / die wayt daer recht op in. Buyten langhs C. S. Sydera, kan men 't over al setten voor noordwestelijcke winden op 26/ 24 en 20 vadem soo men wil / over al roode Korael-grond.

C. Salomoni. Cabo Salomoni is een reedelijcke hooge steyle hoeck / alwaer twee Eylandekens by leggen / die reedelijck groot zijn / en die men rondom zeylen kan waer men wil / tusschen welcke Eylandekens en dese Kaep dat 't goed leggen is voor alle winden / zijnde oock de Haven van C. Salomoni.

Zuydwest ten westen 2 groote mijlen van C. Salomoni, leggen dicht aen 't land de 2 kleyne swarte Eylandekens Cavalli, en daer bewesten leggen Eylandekens Christiani, van daer na 't Eylandt Chaldoroni, is 't west zuydwest ontrent anderhalf mijl / tusschen alle dese Eylandekens / en 't landt van Candien kan men deur zeylen / en oock binnen of benoorden dese Eylandekens is 't goed leggen / op 10 / 12 en 16 vadem / soo men wil / maer men leyd gemeenlijck achter Chaldoroni, daer loopt gemeenlijck een groote stroom achter dese Eylandekens deur.

Noord noordwest van J. Chaldoroni leyd Gira Petra, zijnde een dorpken met een schans / daer de Turcken in tijde van beleegeringh haer toevoer krijgen.

Bewesten J. Chaldoroni, ontrent 11 mijlen leggen d'Eylandekens Cabra dicht onder de wal / beoosten C. Martela. Bewesten dese Caep en beoosten Ponta d'Aquila, is een goede reede om te leggen.

I. Gozo di Candia. I. Anti-Gozo. Van daer om de west 11 of 12 mijlen leydt 't Eylandt Gozo di Candia, zijnde aen 't west-eynde hoogh / en aen d'oost-zijde een schoone zand-bay en goede reede om versch water te haalen. Daer benoorden leyd 't laege Eylandeken Anti-gozo. Tusschen beyden leydt Gozo naest een klip / maer Anti-gozo naest een blinde klip.

J. Gozo en C. S. Gioano Baptisto, de zuydwest-hoeck van Candien leggen verscheyden noordwest ten noorden / en zuydoost ten zuyden ontrent 6 mijlen.

De zuyd-zijde van Candien is van 't west-eynde ontrent half weegen 't Eylandt geheel hoogh land / veel met sneeuw bedeckt zijnde / maer van daer oostwaert is 't laegh land vertoonende / als men wat van de wal is / aen heuvelen / gelijck Eylandekens / of laegh gebrooken land.

Die van C. Passaro in Sicilien afkomende / bezuyden Candien heen wil / die moet tusschen zuyd ten oosten / en oost zuydoost zeylen / want soo hy oostelijcker zeylt / soo sal hy recht op Candien vervallen.

Die door de Griecksche Eylanden in d'Archipelago zeylen wil na Constantinopolen, Smyrna, of andere plaetsen / komende van C. S. Angelo, de zuydoost-hoeck van Morea, die kan door verscheyden weegen sijn kours neemen / maer 2 weegen sijn de gemeenste / waer van d'eerste is tusschen Zea en Macronisi en voort tusschen Andrea en Negroponte deur / die de Venetiaenen meest gebruyken / en oock de bequaemste voor die na Constantinopolen, Schiro, Schoppelo, Salonichi, de Golf van Volo en Zetouni westwaert begeeren te zeylen. Die dese weg begeert deur te zeylen / die moet om de C. S. Angelo, komende sijn kours noordoost en noordoost ten oosten aenstellen / soo sal hy regt tusschen Zea en Macronisi vervallen. Tusschen de C. S. Angelo en dese eylanden leggen nogh verscheyden eylanden / die wy na vervolgh sullen aenhalen.

Caravi. Van C. S. Angelo oost noordoost ontrent 6 mijlen leyt Caravi een kaele / swarte en steyle klip ongevaerlijck soo groot als 3 of 4 scheepen / maer leyt wat hooger als een schip boven 't water / en verthoont van verre als een zeyl.

I. Bella Pola. Van C. S. Angelo noordoost ten noorden 6 mijlen en van Caravi noordwest ten noorden 3 mijlen leyt 't kleyne ronde en hooge eylandeken Bella Pola van verre hem opdoende aen 2 ronde hooge heuvelen als 2 eylandekens. Als men noordoost en noordoost ten oosten van C. S. Angelo afloopt / soo looptmen tusschen Caravi en Bella Pola deur / latende Bella Pola aen bakboord en Caravi aen stuerboord. Beyde zijn sy sonder vuylen / soo dat m'er niet aen misdoen kan / als m'er niet reght op zeylt.

I. Falconera. Van Caravi oost ten noorden 3 of 4 mijlen leyd 't seer laege Eyland Falconera, anders Brusada genaemt / dat mede rondom schoon / sonder eenige vuylen is / maer leyd genoegh beoosten en buyten dit vaerwater.

I. S. George d'Arbore. Van Macronisi zuydwest ten zuyden / en van C. Chalone zuyden leyd 't kennelijcke hooge Eyland S. George d'Arbore, anders de Cardinaels Hoed genaemt / zijnde aen de noordzijde geheel steyl nedergaende / en boven op heuveligh en hackeligh / en munt hem van alle andere Eylanden uyt. Men laet / als men van C. S. Angelo afkomt / dit Eylandt aen bakboort / en men loopt 'er dicht by langhs / om 't gat tusschen Macronisi en Zea te verkennen. Die van C. S. Angelo of Carari afkomt / en meent dat hy by nacht by Macronisi soude vervallen / die moet weten / dat hy by Macronisi niet komen kan / sonder eerst dicht by S. George d'Arbore heen te loopen / en sal dan 't onderscheyd lichtelijck sien / want Macronisi is niet hoogh / siende oock daer bezuyden twee Eylandekens / die beyde hoogh en kort zijn / en verthoonen alle drie / als sy dwars van hem zijn / aldus.

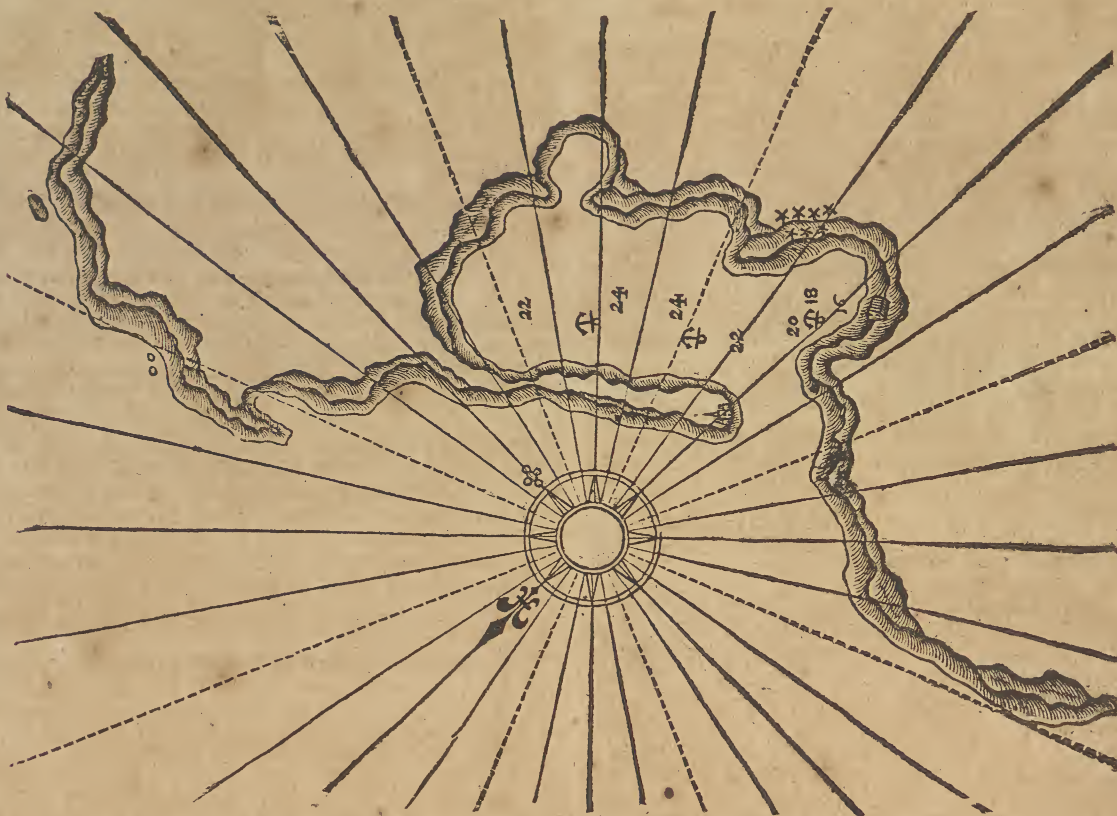

Men zeylt dese twee Eylandekens / die een Gotelingh schoot van malkanderen schijnen te leggen / achter den hoeck van Macronisi, daer 't Kerckske op staet / en 't een is daer al achter / al eer men neffens de Haven van Zea is.

I. Zea. 't Eyland Zea is veel hooger dan Macronisi. Om de Haven van Zea te kennen / die aen de noordwest-zijde is / als ghy uyt de west komt / soo neemt acht op een ronden hoek of berg / daer een Kerckske of huysken op staet / en die siende / soo geert na 't land toe / en loopt daer by langhs / tot dat ghy de Haven siet / ghy soud hem anders / om dat 't gat van de Haven nauw is / lichtelijck voorby loopen. Loopt dan bezuyden de noordhoeck / dat een laege klippige uythoeck is / en daer 't witte Kerckske op staet / in / of loopt tot dat ghy de Meulens te landewaert op 't hooge land staende / als ghy die siet / zuyd ten oosten van u hebt / en zeylt dan daer op aen / ghy sult 't voorsz. witte Kerckske dan wel gewaer worden. De zuydwal van de Haven streckt zuydoost ten oosten in / zeylt daer by langhs / latende 't voorsz witte Kerckske aen de noordoost zijde leggen. Tusschen beyde hoecken van 't gat komende / moet ghy met een weste wind terstond by de noordhoeck omloeven / soo ghy aen de noord-kant setten wilt / binnen de Bay aen de zuydwest-zijde staet mede een Kerckske.

De Bay streckt binnen noordoost en zuydwest / en in 't midden 20 / 22 en 24 vadem diepte. Die om de zuyd wesen wil / die set 'et (om wederom beter t'zeyl te gaen) aen de noordoost kant / maer die om de noord wil / die maeck hem met een touw aen de zuydwest-hoeck van de bay vast met een ancker t'zeewaert. 't Is een Kabel-lenghte van de wal 15 en 16 vadem diep / in dese Haven leyd men beschut voor alle winden.

De westkust van Zea streckt van 't zuyd-eynde na 't noorden toe / ontrent noord tot de Haven toe / of tot dat J. George d'Arbore west zuydwest 4 mylen van u is / en dat men anders geen Eylanden dan J. George d'Arbore en Macrosini sien kan / dan ontvalt de wal na 't oosten / streckende noord oost ten noorden.

De Haven van ZEA.

I. Fermina. *I. Jura.*

Als men van C. S. Angelo komt / en Zea noord noordoost uyt siet / dan vertoont 't hoog en kort / hebbende 't Eyland Fermina, dat bezuyden Zea anderhalf mijl af leyd / dan dwars oft geheel langh vertoonende / en heeft een stuck weegs van 't noord eynde een groote valeye ofte laeghte. Tusschen Zea en Fermina deur siet men dan oock leggen 't korte dogh reedelijcke hooge eyland Jura anders Trava genaemt / leggende 4 mijlen oost ten zuyden van 't noord eynde van Zea.

Van Zea siet men Negroponte noordwaert 4 of 5 mijlen aen een langen afgaenden hoek. Neffens de haven van Zea leyt Macronisi dwars af / en benoorden Macronisi ontvalt de kust westwaert eglijck gezeyd is / en in de volgende vertooning sal aengeweesen worden / soo dat'er wederom ruym water komt tot Andrea en Negroponte toe.

I. Andrea.

Van Zea tot de noordwest hoek van Andrea is de kours noordoost ten oosten 6 mijlen / maer tusschen Negroponte en Andrea is 't een groote mijl wijdt. De zuydwest zijde van 't Eylandt Andrea streckt noord noordwest en zuyd zuydoost / zijnde daer vol rudsen en klippen / die al boven water leggen / en waer agter een haven is / 't zuydelijckste eylandeken is 't grootste / daer men aghter Reede maecken kan op 20/ 22/ en 23 vadem goede Korael-grond / om beschut te zijn voor alle winden behalven de zuyde wind / die blaest daer reght in. Benoorden dit groote eylandt leydt een kleyn laegh eylandeken vertoonende als een tarwen-brood geheel rond om aen te sien. Als ghy uyt de zuyd komende daer begeerde deur te zeylen / soo most ghy by dese eylandekens langs loopen / om dat'er van de wal van Andrea een vlacke hoek tegen over dit laege ronde eylandeken afschiet / en tusschen die hoek en dit eylandeken leyt een blinde ontrent 4 of 5 voeten onder water / en daer benoorden leyt nogh een klip effen boven 't water / die kent ghy dan wel sien / en dan siet ghy oock reght de haven in. De noord zijde van de haven (in de haven-Kaert afgebeeld) is in 't inkoomen hoogh en steyl land / maer de zuyd zijde is vlack landt. Ghy kent daer geen schaede doen / nadien 't alles behalven de voorsz blinde boven 't water leyt. In de haven leght ghy aen beyde zijden / waer ghy wilt / met een touw aen 't land vast en beschut voor alle winden behalven een zuydweste wind / die blaest de haven regt in.

Men kan wel tusschen Andrea en Tino deurzeylen als men van Zea komt. Wilt ghy dan met een zuyde wind tusschen deur / soo stelt u kours na 't noord eynde van J. Jura, en van daer voort oost aen soo komt ghy in dit Canael te vervallen. Aldus van Zea afkomende / soo siet ghy geen oopeningh meer / maer 't vertoont alles vast land digt aen malkanderen te zijn. Maer die cours houdende / soo opent dit gat hem selven streckende oost noordoost deur en is ontrent een half mijl wijd. Ghy moet daer midswater tusschen deur loopen / of Andrea liever naest / om dat van de noordwest hoeck van Tino een Rifken afschiet. Van daer na 't zuyd eynde van Scio moet ghy oost ten noorden 10 of 11 mijlen zeylen / maer van 't noord eynde van Andrea zeylt ghy tot zuyd eynde van Scio oost ten zuyden ontrent 12 mijlen. De tweede wegh om van C. S. Angelo deur d'eylanden in d'Archipelago te zeylen / streckt tusschen d'eylanden Serfou en Sifanto en van daer voort tusschen Tino en Micona deur / en is voor die na Scio, Smyrna en de plaetsen daer ontrent begeeren te wesen.

Men stelt / om dese wegh op te loopen / van C. S. Angelo met een zuydelijcke of ruyme wind de kours oost ten noorden wel soo noordelijck / om tusschen Falconera en Anti-Milo deur te loopen en alsoo reght in 't gat tusschen Serfou en Sifanto te vervallen. Maer met een noordelijcke wind om niet beneeden dit gat te vervallen / is 't beeter van C. S. Angelo met een oost noordooste kours tusschen Caravi en Falconera deur te lopen / en dan sult ghy niet verre boven dit voorsz gadt vervallen. Als men van de kaep af komt soo krijght men Milo eerst in 't gesight / leggende van C. S. Angelo oost 14 mijlen / en daer na Anti-Milo leggende van C. S. Angelo oost ten noorden 15 mijlen.

Anti-Milo is een kleyn rond eylandeken / dat men wel 8 of 9 mijlen in Zee sien kan vertoonende als een ronden bergh / en leyt bewesten Milo reght neffens de haven van Milo. *I. Anti-milo.*

Milo is 't hoogste en grootste eyland daer ontrent / en vertoont hem / als men van C. S. Angelo af komt / aen 2 hooge bergen / die aen de zuydzijde leggen / waer van de zuydelijkste de hoogste is / waer aen 't seer kennelijck is. Aen d'oostzijde leyt oock een hoogen berg / daer een Kasteel op staet / daer by kan men de huyskens seer verre sien. Ook is 't kennelijk aen Anti-Milo oost ten zuyden van Falconera leggende. Aen de noordwest zijde van Milo leydt een schoone haven / wilt gy daer sijn komende uyt de west / so loopt tusschen Milo en Antimilo deur / tot dat ghy voor 't gat van de haven komt / en loopt dan by de west kant van de haven / sijnde een rooden steylen hoeck / digt langhs zuydoost in / en daer na zuydoost ten zuyden tot de binnenste oost hoeck toe / en loopt daer by om oostwaert aen / en sett'et daer dwars van de visschers huyskens staende op d'oostwal / op 11 of 12 vadem / maer loopt niet te verre om de zuyd of na d'and're kant / om dat daer rudsige en quaede grond is. Maer neffens die voorsz. visschers huyskens is 't beste leggen / de wal soo na als men wil / om dat'er overal schoon en klaer is. By de hoeck van 't gadt aen de west zijde kan men oock leggen met een touw aen 't landt vast en met een ancker zeewaert / maer 't is daer met een noorde wind niet goed leggen / vermits de Zee dan daer vry wat rolt. Daer leyt oock een banck van steenen klippen een stuck weegs af onder 't water / daer is wel 15 of 16 vadem water op. Men leydt in dese haven beschut voor alle winden. Met westelijcke winden moet men ten minsten noordwest zeylen om hier uyt te komen. Als ghy binnen dese haven leght / soo kent ghy geen zee sien / om dat Anti-Milo dan reght neffens 't gat leydt / en de haven alsoo toemaeckt. Dit Eylandt vertoont ons de haven-Kaert. *I. Milo.*

Buyten aen de noordoost hoeck van de haven van Milo leggen 2 klippen streckende na Anti-Milo toe. Men kan sonder misdoen tusschen dese Klippen en die hoeck wel deur zeylen / maer niet tusschen de klippen deur / om dat'et daer vuyl en rudsig is.

Aen de zuydwest hoeck van Milo leydt eylandeken Brasonisi, daer is goede reede op 10/ 12 en 14 vadem voor de noorde wind. Daer beoosten na C Basilio is S. Dominico in een groote inbogt

om

om te setten op 16 en 18 vaedem goede ankergrond. Aen de westzijde is een schoone Zand-bay/ om te setten voor noordooste ooste en zuydooste winden/ niet verre van de wal is 't 20/21/22/23 en 24 badem schoone zand-grond/ maer met westelijcke en zuydelijcke winden is 't daer lager wal en quaed leggen.

't Eyland Argentera leyd beoosten Milo.

I. Argentera. Tusschen Milo en Argentera, by den hoeck Poligna is een groote inbocht dicht om de groote steyle hoeck/ die aen de zuydzijde wat witachtigh/ maer om de oost wat groenachtigh is. Benoorden desen hoeck in de bocht staet een kleyn Kapelleken/ waer voor goed anckergrond is op 6 of 7 badem. Maer buyten dit Kapelleken/ midden in 't vaerwater/ tussen Milo en Argentera, leyd een drooghte vierd'half of vier badem onder water/ dat men schouwen moet/ als men daer begeert te setten/ want met een zuydweste wind en hard weer brand 't daer soo vreesselijck op/ dat 'er anckers noch touwen niet houden konnen. Bezuyden dicht aen Argentera leyd 't Eylandeken Spartineo, daer is 't goed setten/ om dat men daer met alle winden kan uytloopen. 't Is daer over al goed anckeren/ maer bezuyden de Eylandekens is 't over al vol wier/ dat'er de anckers niet wel konnen houden/ in dese Canael is over al 12/14 en 15 badem waters.

I. Morgo Recht oost van Milo leyd 't Eyland Morgo, streckende noord oost ten noorden/ en zuydwest ten zuyden/ hebbende aen de noordwest-zijde twee bequame plaetsen om sonder schroomen aen te doen en te setten/ want in de zuydelijcke Haven kan men met 3 of 4 Scheepen achter twee Eylandekens ten ancker komen.

Van J. Morgo tot J. Fornoli is de kours recht noordoost 11 mijlen. Benoorden 't noord-eynd van Morgo leggen 3 of 4 Eylandekens/ waer van 't westelijckste Peino hoogh en rond is als een Suycker-brood/ daer een langh Eylandeken beoosten leyd/ tusschen de welcke dat men niet deurzeylen kan. Men kan tusschen dit lange Eylandeken/ en de 2 of 3 Eylandekens Levata daer beoosten wel deur zeylen. Levata heeft voor verleegen Scheepen twee havens: want aen de zuydzijde van het westelijckste Eyland is een groote inbocht met een kleyne swarte klip in 't gat/ daer men aen beyde zijden omloopen kan/ en setten 't in de bocht op 6/ 7 en 8 badem goede zand-grond met een touw aen de klip vast. Daer dicht beoosten tusschen d'Eylanden is 't oock goed leggen/ want 't is 'er over al schoon.

I. Nio. Van de zuyd-hoeck van Morgo tot de noord-hoeck van Nio, is de kours west 3 of 4 mijlen. Aen de west-zijde van 't Eyland Nio is een goede haven/ noordoost instreckende/ gelijck de Haven-Kaert verthoont. Die daer wesen wil/ die sal aen de westzijde de Stad Nio leggende op eenen hoogen spitsen bergh wel gewaer worden. Hy loopt dan op de Stad aen/ latende hem een weynigh aen stuurboord leggen/ soo sal hy sien twee hooge steyle hoecken swart in 't aensien/ daer dicht benoorden is een kleyne klip een weynigh van de wal af/ tusschen welcke klip en de groote Zand-bay/ die een weynigh beneeden de Stadt leyd/ gaet de mond van de Haven in/ zijnde aen beyde zijden schoon en diep om in te loopen. En binnen zijnde/ soo kan hy 't setten beneeden de eerste vlacke steenhoeck by de Zandbay neer/ waer hy wil/ op 8/ 10 en 12 badem/ oock 6 badem goede grond/ met een touw aen 't land na de Stad toe vast.

I. Zetine. Omtrent een groote mijl bewesten J. Nio leyd 't Eyland Zetine, dat heeft geen Havens/ maer aen de zuydzijde leyd een kleyn swart Eylandeken dicht aen 't land soo 't schijnt/ maer tusschen beyde is ruymte genoegh om deur te laveeren. Maer daer bewesten is een kleyn af waterken met wat groente/ daer recht voor is goed anckergrond op 20/22 en 30 badem/ soo men wil/ maer men moet niet recht achter noch bezuyden 't Eylandt setten/ om 't gevaer te mijden/ dat men niet geraeckt op een blinde/ leggende maer 12 of 14 voeten onder 't water/ en 't is 'er over al steen-grond. Men leyd bewesten dit Eylandeken wel twee Gotelingh-schooten van de wal op 30 badem beschut voor weste/ noordweste/ noorde en noordooste winden.

I. Christiana. Van J. Zetine zuyd ontrent 5 mijlen leyd 't Eyland Christiana, daer is oock anckergrond. Aen de zuydzijde bewesten 't Eylandeken/ dat daer bezuyden leyd/ is een Zand-bay/ daer 2 of 3 Scheepen haer in tijde van nood salveeren konnen.

I. Sentori Van J. Christiana oost twee mijlen leyd 't Eylandt Sentori, daer goed anckergrond is/ en aen wiens zuyd-zijde een vlacke hoeck opsteeckt. Bewesten de zuydoost-hoeck is 't goed setten voor noordelijcke winden/ maer voor westelijcke winden loopt men beoosten den hoogen hoeck/ 't is daer overal zand-strand/ maer dicht aen 't land is 't wel 30 badem diep/ en men moet wel vaerdigh 't ancker vallen laten/ of men is al van de grond af.

J. Namfia. Van J. Sentori oock omtrent twee mijlen leyd 't Eyland Namfia, alwaer de 3 of 4 Eylandekens S. Gioani bezuyden leggen. Tusschen dese Eylandekens en Namfia is wel voor 50 Scheepen een goede Reede om te setten op 10 of 12 badem/ soo men wil/ en beschut voor alle noordelijcke winden.

I. Serfou 't Eyland Serfou heeft maer een Haven/ leggende aen 't zuydoost eynde/ wilt ghy daer in wesen/ soo sult ghy aen de zuydoost hoeck een klip vinden daer de Haven bewesten is. Loopt dan daer bewesten dicht by 't land langs/ tot dat ghy een wit Kercksken gewaer word/ loopt daer op aen/ en laet 'et aen backboort van u leggen/ tot dat ghy neffens een hoeck komt/ loopt dan westwaert by de hoeck om/ en set 'et daer dwars van een ander wit Kercksken binnen de Haven in een Valeye staende op 6/5 4 en 3 badem. Hier is 't goed setten voor die om d'oost willen/ maer die om de west willen/ die moeten 't aen d'ander zijde wesende de oostzijde van de Haven setten om beter t'zeyl te konnen geraken.

I. Sifanto 't Eyland Sifanto heeft oock een Haven beoosten de zuydhoeck tusschen den hoeck en een kleyn Eylandeken in. Wilt ghy uyt de west komende/ daer wesen/ soo loopt na de voorsz. zuydhoeck toe/ en loeft by den hoeck noordoost waert op/ dan sult gy dat eylandeken sien/ loopt dan tusschen dat eylandeken en Sifanto in/ en set'et daer op 12/13/14 of 15 badem met een touw aen 't kleyne eylandeken vast. Dese Haven is oock goed voor die om de Oost willen.

I. Paris. P. Paris. Omtrent 3 mijlen van Sifanto oost leyd 't Eyland Paris, hebbende Porto Paris, een seer goede Haven (in de Haven-Kaert afgeteyckent) aen de westzijde. Die daer in loopen wil/ die moet wel toesien om dat 'et buyten voor 't gat vol rudsen en klippen leyd. Uyt den noord-oosten komende/ moet hy dicht by 't Eylandt langhs houden/ tot de rudsen toe/ en daer ontrent komende/ sal hy dicht aen 't landt van Paris sien een kleyn rond Eylandeken/ dat dicht by de hoeck van de Haven leydt/ dat moet hy aen backboord laten/ en loopen tusschen dat Eylandeken en de hooge klippen deur/ en om den hoeck komende/ moet hy die hoeck wat schouwen om een drooghte/ die van die hoek dwars afschiet tot ontrent een derdendeel in de mond van de Haven/ en midswaters houden/ en hy loopt dan noordoost op tot in d'eerste groote Zand-bay. Maer hy moet daer niet recht op toeloopen/ vermits dat recht in 't midden van de Zand-bay/ en in 't midden van 't vaerwater een blinde leyd/ daer niet meer als 8 voeten waters op is/ en is altemael steen/ en daer hy rondom loopen kan/ om dat 'er ruym en wijd genoegh is. Hy kan 't in die Zand-bay setten op 5/6 en 7 badem/ maer op 8 badem komende/ genaeckt hy die klip of drooghte te na/ nadien 't 'er dicht aen 8 en 9 badem diep is/ anders kan hy over al setten waer hy wil; want 't is 'er over al goed leggen/ en bevrijd voor alle winden/ behalven de weste wind waeyt 'er recht in/ en de zuydooste/ dat de slimste is/ valt daer over de bergen. Die uyt de west komende/ daer wesen wil/ die moet/ soo 't de wind toelaet/ dicht by Anti-Paris houden/ latende alle klippen aen bakboort leggen/ behalven een die kleyn en laegh is/ en in 't open van Paris en Anti-Paris leyd/ die moet hy aen stuurboord houden/ en loopen soo voort/ als geseyd is.

P. Trio. Aen de zuydoost zijde van Paris, en van Nio noord ten westen ontrent 4 mijlen/ leydt Porto Trio, een schoone Haven achter 3 Eylandekens/ alwaer men op 3 plaetsen inloopen kan. Wy hebben hem in de Haven-kaert uytgeteyckent. Met een weste wind uyt de noord komende/ loopt men/ om gemackelijck binnen te komen/ op 't kleyne ronde kleyne Eylandeken aen/ en dicht by komende/ gaet men het aen backboordt loopende daer dicht by langhs/ om dat de lage punt van Paris vuyl afloopt/ hebbende in dat gat 7 en 6 badem. 't Eylandeken is tot op 2 windbooms-langhte/ loopt dan voort onder dat Eylandeken/ en set'et daer/ of oock tegen 't groote gat over/ men leyd'er over al wel en recht voor de water-plaets. Achter 't zuydelijckste/ dat 't grootste en hooghste Eylandeken is/ is de beste reede op 6/ 7 en 8 badem/ vermits soo men wat noordelijcker tot 't middelste Eylandeken komt op 6 badem/ soo is de grond rudsigh en vuyl/ en daerom moet men Paris niet nader komen dan op 7 badem.

Aen d'oost-zijde zijn noch de drie Havens Porto Tifelo, Porto Marmero en Porto S. Maria, die men sonder gevaer inloopen kan.

P. de Ausa. Aen de noord-zijde van Paris, ontrent anderhalf mijl van P. Paris, leyd Porto de Ausa, een goede kennelijcke haven. Yemandt uyt het noorden of oosten komende/ en op 't noord-eynde van Paris aenloopende/ sal daer een hooge steyle klipachtige bergh gewaer worden/ daer hy op aenhouden moet/ houdende die eylandekens aen backboort/ en de hooge schorre hoeck aen stuurboort/ en dan mach hy 't gat op 18 en 20 badem inloopen/ en in 't gat komende/ sal hy sien aen stuerboort een laegen uytsteekenden hoeck/ daer hy by om loopen moet/ en daer setten op 6 of 5 vadem schoone zandgrond. Daer binnen kan hy geen zee sien/ 't is 'er overal schoon/ oock ruym en wijd/ en de grootste Haven daer ontrent behalven de Haven tot Milo, gelijck in de Haven-Kaert verthoont word.

Tusschen Paris en Antiparis is 't voor alle winden goedt leggen/ maer die verder inloopen wil/ moet aen de westzijde hem voor alle d'Eylandekens wel wachten/ en midswater houden tot dat hy 't binnenste hooge ronde Eylandeken op zijde heeft/ loopt dan by dat eylandeken om/ doch niet al te na/ om dat aen de noordzijde een blinde 10 voeten onder 't water leyd/ en binnen dat eylandeken leyd hy op 8 of 7 badem/ maer niet verder binnen/ om dat 't dicht aen 't Eylandeken 10 en 12 badem diep is/ 't is daer ruym en wijdt. Maer die beoosten d'Eylandekens deurloopen wil/ die moet/ als hy by het tweede eylandeken komt/ hem dicht onder d'eylandekens houden/ om dat'er niet wijd is/ en om dat 'er van Paris een hoeck afsteeckt/ en hy moet'et dan setten als geseyd is.

J. Nixia. P. Salini. Van P. Trio is 't noordoost anderhalf mijl tot Porto Salini, een haven in het eyland Nixia, (die wy in de Haven-Kaert afgebeeldt hebben) daer 2 Eylandekens voor leggen/ leggende

oock bezuyden het kleynste eylandeken een blinde 7 voeten onder 't water. Men kan tusschen dese eylandekens deurloopen op 6/7 en 8 vadem/ maer 't grootste streckt een weynigh op/ dat niet veel te beduyden heeft. Tusschen 't noordelijckste of het grootste Eylandeken en de hoek van Nixia leyd oock een blinde/ soo groot als een Schip 7 of 8 water onder 't water/ en gaet soo steyl neer als een muur/ en daer tegen aen is 8 vadem diepte. Begeert ghy daer achter aen de noordzijde van dese Haven te zijn/ soo houd by de laege hoeck van Nixia langhs/ daer ghy/ al is 't dat hy wat rudsigh is/ op 5 of 6 vadem by langs kent/ want ghy kent hem looden om dat hy vlack afloopt/ maer verder moet ghy 'er niet afloopen/ om niet op de blinde te geraecken. Benoorden dese hoeck leyd noch grooter bocht als P. Salini, daer de Stadt Nixia op een ronde heuvel leydt als een Kasteel/ maer de grond is rudsigh/ en gevaerlijck om de touwen stucken te vijlen. Voor dese Stadt leyd een kleyn hoogh rond eylandeken/ daer noch een poort of deur van Bacchus-Tempel op staet/ dat goede wijnen geeft.

Als men uyt d'oost komende bezuyden Nixia omloopt/ soo moet men dicht onder Nixia houden/ of niet meer als een mijl daer buyten; want zuydwest van de zuydoost-hoeck van Nixia, en zuydoost ten oosten van C. S. Gioano de zuydwest-hoeck/ leyd een kleyn mijlken van de wal een drooghte 4 of 5 vadem onder 't water/ daer leggen op dese drooghten noch 3 steenen riffen 8 of 10 voeten onder water. Men kan by dese droogte met 12 of 16 Scheepen setten op 10/12 en 16 vadem, met een noorde wind is 't daer beter leggen als onder Nixia. Dicht bewesten de zuydoost-hoeck van Nixia leyd Porto Palermo, een haven voor barken en kleyne scheepen. By C. S. Gioano is een groote inbocht om voor een noorde wind te setten op 30 en 34 vadem afgaende grond.

Tusschen Serfou en Sifanto zijnde/ en begeerende tusschen Tino en Micona deur te zeylen/ soo set u kours noordoost na 't
I. Zira. zuyd-eynde van 't Eyland Zira, leggende van Delis oost zuydoost anderhalf mijl/ hebbende aen de oost-zijde voor gemeene Scheepen een reedelijcke goede Haven voor die om de oost/ maer niet voor die om de west begeeren te zeylen/ daer de 3 of 4 Eylandekens Gadronisi voor leggen/ die men/ om in dese Haven te loopen/ aen de rechterhandt leggen laet/ latende een groote roode klip/ van fatsoen als een winckel-haeck/ aen het zuyd-eynde geheel steyl/ en na 't noord-eynde gelijck in Poortland in Engeland vlack afgaende/ die bezuyden dese Haven leyd/ aen de slinckerhand/ doch dicht by de Gadronisi uyt/ dan sult ghy het Steedeken Asprana op 't hooge landt sien leggen. Loopt daer dan op aen ontrent noordwest in/ en binnen komende loeft dan noordwaert op/ en set'et by de noordwest kant op 5/6/8/9/10/12 en 14 vadem/ waer gy wilt/ goede zandgrond/ maer soo ghy verder op 16 en 18 vadem setten woud/ gy soud/ om dat 'et daer steyl is/ van de grond afdrijven. Kent gy door tegen-wind niet tusschen Tino en Micono deur komen/ en begeert gy ten ancker te loopen/ soo is 't u geraden na Zira te loopen/ en achter dese Gadronisi te setten om dat 'er goed leggen is. Tusschen dese eylandekens kent ghy niet deurzeylen/ maer soo 't te passe komt/ wel tusschen 't westelijckste en Zira deur.

Naby regt in 't vaerwater tusschen de Canalen van Serfou en Sifanto ende van Tino en Micona ontrent 1 mijl zuydoost van 't binnenste Eylandeken der Gadronisi leyt 't laeghachtige kleyne
I. Levata eylandeken Levata, dat men met klaer weder ontrent 3 mijlen in Zee sien kan/ sijnde rondom schoon/ dat men daer by om zeylen kan/ behalven aen de west noordwest zijde ontrent een Pistoolschoot daer af leyt een blinde ontrent 6 of 7 voeten onder 't water. Die daer by nagt of 't ontijde daer vervalt/ die moet toesien/ dat hy die niet te na komt. Dog die dit vaerwater langs zeylt/ is 't geraden de kant van Delis te kiesen/ om Levata genoegh mis te loopen.

Soo yemandt tusschen Serfou en Fermina deur wilde/ daer men oock deurzeylen kan/ die moet sijn kours stellen oost noordoost aen/ tusschen d'Eylandekens Calipodi en Serfupodi, die benoorden of beoosten Serfou leggen/ deur/ en van daer voort oost ten noorden na 't zuyd eynde van Zira toe. Soo hy van daer tusschen Tino en Micona deur loopen wil/ die loopt dan oost noordoost aen om niet aen Levata nogh aen Delis te misdoen.

Oost zuydoost ontrent 2 mijlen van Zira leggen de 2 eylanden
I. Delis. van Delis, zijnde de westelijckste de grootste groot Delis genaemt wat hooger als kleyn Delis, dat 't zuydelijckste en kleynste is. Wilt ghy uyt d'oost komende/ hier ten ancker loopen/ soo loopt bezuyden Micona daer by langs/ en by 't zuyd eynde van kleyn Delis langhs tot dat ghy een groote valeye gewaer wort/ en daer op aenloopende/ soo sult ghy daer een opening sien/ loopt dan op de 2 eylandeken/ die aghter malkanderen in 't gat leggen/ dat ghy se niet sien kent/ aen/ en 't gat open siende/ soo loopt'er regt op toe/ latende die 2 eylandekens aen bakboord/ en sett'et binnen 't zuydelijckste eylandeken op 12/14 of 20 vadem schoone grond. 't Is daer overal suyver leggen/ om dat'er overal schoon is/ en ghy daer niet misdoen kent/ behalven tusschen dese eylandekens en kleyn Delis, en ghy sijt daer beschut voor alle winden/ behalven de zuyde en zuyd zuydweste winden wayen daer regt open in. Daer is niet te halen/ als alleen een weynigh varsch water op kleyn Delis ter plaetse daer de Tempel van Apollo gestaen heeft.

Dese Reede staet in de Haven-Kaert afgebeeldt.

Beoosten Delis leyt 't Eyland Micona hebbende 3 havens daer J. Minoca. weynig scheepen komen om de nabyheydt van de goede Reede van Delis. Wilt ghy aghter de noordwest hoeck te reede loopen/ soo loopt uyt d'oost komende by de noord kant van Micona langs tot de noordwest hoeck toe/ loeft dan daer by om/ en sett'et voor 't steedeken of 't dorp op 26/28 en 30 vadem goede grond/ maer het is hier quaed leggen voor weste en noordweste winden/ en voor d'and're winden legt ghy hier beschut/ d'Italianen verwinteren hier dickwils.

Van de noordwest hoeck van Micona tot C. S. Gioano in Tino I. Tino. is de kours noord anderhalf mijl/ maer van kleyn Delis tot deselve kaep noord ten oosten derdehalf mijl. 't Eyland Tino heeft eenige opene reeden/ maer geen beslooten havens/ daer men om haer nauwigheyd scheepen bergen kan/ behalven Porto S. Gioano bewesten Cabo S. Gioano, daer men beschut leyt agter een geheel laegh eylandeken/ maer onbequaem als alleen voor Galeyen/ sijnde een zandbay/ daer men dight by landt setten kan op 15/18 en 20 vadem om beschut te zijn voor een noordweste wind. Aen de zuydwest hoeck is een groote zand-bay/ alwaer benoorden een steylen hoeck niet seer hoog is met een kleyn Kerksken daer op. Men sett'et daer voor 't Kerksken dwars van een valeye op 26 en 28 vadem/ hebbende dan noord af 't Kasteel van Tino, dat op een hoogen berg leyt/ en onder 't gebiedt der Venetianers is/ maer men moet niet nader als op 26 vadem komen/ want 't is'er overal vuyl/ en de grond houd oock niet wel/ maer op 30 vadem leggende/ sal de grond wel houden. Op die streeck van 't Kasteel kennen de touwen maer houden. Aen de noordoost zijde van Tino leyt Porto Palermo een goede haven voor 2 of 3 scheepen. Begeert ghy uyt d'oost komende daer te wesen/ soo laet 't Kasteel op 't hoogste van 't landt staende aen backboord leggen/ en loopt regt op de noordelijckste hoek aen/ tot dat gy 2 groote valeyen in 't gebergte siet/ daer gy dan op de noordelijckste valeye aenloopen moet tot dat ghy gewaer wort een laegen hoek met een kleyn eylandeken in de bogt/ loopt daer op toe/ tot dat gy den lagen hoeck siet. Tusschen desen laegen hoeck in is Porto Palermo, desen lagen hoeck op zy hebbende/ soo laet 't ancker vallen/ en brengt een touw aen 't land aen wat zijde gy wilt. Ghy kent'er met 2 touwen aen weder zijden aen 't land leggen/ want 't is'er over al schoon.

Van Tino en Micona tot de klip Venetica onder 't zuyd eynde van Scio is de kours oost noordoost 11 mijlen.

Streckingen en Kourssen.

Van C. Matapan tot 't noord eynde van J. Serigo is de kours oost wel soo zuydelijck 9 mijlen
Van C. Matapan tot de zuydhoeck van J. Serigo oost zuydoost 11 of 12 mijlen
Van C. Matapan tot J. l. Ovo bezuyden J. Serigo oost zuydoost wel soo zuydelijck 12 of 13 mijlen
Van J. l. Ovo tot de klippen Ozo en Dadi oost en oost ten noorden 2 mijlen
Van de zuydoost hoeck van Serigo tot J. Dragoneri noordoost ten noorden 2 mijlen
Van J. Dragoneri tot C S. Angelo noordoost ten noorden 3 mijlen
Van de noordhoeck van Serigo tot C. S. Angelo oost ten noorden 4 mijlen
Van C. S. Angelo tot J. Bella Pola noordoost ten noorden 6 mijl.
Van C. S. Angelo tot de klip Caravi oost noordoost 6 mijlen
Van C. S. Angelo tot J Falconera oost ten noorden 3 of 4 mijlen
Van C. S. Angelo tot Anti-Milo oost ten noorden 15 mijlen
Van C. S. Angelo tot J. Milo oost 14 mijlen
Van C. S. Angelo tot J. S. George d'Arbore noordoost 16 mijlen
Vgn C. S. Angelo tot 't gat tusschen Zea en Macronisi noordoost wel soo oostelijck 18 of 20 mijlen
Van C. S. Angelo tot 't gat tusschen Serfou en Sifanto oost ten noorden en oost noordoost 18 mijlen
Van C. S. Angelo tot Napoli Malvasia noord ten westen 3 mijlen
Van Napoli Malvasia tot Napoli Romana noord noordwest 10 m.
Van Napoli Malvasia tot J. Sijdera n. o. ten noorden 9 of 10 mijlen
Van C. Mala tot J. Egeno noord noordwest 2 mijlen
Van J. Egeno tot J. Felchida oost ten zuyden 3 mijlen
Van J. Felchida tot P. Lion noordwest ten noorden wel soo westelijck anderhalf mijl.
Van J. Sydera tot J. S. George d'Arbore oost ten noorden 5 mijlen
Van J. S. George d'Arbore tot J. Macronisi noordoost ten noorden derd'half mijl.
Van J. Dragoneri tot J. Serigotto zuyd ten oosten 6 mijlen
Van C. S. Angelo tot J. Serigotto zuyd 9 of 10 mijlen
Van C. Matapan tot J. Serigotto zuydoost ten oosten 16 mijlen
van J. Serigotto tot C. S. Gioano Baptista in Candien zuyd en zuyd ten oosten 11 mijlen
Van C. S. Gioano Baptista tot C. Passaro in Sicilien w. ten n. wel soo noordelijck 100 mijlen
Van C. S. Gioano Baptista tot J. Sapienza n. w. 36 mijlen
Van C. S. Gioano Baptista tot C. Matapan n. w. ten n. 24 mijlen
Van C. S. Gioano Baptista tot J. Cara-Busa n. 8 mijlen
Van C. Busa tot C. Spado o. n. o. wel soo noordelijck 3 mijlen
Van C. Spado tot C. S. Angelo n. n. w. 13 mijlen
Van C. Spado tot J. Milo n. o. wel soo noordelijck 15 mijlen

Van

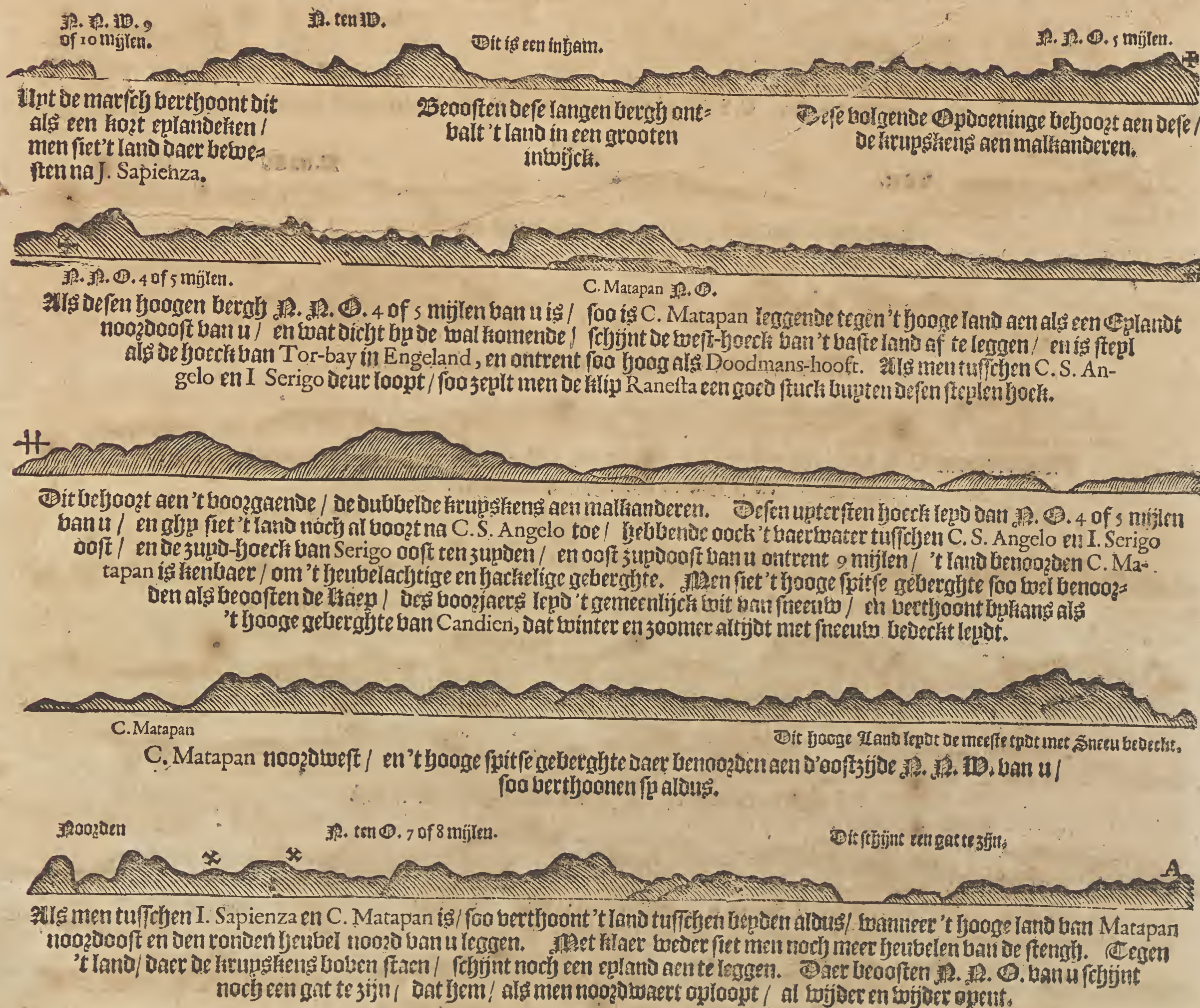
Van C. Spado tot C. Malecha o. z. o. wel ſoo ooſtelijck 5 of 6 m.
Van C. Malecha tot Retimo z. o. en z. o. ten o. 4 of 5 mijlen
Van C. Malecha tot C. Suſa o. ten z. 9 mijlen
Van C. Suſa tot C. Freſchia o. z. o. 1 mijl.
Van C. Freſchia tot J. Stantea o. 2 mijlen
Van J. Stantea tot Candia z. w. 3 mijlen
Van Candia tot J. Milo z. z. o. en z. ten o. 18 mijlen
Van J. Stantea tot C. Gioano o. ten z. 6 mijlen
Van C. S. Gioano tot C. S. Sydera o. ten z. 7 of 8 mijlen
Van C. S. Sydera tot C. Salomoni z. ten w. 3 mijlen
Van C. Salomoni tot C. Baffa in Cyprus o. wel ſoo noordelijck 68 mijlen
Van C. Salomoni tot J. Cavalli z. w. ten w. 2 mijlen
Van J. Cavalli tot J. Chaldoroni w. z. w. wel ſoo zuydelijck 3 mijlen
Van J. Chaldoroni tot J. Gozo di Candia w en w. ten z. 37 mijlen
Van C. S. Cioana Baptiſta tot J. Gozo di Candia n. w. ten n. 6 m.
Van J. Gozo di Candia tot Alexandrien z. o. ten o. 102 mijlen
Van J. Gozo di Candia tot J. Malta w. ten n. wel ſoo weſtelijck 110 mijlen
Van de klip Caravi tot J. Bella Pola n. w. ten. n. 3 mijlen
Van Caravi tot J. Falconera o. ten n. 3 of 4 mijlen
Van Caravi tot Annania z. o. ten z. wel ſoo ooſtelijck 7 of 8 mijlen
Van Caravi tot de n. hoeck van J. Serfou o. n. o. 10 of 11 mijlen
Van J. Falconera tot J. Bella Pola w. n. w. 6 mijlen
Van J. Falconera tot de noordelijcke haven van J. Milo o. z. o. 6 mijlen
Van J. Falconera tot Annania z. o. ten z. 5 mijlen
Van J. Falconera tot de n. hoeck van J. Serfou n. o. ten o. 7 mijlen
Van Anti-Milo tot J. Bella Pola w. ten n. 11 mijlen
Van Anti-Milo tot J. S. George d'Arbore n. n. w. 10 mijlen
Van Anti-Milo tot de n. hoeck van J. Serfou n. ten o. 5 mijlen
Van Anti-Milo tot d'o. hoeck van I. Serfou n. o. ten n. 4 mijlen
Van Anti-Milo tot n. hoeck van I. Sifanto o. n. o. wel ſoo noorde-lijck 5 of 6 mijlen
Van Anti-Milo tot de z. hoeck van I Sifanto o. ten n. 4 mijlen
Van Anti-Milo tot de z. hoeck van I. Tino n. o. wel ſoo ooſtelijck 13 mijlen
Van Anti-Mila tot I. Zea n. 10 mijlen
Van I. Milo tot I. Zira n. o. ten n. wel ſoo ooſtelijck 9 mijlen
Van C. Baſilo in I. Milo tot I. Zetine o. ten z. 6 mijlen
Van I. Zetine tot I. Nio o. 1 mijl.

Van de n. hoeck van I. Nio tot de z. hoeck van I. Morgo o. 3 of 4 m.
Van I. Morgo tot I. Milo w. 12 mijlen
Van I. Argentera beooſten Milo tot z. w. hoeck van I. Serfou n. w. ten n. 3 mijlen
Van de z. o. hoeck van J. Serfou tot de z. hoek van I. Zira n. o 5 m.
Van de n. w. hoeck van Serfou tot I. S. George d'Arbore n. w. 6 of 7 mijlen
Van I. S. George d'Arbore tot de haven van Zea o. ten n. en o. n. o. 4 kleyne mijlen
Van I. Zea tot 't waerwater tuſſchen I. Andrea en Negroponte n. o. ten o. 6 mijlen
Van 't n. eynde van Zea tot I. Jura o. ten z. 4 mijlen
Van 't z. eynde van Negroponte tot I. Iura z. ten o. 5 mijlen
Van 't vaerwater tuſſchen I. Serfou en Sifanto tot 't z. eynde van Zira n. o. ten n. 5 mijlen
Van 't z. eynde van Zira tot 't vaerwater tuſſchen I. Tino en Micona o. n. o. 5 mijlen
Van I. Gadroniſi tot I. Levata z. o. 1 mijl.
Van I. Zira tot I. Delis o. z. o. 2 mijlen
Van kleyn Delis tot C. S. Gioano in Tino n. ten o. derdehalf m.
Van I. Tino en Micona tot de klip Venetica bezuyden I. Scio o. n. o. 11 mijlen
Van 't n. eynde van I. Andrea tot Venetica o. ten z. 14 mijlen

Hooghten.

C. Matapan leyt op	36 graden 33 minuten
De z. hoeck van I. Serigo op	36 graden 16 minuten
C. S. Angelo op	36 graden 35 minuten
't Z. eynde van I. Sydera op	37 graden 15 minuten
d'O. hoeck van S. George d'Arbore op	37 graden 25 minuten
I. Serigotto op	35 graden 55 minuten
C. S. Gioano Baptiſta in Candien op	35 graden 10 minuten
C. Spado op	35 graden 48 minuten
C. S. Sydera op	35 graden 22 minuten
't Z. eynde van J. Gozo di Candia	34 graden 45 minuten
J. Antimilo op	36 graden 46 minuten
d'O. hoeck van I. Namfia op	36 graden 4 minuten
De o. hoeck van I. Morgo op	36 graden 40 minuten
De z. hoek van I. Serfou op	36 graden 56 minuten
C. S. Gioano in Tino op	37 graden 22 minuten
De z. hoek van I. Zea op	37 graden 23 minuten
De n. hoek van I. Andrea op	37 graden 47 minuten

Hoe haer deſe Landen uyt'er Zee verthoonen.

Uyt de marſch verthoont dit als een kort eylandeken / men ſiet 't land daer beweſten na J. Sapienza.

Beooſten deſe langen bergh ontvalt 't land in een grooten inwijck.

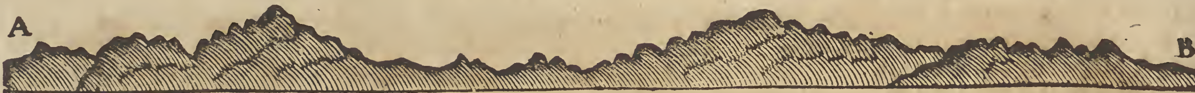
Deſe volgende Opdoeninge behoort aen deſe / de kruyskens aen malkanderen.

Als deſen hoogen bergh N. N. O. 4 of 5 mijlen van u is / ſoo is C. Matapan leggende tegen 't hooge land aen als een Eylandt noordooſt van u / en wat dicht by de wal komende / ſchijnt de weſt-hoeck van 't vaſte land af te leggen / en is ſteyl als de hoeck van Tor-bay in Engeland, en ontrent ſoo hoog als Doodmans-hooft. Als men tuſſchen C. S. Angelo en I Serigo deur loopt / ſoo zeylt men de klip Raneſta een goed ſtuck buyten deſen ſteylen hoek.

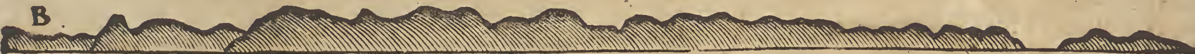
Dit behoort aen 't voorgaende / de dubbelde kruyskens aen malkanderen. Deſen uyterſten hoeck leyd van N. O. 4 of 5 mijlen van u / en ghy ſiet 't land noch al voort na C. S. Angelo toe / hebbende oock 't vaerwater tuſſchen C. S. Angelo en I. Serigo ooſt / en de zuyd-hoeck van Serigo ooſt ten zuyden / en ooſt zuydooſt van u ontrent 9 mijlen / 't land benoorden C. Matapan is kenbaer / om 't heuvelachtige en hackelige gebergthe. Men ſiet 't hooge ſpitſe gebergthe ſoo wel benoorden als beooſten de Kaep / des voorjaers leyd 't gemeenlijck wit van ſneeuw / en verthoont bykans als 't hooge gebergthe van Candien, dat winter en zoomer altijdt met ſneeuw bedeckt leydt.

C. Matapan noordweſt / en 't hooge ſpitſe gebergthe daer benoorden aen d'ooſtzijde N. N. W. van u / ſoo verthoonen ſy aldus.

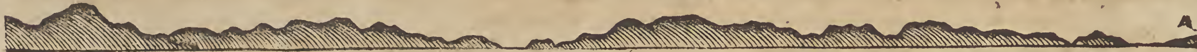
Als men tuſſchen I. Sapienza en C. Matapan is / ſoo verthoont 't land tuſſchen beyden aldus / wanneer 't hooge land van Matapan noordooſt en den ronden heuvel noord van u leggen. Met klaer weder ſiet men noch meer heuvelen van de ſtengh. Tegen 't land / daer de kruyskens boven ſtaen / ſchijnt noch een eyland aen te leggen. Daer beooſten N. N. O. van u ſchijnt noch een gat te zijn / dat hem / als men noordwaert oploopt / al wijder en wijder opent.

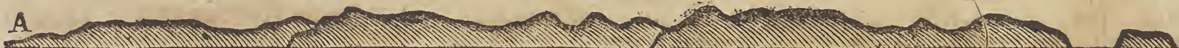

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Dit behoort aen 't voorgaende / de B B aen malkanderen. 't Steyle hoeckje benoorden C. Matapan leyd dan van u noordoost ten noorden en oost noordoost 5 of 6 mijlen / en 't uyterste van de Kaep oost en oost ten noorden / verthoonende als een eylandeken. Oost ten zuyden van u siet ghy dan I. Serigo, oock kent ghy 't land van C. S. Angelo sien.

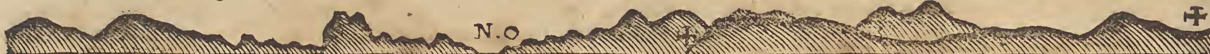

Aldus verthoont dit land / als 't vaerwater tusschen C. S. Angelo en I. Serigo oost en oost ten noorden en C. S. Angelo oost ten noorden ontrent 8 mijlen van u is. De noordhoek van Serigo oost ten noorden van u zijnde / soo verthoont 't vaerwater daer benoorden geheel dicht / om dat C. S. Angelo geheel neffens Serigo schiet / maer daer op aenzeylende / soo opent 't vaerwater van selfs wel.

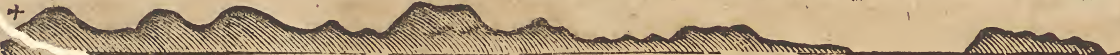

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Aldus verthoont 't land neffens Rapini, als de blacke hoeck bewesten de Haven met de 2 ronde bergen te landewaert noord ten westen van u is. Neffens 't kruysken gaet de Haven achter de voorsz. blacke hoeck in.

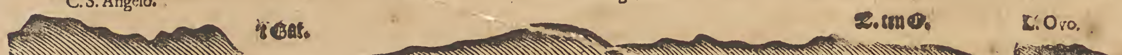

Dus verthoont 't land / als 't noord-eynde van I. Serigo noordoost en noordoost ten oosten / en 't zuyd-eynde oost noordoost en oost ten noorden van u is. C. S. Angelo en 't noord-eynde van Serigo schieten dan neffens malkanderen / want daer 't kruysken staet / daer is 't noord-eynd en Serigo en 't gat / om na C. S. Angelo te zeylen.

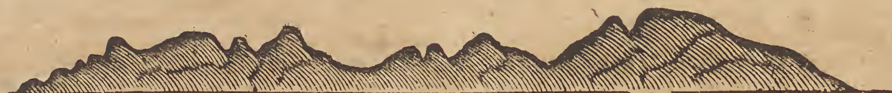

Dit behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

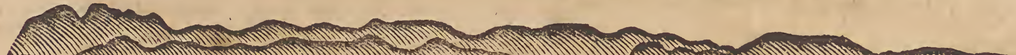

Aldus verthoont 't gat tusschen I. Serigo en C. S. Angelo, als de noord hoeck van Serigo oost / en de zuyd-hoeck zuydoost ten oosten van u zijn. C. S. Angelo leyd dan oost en oost ten noorden van u.

Dit behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

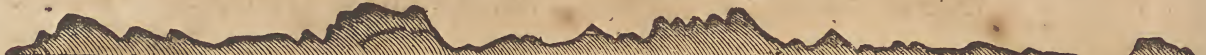
Aldus vertoont C. S. Angelo n. ten w. 3 mijlen van u.

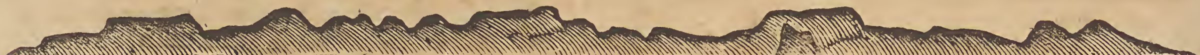
Aldus vertoont C. S. Angelo w. ontrent 6 mijlen van u. 't Land daer benoorden vertoont dan laeger / en schijnt in een bogt t' ontvallen.

I. Serigo vertoont aldus / als de n. hoeck n. o. en de z. hoeck o. en o. ten n. van u is.

I. Serigo vertoont aldus / als 't z. eynde o. ten n. van u is.

I. Serigo n. n. o. 7 of 8 mijlen van u verthoont aldus.

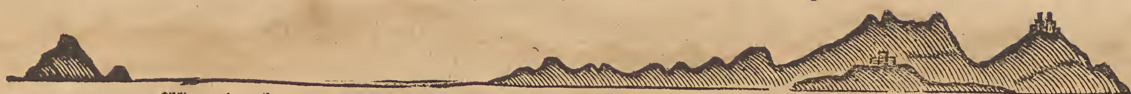

I. Serigo o. 3 mijlen van u vertoont aldus.

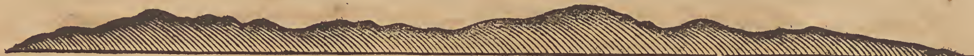

I. Serigo n. n. o. 4 mijlen van u verthoont aldus.

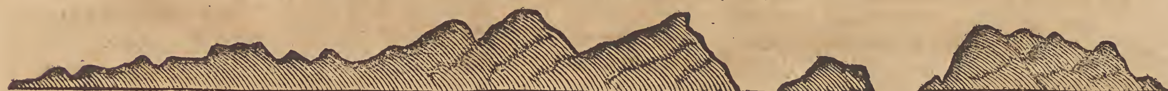
Aldus

Aldus verthoont Serigo 2 of 3 mijlen van u/ als de klip L. Ovo west ten zuyden van u is.

Aldus verthoont I. Serigotto O. N. O. 6 of 7 mijlen van u.

Aldus verthoont I. Serigotto zuyd ten oosten 6 of 7 mijlen van u.

Aldus verthoont I. Serigotto met d'Eylandekens Pori en Poresti zuydoost van u leggende.

I. Serigotto noordoost 5 of 6 mijlen van u verthoont aldus.

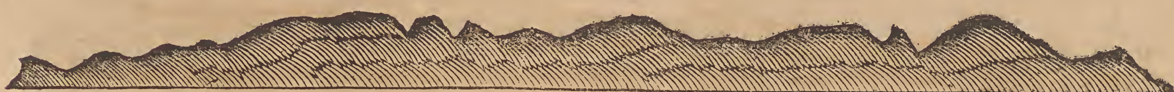
Firma N. en N. ten O.

I. Serigotto N. O. ten N. 4 mijlen van u verthoont aldus.

I. Serigotto O. 5 mijlen van u verthoont aldus.

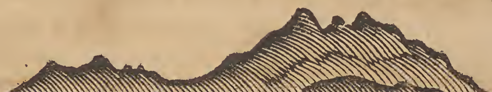
't West-eynde van Candien oost en oost ten zuyden 11 of 12 mijlen van u verthoont aldus.

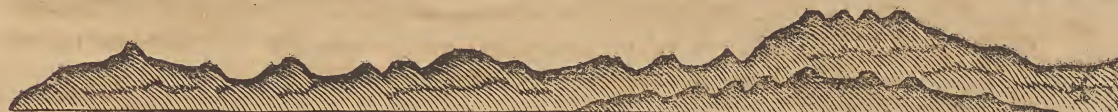
C. Spado oost noordoost van u verthoont aldus.

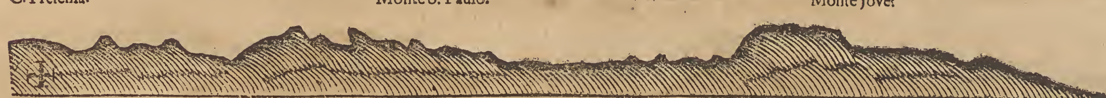
C. Spado in Candien zuyd ten westen 4 of 5 mijlen van u verthoont aldus.

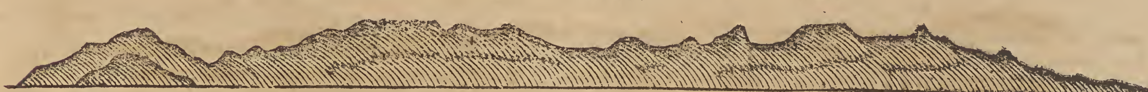
De westelijckste Sneeuwbergh op de noordzyde van Candien zuydwest ten westen 2 mijlen van u verthoont aldus/ dan is men open voor P. Zuda, en dan zuydwest aengaende/ soo komt men daer voor.

't Land ontrent de Stad Candia verthoont aldus/ gelijck dese en de volgende opdoeningh aenwijsen.

Dit behoort aen 't voorgaende/ de kruyskens aen malkanderen.

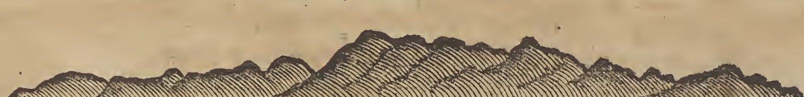
't Oost-eynde van Candien zuydoost 7 of 8 mijlen van u verthoont aldus.

Dus verthoont 't oost-eynde van Candien als men uyt d'oost komt/ en de zuyd-hoeck west ten n. en de noord-hoeck n. w. af zijnde/ soo siet men noch een eylandeken buyten den noord-hoeck n. w. ten n. en n. n. w.

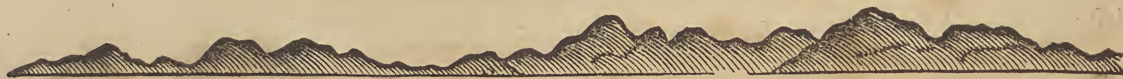
Dit behoort aen 't voorgaende/ de A A aen malkanderen.

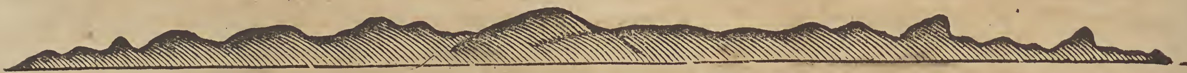
C. Salomoni noord en noord ten westen ontrent 8 mijlen van u verthoont aldus.

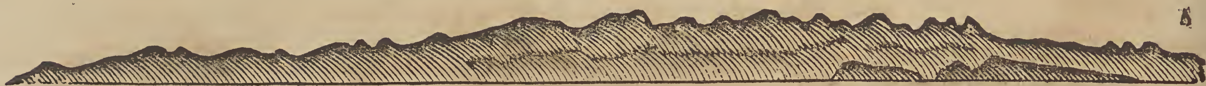
Candien zuyd zuydoost van u zijnde verthoont aldus.

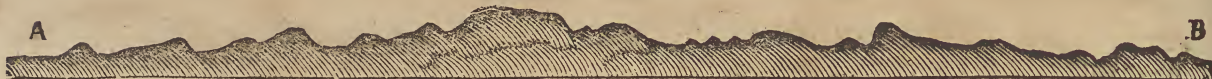
Candien oost 7 mijlen van u verthoont aldus.

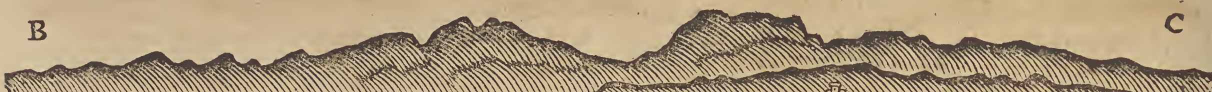
Candien west ten noorden van u verthoont aldus.

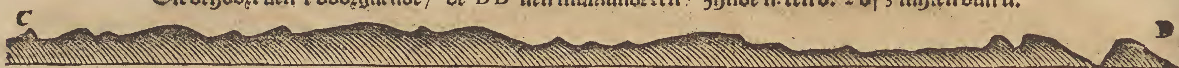

Aldus vertoont 't west-eynde van Candia, als d'Eylanden Anti-gozo en Gozo di Candia noord noordoost / en noordoost ten noorden 2 of 3 mijlen van u zijn / zijnde dan ontrent 5 of 6 mijlen van Candien, en de westelijcke hoeck van Candien is dan 8 of 9 mijlen van u.

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen / en is de Zuyd-kust van Candien, zijnde dan noordwest ten noorden 7 of 8 mijlen van u.

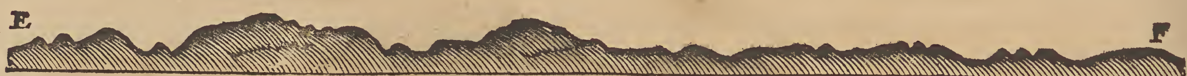

Dit behoort aen 't voorgaende / de BB aen malkanderen / zijnde n. ten o. 2 of 3 mijlen van u.

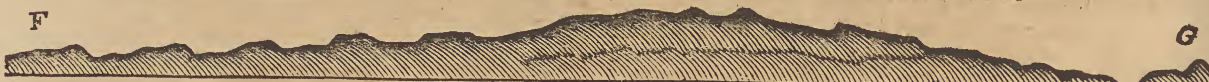

Dit volght aen 't voorgaende / de C C aen malkanderen / zynde noordwest ten noorden 7 of 8 mijlen van u.

Dit volght noch aen 't voorgaende / de D D aen malkanderen / zijnde Candien noord noordwest en n. ten w. 4 mijlen van u.

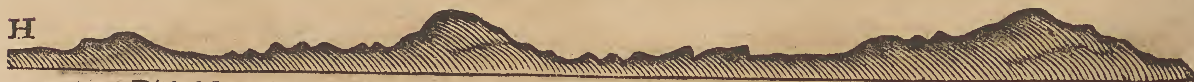

Dit volght noch aen 't voorgaende / de E E aen malkanderen / zijnde Candien n. w. ten n. 7 of 8 mijlen van u.

Dit volght noch aen 't voorgaende / de F F aen malkanderen / zijnde Candien noord 7 of 8 mijlen van u.

Dit volght aen 't voorgaende / de G G aen malkanderen / zijnde Candien n. n. o. 4 of 5 mijlen van u.

Dit volght aen 't voorgaende / de H H aen malkanderen / zijnde Candien n. n. o. 4 of 5 mijlen van u.

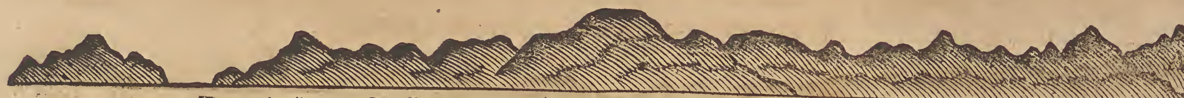
C. Calolimena oost noordoost 7 mijlen van u verthoont gelijck een Eyland.

I. Gozo di Candia o. n. o. 3 mijlen van u verthoont aldus.

S. Gozo di Candia n. ten w. ses mijlen van u verthoont aldus.

S. Gozo di Candia n. w. 3 mijlen van u verthoont aldus.

S. Gozo di Candia n. o. ten n. 2 mijlen van u verthoont aldus.

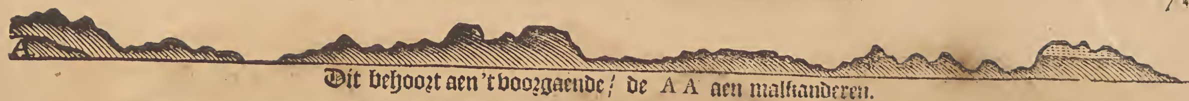
De zuydzijde van Candien verthoont als dese en de volgende opdoeningh aenwijsen.

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Aldus verthoont 't land tusschen C. S. Gioano Baptista en I. Gozo di Candia, als C. S. Gioano Paptista noord / en den hoeck neffens I. Gozo di Candia noordoost van u leggen.

Dit

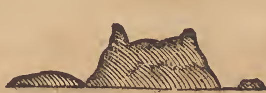
Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Aldus verthoont C. S. Giano Baptista noord 7 mijlen van u zijnde.

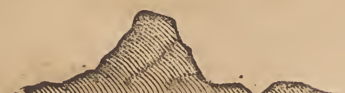
Caravi n. n. o. 3 mijlen van u verthoont aldus.

Caravi n. w. en n. w. ten n. 2 of 3 mijlen van u verthoont aldus.

I. Bella Pola n. ten w. 6 of 7 mijlen van u verthoont aldus.

I. Bella Pola n. w. ten n. 5 mijlen van u verthoont aldus.

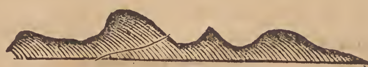
I. Bella Pola n. w. ten w. ontrent 5 of 6 mijlen van u verthoont aldus.

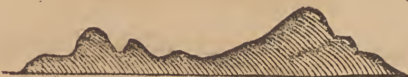
Aldus verthoont I. Bella Pola w. ten z. 3 of 4 mijlen van u.

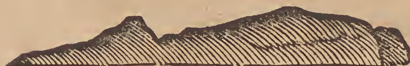
J. Falconera n. van u vertoont aldus.

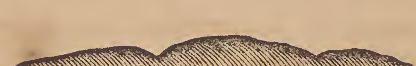
I. Falconera n. o. ten n. ontrent 6 mijlen van u vertoont aldus.

I. Falconera w. n. w. wel soo noordelijk ontrent 3 mijlen van u vertoont aldus.

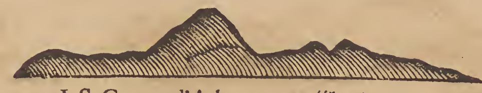
I. Falconera z. ten w. ontrent 5 mijlen van u vertoont aldus.

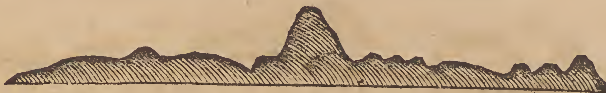
J. Falconera z. o. ten z. ontrent 4 mijlen van u vertoont aldus.

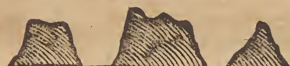
I. S. George d'Arbore n. o. ten n. ontrent 5 mijlen van u vertoont aldus.

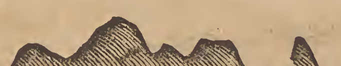
I. S. George d'Arbore n. 5 mijlen van u vertoont aldus.

Aldus vertont I. S. George d'Arbore z. w. van u / als ghy by 't noord eynde van I. Zea zijt.

Annania bewesten Milo z. o. ten z. ontrent 3 mijlen van u vertoont aldus.

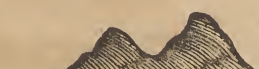
Annania z. ten o. 3 of 4 mijlen van u vertoont aldus.

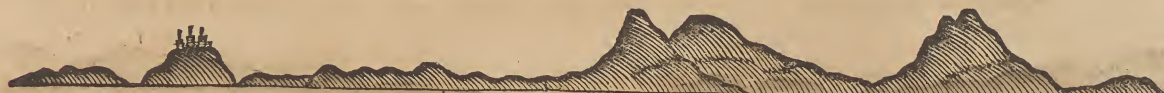

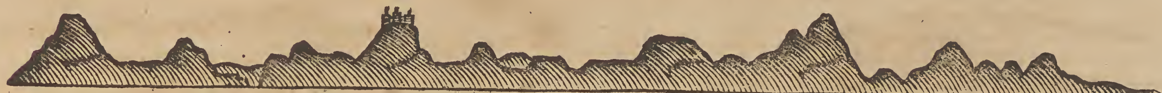
Aldus vertoonen de 2 hoogen bergen van Milo, als sy oost ten noorden 6 of 7 mijlen / en Diepsi oost van u leggen.

I. Milo n. ten o. ontrent 8 mijlen van u vertoont aldus.

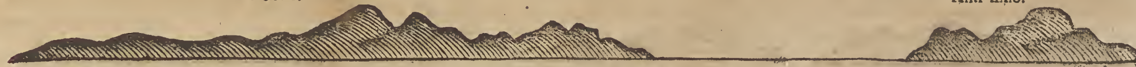
Aldus vertoont I. Milo, als de hooge bergen o. en o. ten z. ontrent 8 mijlen van u zijn.

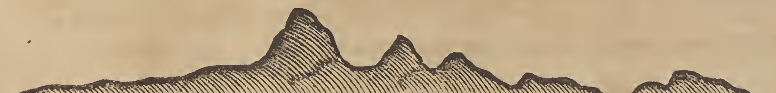
Aldus vertoonen de hooge bergen van Milo o. z. o. van u / als Anti-Milo o. ten n. van u is.

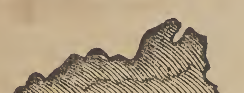
Aldus verthoont I. Milo over I. Argentera heenen.

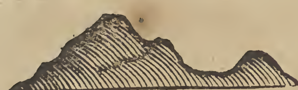

Als men tusschen Serfou en Sifanto is / soo verthoonen I. Milo en Anti-milo aldus / zijnde Milo dan ontrent zuydwest ten zuyden / en Anti-milo zuydwest ten westen ongevaerlijk 4 mijlen van u.

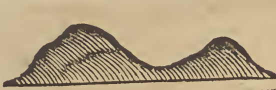
I. Milo zuyd zuydwest ontrent 5 of 6 mijlen van u vertoont aldus.

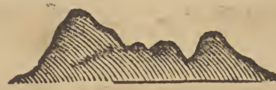
Antimilo west 4 mijlen van u verthoont aldus.

Anti-milo n. o. ten o. 5 of 6 mijlen van u verthoont aldus.

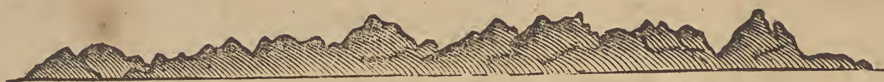
Anti-milo o. n. o. 5 mijlen van u verthoont aldus.

Anti milo o. z. o. 5 of 6 mijlen van u verthoont aldus.

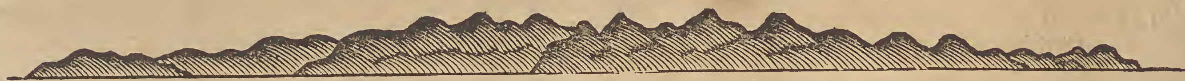

Als 't Kasteel op Milo en Anti-Milo oost ten zuyden van u zijn / soo siet ghy I. Argentera benoorden Anti-milo heen oost van u leggen / verthoonende met malkanderen aldus.

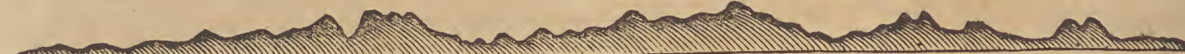
I. Argentera zuyd ten oosten 2 mijlen van u verthoont aldus.

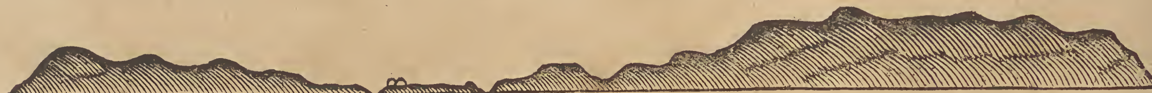

Aldus verthoont I. Serfou met het noord-eynd van I. Sifanto, als men neffens Anti-Milo, of tusschen I. Falconera en Anti-Milo is / zijnde dan 't noord-eynd van Sifanto oost ten noorden / en 't zuyd-eynd van Serfou noordoost ten oosten / en 't gat tusschen beyden oost noordoost van u.

J. Sifanto west ten zuyden 2 mylen van u verthoont aldus.

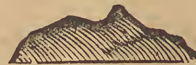
J. Sifanto oost ten noorden en oost van u verthoont aldus.

J. Jura (anders Trava genaemt) zuydwest een half mijl van u verthoont aldus. 't Gat tusschen J. Andrea en Tino is dan noordoost ten noorden en oost noordoost / 't zuyd-eynde van Zira aen een hoogen langen bergh verthoonende / die de hoeck black afgaet / en in 't midden met 2 of 3 heuvelen is / zuydoost ten oosten van u verthoont 't noord-eynde oock een langen bergh / doch niet soo hoogh als 't zuyd-eynde.

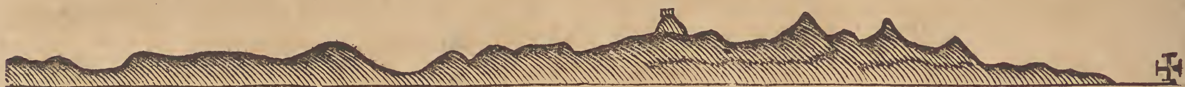
J. Andrea west ten zuyden 7 of 8 mijlen van u verthoont aldus.

J. Tino verthoont n. o. ten n. en o. n. o. ontrent 10 mijlen van u als een korten bergh aldus.

Aldus vertoont 't gat tusschen J. Andrea en Tino, als 't zuyd eynd van Andrea oost noordoost en 't noord eynd van Tino oost ten zuyden van u leggen: beyde dese hoeken aen 't gat sijn laegh afgaende / maer de hoeck van Andrea verandert seer / als men daer 2 of 3 mijlen af is / of 't een kleyn eylandeken waer.

Aldus vertoont J Timo, als men van Serfou en Sifanto af komende by 't zuydwest eynde van Zira is. Op Tino is een hoogen heuvel of bergh met een Kasteel daer op / dat dan noordoost van u is. 't Eylandt / dat van Zira afleyt / vertoonende als Poortland met een winkel-haeck leggende reght benoorden de voorsz. bergh / is dan noordoost ten noorden van u. De noordwest hoek van J. Micona leyt dan oost ten n. en o. n. o. van u.

J. Zira noordoost van u vertoont aldus / als gy tusschen Serfou en Sifanto.

Aldus vertoont J. Micona zuydwest ten westen 7 of 8 mijlen van u / als ghy van Scio af komt.

De

P.to S. Giorgio de SCHIRO. In 't Groot.

THRACIA.

GRÆCIA.

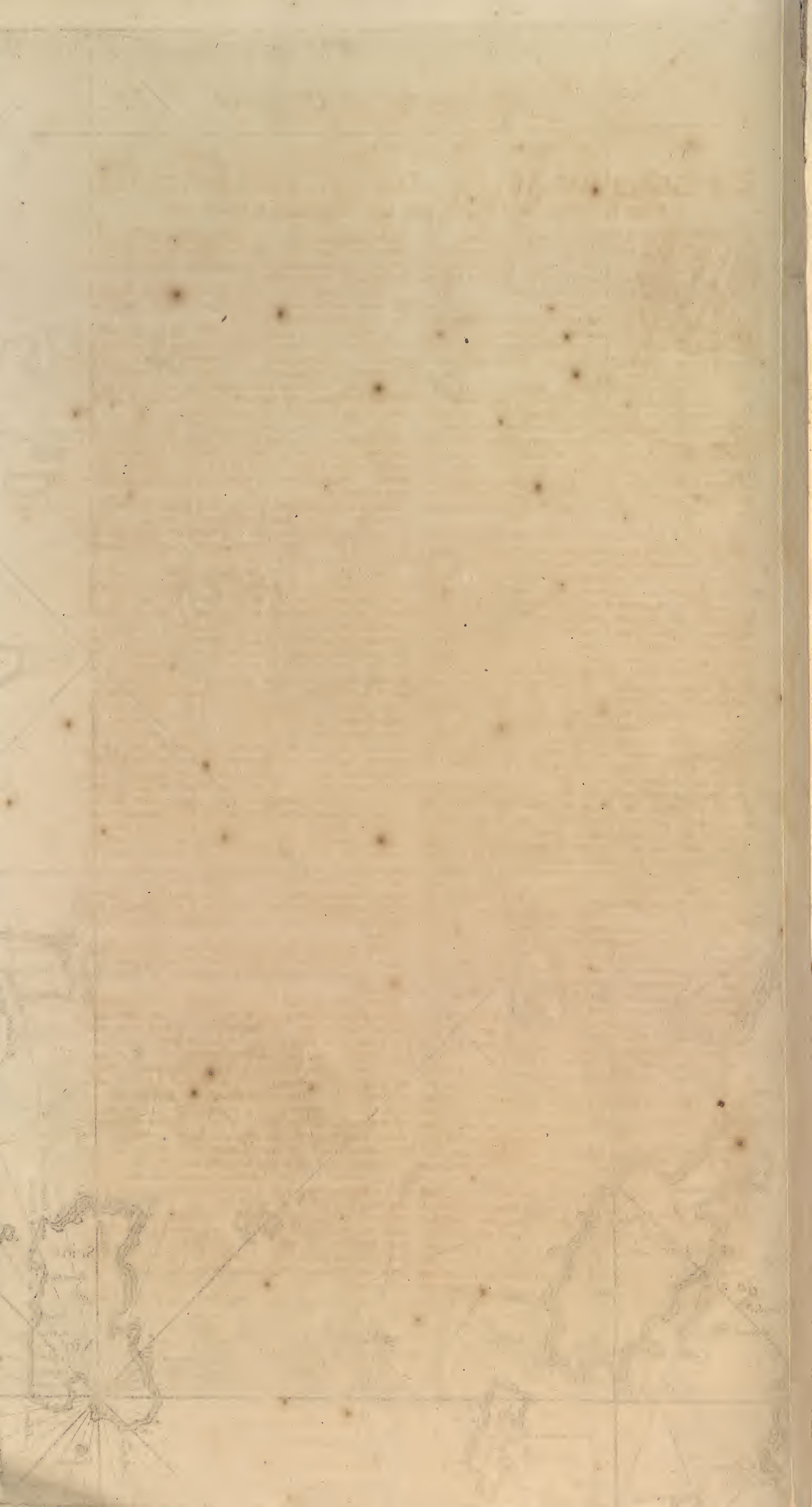
NEGROPONTA.

ACHAIA.

Salonichi
Thessalonica
Lembale
C. Ruca
Volanda
Catacha
Fanar
C. Citro
Citro
S. Giorgio
Porto quir
Platamor
Golfo di Salonicha
Pilanemo
Aiomama
Golfo d'Aiomama
Cassandra
C. Canistro
S. Catharina
Sigra
C. Vilitri
Volo
Armiro
Monaster
C. S. Giorgio
Golfo di Volo
Moordenaars Eyl.
Seigne
C. Volo
I. Esilson
C. Esilson
Suric
Adadi
Athinou
Scellida
Litar
Pontico
Atalanta
Lipso
Limne
Zetouni
Beotia
Negroponta
Franco
Volie
Cupo
Armone
Platara
C. Negro
Cavalari
I. de Gaudri
I. Asuiri
Cabo Rosso
Corintho
Golfo de Engia
Athene
Culoro
Suttua
Sorri
Dancla
Provedia
I. Egeno
Fekhida
Gondolorie
I. Longa off Macronisi
I. Zea
Porto Andrea
Andros
Castro Mola
Contessa
Saldina
Rutarida
Golfo di Contessa
C. Asperosa
I. Tasso
Canala
Asperosia
Mandania
Nicalida
Doari
Castro Rainel
Golfo di Monte Sancto
Monte Sancto
C. Monte Sancto
C. Nymphei
C. Falso
C. Drapano
Punto Cosso
Larzar
Piper
Lanio
I. Samandrachi
I. Embro
I. Lemnos off Stalimene
Lisodia
P. S. Antoni
I. Tenedos
I. Sciatu
Schoppelo
Siledroni
Aisirati off S. Strati
Diadorico
Schafoli
Schiro
Schissi
P.to S. Giorgio de Schiro
Lero
Silida
C. Phalasia
C. Cherronesi
I. Ipsera
Anti Ipsera
C. S. Nicolo
I. Sigiri
I. Metelino
P. Caloni
Scio
Porto Fino
Scio off Xio
Letteme
C. Mastio
Venetica
C. Blanco
C. Huno
C. Martelo off C. Doro
Calosera

XIV

De Twaelfde Vertthooninge,

VAN DE

Zee-Kusten van Morea, Achajen, Griecken en Tracien van Porto Rasti tot Marizo met de by leggende Eylanden in d'Archipelago.

I. Asturi. Van I. Macronisi tot d'Eylandekens Asturi onder Negroponte is de kours noordoost 4 of 5 mijlen. Dese 4 of 5 Eylandekens zijn tamelijck hoogh / tusschen de welcke dat't overal goed leggen is op 14/12 en 10 vadem / waer men wil / om dat'er overal schoon en diep en een goede zandgrond is. Tusschen dese Eylandekens en 't lant van Negroponte is een groote inboght / daer't benoorden in goedt leggen is op 16/18 en 20 vadem voor oostelijke en noordelijcke winden.

I. Suhi de Basa. Van daer noord westwaert ontrent 3 mijlen leggen de 3 of 4 Eylandekens Suhi di Basa, daer tusschen is 't voor Galeyen en kleyn vaertuygh goet leggen / maer tusschen dese Eylandekens en Negroponte is 't geheel diep / bewesten dese eylandekens leggen nogh 3 eylanden / daer tusschen dat oock goet leggen is. Vermits 't daer overal schoon is / soo kanmen daer niet quaed zeylen. Men loopt'er beoosten of bewesten in / soo men wil / want men siet'et overal open / en daer binnen is 6 à 7 vadem en beschut voor alle winden. Neffens I. Suhi de Basa is 't hooghste land van Negroponte, alwaer den hoogen hoeck Cabo Negro benoorden leydt.

C. Negro. Benoorden C. Negro ontvalt 't land in een groote inboght / daer men den groote hooge tooren van Armone een stuck weeghs in 't landt siet / in dese bogt kan men sonder gevaer over al setten om dat'er goede anckergrond en goede zand-strand is. Benoorden dese tooren van Armone siet men ook 't steedeken Cupo mede in 't land leggen / voorts kan men aen die kust niet meer setten. Dit steedeken voorby zijnde / soo wort men 't Kasteel Volie aen de waterkant op een laege hoeck / die vol geboomte staet / gewaer / dat moet men schouwen / om dat al 't laege land daer vuyl en rudsig is / maer men moet na 't vaste land van Morea oversteecken / en dat aendoen tot op 4/5 en 6 vadem / maer niet verder dan op 6 vadem / want dat is 't diepste water daer ontrent / 't is daer nauw door te loopen / en wort de Straet van S. Marco genaemt / daerom dient men daer wel een goede wind te verwachten / zijnde dan nogh ontrent anderhalf mijl van de hoeck van de stad Negroponte reght tegen over de hooge hoeck van 't vaste land. Daer af oost noordoost in een groote inboght aen Negroponte leyt een Eylandeken / daer 't goed leggen aghter is op 6/7 en 8 vadem / soo men wil en dat buyten schoots van de stadt.

Negroponte. Dight om de hoeck na de stad Negroponte komende leyt een blinde onder 't water / maer dight aen de wal / dan onder de stad is de haven / zijnde een groote inboght / men loopt aghter de stad om op 10/12/6/7 en 4 vadem / soo men wil / 't is daer overal van Porto Cavallo tot een groot musquet schoot van de stadt goede anckergrond / daer na is 't overal vlack. 't Water wast en valt daer wel 6 of 7 voeten op en needer / na dat de winden waeyen / maer houd geen Ty. Negroponte gaet met een brugh van de stad tot 't vaste land van Morea, en in 't midden van de brugh staet een Kasteel met 16 of 18 stucken geschuts / van dit Kasteel tot aen 't vaste land is een steenen-brugh maer van 't Kasteel tot de stad is een windbrugh om op te halen / als'er kleyne scheepen en Galeyen door halen / want 't is'er niet wy'er / als dat'er een Galey sonder riemen deur kan / maer onder dese brugh is wel 6 of 7 vadem water / maer daer bezuyden is 't geheel vlak / zijnde met laegh water niet meer dan 4 voeten / en met gemeen hoogh water 7 of 8 voeten diepte.

I. Schiro. Van Cabo Martelo de oostelijckste hoeck van 't eyland Negroponte tot 't Eyland Schiro is de kours noord ontrent 11 mijlen. 't Eyland is tamelijck hoog / hebbende aen de zuyd west zijde 3 of 4 Eylandekens vry hoog in 't aensien / alwaer Porto S. Giorgio een goede haven reght beneeden is. Regt voor de mond aen de zuyd hoeck van dese haven leggen 2 ronde eylandekens roodachtigh in 't aensien / die moet men aen stuerboord laten / en 't groote vlacke Eyland aen de noord zijde / zijnde effen en slegt land / aen backboord / wesende 't beste gat om in te loopen / en binnen zijnde wijckt men oostwaert op / om te setten in de bocht onder den hoogen bergh met een touw aen de wal vast. 't Is daer 30 en 28 vadem diep. Maer recht noord oploopende / siet men een groote zandbay om daer voor of binnen te setten waer men wil / op 10/12 en 14 vadem / en beschut te zijn voor alle winden / behalven de zuyde winden waeyen daer recht open in. Men kan oock aen bakboort buyten / of aen de noordwest-zijde van de Zand-bay om de klippige hoeck met een touw aen de wal vast leggen / soo men wil / maer op d'andere plaetsen moet men over al om de diepte met een touw aen 't land vast leggen. Men kan dese haven / om dat'et overal wijd en schoon is / altijdt uyt en in door dit gat komen. Men kan oock tusschen 't voorsz. vlacke Eyland en de noord-wal deur-loopen ; maer 't is'er geheel nauw / en 6 of 7 vadem diep. Dese haven / leggende bewesten de zuydwest-hoeck van Schiro is kennelijck aen de laege valeye / die men van verre gewaer word / daer hy neffens is.

De noord-hoeck van Schiro is vuyl en rudsigh wel een groote mijl noord aen t'zeewaert / daer leggen veel klippen / eenige boven / maer 't meestendeel onder water.

I. Diaderfee. Bewesten J. Schiro leggen noch 2 Eylanden / waer van het oostelijckste Schafoli laegh en slecht is / maer van het westelijckste tot Diaderfee (by d'onse de Broeders genaemt) zijnde 3 of 4 laege Eylandekens is de kours noord noordwest wel soo noordelijck derd'half mijl / maer van 't noord-eynd van Schiro recht west. Dese Eylandekens moet men aen de oost-kant niet te na komen / om dat 'et daer over al vuyl en rudsigh is.

I. Siledroni. Van J. Diaderfee n. ten westen anderhalf mijl leggen de drie eylandekens Siledroni, daer men tusschen de twee noordelijckste deurloopt / en binnen komende een Dorp aen 't noordelijckste gewaer wordt / daer men 't set op 6/7/8 en 10 vadem / waer men wil. Daer valt weynigh anders als goede wijn en brandhout te halen.

I. Scopelo. Van de west-zijde van J. Siledroni is de kours noordwest tot de Stadt Schoppelo, maer van de haven S. Giorgio de Schira tot 't zuyd eynd van Schoppelo, is de kours noordwest 6 mijlen. Tusschen J. Siledroni en Schoppelo leggen 2 hooge eylandekens midden in 't vaerwater.

Voor de Stad Schoppelo kan men 't setten op 10/12 en 14 vadem / en vertoeyen soo men wil / maer men moet met d'anckers zuyden en noorden leggen / om dat d'ooste wind daer recht op blaest. Men kan oock met een touw aen de buytenste klippen vast maken / maer aen 't oost-eynde van de Stad is 't beste leggen. Benoorden of beoosten dese klippen is noch een groote inham om ten ancker te loopen / en met een touw aen 't hooge land vast te maken / maer de zuyde en zuydooste winden maken daer lager-wal. Aen 't zuyd-eynde van Schoppelo is wat inbochts / daer men 't setten kan. De zuydwest-hoeck ten eynde komende / wijckt men aen de noordwest-zijde noord op / alwaer op dien hoeck een goede haven is / streeckende oost en oost zuydoost in / zijnde over al schoon en klaer om in te komen / maer niet wijd. Binnen de haven is aen de zuydzijde een inwijck / daer 't beste leggen is ; daer men soo verre inloopt tot dat 't gat van de haven na by toe is / en set op 18 en 20 vadem met een ancker in de de grond en een touw aen de wal / en beschut voor alle winden. Met een weste wind kan men daer qualijck uytkomen / daerom is 't niet geraden daer in te leggen om niet beset te worden van de Turckschе Galeyen / die de Scheepen / hier kooren ladende / somtijdts komen betrappen. Men set'et dan liever tusschen Schoppelo en eenige eylandekens / een weynigh buyten en benoorden dese voorsz. haven leggende / daer onder / dan 't is'er 36 en 40 vadem diep / en een sob're reede / want de noorde en zuyde winden waeyen daer recht tusschen deur. 't Kleyne eylandeken daer men onder leyd te laden / is vol geboomte / desgelijcks oock Schoppelo, dat al een reedelijck groot en hoogh eyland is.

Twee mijlen bewesten 't noord-eynd van Schoppelo leyd het eyland Sciatta, alwaer een drooghte van klippen en rudsen ontrent ten halven tusschen beyden leyd ontrent 5 of 6 voeten onder water.

I. Sciatta. Aen de zuydoost-hoeck van Sciatta leggen 5 of 6 eylandekens / en daer achter leyd een groote wijde langh-werpige Bay / daer een Kasteelken of vervallen Kerckskеn in 't midden staet / men kan 't daer setten waer men wil / maer aen de west-zijde is het best en luwst om de meeste beschuttingh van winden / en daer is 8/10 en 12 vadem diepte. Tusschen d'eylandekens / die voor dese Bay leggen / kan men sonder gevaer deur loopen / om dat 'er overal schoon / klaer en diep genoegh is. Men kan met alle winden dese bay uyt en in komen en daerom is 't'er beter leggen als in de zuydweste haven van Schoppelo, om dat men van de Galeyen daer niet kan beset worden. Bewesten dese bay zijn aen de zuydzijde van Sciatta meer reeden om te setten.

I. Surici. Omtrent zuydwest van de zuydwest-hoeck van Sciatta leyd dicht aen de kust van Negroponte 't Eylandt Surici, daer goede reede achter is voor noorde en noordooste winden / te weten tusschen dit Eyland en 't land van Negroponte in. Maer van daer oostwaert op de geheele noord- en oost-kusten van Negroponte is nergens goede reede om te anckeren / en over al grondeloos / maer 't is altemael als een yseren land / hard en dar / en overal langhs de kust geheel diep. Die daer op een laeger wal beset werd / en 't met de zeylen niet afleggen kan / die is voorseker het Schip quyt.

Golfo di Volo. Van de zuyd-kust van Sciatta tot de Golf van Volo is de kours west wel soo zuydelijck 3 of 4 mijlen. 't Land buyten de Golf is in 't aensien hoogh en schor aen d'oostzijde / dat 't schier voor over hanght / maer aen de west-zijde is 't oock steyl / doch wat laeghachtigh afloopende. In 't inkomen is de Golf ontrent een mijl wijdt / hebbende aen de west-zijde om den hoeck een steyle klip / waer aen hy seer kennelijck is. Binnen komende aen de west-wal leydt 't hoogh Eyland Estiljon in een groote inbocht / daer men buyten en binnen setten kan. Daer dwars af tegen de noord-kant aen leydt 't dorp Seigne. Van de noord-kant van dese inbocht schiet een steert af. Dese golf streckt ontrent noord west op. Omtrent een mijl bewesten desen hoeck is noch een inwijck / van welckers zuyd-zijde een steenen-rif afloopt, die men schouwen moet / zijnde daer in goede ancker-grond op 20 en 25 badem. Daer ontrent een mijl bewesten leydt 't Moordenaers-eyland, daer 't binnen 9 en 10 badem / maer daer 't buyten 25 en 30 badem diepte is. Aen d'oost-zijde van dese Golf leyd het Eyland Trissere, tusschen welcke en 't vaste land goede reede is op 36 en 40 badem. In dese Golf is op 't diepste 55 en 50 badem / voorts 40 / 30 / 25 badem / en overal goedt anckergrond. Dwars oostwaert van dese bay is oock een inwijck / daer goede anckergrond is op 25 badem. Van de zuyd-hoeck van de voorsz bay streckt een rudsigh rif af daer 14 en 16 badem water op is. Bet na binnen leyd 't Eyland Striter met noch 3 andere eylandekens / twee benoorden en een bezuyden / zijnde goede reede tusschen dit Eyland en 't vaste land / op 26 badem / maer in 't inkomen van 't eyland omtrent 30 badem. In 't eynde van de Golf / aen de noord-zijde leyd de Stadt Volo een weynigh van de strand af / maer op de strand staet een vierkant Kasteel / waer voor dat 't overal vlack is / dat men met geen boot aen land komen kan / maer buyten de Stadt leyd men op 6 / 8 / 10 en 20 badem soo dicht aen als men wil. 't Is daer overal in de bocht goed leggen / schoone grond en vlack water.

Neffens den Golf van Volo inwaert tusschen Negroponte en 't vaste land / streckt 't vaerwater na Achinou zuydwest ten westen 8 mijlen weeghs in. Omtrent 2 mijlen in 't vaerwater zijnde / streckt van Negroponte af een rif noord noordwest een kleyn half mijl in zee / daer maer 3 of 4 voeten water op is. Beoosten 't rif is een bay / daer men een vervallen Kasteel met eenige huysen daer by siet / daer is goede reede. Een weynigh bezuyden 't rif leyd een blinde een half mijl van de wal van Negroponte, daer men tusschen deurloopen kan.

't Geheele west-eynde van Negroponte is geheel hoogh land / maer na de zuydwest-hoek leyd een hoogen bergh boven alle d'andere uytsteckende / alwaer recht bezuyden op 't uyterste en westelijckste van Negroponte 't Steedeken Litar leyd / daer goed /
I itar. wit en hart biscuit / bequaem om te duuren / gebacken word / die 't gebreck heeft / kan hier gerijst worden.

Voorts van Achinou, dat op de waterkant leyd / na Zetouni de geheele Golf ten eynde is de kours west wel soo zuydelijk ontrent 5 mijlen. Zetouni en Stallida leggen een stuck landwaert in / en neffens Stallida loopt een zand-rif een groot stuck van de wal af / dat men schouwen moet / doch men kan 't op 4 of 5 badem looden en overloopen / twee mijlen beoosten Achinou leyd Acladi, zijnde dese twee met Stallida kleyne vleckjens. Van neffens Acladi na Zetouni is in 't vaerwater 35 / 30 / 25 / 20 / 15 / 12 / 10 badem diepte met schoone grond. Oock is goede anckergrond aen dese kusten tusschen de Golf van Volo en Achinou, en veel inwijcken en bochten om te setten. Daer leggen oock bezuyden de west-hoeck van de Golf van Volo twee Eylandekens.

Sa'onichi. Salonichi is een treffelijcke Zee-stadt van grooten handel / als ghy daer wesen wilt / soo gaet de Golf noordwest ten noorden in / tot dat ghy een hoeck van de noordoost-kust siet uytsteeken / gaet dan uytwaert aen tot dat gy de Stadt siet / en loopt dan daer na toe tot op 5 badem / en set 'et daer in een open valeye. Bewesten de Stadt loopt een drooghte zuydwest af tot beschuttingh voor alle west zuydweste en weste winden. De land-wind is hier de quaedste / en de grond is hier oock niet seer vast / daer neffens valt een rivier. 't Is hier beter des winters als des zomers ten ancker te loopen om de gewoonlijcke Zee-winden.

I. Lanio. Van d'oost-hoeck van de Golf van Volo tot 't Eyland Lanio, anders Lafani genaemt / is de kours oost noordoost 14 of 15 mijlen. Lanio is een schor Eyland met veel rudsen aen de noord-kant / en rondom met veel inbochten / maer voor Scheepen is daer geen haven / nadien de grond overal scherp is.

J. Lemnos. Omtrent 7 mijlen beoosten Lanio leyd Lemnos, anders Stalimene genaemt / een groot maer geen hoogh Eylandt / uyt noord noordweste / noordwest ten noorden / noordwesten / en noordwest ten westen / hem opdoende aen 2 hooge bergen als 2 Eylanden / en voort al laegh land zijnde.

Tusschen dese twee bergen aen de zuydzijde van de oosthoeck is Porto S. Anthoni een schoone haven ofte reede. Als ghy van Tenedos komende daer tracht te wesen / om voor ooste en noordooste winden te setten / soo doet 't land een weynigh benoorden de twee voorsz. bergen aen of recht op d'oostelijckste bergh van dese twee aen / want van een noordooste wind leyd men onder de noordelijckste of oostelijckste bergh. Ghy siet dan / soo benoorden als beoosten de haven onder Lemnos te lande komende / al laegh en graeuw dor landt / loopt daer al by

langhs / doch 't land niet seer na / tot aen de haven toe. Aen de hooge west-hoeck van de haven (dat oock de westelijckste bergh van dese 2 is) leggen 2 Eylandekens of groote klippen. Ghy moet d'oost-hoeck soo na oock niet komen / dat ghy tusschen die twee Eylandekens of klippen en de west-hoeck deur sien kent / maer ghy moet d'Eylandekens tegen den hoeck aenhouden, dat 't gat tusschen beyden geheel geslooten blijft / soo ghy een droog rif van d'oost-hoeck een goed stuck in Zee streckende niet onderzeylen wilt; maer soo ghy op dese mercken lettende / soo verre van d'oostwal afhoudt dat 't voorsz. gat dicht blyft / soo hebt ghy van dese drooghte geen gevaer. Dese drooghte kent ghy een groot stuck van de wal aen de groenheyt van 't water gewaer worden / en sy is geheel steyl / want als ghy met d'eene werp 10 of 9 badem hebt / met d'ander sult ghy 5 / 4 en oock 3 badem hebben. Als ghy dese drooghte op zijde hebt / of voorby zijt / dat ghy weder 10 of 12 badem werpt / soo loeft dan noordwaert op de Bay in / en settet / dat d' oost-hoeck oost zuydoost en de west-hoeck west zuydwest van u zijn / op 10 badem goede grond / en goed leggen voor alle winden / behalven de zuydooste en zuyd zuydooste winden. Wilt ghy voor zuydweste winden hier setten / soo loopt dicht aen de west-wal / daer siet ghy dan een inbocht / daer men wat inwijken kan / daer kan men voor zuydelijcke winden beschut leggen / maer wilt ghy de haven verder inloopen / soo moet ghy toesien / als ghy tegen 't noord-land of den bergh / die aen 't noord-eynd van de haven leyd / aenkomt / nadien 't daer mede een goed stuck weeghs al vlack water is.

Van dese haven zuydwest ten zuyden 4 mijlen leyt Aistrati een I. Aistrati
Eyland / dat niet groot nogh hoog is.

Bezuyden Lemnos 16 mijlen / en van de noordhoeck van J. Andrea noordoost ten oosten ontrent 9 mijlen leyt 't Eylandt Ipsera, waer onder aen de zuydwest zijde na de stad toe goede reede is / te weeten tusschen Ipsera en Anti-Ipsera, in een groote I. Ipsera
zandbay / daer men setten kan op 10 en 12 badem goede zandgrond voor alle ooste / weste en noorde winden. Men kan daer van beyde kanten inkoomen / en uytzeylen soo van benoorden als van bezuyden. Maer van benoorden moet men Ipsera by de hoeck van 't gat wat schouwen / en geeren na Anti-Ipsera, want naest Ipsera leyt een klip 7 of 8 voeten onder 't water.

Streckingen en Koursſen.

Van J. Macronisi tot J. Asturi is de kours n. o.	4 of 5 mijlen
Van J. Asturi tot J. Suhi de Basa n. w.	3 mijlen
Van C. Negro tot Volie noordwest	3 of 4 mijlen
Van Volie tot de Straet van S. Marco w.	1 mijl.
Van 't noord eynde van Andrea tot J. Calojera o. n. o.	4 mijlen
Van C. Martelo d'oost hoek van Negroponte tot J. Schiro noord	11 mijlen
Van 't noord eynd van J. Schiro tot J. Diaderfee w.	3 mijlen
Van J. Diaderfee tot J. Siledroni n. ten w.	anderhalf mijl.
Van J. Siledroni tot de stad op J. Schoppelo n. w.	anderhalf mijl.
Van P. S. Giorgio de Schira tot 't zuyd eynd van J. Schoppelo. noordwest	6 mijlen
Van J. Schoppelo tot J. Sciatta west	2 mijlen
Van de zuyd kust van Sciatta tot de Golf van Volo west wel soo zuydelijck	3 of 4 mijlen
Van de Golf van Volo tot J. Lanio oost noordoost	14 of 15 mijlen

Van

De Swarte Zee.
Romania.
Bolli.
Golfo di Constantinopolen
Canaal Tusschen I. Tenedos en Natolia. In 't Groot
De Oost Kust van I. Scio In 't Groot
Becsangi
Natolia
De Golff van Smyrna. In 't Groot
Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt
Eng. en Fran. Mylen 20 in een Graadt
Archipelagusche Eylanden.
Met Privilegie.

Van de zuydoost hoek van I. Lanio tot de zuydwest hoeck van I. Lemnos oost ten zuyden 7 mijlen
Van P. S. Anthoni de Lemnos tot I. Aiſtrati z. w. ten z. 4 mijlen
Van J. Aiſtrati tot J. Ipſera z. wel ſoo ooſtelijck 12 mijlen
Van de noord hoeck van J. Andrea tot J. Ipſera n. o. ten o. 9 mijl.

Hooghten.

De noordhoeck van J. Andrea leyt op	37 graden 47 minuten
P. S. Giorgio de Schira op	38 graden 34 minuten
De noordoost hoeck van J. Schoppelo op	39 graden 7 minuten
De zuyd hoeck van J. Lania op	30 graden 29 minuten
P. S. Anthoni de Lemnos op	39 graden 16 minuten
J. Aiſtrati op	39 graden 2 minuten
De zuyd hoeck van J. Ipſera op	38 graden 4 minuten

Hoe haer deſe Landen uyt'er Zee verthoonen.

Aldus vertoont 't Eyland Lemnos, als den hoogen ronden bergh / noordwest van u is. Men is dan ontrent 2 mijlen van C. Bababora. Deſen ronden bergh / daer een Kaſteel op ſtaet / leyt aen de weſt zijde van 't land.

Aldus vertoont J. Lemnos, als de zuydelijckſte van de 2 hooge bergen noordweſt en de noordelijckſte noordweſt en noordweſt ten noorden van u is. Men ſiet dan nog een deel land daer aen om de n. heen ſtrecken.

Aldus vertoont 't laege Eyland Aiſtrati weſt 3 of 4 mijlen van u / men kan dan J. Tenedos noordooſt ten ooſten 6 mijlen veere ſien / als oock J. Embro en Samandrachi met 't land van Natolien en C. Bababora, mitsgaders C. Sigari de noordweſt hoeck van J. Metelino zuyd ten ooſten en zuyd zuydooſt 5 of 6 mijlen veere. J. Scio kan men dan oock beweſten J. Metelino ſien.

J. Ipſera n. ten w. 5 of 6 mijlen van u vertoont aldus.

J. Ipſera z. w. 6 of 7 mijlen van u vertoont aldus.

De Derthiende Vertooninge,

VAN DE

Zee-Kusten van Thracien en Natolien tuſſchen Marizo en de zuydhoeck van Calaberno met de Golf van Contantinopolen en de by leggende Eylanden in d'Archipelago.

J. Embro en Samandrachi. VAn de noordooſt hoeck van Lemnos noordooſt en noordooſt ten ooſten 5 mijlen leggen d'Eylanden Embro en Samandrachi, waer van Embro 't naeſte aen de Straet van Dardanelli laeger dan Samandrachi is / want als men daer bezuyden is / ſiet men Samandrachi regt over Embro heenen.

C. Jeneſari. Op Cabo Jeneſari de zuydhoeck van de Straet van Dardanelli ſtaet een dorp huyſen met 3 meulens en veel kleyne berghskens / daer een zand-rif af ſtreckt wel een groote gooteling-ſchoot weſt ten noorden in Zee / dat men ſchouwen moet / maer als men benoorden de ſteert is / hebbende de punt op zijd' / dan kan men op 't lood daer by langhs loopen.

Reght benoorden of beooſten C. Jeneſari is nogh een hoeck van groote witte ſteenen / die ſeer gekartelt is / daer een dorp by is / en daer oock een rifken af ſtrek / maer niet veere / dat is ſeer ſteyl / want een roerſchoot daer van is 't wel 10 vadem diep.

Straet van Dardanelli. Door in 't aenkomen van de Straet van Dardanelli is 't niet boven drie vierendeel van een mijl wijdt en ſtreckt eerſt ooſt ten noorden / daer na ooſt noordooſt / en te met noordelijcker / als noordooſt en noordooſt ten noorden naer de Kaſteelen Dardanelli en Mare Beanco, die ontrent een gooteling ſchoot wijdte tegen malkanderen over leggen. Als men uyt de zuyd komende voorby C. Jeneſari is / en dat men om de ſlappe of zuydooſte winden niet midwaters houden kan / ſoo loopt na de laege hoek beooſten de Kaep / want daer dighte by is 9 vadem water / en houd dan ooſtwaert aen na de noord hoeck van 't hooge land / mijdende de laege zuyd kuſt / om de vlacke droogе plaetſen die'er zijn / leggende niet meer dan 2 vadem onder 't water / aen de kant van de droogte vint men 13 vadem / als'er 3 vadem diepte op is. 't Is daer overal kley grond. Onder 't hooge land is goede reede op ontrent 4 of 5 vadem.

Ontrent een mijl noordooſt ten ooſten van C. Jeneſari is 15 en 16 vadem diepte ſchoone grond om te ſetten waer men wil.

Als men neffens de voorſz. Kaſteelen komt / ſoo ſchiet de noordhoeck van de Straet neffens de zuyd hoeck / dat 't gat ſchijnt toe te weſen / en dat men de Zee niet meer ſien kan. Om in de Golf van Conſtantinopolen tuſſchen deſe Kaſteelen deur te zeylen of te laveeren / moet men de zuydooſt zijde houden / om de harde ſtroomen / die aen de noordweſt zijde uytwaert gaen / beſonderlijck des winters / ja ſomtijts ſoo ſterck / dat men met een moye koelte voor wind die effen doodt zeylen kan. Maer men moet de zuydooſt hoeck niet te nakoomen om een kleyn banckje daer af ſchietende / als oock om dat aen de zuydooſt zijde ontrent een muſquet-ſchoot van 't land hier en daer eenige klippen onder 't water leggen / die men ſchouwen moet / maer de noordweſt zijde is geheel ſchoon / alwaer men in 't uytzeylen ſonder te miſdoen dighte by langhs loopen magh. 't Is een groote mijl tuſſchen beyde deſe landen wijdt.

Van de voorſz. Kaſteelen inwaert na de zuydooſte laegen hoek aen d'ooſt wal / daer dat voorverhaelde zand-rifken een ſtuck van de wal af na de weſt wal toe ſtreckt / is de kours noord en noord ten ooſten een groot half mijl. Op deſen hoeck ſtaet een huyskén met een dicken hoop ſteenen of 2 op malkanderen gemetſelt / die men ſchouwen moet om een zand-rif een goed ſtuk daer van de wal na de weſt wal toe ſtreckende. Tuſſchen de Kaſteelen en deſen hoeck is een bay / daer alle ſcheepen (ſoo opkoomende als afzeylende) ſetten op 3 en derdehalf vadem om bevrijd te zijn voor alle winden en om daer 3 of 4 dagen te leggen / nadienſe daer geviſiteert worden / men ſet 'et daer neffens een groene plaets in 't land leggende / vermits daer groote boomen op die kuſt ſtaen / ontrent een ſteenworp van de wal.

Men moet / uyt d'ooſt of van boven effen om de hoeck van dit rif komende / daer dight by om loeven na d'ooſt wal / om daer te ſetten / men moet oock toeſien dat men niet te veere van de wal blijft / en alſoo de grond niet miſt / want maer een muſquet-ſchoot bezuyden 't rif is 't 20 vadem diep. 't Gebeurt ſomtijts wel / dat de ſcheepen van boven koomende / met harde noordelijcke en ooſtelijcke winden (nadien'er dan harde ſtroom uytwaert loopt) niet raſch genoegh na deſe wal toe geeren / en terſtont ſoo van de grond afdrijven tot tuſſchen de Kaſteelen.

Tegen over deſe hoeck aen de weſt wal / daer ſtaet 't Kaſteel Dardanelli, alwaer een half mijl noordelijcker de ſtad Mayta leyt / daer neffens ſtaen op 't land veel meulens.

Van deſe engte / daer de Kaſteelen ſtaen tot Galipoli, is de kours noordooſt ten ooſten / en ooſt noordooſt 6 mijlen. Beweſten / of achter Galipoli is een inwijck of bay / alwaer men voor Galipoli

't Arsenael setten kan op 20 en 25 badem / om beschut te zijn voor noorde / noordooste en ooste winden / maer d'ooste wind maeckt daer hoeckjes wind. Beoosten Galipoli is oock een een groote inbocht / soo dat de Stadt op een laege en effene uythoeck leydt / op wiens upthoeck een langen vuurtooren staet / daer alle nachten op gevuert wordt / en ontrent een Goteling-schoot van die vuur-tooren recht af / leyd een blinde klip / daer meenigh op gesneubelt is / anders is die geheele Kust schoon.

Men moet tusschen Mayta en Galipoli zeylende / de noord-wal altijdt naest houden / maer met mistigh of doncker weder niet al te na / om dat men anders ligtelijck op eenige zand-punten van sommige plaetsen afstreckende loopen sou / dogh met klaer weder wort men die aen de wittigheyt van't water wel gewaer / oock kanmen die aenlooden. Men soude oock van boven komende / nadien aen de Natolische zijde 't land wat inbogts heeft / met doncker weder lightlijck op de voorsz. upthoeck met 't rif zeylen: Oock schijnt er in't land geen oopeningh te zijn / maer digt te weesen / maer 't sal hem selfs wel openen / als men na 't hooge land regt benoorden Mayta aen de Thracische zyde leggende toe zeylt. Onder dit hooge land kan men reede maken voor noordweste en weste winden. Dit Kalk tusschen Mayta en Galipoli is tot veel plaetsen 2 mijlen wijdt.

Camanar. Tegen over Galipoli ontrent een mijl aen de zuyd wal neffens Camanar leydt een rif gelijck met 't water / daer men aen de west kant d'eene werp 9 badem heeft / en met d'and're werp blijft vast sitten / dogh men misdoet'er niet aen / nadien 't al kley-grond is. Tusschen dit rif en 't vaste land / (dat is bezuyden dit rif) kan men setten voor meest alle winden / maer men moet'er uyt de west aghter loopen / om dat dit rif met een smalle stroock aen 't vaste land streckt. De stad Camanar leyt (als gezeyd is) agter dit rif digt aen de water kant op geheel laegh land / ja nogh laeger als daer Galipoli op leyt.

Lapsacia. Een groote Roer-schoot bewesten Camanar leyt 't groote dorp Lapsacia ter zijden van alle wind-meulens / die aen de water-kant staen / daer beeter reede is als tot Galipoli soo droogh en diep als ghy begeert. De geheele Kust voort is een schoone zandgrond / maer loopt'er niet te dighte by / want by naght is 't best in dese Golf midswater te houden.

I. Marmora. Van Galipoli tot 't Eyland Marmora is de kours oost ten noorden ontrent 6 mijlen. Marmora (om d'overvloed van de marmer-steen / die daer valt / alsoo genaemt) is een kort eyland / maer 't hoogste dat in dese geheele Golf leyt / dat hem uyt de west koomende aen 2 bergen met een laegh Eylandeken daer benoorden / en 3 kleyne laege eylandekens daer bezuyden op doet. Als men van de Kasteelen Dardanelli na Galipoli zeylt / soo siet men Marmora benoorden Camanar heen. Bewesten Marmora voor een bay leyt een kleyn klipjen gelijck met 't water / ook heeft dit Eyland 4 kleyne havenkens / maer niet dienstigh voor groote scheepen. Rondom Marmora is 't seer diep.

't Hasen-eyland. Een stukje zuyd zuydwest van Marmora leggen 4 Eylandekens / waer van 't Hasen-Eyland 't zuydelijckste en grootste is. Tusschen dit en 't kleyne eylandeken loopt men noordwest in tot voor een groot dorp / daer voor is 7 badem diepte klare grond. Maer van 't zuyd eynd van 't kleyne Eylandeken tot de noordkant van dit dorp is 't droogh tot 6 voeten water. Maer tusschen dit en Arablar of 't Mooren-Eyland inloopende / set men 't bezuyden 't kleyne Eylandeken op 4 of 5 badem voor alle noordweste / noorde / ooste / en zuydooste winden. Neffens Arablar is oock goede reede op 10 en 12 badem. Aen de noordkant

Arablar. van Arablar leyt een ander kleyn eylandeken / daer tusschen beyden is 't droog tot 11 voeten toe. Tusschen Marmora en dese eylandekens is 35 badem diepte en zand-grond. s'Winters loopen de scheepen gemeenlijck bezuyden Marmora en benoorden dese Eylandekens deur / vermits dit vaer-water over al schoon is / en om dat de gewoonlijcke zuydooste en zuyde winde dan daer inboegen willen / maer 's zoomers loopen sy meest al benoorden Marmora heen / om de stil-agtige weste en noordweste winden. Den hoeck van 't vaste landt van Natolien komt met een langen uytsteeckenden hoogen hoeck neffens Marmora uytsteecken / van verre vertoonende als een Eyland / zijnde tusschen beyde ontrent een mijl wijte. Bewesten dese hoeck is een schoone diepe haven om veyligh voor alle winden te leggen.

Van Arablar tot C. Boöa is 't noordwest ten westen ontrent 2 mijlen. De Golf van Boöa is overal een schoone Kust en zand strand sonder havens. Voor de stad Eres, anders Chiemer genaemt leggende van C. Boöa west ten zuyden ontrent 2 mijlen is 't goet setten op 12 badem schoone zandgrond voor noord noordooste / ooste / zuyde / en zuydweste winden. Aen d'oost kant van Marmora een weynigh van de wal leydt 't kleyne Eylandeken Fanor, daer 's naghts gemeenlijck op gevuurt wordt. J. Fanor. Maer aen de noordwest hoeck van Marmora een kleyn half mijlken van de wal leyd een hooge klip / die rondom schoon is.

Beoosten de voorsz. uytsteekende hoeck van Natolien is de Golf van Pandermo, waer in een goede haven is / die aen de noord hoeck een droogte heeft / die men schouwen moet. Twee groote mijlen beoosten dese haven leggen de 3 kleyne laege Eylandekens Rodia, van waer tot 't Eylandt Calonino de kours is oost 12 mijlen.

Als men oost ten noorden en oost noordoost van Galipoli afzeylt / soo vervalt men tussen J. Marmora en C. Rodesto, dewelcke ontrent 2 mijl van malkanderen leggen. Van Galipoli oostwaert is 't land een stuck weeghs laeg sleght en effen / en daer by langs vlack water / sijnde ontrent een Roer-schoot van de wal 4 badem diepte. Ten eynde van dit slegte land ontrent 2 mijlen beoosten Galipoli leyt een ronden heuvel / en daer beneeden staen veel boomen met een langen witten tooren / die men tusschen of aghter 't land in een laeghte uyt 't gesight verzeylt. Beoosten desen heuvel staen oock veel boomen in en ontrent een valeye. Een groot half mijl dwars van dese heuvel t'zee is 't maer 13/14 en 15 badem diep en schoone grond / wesende hier ontrent vlack water / maer nader aen de wal is 't geheel ondiep. Men moet de wal hier neffens wat mijden / want dese vlackte streckt van dese heuvel wel 2 mijlen oostwaert aen na een and're laegen steylen hoeck / of hoogen bergh.

Men kan uyt d'oost komende Galipoli niet wel kennen om dat die op een laegen slegten upthoeck leydt / om dat die dan tegen aen 't hooge land daer bewesten leydt. Maer aen den voorsz. ronden heuvel met 't vlacke water beoosten dese heuvel kan men merken / dat men nogh ontrent 2 mijlen van Galipoli is. Als men van dien heuvel westwaert na Galipoli zeylt / soo wort'et wederom dieper / en men ontmoet nogh een and're heuvel op 't hoogste van 't land dicht aen de waterkant ontrent een kleyn mijlken beoosten Galipoli, daer 't neffens dit heuvelken een vierendeel van een mijl van de wal 20 vadem diepte is / zijnde de grond daer overal schoon / datm'er by alle geleegentheydt setten kan. Men kan op 't lood wel dight by 't land van Galipoli langhs zeylen / als men maer schoudt de voorsz. blinde reght neffens de vuur tooren.

Die tusschen Galipoli en Marmora en oock van daer inwaert op na Constantinopolen laveeren moet / die houdt de Romanische kust naest om de minste stroom / vermits'er aen de Natolische kant altijt harde stroom om de west gaet.

G. Rodesto. Tegen over Marmora is Cabo Rodesto een reedelijcken hoogen hoeck / vry wat hooger dan 't and're land daer ontrent / die ghy met noordelijcke winden niet te na koomen meught / om datse met groote drapingen en dwarlingen daer over vallen. Beoosten C. Rodesto is wederom laegh vlack land / alwaer in de bogt

Araclea. de stadt Araclea leyt / daer veel meulens op 't hooge land neffens staen. Ghy moet de wal daer voor niet nader setten als op 7 vadem / weesende een vierendeel van een mijl ontrent van 't land / op een schoone vaste zand-grond / en 't droogt'er soetjes op sonder eenige vuylen / want de kust is daer schoon / om beschut te zijn voor zuyde en zuydweste winden. Behalven aen de noordwest zijde is 't droog / makende de haven daer beslooten. Van daer om de west een kleyn half mijlken leyt een groote klip even met 't water / daer een boght neffens is / daer de grond op 12 vadem losse Klay is.

Van C. Rodesto oost en van Marmora oost ten noorden 10 of 11 mijlen leyt den hoeck van Selimbri een weynigh uytsteeckende / Selimbri alwaer beoosten goet setten is een vierendeel van een mijl van de wal op 20 vadem in openbare Zee om te laden Wijn / Catoen / en and're koopmanschappen. Ontrent een half mijl daer beoosten heeft 't land een groote witte pleck / daer 't goet aen te kennen is / met een witte voordstrand neffens die witte pleck / en al vlack water / want een gooteling-schoot van de wal is 't daer maer 5 vadem water / maer westwaert aen wort'et dieper op 10 / 15 en 20 vadem al schoone grond. Hier ontrent is de Golf 7 of 8 mijlen wijdt.

Aen de Natolische zijde leydt van de Golf van Pandermo, I. Calonino J. Calonino verscheyden oost 11 of 12 mijlen. Van de zuydwest-hoeck van 't Eyland Calonino streckt een lange drooghte na het vaste land toe / welckers zuyd-punt dat men schouwen moet. Aen de zuyd-zyde van Natolien / neffens Calonino, is den grooten Haven Diaschillo, maer nauw om in te loopen / en ontrent derd'half vadem water in de mond van dese Haven / hier valt die Rivier in Zee / op welcke de seer rijcke Zee-stadt Bursia vier mijlen opwaerts onder aen 't hooge geberghte leyd.

Binnen de noordoost-hoeck van Calonino is een inbocht / daer een groot dorp op leyd / daer 't goed setten is op 12 vadem voor alle noorde en weste winden. 5 of 6 mijlen bewesten Calonino is aen de Natolische Kust den inham van Palormi, maer sonder Havens.

Van

Van J. Calinono noordoost derd'half mijl leyd Ponto Christi, alwaer noord noord-west af ontrent een mijl d'Eylanden J. Rosse. Rosse leggen / tusschen dewelcke een goede reede is op 8 of 9 vadem goed anckergrond voor alle winden. 't Is daer overal schoon. Van dese Eylanden loopt de Golf van Ismyth wel 6 mijlen op. De Stadt Jsmyth leyd geheel in de bay / daer is een goede haven tot beschut van alle winden.

Siechmesia. Oost zuydoost ontrent 3 mijlen van Silimbri leyd Siechmesia aen een groote Rivier / daer een brugge met 22 boogen over leyd / hebbende in de mond van de Rivier 9 vadem zandgrond / maer de zuydelijcke winden blasen daer open in.

Beoosten Siechmesia is de roode en witte en kleevige hoeck van S. Stephano, daer een goed getal huysen op staen / daer neffens streckt een zand-rif af / daer op een kleyn half mijl van land niet meer als 5 vadem diepte is. Op de geheele Romanische Kust kan men setten / want daer is geen andere grond / als zand en kley.

Van desen hoeck oost ten noorden een kleyne mijl / krijght men Constantinopolen. de west-hoeck van de Stad Constantinopolen, en daer neffens komende / lood men de wal op 9 vadem / soo voort loopende tot by 't Sarail aen de noordoost-hoeck / daer men by omloeft na Galita om te lossen. De Haven van Constantinopolen is omtrent een mijl langh / en op alle plaetsen aen beyde zijden soo diep / dat 'er het grootste Schip aen de wal leggen kan / behalven aen de binnenste hoeck van Eyub is 't droogh / daer een rivier overvalt / aen dewelcke veel kruyd- en papier-meulens staen. Als men daer uyt zeylen wil / soo loopt men van Galita na Toppena, of Sophana genaemt / om met een noordelijcke wind en met de stroom boven Constantinopolen te geraken; want om eenige hoecken van de Straet van Constantinopolen valt de stroom soo sterck uyt de Swarte Zee, of 't een licht af loopende rivier waer / zijnde op veel plaetsen boven de 40 vadem diep. Aen de zuyd-zijde van 't Paleys is een inham. Door de snellen stroom van boven komende / moet men letten op een blinde / leggende voor de 7 toorens.

Oost noordoost van Toppena opwaerts is den tooren van Leander, die men schouwen moet / en voort noordoost op tot neffens 't oude Kasteel van Sultan Mehemet. Omtrent een mijl daer benoorden kan men voor Jeingi Chiau setten tegen de palen aen op 4 vadem. Voorts komt 't vaerwater oostwaert ontrent een vierendeel van een mijl na 't Romanische Kasteel, daer een Griecks dorp by leyd / en neffens 't Kasteel leydt een weynigh boven water een klip / die men rondom op 14 vadem loopen kan. Hier is men met ontrent een musquet-schoot wijdte tusschen dese landen aen wederzijden op alle plaetsen besloten. Men moet de noord-hoeck van dit Kasteel mijden en mitswater houden.

Coavagg. Aen de Natolische zijde leydt de Stadt Coavagg genaemt / daer men 't op 5 vadem setten kan. Een roer-schoot daer binnen leyd de Natolische wal naest een groot langh rif / dat loopt men bewesten heen / want daer bezuyden is een seer goede haven. Men loopt dit nauw noord noordoost uyt in de Swarte Zee, hebbende by de uyterste lanteern of vuur-licht van allen 12 vadem diepte / en 't is daer / en omtrent een mijl langh in dit nauw omtrent een Valkonet-schoot wijdt.

Algiro. Binnen de tweede hoeck aen de Natolische Kust leyd Algiro, een haven voor alle noorde en noordooste winden. Een half mijl binnen de mond van de Swarte Zee staet 't uyterste Kasteel Fanar.

De Kust van Natolien, van C. Jenesari, de zuyd-hoeck van de Straet van Dardanelli, tot C. Barbabora, streckt wel soo westelijck als zuyd met groote invochten.

Zuydwest omtrent een mijl van C. Jenesari leggen de kleyne J. Mavarea. en lage Eylandekens van Mavarea, waer van de zuydelijckste en kleynste rondom vuyl zijn.

Van C. Jenesari is de kours tot de noord-hoeck van 't Eyland J. Tenedos. Tenedos zuydwest 3 mijlen / maer van J. Aistrati tot de zuydwest-hoeck van Tenedos oost noordoost wel soo noordelijck 9 of 10 mijlen. Als men van desen hoeck van Tenedos afgaende / de Straat van Dardanelli in wil / soo loopt men noordoost ten oosten aen by d'Eylandekens van Mavarea heen / latende die aen backboord / en men vervalt dan een weynigh beneeden de C. Jenesari.

Recht neffens Tenedos aen de Natolische zijde / zijnde 't land van Troyen, streckt een seer laege zandige hoek af na Tenedos toe / wiens uyterste van de Stad of Kasteel Tenedo leydt verscheyden o. ten z. maer o. z. o. van 't Eylandeken / of groote klip Placho, die oostwaert van Tenedos op een derdendeel waters af leyd na de Natolische wal toe. De Venetianen en Turcken setten 't gemeenlijck tusschen Tenedos en Natolien op 14 en 15 vadem. Wilt ghy 't hier setten / soo set'et recht bezuyden Placho dwars van 't klipken / dat bezuyden de stadt een weynigh van 't land af leyd / daer is 't goed leggen op 10 en 11 vadem goede grond. Men kan tusschen 't voorsz. klipken en Tenedos ook sonder te misdoen deurzeylen. De zuydoost-hoeck van Tenedos 't hooghste land van de zuyd-kant van Tenedos, streckende onder met een laegh wit graeuwklippigh hoeckskien uyt / van verre verthoonende met een witte plaet / gelijck de zuydwest-hoeck van Tenedos doet. Omtrent 2 gotelingh-schooten van dese zuydoost-hoeck af / is het twintigh vadem diep. Recht om dese graeuwe zuydzuydoost hoeck oostwaert of noordwaert is noch een ander grauw hoeckskeu / daer men tusschen beyde ontrent een gotelingh schoot van de wal setten kan op 10 vadem / sijnde de grond daer steyl afgaende. Oost zuydoost van desen hoeck daer recht tegen over aen de Natolische kust is een langh zandigh hoeckskeu met eenighe rudsen van de wal af streckende / dat men mijden en niet nader komen moet als op 9 vadem. Maer tusschen beyden midswater is 20 / 25 en 30 vadem diepte. Tusschen desen zandigen hoeck en die andere voorsz. aen de Natolische kust (die ontrent een mijl van malkanderen leggen) is 't langhs de Natolische kust al vlack water / daerom moet men dese Kust (als men hier laveeren komt) op 't loodt aendoen / en midsweegen tusschen beyde de zand-hoecken in de wal niet nader als op 8 of 9 vadem koomen. Maer over de helft koomende / dat men de noord hoeck nader dan de zuydelijckste hoeck is / soo magh men de wal op 't lood soo na loopen als men wil / om dat'et daer een musquet schoot van de wal 5 vadem diep is / oock magh men daer tusschen beyden wel geheel overdiepen tot dat 't Kasteel dwars af leyt: 't diepste tusschen beyden is 16 en 17 vadem tot sommige plaetsen steek-grond / en tot sommige plaetsen hardt.

Wilt ghy bewesten Tenedos om / soo schouwt de 2 westelijcker hoecken / vermits sy beyde seer vuyl en rudsigh zijn. De zuydelijckste van beyde is een laege witte hoeck seer klippigh / daer een vuyl rif 't zeewaert streckt. Van desen hoeck af een groot stuck oostwaert is al wit land / by na gelijck Dœv'ren, streckende tot de zuydoost hoeck oost zuydoost wel soo zuydelijck / zijnde langhs dese kust over al goede anckergrond bequaem om te setten voor noorde noordooste en ooste winden.

Cabo Bababora / leggende verscheyden van C. Siguri noordoost ten oosten 5 mijlen / van J. Aistrati oost ten zuyden 11 mijlen / en van Tenedos zuyd ten oosten 5 mijlen / is een hoogen hoeck boven effen en vlackachtigh / waer onder goede reede is een gootelingh schoot van de wal op 25 en 3 vadem voor noorne noordooste en oost noordooste winden. De grond is daer overal schoon en de ankers houden daer wel. Als C. Bababora zuydoost ten oosten 3 of 4 mijlen van is / verthoont die als een Eyland som de noord vlack en langhsaem af gaende / maer 't Eylandt Metelino aen de noord zijde heeft 2 lange breede bergen veel hooger als C. Bababora, waer door menſe wel onderscheyden kan / als men uyt de noord komende binnen Metelino deur wil. C. Bababora.

Die uyt de zuyden of noorden koomende tusschen Metelino en Bababora deurzeylen wil / die moet met midswater zeylen om eenige blinde rudsen of bedeckte rudsen die recht in 't vaer-water leggen / maer dight by d'eene of d'and're kant langhs houden. Van C. Bababora af koomende / moet men na een van beyde wallen geeren tot dat 't Kasteel Molivo op Metelino dwars van u is / dan is men daer voorby / soo dat men sonder schroomen over en weder over laveeren magh / soo 't van nooden is.

Van 't Kasteel Molivo tot C. Siguri de west hoeck van Metelino is de kours west 5 mijlen / maer van C. Bababora tot C. Siguri zuydwest ten westen 5 mijlen. Als ook van C. Nicolo tot de zuydwest hoeck van Metelino zuyd zuydwest 7 mijlen. C. Siguri.

Aen 't west-eynd' van 't Eyland Metelino leyt Porto Siguri een goede haven / sijnde 't noorder gat nauw en droogh / maer men moet'er uyt de zuyd inkoomen. Binnen de hoeck is 19 vadem zand-grond / maer drooght op tot 4 vadem toe: voor 't Kercksken / als oock in de geheele haven is 2 / 3 en 4 vadem water. Tusschen de zuydwest hoeck van de haven en 't Eyland Siguri een weynigh na buyten leyt een hooge klip daer and're klippen effen met 't water rondom leggen. Met een noorde wind is 't daer quaedt in te koomen / om datse dan reght 't gat uytblaest. P. Siguri.

Beoosten C. Siguri sijn 2 onbekende havens / maer Porto Petera is een goede haven / maer de weste winden sijn daer schadelijck.

Reght bewesten C. S. Maria de oost hoeck van Metelino leyt Porto Gero anders de Golf de Gieremia genaemt de schoonste haven / die men ergens vinden magh / gelijck wy die in P. Gero.

de Haven-kaert afgeteyckent hebben / leggende van C. Calaberno noord en noord ten oosten 6 mijlen. Dese Haven is niet wel kennelijck / als men uyt der Zee komt / om dat de hoecken binnewaert voorby malkanderen schieten / soo dat'er van verre geen openingh kan gesien worden. Als men dese Haven in wil / soo zeylt men recht aen tusschen C. S. Maria en den swarten bergh daer bewesten (die van verre 2 of 3 mijlen daer af als een Eyland vertoont) soo sal men sonder misdoen recht voor dese Haven verballen / om dat die tusschen dese Kaep en bergh leyd. Aen de west-zijde van de Haven leggen 2 Eylandekens of klippen / verthoonende als gebrooken Suycker-brooden / daer af 't westelijckste het grootste / en d'oostelijckste / dat dicht aen de Haven leyd / 't kleynste is. De hoecken van de Haven leggen oost ten noorden en west ten zuyden van malkanderen / waer van de westelijckste een lage vlacke hoeck is / daer een zand-rif af streckt / die men wat schouwen moet. Men kan sonder schroomen tusschen dese Eylandekens / die hoogh zijn / waer van 't grootste wat langhachtigh / en aen 't oost-eynde hooghst is / deurloopen. Recht noord van dese west-hoeck leyd een pick-swarte klip / daer men / als men hem gewaer word / na toe zeylen moet / latende hem aen stuurboord leggen ; dat is ; loopende daer bezuyden heen tusschen dese klip en de voorsz. vlacke hoeck deur / maer de klip naest / om 't voorsz. rifken te schouwen / want by de klip is 't geheel diep / men kan daer soo na rondom loopen / als men wil / ja tot een steen-werp toe. Men kan daer oock benoorden omloopen. Dese klip op zijde hebbende / soo gaet men noordwaert aen na de roode klip toe / die recht west van de swarte klip af leyd / en laet de roode klip aen backboort / loopende tusschen de roode klip en 't land aen stuurboort deur / noordwaert aen na een kleyn Eylandeken / daer een groene boom op staet / leggende noord ten westen van de roode klip. Aen dese boom kan men met een touw vast maken met een ancker t'zeewaert. Tusschen dit Eylandeken en de roode klip is aen d'oostwal een hoeck / daer 't achter goed leggen is op 12 / 13 / 14 en 15 vadem na believen voor alle winden. Men kan daer geen Zee sien. Desen hoeck leyd noord noordwest van de voorsz. vlacke hoeck verscheyden. Van dit Eylandeken met de boom streckt de Haven noordwest ten noorden in. Men kan overal in dese Haven setten op 15 en 16 vadem. Die van Smyrna komende na Scio tracht te loopen / en door tegenwinden niet opkomen kan / die kan niet beter doen / als na dese haven te reede loopen.

Metelino. Bewesten C S. Theodoro leyd de Stad Metelino op een Eyland na de binnenkant van 't groote Eyland Metelino toe / daer loopen 2 Moeljes van 't Eyland af / een beoosten en een bewesten de Stad / en van 't vaste land van Metelino loopen oock twee Moeljes af tegen die van 't eyland aen / maer 't is daer binnen ruym / en in 't inkomen maer een kabel-langte wijdt / de Moelje aen d'oostkant aen 't vaste land van Metelino is meest onder water / soo dat maer 2 steenen op de buytenste hoeck boven 't water leggen. Die daer in wesen wil / die moet dicht aen de Moelje van 't Eyland houden / soo heeft hy geen nood. Aen d'oostzijde van de Stad is in een groote inbocht goed leggen. Men kan'er soo verre inloopen / dat men bevrijd is voor alle winden / behalven de noorde en noordooste winden wayen daer recht in. De Stad heeft aen de west-zijde een goede haven / maer droogt nu op / hebbende in 't gat niet meerder als 12 of 13 voeten diepte.

Bewesten de Stad leyd 't groote Kasteel Molivo, alwaer bewesten recht tegen over de swarten hoeck aen 't eynde van d'Olijf-boomen / dat dwers van de Stad af leyd / oock goed leggen is voor 't dorp Petera, om bevrijd te zijn voor alle winden / behalven de noordweste / noorde en noordooste winden. Molivo.

Tusschen Molivo en de Stadt Metelino, ontrent een paer gotelingh-schooten van 't Kasteel Molivo, leyd een kleyn laegh Eylandeken een weynigh van de wal / daer men tusschen dit eylandeken en Metelino setten kan voor zuydooste / zuyd zuydweste / weste en noorde winden. Hier leggen noch eenige kleyne eylandekens dicht aen de wal / en de Kust is daer overal schoon / soo dat men daer setten kan waer men wil.

C. S. Maria d'oost-hoeck van Metelino is een hoogen hoeck / als oock Fogia Vechia, den hoeck van Natolien daer tegen over leggende omtrent 4 mijlen van malkanderen. Fogia Vechia leyd noordoost 8 mijlen van C. Calaberno. Fogia Vechia is kennelijck aen een ronden heuvel / zijnde een smalle uytsteekende hoek / hebbende aen de zuyd-zijde groote bochten / daer bezuyden leyd oock een Eylandeken met een kort dick stomp vervallen toorenken daer op / en dieper in de bocht van Fogia Vechia leggen noch meer eylandekens / daer men al reede maken kan. Bezuyden Fogia Vechia kan men overal onder 't laege land ten ancker loopen op vlack water en schoone grond. By 't eylandeken met het toorenken leyd een ander met 2 heuvelen / gelijck een zadel daer men rondom setten kan 't Zuydelijckste van dese eylandekens is een laegh / langh en groen eylandeken / daer men by langhs inloopen kan tusschen dit groene / en een ander dat wat hooger is / latende dat groene eylandeken aen stuurboord / en 't ander / dat wat hooger is / aen backboord / en loopen soo een gat in tot voor een dorpken aen de noord-zijde van de haven. Onder 't uyterste en westelijckste eylandeken / ruygh bewossen met kreupel-bosch is 't goedt leggen op 35 en 36 vadem goede steeckgrond voor zuyde en zuydooste winden. Neffens dit Eylandeken leyd noch een geheel kleyn ruyg bewossen Eylandeken. Fogia Vechia.

Fogio Nuova. Fogia Nuova, leggende benoorden d'oosthoeck van de Golf van Smyrna, is van Fogia Vechia verscheyden zuyd ontrent vier mijlen / hebbende tusschen beyden een inwijck / die een stuck oost aen landewaert instreckt / als oock van C. Calaberno oost ten noorden / en oost noord oost 5 mijlen / en de zuydhoeck van Fogia Nuova leyd van C. Calaberno oost en oost ten noorden 4 mijlen. De Stadt Fogia Nuova is goed te kennen / om dat 6 of 7 meulens neffens de Stadt op 't hooge landt staen / en voor de Stadt leggen eenige Eylanden / daer men achter ten ancker loopt / waer van 't grootste en langste benoorden de Stad leyd / dat aen 't noord-eynde een kennelijcke rooden steylen hoek heeft / en van 't zuyd-eynde streckt een groot langh steen-rif / of singelstrant van groote steenen af / die tot veel plaetsen boven 't water leggen. Bewesten dit steen-rif leyd 't Eylandt S. George, maer bezuyden S. George en dit steen-rif leggen noch eenige Eylandekens hier in d'afbeelding met A en B afgeteyckent. Men moet / om hier te setten / bezuyden of benoorden S. George omzeylen, na dat de wind waeyt. Benoorden S. George omlooppende / soo loopt men tusschen S. George en 't roode lange Eyland in en by 't voorsz. steen-rif langs / want die is geheel steyl en daer by diep genoegh. Men loopt dit steen-rif ten eynde / en dan loeft men daer by om noordwaert op tot achter dit rif / daer men 't dan setten kan op 14 / 15 vadem al wasige sachte grond / hoe 't rif nader hoe dieper / men magh 't rif tot een steenwerp wel nakomen. Maer bezuyden S. George omzeylende / loopt men tusschen S. George en 't Eylandt met A geteykent in na 't voorsz. steenrif toe / en voort daer by om / en settet dan / als te vooren geseyd is. Tusschen 't grootste eyland en 't vaste land kan men niet deur sien / want tusschen beyden leydt noch een kleyn eylandeken aen wederzijden seer ondiep / daer niet meer dan 4 of 5 voeten water is. Hier is de beste geleegentheyt om steen te ballasten voor die Cattoen laden willen / want die te Smyrna laden willen / versien haer hier gemeenlijck met steen. Oock is 'er versch water overvloedigh te krijgen. Men kan 't hier oock wel tusschen 't steen-rif en J. S. George setten voor alle winden / behalven de west noordweste / noordweste / noorde en

noord

noord noordooste winden / die wayen daer open in. Dit is een goede reede voor alle winden voor die door tegen-winden de Golf van Smyrna niet op komen kennen.

Als men van Scio of uyt de noord van Constantinopolen binnen Metelino deur koomende tragt te Smyrna te koomen / soo [C. Calaberno.] soeckt men Cabo Galaberno eerst aen te doen / sijnde een hooge kennelijcken hoeck / maer de zuyd hoeck van Fogia Nuova daer tegen over is soo hoogh niet / maer is een dorre grauwe hoeck met veel witte plecken / waer aen die seer kennelijck is / die men aen bakboord laet / als men van Metelino afkomende na C. Calaberno zeylt. C. Calaberno op zijd hebbende / gaet men zuydoost aen tot dat men aen stuerboord op zijd heeft 't Eyland Eglenes [I. Eglenes.] (na een Engelsche vrybuyter alsoo genaemt) leggende ontrent 2 mijlen van C. Calaberno af / zijnde een langh slegt Eyland van taamelijcke grootte. Men dient van C. Calaberno afkoomende niet zuydelijcker als zuydoost te zeylen / om niet bewesten dit Eyland te vervallen / nadien 't tusschen dit Eyland en de vaste wal niet goed is deur te loopen / bezonderlijck als 't nacht of donker weder is. Men moet al by dit Eylandt langs zeylen / schouwende de noordwal om een groot langh zand-rif van daer afstreckende geheel na de zuydwal toe met veel schaeren en uytsteekende hoecken / daer men aghter zeylen kan / dat men schouwen moet. Dit zand-rif is al verdronckeen land. De noordwal / daer dit zand-rif afstreckt / is geheel laegh land leggende bykans gelijck met 't water en is beset met boomen / die men eerder als 't land in 't gesight krijgt. In dit zand-rif leggen oock eenige plaetsen boven water als Eylandekens / die men aen d'oost zijde gewaer wort / en die men alle in 't opzeylen na Smyrna aen backboord laet. Bezuyden 't voorsz. Eyland Eglenes verder in de Golf van Smyrna leggen nogh meer Eylanden / daer men oock reede onder maken kan voor noorde winden voor die uytwaert trachten te loopen / voornaemlijck tusschen 't zuydelijckste Eyland en de vaste wal / daer is de beste reede en over al schoon. Dese Eylanden laet men alle in 't opzeylen na Smyrna aen stuurboord. 't Eerste Eyland Eglenes verby zijnde of op zijd hebbende / wort men de Twee gebroeders zijnde 2 hooge bergen op 't hooge land aen de zuydwal voor uyt gewaer / en men loopt dan daer op aen zuydoost ten zuyden ontrent 5 of 6 mijlen. In dit vaerwater tusschen dese Eylanden en 't voorsz groote zand-rif is 20/22 en 24 vadem wasige grond / en ontrent een mijl wijt. By 't hooge land of de zuydwal koomende / loopt men daer by langs na een vlacke hoeck van 't zuyd land na 't voorsz. zand-rif streckende / daer is 't vaerwater tusschen dese hoek en 't rif geheel nauw / zijnde niet wijder als een boog-schoot. In 't vaerwater by 't hooge land langhs ontrent een gooteling-schoot van de wal is niet minder als 20 vadem water / maer neffens dese vlacke hoeck is 't niet dieper als 6/7 en 8 vadem. Men zeylt al by 't zuyd land langhs ontrent een kabel-langhte of een steen werp van de wal / soo kan men aen 't groote zand-rif niet misdoen. Dit nauw deur zijnde / soo moet men oock schouwen een drooge banck leggende beoosten 't rif / als men na Smyrna gaet.

Van dese hoeck tot de reede voor de stad Smyrna is de kours oost en oost ten noorden ontrent 3 mijlen / zijnde regt in dit vaerwater 9 en 10 vadem al steeckgrond / maer de banck of 't vaste land te na koomende / wort de grond harder / alhoewel dat men de zuydwal al digte by moet zijn / eer men de hardigheydt verneemt / soo dat men by naght 't lant wel gewaer worden kan.

[Smyrna.] Voor de stadt Smyrna set men 't op 7/8/9 en 10 vadem goede steeck-grond. Dese stadt is van oudts een geweldige Stadt geweest / gelijck men nogh aen alle d'Antijque overblijfselen van groote gebouwen / Marmoren Colommen en uytneemende dikke muuren sien kan / waer aen men tendeele merckt de treflijkheyt / die dese Stadt eertijts gehadt heeft. Hier laed men Catoen Filado / Tapijten en eenige zijde.

Wilt ghy van Smyrna uytwaert zeylen / soo moet ghy by nagt of by doncker weder toesien / dat ghy niet op de wal zeylt / dat ghy aen de hardigheydt van de grond gewaer worden kent / gelijck als geseyd is. Een stuck beoosten de vlakke hoeck streckt oock een zandrif van de zuydwal af / dogh gy kent op 't lood omloopen en soo voort na de vlacke hoek toe. Dit nauw deur geloopen zijnde / zeylt nogh een goedt stuk by 't hooge land van de zuydwal langs tot dat de Twee Gebroeders zuydoost ten zuyden van u zijn / gaet dan noordwest ten noorden aen na d'Eylanden van Eglenes, en daer al dight by langs / en dan voort noordwest aen na C. Calaberno toe.

Als men van Smyrna of C. Calaberno afkoomende na Scio wil / soo schijnt 't et of 'er veel gaten waren om deur te zeylen deur alle d'Eylandekens / die tusschen 't Eyland Scio en 't land van Calaberno leggen / als oock om dat 't Eyland Agunto of Spalmentori [I. Agunto.] met de 2 of 3 kleyne Eylandekens daer bewesten 't samen laegh en groen sijn. Want tusschen Agunto en de klip Strovele leggende aen de noordoost hoeck van J. Scio is 't ontrent een halve mijl wijdt / daer men sonder schroomen deur zeylen kan / latende de klip Strovele aen stuerboord / en de 2 ronde Eylandens of klippen by Agunto aen bakboord / 't is daer 50 en 60 vadem diep. Van reghte binnen aen Agunto is 15 en 20 vadem schoone grond tot die 2 voorsz Eylandekens toe / soo dat m'er met noordelycke winden wel ten ancker loopen kan / men moet Scio nader houden als Agunto, om dat Agunto rondom vuyl is. Van C. Calaberno tot dit vaerwater is de kours west zuydwest ontrent 4 mijlen. En met deselve kours gaet men voort tot 't hooge land van Scio, en daer by langs zuyd aen tot de stad Scio toe.

Een kleyne mijl / benoorden de stad Scio leyt Porto Fin een [P. Fin.] schoone haven / alsoo genaemt om datse op 't noord-eynde van de zuyd kust van Scio leyt / want 't is van daer tot 't noord-eynd ontrent anderhalf mijl. Men kan die van Scio by 't land langs loopende lightelijck gewaer worden aen 't Eylandeken S. George (daer op dat goede varsch water te krijgen is) leggende voor dese haven / daer loopt men by in 't sy benoorden of bezuyden soo wil / want 't is 'er overal schoon en klaer / soo datm'er in 't zeylen niet misdoen kan of 't is aen de wal te raken. Men kan daer soo verre in loopen als men wil / en maken hem aen de noord of zuyd wal met een touw vast en met een ancker 't zeewaert en bevrijdt voor alle winden. Maer in 't midden van dese haven is een drooghte niet meer als 9 of 10 voeten onder 't water leggende / dat moet men schouwen.

Wilt ghy van Scio na Smyrna zeylen beoosten Agunto om / soo moet ghy noordoost aenloopen / soo sult ghy voor de openingh tusschen Agunto en 't land van Calaberno komen / en van daer voort na C. Calaberno, de zuydwest-hoek van de Golf van Smyrna, is de kours noord ten oosten / maer van Scio noord aen by 't land langhs loopende / vervalt men bewesten Agunto, maer men moet dan 't land van Scio naest houden / als geseyd is.

De klip Venetica, leggende bezuyden 't Eyland Scio een goed [Venetica] stuck van de wal / is van Tino en Micona verscheyden oost noordoost 11 mijlen / en van 't noord-eynde van Andrea oost ten zuyden 14 mijlen / en is een groote hooge klip / die men haest in 't gesicht krijght / als men Scio genaeckt. Dese klip als oock het land daer neffens is rondom schoon / datm'er sonder misdoen kan tusschen deur zeylen / maer 't is beter bezuyden dese klip om te loopen / om by stilte of andersints daer niet op te vervallen. Van neffens dese klip af streckt de zuydoost-kust van Scio oost noordoost / maer van dese klip tot C. Blanco de zuydoost-hoek van Scio is de kours noordoost 2 mijlen. Om Cabo Blanco komende / zeylt men na de Stadt Scio noord aen tot neffens C. S. Helena, zijnde een rooden hoeck bezuyden de Stadt Scio, daer [Scio.] een langen dicken vuur-tooren op staet / daer moet men wat afhouden om een rif / dat daer af schiet. Voorby dese Kaep zijnde / soo siet men de Stadt Scio leggen / daer men dan recht na toe loopt / en daer voor set op 20/ 18/ 16 en 15 vadem weecke modderige grond / daer 't niet geheel goed leggen is als 't wat koelt / besonderlijck met noorde winden kennen de Anckers daer niet wel houden: maer benoorden de Stadt / of recht benoorden 't Kasteel / dat op 't noord-eynd van de Stadt staet / staen 2 of 3 meulens / daer neffens ontrent een gooteling-schoot van de wal is 't beter leggen op 20/16 en 12 vadem goede grond / waer 't u belieft. Om in de Haven van Scio te komen / loopt men dicht by 't vuur-toorentjen / dat recht voor de Stadt in 't water staet / daer benoorden heen / en by de Rotzen in / latende dat toorenken aen backboort / en die Rotzen aen stuurboort / want daer is 't diepste water.

Aen de west-zijde van Scio staen veel vuur-toorens.

Oost ten zuyden van de Stadt Scio, en oost van C. S. Helena [Siesme.] 2 groote mijlen / leyd Siesme, een goede haven. Een musquet schoot van 't hooft op 5 vadem dieple en morassige begroeyde grondt / daer moet ghy u touw aen de noord-wal vast maken. Recht west van de zuyd-hoeck van dese Haven leyd een drooghte effen met 't water ontrent 20 treeden langh / streckende west noordwest en oost noordoost.

Tusschen Siesme en C. Calaberno is een bay of bocht / daer meenigh drooge bancken in leggen. Bezuyden C. Calaberno is noch een schoone haven.

Streckingen en Kourssen.

Van de noordoost-hoeck van Lemnos tot d'Eylanden Embro en Samandrachi is de kours n. o. en n. o. ten o. 5 mijlen
Van de zuydoost-hoeck van Lemnos tot C. Siguri in Metelino z. z. o. 9 mijlen
Van Embro en Samandrachi tot C. Jenesari z. o. ten o. 4 mijlen
Van Lemnos tot de Straet van Dardanelli o. ten n. 8 mijlen
Van de Straet van Dardanelli tot C. Monte Sancto w. n. w. 18 m.
Van C. Jenesari na de Kasteelen Dardanelli, eerst o. ten n. daer na o. n. o / n. o. en n. o. ten n. 3 mijlen
Van de Kasteelen Dardanelli tot Galipoli n. o. ten o. en o. n. o. 5 mijlen
Van Galipoli tot benoorden Marmora o. ten n. 6 of 7 mijlen
Van Marmora tot Constantipolen o. 16 of 17 mijlen
Van C. Rodesto tot Constantinopolen o. ten z. 17 mijlen.
Van de Straet van Dardanelli tot 't noordelijckste Eyland van Mavarea z. w. een half mijl.
Van J. Mavarea tot 't west-eynd van Samandrachi n. w. 4 of 5 m.
Van C. Jenesari tot de noord hoeck van Tenedos z. w. 3 mijlen
Van de noordoost hoeck van Tenedos tot de z. o. hoeck van Lemnos w. ten z. 6 mijlen
Van Tenedos tot C. Siguri z. z. w. 8 mijlen
Van Tenedos tot C. Bababora z. ten o. 5 mijlen
Van C. Bababora tot J. Embro en Samandrachi n. ten w. ontrent 12 mijlen

Van C. Bababora tot J. Aistrati w. ten n.	10 mijlen
Van C. S. Nicolo tot P. Gero n. o. ten o.	10 of 11 mijlen
Van C. Calaberno tot P. Gero n.	6 mijlen
Van C. Calaberno tot Fogia Vechia n. w.	7 mijlen
Van Fogia Vechia tot P. Gero w. ten n.	4 of 5 mijlen
Van Fogia Vechia tot Fogia Nuova, z. ten w.	4 mijlen
Van Fogia Nuova tot P. Gero n. w. ten w.	6 mijlen
Van de zuydwest-hoeck van Metelino tot C. Calaberno zuydoost	8 mijlen
Van J. Siguri tot C. S. Nicolo de noordwest-hoeck van Scio zuyd ten westen	7 mijlen
Van C. S. Nicolo tot J Ipsera w.	3 mijlen
Van C. S. Nicolo tot C. Calaberno oost wel soo noordelijck	8 m.
Van C. Bababora tot C. Siguri z. w. en z. w. ten w.	5 mijlen
Van C. Siguri na de noord-hoeck van Andrea z. w.	20 mijlen
Van I. Siguri tot I. Ipsera z. w. ten z.	8 mijlen
Van I. Ipsera tot C. S. Nicolo oost	3 mijlen

Hooghten.

C. Jenesari leyd op	39 graden	42 minuten
J. Marmora op	39 graden	57 minuten
Constantinopolen op	40 graden	8 minuten
Tenedos op	39 graden	20 minuten
C. Bababora op	38 graden	56 minuten
C. Siguri in Metelino op	38 graden	44 minuten
C. S. Nicolo in Scio op	38 graden	10 minuten
Scio en Smyrna op	37 graden	54 minuten
C. Calaberno op	38 graden	13 minuten
De Klip Venetica op	37 graden	37 minuten

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

Aldus verthoont Monte Sancto west ten noorden van u / als ghy voor de Straet van Dardanelli zijt.

Aldus verthoont den ronden heubel 2 mijlen beoosten Galipoli, met de valeye daer beoosten / als die west ten noorden anderhalf mijl van u is. Dese valeye is laegh effen land / daer boomen in en omtrent / als oock beneeden den voorsz. heubel staen.

Aldus verthoont de Romanische Kust van C. Rodesto oostwaert. 't Land van Araclea daer beoosten is laegh effen land / en heeft / als men 4 of 5 mijlen beoosten Rodesto is / en 2 of 3 mijlen dwars van 't laege land t'zeewaert sommige ronde kleyne heuvelkens. 't Is tot sommige plaetsen dubbel land / maer mede al effen.

Dit behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen.

Desen hoeck met soo een ronden heuvel leyd ontrent een half mijl bewesten Galipoli, en verthoont aldus west zuydwest van u. Uyt d'oost tusschen C. Rodesto en J. Marmora deur komende / siet men desen hoeck eerder dan de hoeck van Galipoli, om dat dien veel lager dan desen hoeck is.

Aldus verthoont Marmora met een klip daer beoosten / als d'oost-hoeck van Marmora zuyd zuydwest en zuydwest ten westen anderhalf of 2 mijlen van u is.

Aldus verthoont Marmora oost en oost ten noorden ontrent 4 mijlen van u / als ghy neffens den ronden heuvel zijt / die 2 mijlen beoosten Galipoli leyd.

Aldus vertoont Marmora west ten zuyden van u.

J. Marmora west omtrent 10 mijlen van u verthoont aldus.

J. Marmora west ten zuyden 3 of 4 mijlen van u verthoont met d'Eylandekens daer bezuyden aldus. Aen 't noord-eynd siet men noch een laegh Eylandeken. De 2 Eylandekens daer bezuyden leggen dan van u zuydwest en zuydwest ten westen laegh in 't aensien.

Aldus verthoont de bocht van Araclea, als C. Rodesto west 5 of 6 mijlen van u is. Uyt d'Oost komende / verthoont dit land eerst of den ronden bergh met 't land daer onder een Eyland waer / als oock den hoogen langen bergh van Rodesto, nadien 't lage land van Araclea dan noch niet gesien word. 't Papen-Eyland leyd dan zuydoost ten zuyden van u.

't Noord ofte west-eynde van J. Marmora west ten zuyden 3 of 4 mijlen van u / soo verthoont 't land van Natolien daer beoosten aldus. 't West-eynde van Natolien leyd dan zuydwest en zuydwest ten zuyden ontrent 3 mijlen van u.

Dit behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

Als men 3 of 4 mijlen beoosten J. Marmora is / soo leyd 't Papen-Eyland zuydoost en zuydoost ten oosten 4 of 5 mijlen van u met dusdanige 2 heuvelen.

Aldus

Aldus verthoont 't Papen-eyland zuyd zuydoost 4 of 5 mijlen van u.

't Papen-eyland z. o. van u / als ghy ontrent 2 mijlen van 't laege land van Rodesto af zijt / verthoont als een groote klip met een kleyn klipken daer beoosten.

d'Eylanden Embro en Samandrachi verthoonen aen dusdanige hooge bergen / als die noord ten oosten en noord noordoost van u leggen. Als men die eerst gewaer word / soo leggen sy in veel stucken of 't Eylandekens waren. Tenedos siet men dan daer beoosten als een brood / als hier onder afgebeeld is.

J. Tenedos no. ten o. 6 of 7 mijlen van u verthoont aldus.

J. Tenedos n. ten o. van u verthoont aldus / als men 't eerst gewaer word.

J. Tenedos noord een of anderhalf mijl van u verthoont aldus.

J. Tenedos noordoost ten noorden ontrent 4 mijlen van u verthoont aldus.

J. Tenedos noordoost ten oosten en oost noordoost ontrent 3 mijlen van u verthoont aldus.

J. Tenedos zuydwest ten zuyden van u verthoont aldus.

C. Bababora. Metelino.

Aldus verthoont 't land en de hoeck van Bababora, zijnde zuydoost en zuydoost ten oosten omtrent 4 mijlen van u. Als m'er wat verre af is / schijnt de hoeck een Eyland te zijn na 't noorden vlack afgaende / en aen 't zuyd eynde met een reedelijcken hoogen steylen bergh. Daer bezuyden of bewesten siet men J. Metelino met een hoogen breeden bergh.

De Haven van Metelino. C.S. Maria.

Als C. S. Maria de zuydoost-hoeck van Metelino noordoost ten noorden / en noord noordoost van u is / soo verthoont J. Metelino aldus. Neffens 't kruysken is de Haven Porto Gero.

d'Oosthoeck van Metelino. Fogia Vechia.

Aldus verthoont de zuydoost-hoeck van Metelino, met de hoeck van Fogia Vechia daer beoosten tegen over / als men by C. Calaberno of voor de Golf van Smyrna is / zijnde de voorsz. hoeck van Metelino noord ontrent 5 mijlen / en den hoek van Fogia Vechia n. o. ten n. van u. 't Land van Bababora kan men tusschen beyden deur sien.

Fogia Vechia. Eylandeken.

Als men uyt de noord binnen Metelino deur komt tot een stuck bezuyden de Stadt Metelino, neffens 't hooge land van d'oosthoeck aen de zuydzijde van Metelino, soo verthoont de hoeck van Fogia Vechia met 't Eylandeken daer bezuyden / daer 't toorenken op staet / aldus.

Fogia Nuora.

Als men tusschen Metelino en de hoeck van Fogia Nuova is / soo verthoont Fogia Nuova (d'oost-hoeck van de Golf van Smyrna) ontrent 5 mijlen van u aldus.

Als men in de Golf van Smyrna komt / soo verthoonen de bergen van Smyrna aldus. Dese Eylandekens siet men van buyten komende tegen 't hooge land aen.

De drie Gesusters.

Dit behoort aen 't voorgaende / de kruyskens aen malkanderen.

Als men tusschen Scio en Metelino is / doch Metelino naest / dat de west-hoeck van Metelino n. n. w. ontrent 2 mijlen / en I. Ipsera z. w. 6 of 7 mijlen van u is / soo verthoont C. Calaberno met den scherpen heuvel aen de oost-kant (die men voor de Stadt Smyrna wel sien kan) z. o. en z. o. ten o. van u aldus.

d'Oosthoeck van Calaberno. Z. z. w. 5 of 6 mijlen. De Westhoeck. d'Oosthoek van Scio.

Aldus verthoont 't land van Calaberno met 't Eyland Scio daer bewesten / als men tusschen J. Metelino en Fogia Vechia is. Den hoogen platten bergh van Calaberno is dan zuyd zuydwest 5 of 6 mijlen / en den breeden bergh in 't midden van Scio zuydwest 7 of 8 mijlen van u.

Z. w. 7 of 8 mijlen. De westhoeck van Scio.

Dit volght aen 't voorgaende van 't Eyland Scio.

J. Scio verthoont aldus aen een hoogen scherpen bergh zuyd en zuyd ten oosten van u.

Dese hooge hoeck streckt veel verder uyt buyten 't hoecksken / daer 't toorenken op staet / en gaet vlack neder. Baleye. 't Hooge land van Calaberno tegen den hoeck van Scio. De klip Venetica.

Aldus verthoont 't Eyland Scio, als C. S. Nicolo noord ten oosten 3 mijlen / en 't zuyd-eynd n. ten o. en o. n. o. 2 of 3 mijlen van u zijn. Men kent die daer aen. Van verre verthoont het eerst kort en hoogh al met dubbeld land en hooge bergen / en eenige scherpe heuvelen. De zuyd-hoeck is seer gekartelt. Men kan 't hooge geberghte van Calaberno tegen de noord-zuyd-hoeck en de klip Venetica sien. De C. S. Nicolo is dubbeld hoogh en vlack afgaend' land. Als men uyt de west komt / 3 of 4 mijlen daer noch af zijnde / en noordwaert daer by langhs zeylt tot Scio ten eynde / soo heeft men geen dubbeld land meer / maer aen 't noord-eynde is 't dan veel hooger als aen 't zuyd-eynde / want de hooge bergen zijn dan al om de noord. Een stuck weeghs van de hoeck in 't hooge land is van een baleye / en recht aen de baleye is een hoogen bergh met 2 heuvelkens.

Aldus verthoont J. Scio, als men daer benoorden tusschen Scio en Metelino is / dat d'oosthoeck van Scio z. z. o. en z. ten o. en C. S. Nicolo z. ten w. 6 of 7 mijlen van u leggen. Men kan Scio dan als m'er bezuyden of bewesten is / aen de meenighte van vuur-toorens / en aen 't noord-eynd is 't hoogh land vol boomen en kreupelbosch / gelijck Schoppelo.

De Veerthiende Vertooninge,

VAN DE

Zee-kusten van Natolien, tusschen de zuyd-hoeck van Calaberno en C. Caramo, en de byleggende Eylanden in de Archipelago.

VAn de zuydwest hoeck van Calaberno streckt de Kust oost zuydoost ontrent 4 mijlen / alwaer 3 mijlen binnen den noordz. hoeck een schoone Haven is / om met noorde en noord weste winden in te loopen. Als ghy het vaerwater tusschen Scio en Calaberno niet aentreft / soo kiest 't land benoorden dese Haven / en loopt by 't land langhs / tot dat ghy een laege uythoeck siet / loopt daer van beoosten om in dese Haven / die binnen wijd en breedt is / en op 't diepst 13 vadem.

Epheso. Beoosten dese hoeck is een bocht landwaert in. Daer in leyd Epheso, daer men achter een eylandeken setten kan op 3 vadem. Hier dryven de Francen groote handelingh / want dese plaets is bequamer voor Koopmans als Smyrna.

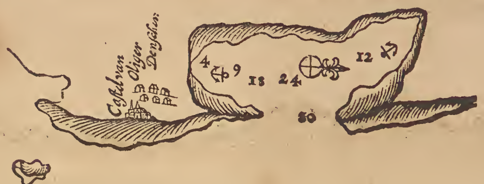
Aen Figella, de zuydwest-hoeck van dese bocht is ontrent een
I. Samos mijl wijdte tot 't Eyland Samos, en 40 vadem diepte en over al schoon. Voor de Stad Samo kent ghy 't over al setten. Daer beoosten leyd een rond Eylandeken tegen over C. S. Maria, de hoeck van Figella, daer men voor zuyde winden achter setten kan op 12 vadem. Aen de zuydwest-kant van Samos leyd 't tamelijcke hooge Eyland Samo Paulo vol groente / daer achter goede reede is op 30 vadem goede grond / behalven voor de zuyde wind die waeyt daer recht in. Effen om de zuyd-hoeck leggen twee klippen / 't een als een schip groot / en 't ander boven water / men kan tusschen die klippen en 't Eylandt Samos deurzeylen / want 't is 'er over al schoon / en als men daer tegen over is / siet men een hoogen Pilaer in een groote inbocht aen 't land staen / daer recht voor / of een weynigh beoosten is goede reede om versch water te krijgen / men leyd 'er een groote Gotelinghschoot van de wal af op 12 vadem. In die bocht is 't over al steeckgrond.

Tusschen Samos en Nicaria is 't ontrent anderhalf mijl wijd / maer van d'oost-hoeck van Nicaria tot de zuyd-hoeck van Samos
I. Nicaria. is 't 4 mijlen. Aen de zuyd zijde van d'oost-hoeck van Nicaria is goed anckergrond voor noorde en weste winden voor een zandbay op 6 / 7 / 8 en 10 vadem / op d'oost-hoeck staet een tooren. Dit is een seer hoog eyland / dat men door meest alle Eylanden heen siet.

I. Fornoli. Bezuyden d'oost-hoeck van Nicaria leggen de 3 of 4 Eylandekens Fornoli, daer 't goed setten is tusschen in / en goed om uyt en in te loopen: 't is 'er op alle plaetsen schoon en 18 of 16 vadem diep.

I. Patmos. Van Samos zuydwest 5 mijlen leyd 't eyland Patmos, tamelijck groot / niet hoogh / maer over al steyl en rudstigh. De Stadt leyd in 't midden van 't Eyland boven op een vlacken bergh / en schijnt over al effen hoogh te zijn. Dit Eyland heeft 2 havens / de oostelijckste is voor de Stad / daer al haer scheepen en barcken in komen. Van ouds was dit de vermaertste plaets der Zeevaert in de geheele Archipelago. Dese haven streckt noordoost en zuydwest / en daer buyten leggen 4 Eylandekens / die men niet te na komen moet om verscheyden droogten daer onder water leggende. Een weynigh om de zuydwest is noch een goede Haven / daer een hoogh Eyland in 't gat leyd. Tusschen dese 2 Havens leyd een kleyn eylandeken ontrent 4 voeten boven het water / en van dat Eylandeken oost zuydoost ontrent anderhalf kabel langhte leyd een blinde 8 voeten onder water. Daer recht tegen over van 't groote Eyland / en zuydoost ten oosten van 't kleyne eylandeken leyd noch een blinde / niet meer als 3 kabels lenghte van malkanderen. Die dit gat inloopen wil / die moet toesien / nadien 't gat / daer men deur zeylt / tusschen dese blinde is. Men kan de groente van de droogte wel sien / als m'er voorby loopt.

'tEyland Lero, leggende zuydwest ten zuyden 3 of 4 mijlen I. Lero.
van J. Patmos, heeft 3 havens / van de welcke die bezuyden de

noordoost-hoeck is / een groote bay is om te setten op alle plaetsen / maer de Griecken setten 't gemeenlijck voor de Stadt aen de zee-kant. De beste Haven is Porto Lero, aen 't noord-eynde / om voor alle winden beschut te zijn / en voor dese haven leyd een tamelijck groot en hoogh eylandt / aen 't zuyd-eynde laegh afloopende / en slecht in 't aensien. Beoosten dit groote Eyland leggen noch 2 of 3 eylandekens. Wilt ghy uyt de west of noord komende / hier wesen / soo houd 't grootste eyland naest / want men moet tusschen 't groote Eyland en een kleyn Eyland daer beoosten inloopen / 't is 'er niet wijder dan een Pistool-schoot / en daer recht in 't midden leyd een blinde niet meer als 5 of 6 voeten onder 't water. Men moet tusschen 't groote Eyland en de blinde deur / maer 't groote soo na als men wil / want 't is schoon en 8 vadem. Dicht aen 't land binnen komende / loopt na het

groote

ARCHIPELAGUSCHE EYLANDEN.

De Stadt en Haven van RHODUS.

'T AMSTERDAM, By IOHANNIS VAN KEULEN, Boekverkooper, aan de Nieuwenbrug In de Gekroonde Loots-man. Met Privilegie.

Duytsche Mylen 15 in een Graadt
Spaansche Mylen 17½ in een Graadt
Eng: en Fran: Mylen 20 in een Graadt

ALDINELLI.

MENTESE.

Scio. Xio. C. Mastico. Vencica. Clazomene. Erithre. Sisme. Smyrna. Oude Kasteel off Castro Vechio. Ephesso. Scala nuova. I. Samos. Sinapoli. Figella. Nicaria off Icaria. I. Pannos. P. Lero. Lero. I. Calmine. P. Calino. Gadronis. Cabrera. Palatia. Melasso. From. S. Peoo. Larzo. Halicarnassus. Mendus. Golfo di Stancio. I. Lango off Stancio. Stancha. C. Crio off C. Nico. I. Galy off Cophano. C. Speo. I. Simia off Sumberchi. I. Stampalia. S. Zevan. Schiron. Safrania. Schrofi. I. Nizaria. I. Piscopia. I. Lamonia. Caravi off Cartie. Triandia. Kasteel der Slangen. Rhodus. P. Paradiso. Lindo. C. de Lindo. I. Rhodus. C. Candura. Camira. I. Strongelo. I. Gardei. I. S. Catharina. C. S. Giovano. Placha. Piana. Gl. Fretelli. I. Stalita off Saria. I. Scarpanto. P. Andemo. C. Andemo. P. Pernisa. C. Pernisa. I. Caxo. Ianitzari. C. S. Sydera. Morena. CANDIA. C. Salomoni. Ponta Plata. C. Sacro. Macari. Golfo di Macari. Cabos off C. Sardeni. Leviss. Patera. Cacavo. Caramo. Le Coreni. C. Carzamo. I. Castro Rosso. Giranda. Sorentille. Lamia. La Rossa. Pregia. Porto Fisco. Castro Marmora. Porto Cavaliero. C. di Volpe.

groote of kleyne eyland toe / zuyd of noordwaert op / waer ghy wilt / want 't is 'er over al goed leggen. Ghy kent 'er binnen loopen / dat ghy geen Zee sien kent. Begeert ghy uyt de west of zuyd komende dese Haven aen te doen / soo loopt recht op 't noord-eynde van Lero, dat hoogh schor land is / aen / en de hoeck van Lero is een oversteekende steyle swarte klip / maer 't Eyland is groen. Buyten of bewesten dit Eyland leggen 3 swarte hooge klippen als zuyker-brooden / laet die aen backboord / en loopt alsoo tusschen den swarten hoeck en 't Eylandt sonder schroomen in; want in 't gat is 't 20 badem diep / en tegen 't land aen overal schoon.

I. Arclidi. Noord noordwest ontrent een mijl van Lero leyd 't Eylandt Arclidi. Wilt ghy tusschen beyden deur / soo mijdt een blinde klip zuyd ten westen van Arclidi en west ten noorden van het noord-eynd van Lero leggende / die groot in 't rond met een vlacke afloopende grond is / want ghy soud een gotelingh-schoot daer af zijnde / op de vlackte wel sitten blijven. Ghy kent / als 't water wat kabbelt / dese klip wel sien branden. Dus hier tusschen deur loopende / moet ghy dicht onder Arclidi of Lero deur loopen.

I. Calmine. 't Eyland Calmine heeft aen de zuydzijde een groote bay / die ruym en wijdt is / om te setten voor alle winden / behalven de zuyde en zuydooste winden maken daer een legger. Om de zuydwest-hoeck leyd aen de west-zijde een geheel hoogh Eyland wel soo hoogh als Calmine, wiens zuyd-hoeck uytsteekend hoogh en aen de noord-zijde laegh afloopende is. Achter dit Eyland is Porto Calmo, daer men sonder gevaer wel uyt en inloopen kan om te setten op 10 en 12 badem voor alle winden. Aen dit Eylandt is versch water te krijgen / daer 't kleyne Kapelleken staet / maer aen Calmine is hout genoegh. Tusschen Calmine en dit Eylandt leyd aen de zuydzijde in 't gat een drooghte 7 badem onder 't water / daer men over kan / maer ghy moet die schouwen om niet vast te raken.

C. Calona. Van de zuydoost-hoek van Calmine noordoost ten oosten drie mijlen leyd Cabo Colona, daer effen bewesten een drooghte of klip gelijcke water leyd / daer een tooren op staet / daer men tusschen de kaep en de tooren deur zeylen kan / want daer is wijdte genoegh en 16 en 20 badem diepte / hier vallen veel dwars-winden. Effen daer benoorden leggen alle d'Eylandekens Suchi, anders d'Ezels-eylanden genaemt / seer hoogh boven 't water / soo dat 'er geen gevaer is / want 't is 'er rondom schoon. Tusschen dese Eylandekens en 't vaste land / dat tamelijck laegh is al met schoon geboomte verciert / is over al goed anckergrond. Daer benoorden is 't land laegh / en aen de noord-hoeck streckt een rif wel twee gootelingh schooten van de wal af. 't Is 'er vol bayen en havens waer men wil / en over al schoon behalven dese noord-hoeck.

Tusschen C. S. Maria, neffens Samos en Melasso, is een seer goede Haven / maer naeuw in 't inkomen / daer de Turcken en Griecken Vijgen / Rosijnen / en andere drooge Fruyten laden.

I. Stantio 't Eyland Stantio, anders Isola Longa genaemt / leyd bezuyden C. Colona, en is een der beste Eylanden in de Archipelago. De Stadt Stantio leyd in een groote inbocht / dat nauw in 't inkomen is / alwaer men voor de Stad leyd op 6 en 7 badem over al steeck-grond / men kan daer met een touw aen 't Kasteel vast maken / maer men leyd 'er voor alle noordelijcke en westelijcke winden open. Beoosten dese Stad een Valkonet-schoot is reede op 5 / 7 en 10 badem / maer de grond is niet seer vast. Bewesten dese Haven leyd een laege hoeck met 2 meulens daer op / daer een drooghte wel een half mijl af streckt. Als gy uyt de zuyd komende tusschen J. Stantio en C. Crio deurloopt / soo schout de noord hoeck / om dat 'er droogh is. Bewesten Stantio leyd 't Eyland Capra, en tusschen Capra en Calmine tegen den hoeck van Calmine is anckergrond op 24 en 30 badem.

Seven mijlen bewesten 't zuyd-eynd van Stantio, en ontrent 4 mijlen oost noordoost van Namfia leydt 't Eyland Stampalia

I. Stampalia. niet seer hoogh / vermits men 't niet verder als 7 mijlen weeghs sien kan / verthoonende van verre beyde eynden hoogh / en in 't midden laegh als men uyt de zuyd komt. Men loopt op de laeghte aen / tot dat men d'Eylanden bezuyden Stampalia in 't gesicht krijght / die laet men dan alle aen stuurboort / (want sy leggen niet verre van de wal / oock kan men daer over al tusschen deur loopen) dan word men 't open gewaer / daer men sonder schroomen dan op toeloopt / want 't is 'er over al schoon en dan wijckt men west of oost-waert op om bevrijd voor alle winden te leggen. Aen de noord-zijde van Stampalia is oock even gelijcke Haven / die men oock aen de laeghte van 't land kent. Tusschen de 2 Eylandekens / bezuyden Stampalia, leyd een blinde die men schouwen moet / 't is daer goed leggen op 8 en 10 badem goede grond. Daer beoosten leggen noch meer Eylandekens / daer goede reede zijn.

I. Safrania. Van Stampalia zuydoost 2 mijlen leyd 't hooge en klipachtige Eyland Safrania, daer bezuyden leyd Schrofi, daer is geen ankergrond / want 't zijn maer dorre klippen. Noord noordoost van Safrania leydt 't Eylandt S. Zevan, daer 't goed leggen is voor die 't wagen derft.

Pietrome. Beoosten C. Calona in een groote bay / leydt 't vermaerde Kasteel Pietrome, hebbende een haven seer nauw om in te loopen / maer vijf badem diep / en in de haven bewesten 't kleyne hooft dicht daer by is 't oock 5 badem / op d'andere plaetsen is hy maer derd'half voeten diep. Voor de haven leyd een groote bay van 25 badem water / daer in leggen 2 blinde klippen / 't een derd'half en 't ander 4 badem onder water / en noch een klip aen de zuydwest-kant / even gelijck met 't water. Voor dese bay leyd 't Eyland Pietrome, zijnde aen 't noord-eynde hoogh. In dese bay kan men setten op 15 / 16 en 18 badem. Daer beoosten is een and're groote bay / daer 2 kleyne Eylandekens met een klip tusschen beyden in leggen. Daer beoosten is noch een inwijck daer een Eylandeken voor leyd / waer binnen een and're treffelijcke haven is.

Ontrent 8 mijlen beoosten C. Calona, in de Golf van Stantio, is 't al laegh land en goede reede voor weste en zuydweste winden en schoone grond. De west-hoeck is droogh / maer daer beoosten (daer 2 rivieren uytvallen) is 't goed setten op 5 / 7 en 10 badem.

Aen C. Crio is een goede haven / daer wel eer een treffelijcke Stadt gestaen heeft / van daer worden noch dese dagen veel Marmor steenen en Pilaren weggevoert tot timmeragie op andere plaetsen te besigen. C. Crio.

Van C. Crio zuydwest ten westen 2 mijlen leydt 't Eylandt Galy, hebbende aen de zuydzijde een goede haven of bay voor alle ooste / weste en noorde winden. Effen om d'oosthoeck van dese bay leyd een hooge klip of eylandeken / en omtrent een half pistool schoot daer bezuyden leyd een blinde klip 7 of 8 voeten onder 't water / die daer setten wil / die sie toe dat hy dit eylandeken niet te na komt. Men kan wel tusschen 't eylandeken en Galy deur / maer 't is 'er geheel nauw. De zuydwest-hoeck van Galy is laegh uytsteekend / al niet klippige grond / maer overal schoon / soo dat m'er niet aen misdoen kan / als men maer van de wal af blijft. I. Galy

Bezuyden Galy leyd 't eyland Nizaria, en heeft geen Havens / als alleen aen de noordwest-zijde een kleyne inbocht / daer 't dicht aen de wal 30 en 36 badem diep is. I. Nizaria.

Tusschen Nizaria en Stantio leyd 't kleyne eyland S. Gio. I. S. Gio.

Van Nizaria is de kours zuyd ten westen 7 mijlen tot 't Eyland Scarpanto, hebbende aen 't noord-eynde 't eylandt Stalita. Uyt de west komende / en willende tusschen beyden inloopen / soo is 't daer ruym en wijdt / maer aen de oostzijde is 't geheel nauw / dat 'er maer een barck deur kan / die vier voeten diep gaet / want 't is 'er geheel droogh. Aen 't noord-eynde van Scarpanto is Porto Mal-nato, anders Porto Tristo Nato genaemt / een schoone haven / daer 2 Eylandekens in 't gat leggen / dat men 't gat niet sien kan / of men moet 'er recht voor wesen. Men kan tusschen beyde dese Eylandekens wel deurloopen / maer 't ruymste vaerwater is / als men die aen backboord leggen laet / 't is 'er binnen niet meer dan 12 en 14 badem diep / en men leyd 'er bevrijd voor alle winden. 't Is 'er quaet uyt te komen / of men moet een gestadige zuyde wind hebben / alsoo 't land geheel hoogh is / en daer by veel stilte of rostige winden. De noordkust van Sarpanto en J. Stalita zijn hoogh / steyl en klippigh land. Aen de oost-zijde van Scarpanto leyd Porto Andemo, een groote wijde bay met 2 Eylandekens daer in / binnen dese Eylandekens is 't goed leggen voor 2 of 3 Scheepen met een touw aen d'Eylandekens vast / en beschut voor alle winden. Buyten d'Eylandekens kan men 't oock setten / daer is goede steeckgrond / maer de grond is daer geheel oneffen / zijnde op d'eene plaets 30 / en op d'andere plaets 60 en 70 badem diepte. Cabo Andemo is de steyle uytsteekende zuydhoeck van dese bay. Tusschen C: Andemo en Cabo Pernisa de zuydhoeck van Scarpanto is een reedelijcke goede haven / en over al goed anckergrond op 30 badem val-grond. I. Scarpanto.

't Eyland Caxo leyt van Safrania zuydoost ten zuyden en zuyd zuydoost 8 of 9 mijlen / maer van C. Pernisa tot de zuydhoeck van Caxo is reght oost ontrent 2 mijlen. Benoorden Caxo leggen 2 groote Eylanden met een kleyn rond laegh Eylandeken als een pladt brood tusschen beyden / en tusschen 't kleyne en 't westelijckste groote reght in 't midden leyt een blinde. Die daer inloopen wil / die moet op 2 windbooms langhte na aen 't grootste en hoogste Eyland houden / en loopender soo op in. Binnen koomende / kan hy 't daer setten waer hy wil / nadien 't 'er ruym en wijdt is / op 10 en 12 badem goede zand-grond. Wilt ghy uyt de west komende tusschen dese voorsz Eylanden en Caxo deurloopen / soo blijft in 't vaerwater niet / want daer leydt oock een blinde in 't inkomen van de 4 of 5 kleyne eylandekens / maer loopt dichte by Caxo of de kleyne Eylandekens heen want daer is 't ruym en wijdt / dat m'er over al deur laveeren kan. Wilt gy tusschen Caxo en Scarpanto deurzeylen / soo schoudt een blinde recht bewest de hooge hoeck van Scarpanto leggende / maer Scarpanta wel soo na als Caxo, daer maer 4 voet waters op is. I. Caxo.

Beoosten Nizaria een mijl leyd het hooge en langhachtige eyland Piscopia, hebbende 3 havens / twee aen de noord-zijde en een aen de oost-zijde / waer van d'oostelijckste aen de noord-zijde de beste is. Die daer in loopen wil / die moet recht op de oosthoeck aenhouden / tot dat hy 't open gewaer word / daer leyd een hoogh steyl eylandeken aen de west-zijde van de Haven / daer de Haven seer kennelijck aen is: binnen komende / siet gy noch een kleyne graeuwe klip aen de oost-zijde leggen / daer hy binnen of dwars af loopen kan soo hy wil / om te setten op 12 / 14 / 16 en I. Piscopia.

18 vadem voor alle winden beschut behalven de noorde wind waeyt daer regt in. Aen d'oost zijde van Piscopia is een groote inbogt/ daer een Eylandt voor leydt/ om te leggen met een touw aen de wal vast/ en met een ancker t'zeewaert/ 't is daer 24 en 26 vadem diepte en goede grond. 't West eynde van Piscopia is een laege uytsteekende hoeck/ daer men onder ten anker komen kan.

P. Barba Nicolo. Beoosten C. Crio anderhalf mijl/ en van Piscopia noord noordoost 3 mijlen leyd Porto Barbo Nicolo, een goede haven wel voor 50 Scheepen/ 't is 'er goed leggen achter 't Eylandt Barba Nicolo op 10 en 12 vadem goede zand-grond. Men kan aen d'oost en west-zijde uyt en in loopen/ maer om aen d'oost-zijde uyt of in te loopen/ moet 't noord-eynde van 't Eyland geschout worden/ alsoo daer een drooghte opsteeckt ontrent een vierendeel in 't vaerwater. Tusschen C. Crio en C. Speo leggen anders geen Eylanden/ als dit aen de zijde van 't land.

C. Speo. Cabo Speo leydt oost ten noorden stijf 5 mijlen van J. Galy. Bewesten C. Speo is de groote bocht van Messi, daer in is over al goed anckergrond en over al schoon op 10/ 12 en 14 vadem. Beoosten C. Speo is oock een groote inbocht daer men setten kan/ daer leydt een kleyn klipken boven 't water/ daer men rondom setten kan. Effen bezuyden is een hoogen hoeck/ daer bezuyden is oock anckergrond/ maer 't is 'er 40 vadem diep/ daer kan men versch water krijgen/ en nergens daer ontrent anders. C. Speo is een geheele laege hoeck met hoogh boven-land.

I. Simia. Ontrent een mijl zuydoost van C. Speo leyt 't Eyland Simia hebbende 2 havens/ waer van de noordelijckste de beste is/ daer 't goed is om in te komen/ want 't is 'er wijt en breedt. Als men tusschen 't vaste land en Simia deur loopt/ soo siet men aen 't noord eynde van Simia een hoogh eyland/ men loopt daer tusschen in sonder te misdoen om te setten waer men wil op 20/ 22 en 24 vadem. 't Is daer goed leggen.

J. Lamonia. J. Caravi. Van Simia tot 't Eyland Lamonia is 't zuyd 2 mijlen. Tusschen Lamonia en 't Eyland Caravi, dat ontrent 2 mijlen zuydoost van Piscopia leyt/ is 't vol rudsen/ maer altemael schoon/ daer is niet/ of 't leyt boven 't water. Caravi heeft aen d'oost zijde een groote inboght/ daer een Eylandeken voor leyt. Binnen dese inboght loopende kan men geen grond krijgen/ of men moet 'er al geheel binnen zijn. Aen stuerboord geheel binnen in de boght is een laegen swarten hoeck/ daer men binnen ten anker loopen kan met een touw aen desen hoeck vast. Daer leggen noch 2 Eylandekens beoosten/ daer kleyne scheepkens op 6 vadem setten kennen.

J. Rhodus. Beoosten Caravi leyt 't groote en hooge Eyland Rhodus, hebbende 3 steeden en 44 dorpen. 't Eyland S. Catharina, dat bewesten C. Tranquillo de zuyd hoeck van Rhodus leyt/ leyt van de noordoost hoeck van Scarpanto verscheyden oost 7 mijlen/ en van Caravi zuyd zuydoost 5 mijlen. Buyten C. S. Gioano de zuydoost hoeck van Rhodus leyt een kleyn Eylandeken met een vuur-tooren daer op. Een goet stuck bezuyden die kaep leyt een swarte klip van verre vertoonende als een Schip sonder masten. Tusschen C. S. Gioano en S. Nichola is een schoone zandbay. Een veld-stucks schoot buyten C. de Lindo leyt een hooge klip/ als oock tusschen dese kaep en Lindo een ander dight by de wal.

Lindo. De haven en 't Kasteel van Lindo leyt ontrent een half mijl bewesten dese kaep. Ghy moet dight by 't Kasteel inloopen in de zuyd bay en 't hooft mijden/ want 't gat is nauw/ en binnen is 't oock niet seer wijdt en 7 vadem diep en beschut voor alle winden: in de noordbay/ die groot en ruym is/ loopt men tusschen 't Kasteel en een kleyn eylandeken aen de noordoost hoeck van de bay. Men sett'et somtijts verre binnen 't Kasteel aen de zuyd zijde met een touw aen 't land vast om beschut te zijn voor alle winden/ behalven d'ooste en oost zuydooste stoot de Zee hier geweldigh op aen/ en dan is 't 'er gevaerlijck te leggen. Benoorden Lindo is een and're groote zand-bay.

Rhodus. Benoorden dese zand-bay anderhalf mijl/ en een mijl bezuyden de noordoost hoeck van 't Eyland Rhodus leydt de stadt Rhodus, voor dese stad zijn 3 havens/ van de welke de zuydelijckste droog en ongebruykelijck is. Benoorden dese haven streckt een langh hooft noordoost af/ daer 12 wind-meulens op staen/ en op 't eynd een dubbeld Kasteel. Reght van de stad af in de middelste haven streckt een steenen hooft ontrent 15 treeden langh/ daer aen 't eynd een blinde klip onder 't water leydt. Men moet hier by de wal langhs houden tot dat men de stad reght tegen de haven open siet/ en die alsoo in 't oopen van de haven houdende alsoo regt inloopen tusschen 't voorsz. dubbelde Kasteel en de hooge tooren Trabucco tot datm'er binnen is/ en dan wijkt men na bakboordt om te setten op 6 of 7 vadem met 2 touwen aen 't hooft vast. De mond van de haven is niet wijd/ en dight by 't hooft is 5 vadem schoone grond. Achter de tooren Trabucco is 't quaed leggen/ want met een oost zuydooste wind slaet de Zee daer sterck over dat hooft met de meulens op aen. Benoorden Trabucco streckt een ander hooft tot aen 't Kasteel S. Nicola, daer 15 meulens op staen/ daer loopt een steenen banck ontrent 30 treeden noordwaert. Benoorden S. Nicola loopt een and're haven in ontrent van een schips wijte en 2 vadem diep/ daer de Galeyen gemeenlijck leggen. Voor dese haven stond wel eer dat Colossus van Rhodus, dat onder de 7 wonderen des Werelts getelt worden.

Een weynigh daer benoorden leydt de noordoost hoeck van 't Eyland Rhodus, sijnde een laege zand-hoeck rondom schoon/ daer een vuur-tooren en 3 windmeulens op staen. De noordwest kust van Rhodus is een schoone zand-kust en meest overal diep genoeg. Voor Trianda is goede reede voor ooste en zuydooste winden/ daer beoosten streckt een droogh banckje ontrent een mijl langh. Aen de noordwest kant van Rhodus zuydwest ten westen van Trianda leyt 't Kasteel der Slangen, anders 't Duyvels-Kasteel genaemt (om dat 't niet bewoont wort om de meenigte der Slangen/ die daer onthouden) daer bewesten is goede reede aghter een Eylandeken. Beoosten C. Candura valt een bogt landewaert in/ daer een haven is.

In 't vaerwater tusschen Rhodus en 't vaste land daer benoorden/ gaet een sterke stroom om de west.

Van de noordoost hoeck van Rhodus noordwest ten westen ontrent 3 mijlen leyt Porto Cavallero. Als ghy in dese haven wilt/ soo loopt bewesten 2 Eylandekens oostwaert in/ houdende dese Eylandekens aen stuurboord/ en een vervallen Kasteel staende op de west hoeck op zijd hebbende soo loopt noordwest ten halven de haven/ want verder na binnen is de grond scharp/ anders is de grond over al schoon en diep van 10 tot 15 vadem. P. Cavallero.

Een mijl beoosten P. Cavallero leydt de haven van Marmora, die groot en schoon is. Als ghy by 't hooge west land langhs zeylt/ soo sult ghy een Eylandeken in 't gat gewaer worden/ loopt daer bewesten in/ 't is 'er klaer en diep/ en set'et binnen 't Eylandeken aen d'oostwal. Dese haven is reedelijck langh/ maer niet wijdt. Geheel binnen in de haven leyt de Stad en 't Kasteel Marmora aen de oost kant. Marmora.

In de Golf van Macaria is meenigh schoone haven/ maer ons onbekent. De Stad Macaria is van oude tijden een heerlijcke stad geweest/ maer is nu geheel vernielt/ daer leyt een onbewoond Eyland voor/ men kan'er voor setten op 10 of 12 vadem. Macaria.

Bezuyden Macaria binnen C. Sardeni is een and're groote inlandse Zee genaemt de Doode-Zee, maer nauw in de mond.

Buyten of beoosten C. Sardeni anders de Zeeven Capen genaemt binnen Polselo is goede reede.

Daer een stuck beoosten leydt 't Eyland Castro Rosso leggende van C. S. Gioano in Rhodus oost ten noorden wel soo oostelijck 20 mijlen/ dight aen 't land van Natolien, daer staet een Kasteel op/ en beneeden aen de Zee-kant staen eenige huysen. Aen de noordkant van 't Eyland voor 't Kasteel is een goede haven/ maer seer diep/ daer is versch water genoeg te bekoomen. I. Castro Rosso.

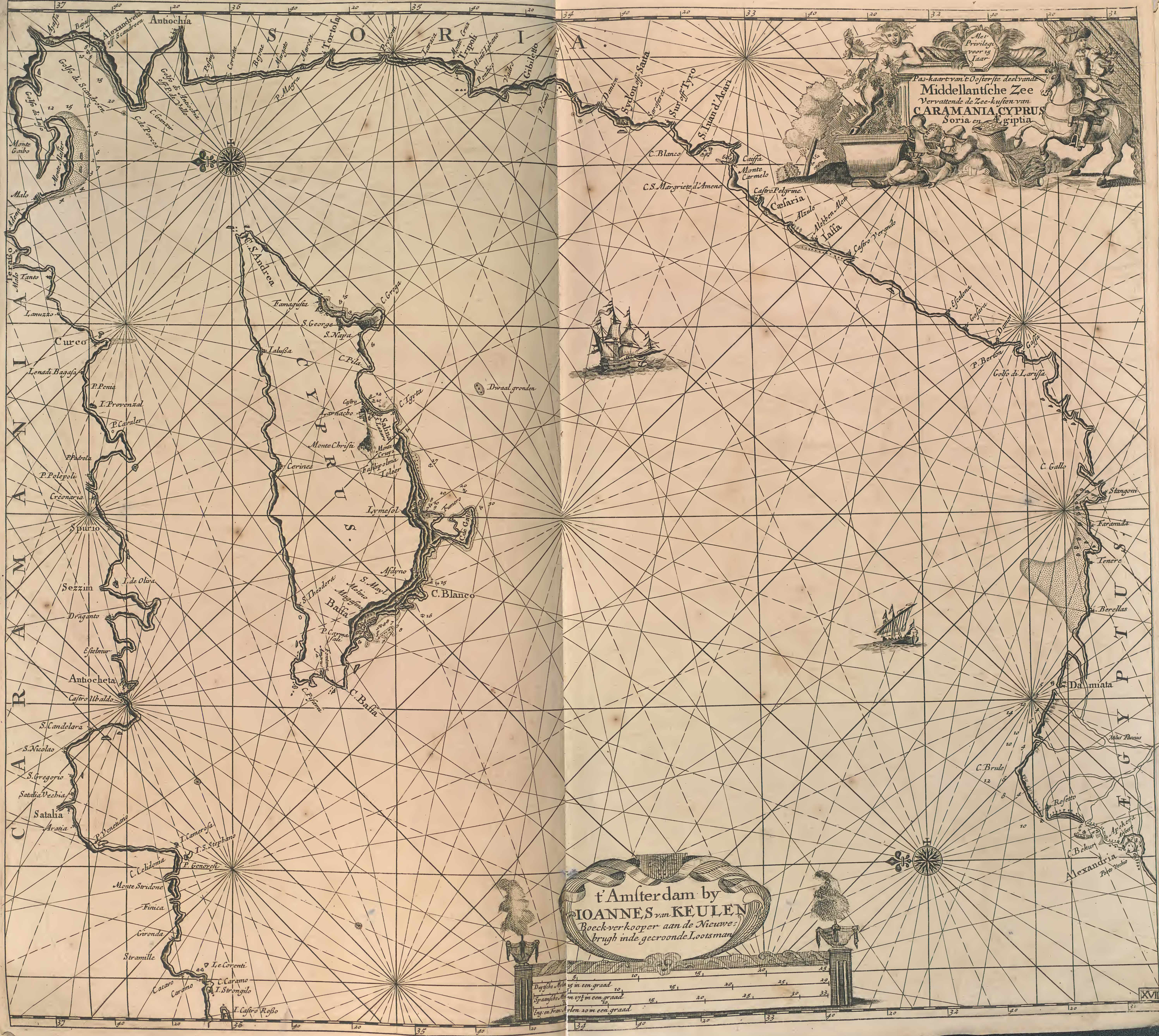
Streckingen en Koursen.

Van C. Blanco de zuydoost hoeck van Scio tot C. S. Dominico de west hoeck van Samos zuydoost ten zuyden	5 mijlen
Van C. S. Dominico tot d'oost hoeck van Nicaria west zuydwest	anderhalf mijl.
Van J. Samos tot J. Patmos zuydwest	5 mijlen.
Van J. Patmos tot J. Lero zuydwest ten zuyden	3 of 4 mijlen
Van J. Lero tot J. Arclidi noord noordwest	1 mijl.
Van J. Lero tot J. Calmine zuydoost	1 mijl.
Van de zuydoost hoeck van Calmine tot C. Calona n. o. ten o.	3 mijlen
Van C. Calona tot de n. w. hoeck van J. Stantio z. z. w.	2 kleyne mijlen
Van 't zuyd eynd van J. Stantio tot J. Stampalia w.	7 mijlen
Van J. Stampalia tot J. Safrania z. o.	2 mijlen
Van C. Calona tot C. Crio z. o.	4 mijlen
Van C. Crio tot J. Galy z. w. ten w.	2 mijlen
Van J. Galy tot 't zuyd eynd van J. Stantio z. w. ten w.	3 mijlen
Van J. Galy tot J. Nizaria z.	1 mijl.
Van J. Nizaria tot J. Scarpanto z. ten w.	7 mijlen
Van J. Scarpanto tot J. Namfia w. z. w.	4 mijlen
Van J. Scarpanto tot J. Caxo w.	anderhalf mijl.
Van J. Caxo tot C. S. Sydera in Candien w. z. w.	5 mijlen
Van J. Nizaria tot J. Piscopia o.	1 mijl.
Van J. Piscopia tot J. Caravi z. o.	2 mijl.
Van J. Piscopia tot P. Barba Nicolo n. n. o.	3 mijlen
Van C. Crio tot P. Barba Nicolo o.	anderhalf mijl.
Van J. Galy tot C. Speo o. ten n.	5 groote mijlen
Van C. Speo tot J. Simia z. o.	1 mijl.
Van J. Simia tot J. Lamonia z.	2 mijlen
Van J. Simia tot de noordoost-hoeck van Rhodus o. z. o.	5 mijlen
Van de zuyd hoeck van J. Scarpanto tot C. Tranquillo in J. Rhodus o. n. o.	10 mijlen
Van C. S. Gioano in Rhodus tot I. Castro Rosso o. ten n. wel soo oostelijck	20 mijlen
Van C. S. Gioano tot C. Baffa in Cyprus o.	48 mijlen
Van de noordoost-hoeck van Rhodus tot P. Cavallero n. w. ten w.	3 mijlen
Van P. Cavallero tot Marmora o. ten n.	1 mijl.
Van de noordoost-hoeck van Rhodus tot C. Sardeni o. ten z.	8 m.
Van C. Sardeni tot I. Castro Rosso z. o. en o.	10 mijlen

Hooghten.

De zuyd hoeck van Nicaria leyt op	37 graden 13 minuten
De zuyd hoeck van Patmos op	36 graden 58 minuten
De zuyd hoeck van Lero op	36 graden 40 minuten

I. Stam-

Met Privilegi voor 15 Iaar
Pas-kaart van't Oosterste deel vande
Middellantsche Zee
Vervattende de Zee-kusten van
CARAMANIA, CYPRUS
Soria en Ægiptia
t'Amsterdam by
IOANNES van KEULEN
Boeck-verkooper aan de Nieuwe-
brugh inde gecroonde Lootsman
SORIA.
CARAMANIA
CYPRUS.
ÆGYPTUS
Antiochia
Alexandretta
Tortosa
Tripoli
Gibiletto
Sydon
Sur
Caiffa
Monte Carmelo
Castro Pelgrine
Cæsaria
Iaffa
Castro Vergenlo
Damiata
Rosetto
Alexandria
C. Gallo
C. Brule
Stangoni
Faramida
Tenere
Berellas
Golfo di Larissa
C. Blanco
C.S. Margriets d'Amene
Famagusta
S. George
S. Napa
C. Greca
C. Pila
Salines
Monte Christi
Cerines
Lymesol
Afdyno
C. Blanco
C. Gatto
Baffa
C. Baffa
S. Andrea
Lalussa
Divaal gronden
Curco
Lenadi Bagassa
P. Penia
I. Provenzal
P. Cavaler
P. Polepoli
Creonaria
Spurio
I. de Oliva
Sezzim
Draganto
Antiocheta
Castro Ilbaldo
S. Candelara
S. Nicolao
S. Gregorio
Satalia Vechia
Satalia
Avatia
P. Genovese
C. Celidonia
Monte Stridone
Finica
Gironda
Stramille
C. Caramo
I. Strongilo
I. Castro Rosso
XVII

I. Stampalia op		C. S. Gioano in I. Rhodus op	35 graden 46 minuten
De zuyd hoeck van I. S tantio op	36 graden 11 minuten	C. Sardeni op	36 graden 8 minuten
C. Pernisa in I. Scarpanto op	36 graden 13 minuten	I. Castro Rosso op	36 graden.
	35 graden 29 minuten		

Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

Z. Z. O.

Van J. Micona na J. Scio zeylende / siet men J. Nicaria en Samos aen stuurboord. En dan verthoont I. Nicaria aldus / zijnde een langh effen Eyland sonder bergen of heuvelen / als de laeghte in 't midden z. z. o. 4 of 5 mijlen van u is.

Z. O. ten O.

I. Samos verthoont aldus seer hoogh en kort / besonderlijck aen de west-hoeck / als die zuydoost ten oosten van u is. Men siet dan daer noch een kleyn eylandeken bewesten na J. Nicaria toe.

Aldus verthoont I. Caxo, als ghy daer bezuyden zijt.

Aldus verthoont I. Scarpanto noord ontrent 6 mijlen van u leggende.

Aldus verthoont J. Scarpanto noord noordoost 5 mijlen van u.

Aldus verthoont I. Scarpanto noord ten oosten van u zijnde.

A

Aldus verthoont 't west-eynde van Rhodus noord west ten noorden 7 of 8 mijlen van u.

A

Dese behoort aen 't voorgaende / de A A aen malkanderen / en is de verthooningh van 't oost-eynde van Rhodus noord noordwest 7 of 8 mijlen van u.

De Vijfthiende Verthooninge,

VAN DE

Zee-Kusten van Caramanien, Cyprus, Syrien en Egypten, tusschen C. Caramo en Alexandrien.

Ontrent 12 of 13 mijlen zuydoost ten zuyden van J. Castro Rosso, by na recht in 't vaerwater tusschen Candien en Cyprus, leyd een blinde klip onder 't water / daer men hem voor wachten moet. Van I. Castro Rosso tot C. Baffa, de west-hoeck van Cyprus, is de kours oost zuydoost wel soo oostelijck 28 mijlen.

Cacavo. Drie mijlen beoosten J. Castro Rosso is Cacavo, een schoone Haven / daer twee eylandekens in het gat leggen / daer 't rondom schoon is. In oude tijden was hier een schoone Stadt / maer nu versoncken / daer men noch huyskens van siet.

Finica. Finica heeft een havenken voor kleyn vaertuygh.

Satilia. Satalia (dat heden 't hooft van geheel Caramanien is) is een schoone en rijcke Zee-stadt / leggende aen de noord-kant van de Golf. Van de zuydoost-hoeck loopt een hooft van schulpen west in zee voor Scheepen onder de 150 lasten / maer groote Scheepen moeten met weste en w. zuydweste winden daer voor setten.

Wat verder aen de Caramanische Kust is noch meenig schoone haven / maer onbevaren en onbewoont / en derhalven onnoodigh te beschrijven.

Cabo Baffa de west-hoeck van 't eyland Cyprus leyd van C. Salomoni, de zuyd-hoeck van Candien oost wel soo noordelijck 68 mijlen / men dient niet noordelijcker te gaen om niet benoorden Cyprus te verballen / vermits de zuydelijcke en westelijcke winden daer veel waeyen / en de stroomen daer veeltijds om de noord en om de west loopen / en dan sou men qualijck wederom om de zuyd konnen geraecken als men te noordelijck verballen was / maer die te zuydelijck verbalt / kan hier licht om de noord geraken.

Cabo Baffa is een vlacke effene en geen hooge hoeck / van waer 't land benoorden tot de uyterste noordwest hoeck van Cyprus 4 mijlen streckt. Ontrent 12 mijlen noordwest van dien noordwest-hoeck leyd een klip onder 't water / die men schouwen moet. C. Baffa.

Vier 4 mijlen beoosten C Baffa leyd 't Steedeken Baffa, daer voor een steenen rif of een rije klippen ontrent een mijl van de wal af leggen / daer men soo beoosten als bewesten tusschen dit rif en 't land deur loopen kan / maer bewesten is 't nauwste en erghste gat om in te zeylen. Als ghy daer beoosten inloopt / soo houd u by de wal langhs om dese klippen te mijden / tot dat gy neffens de Stadt komt / en sett'et recht voor de Stadt of voor 't Kasteel op 8 / 7 / 6 en 5 vadem / na dat ghy de wal na leggen wilt. Ghy legt daer wel beschut / want de zuydooste en noordweste winden / die daer dwers deur waeyen / doen daer geen quaet. Baffa.

's Morgens en 's nachts waeyt de wind daer uyt het landt / met een zuydooster Son word 't et daer stil / en tegen der Sonnen ondergang koelt de zee-wind op / en dan word 't et wederom stil / en daer na begint de land-wind wederom op te blasen / dit is hier schier een vaste regel / want 't gevalt hier selden anders. Die op Cyprus vervalt alwaer 't met een storm / die begeeft hem vrylijk na de wal toe / want hy kan tegen den avond met de stilte / of met de landwind wederom wel van de wal geraken als hy wil.

Vier mijlen beoosten Baffa leyd Cabo Blanco, een witte hooge en kennelijcke hoeck / daer eenige klipkens aen de west kant voor dese Kaep leggen. C. Blanco.

Ontrent 16 mijlen zuydoost wel soo oostelijck van C. Baffa, leyd Cabo de Gato, een hooge hoeck verre van het land afstreckende / C. de Gato.

lende/ zijnde oock de zuydelijckste hoeck van Cyprus, die men uyt de west komende/ eerst gewaer word als een Eyland/ dat een stuck van Cyprus af leyd/ daer men benoorden om soude kennen loopen/ maer 't is met een laege zandige streeck landt aen Cyprus vast.

Lymesol. Aen de oost-kant van C. de Gato omtrent 4 mijlen daer benoorden leydt Lymesol in een inbocht. Uyt de west om C. de Gato loopende/ soo zeylt men by de Kaep om noord aen/ tot dat men de Stad bekent aen een groot wit Kasteel op de strand staende/ en dan set men recht voor de Stadt op een open reede voor de Zee op 12/ 10/ 8/ 6 of 5 vadem over al schoone grond/ soo diep en droogh als men wil/ hebbende C. de Gato dan zuyd van u. 's Winters set men daer gemeenlijck op 8 of 9 vadem/ maer 's somers op 6 vadem/ zijnde meest voor alle winden beschut/ om dat de Stad in een bocht leyd/ behalven de zuydooste wind waeyt daer open in/ en is daer de quaedste.

Van Lymesol na Cabo Tgyta streckt de kust oost noordoost en oost ten noorden 8 of 9 mijlen/ maer van C. de Gato tot C. Tgyta noordoost wel soo oostelijck 10 mijlen. *C Tgyta* Cabo Tgyta de zuydhoeck van Salina is een vlacke laege hoeck met een vuurtooren daer op/ maer daer wort niet op gevuurt als ter noodt. Neffens dese hoeck streckt een groote vlakte af/ die overal schoon en klaer is/ men kan dese hoeck op 't loodt soo na omloopen als men wil op 6/ 5/ 4 en 3 vadem/ maer 's nagts moet men die niet nader dan op 5 vadem koomen/ want nadien 't land daer ontrent laegh is/ soo schijnt m'er altijt verder af te zijn als m'er in der daedt af is/ waer door men'er lichtelijck op verzeylen souw. Als men van C. de Gato na Salina zeylt/ soo wort men verre in 't land Monte Christi een hoogen scherpen en kennelijcken bergh gewaer/ die van de reede voor Salina west ten noorden afleyd. Daerom die van C. de Gato of van C. Grega afkomende desen bergh west ten noorden van hem houd/ die sal recht vervallen op de reede voor Salina, leggende ontrent twee mijlen benoorden C. Tgyta.

Salina. Salina is geen Stadt/ maer daer staen eenige packhuysen met het Kercksken S. Lazaro, want de Stadt Larnacho, daer de koopmanschappen van daen komen/ die hier geladen worden/ leyd omtrent een half mijl landwaert in.

Men moet/ als men hier setten wil/ 't Kercksken S. Lazaro houden recht voor de Packhuysen/ die op de strand staen/ en setten 't daer op 10/ 8/ 7/ 6 of 5 vadem soo diep en droog als men wil/ want daer is de beste Reede/ en dan heeft men de voorsz. vlackte van C. Tgyta zuyd zuydwest af leggen: men set hier de anckers noordoost en zuydwest uyt voor de zuydooste windt/ die hier de quaedste is/ en laeger wal maeckt.

Dese geheele zuydkust van Cyprus is over al schoon/ sonder eenige vuylen/ en overal goed anckergrond op 10 vadem schoone zandgrond/ behalven ontrent ten halven tusschen Lymesol en C. Tgyta leggen eenige klippen seer dicht onder de wal.

Ontrent 7 mijlen zuyd ten oosten van C. Tgyta leggen de Dwael-gronden, anders de Welgronden of de Klack-gronden genaemt/ zijnde een drooghte daer geen scheepen over mogen: daer valt de stroom met groote draeyingen om en over: daer over dat by stilte een gevaerlijcke plaetse is/ die men wel schouwen magh.

C Grega. Van Salina tot C. Grega is de kours oost en oost ten zuyden 6 mijlen/ hebbende tusschen beyden C. Pila, een uythoeck met een vuurtooren daer op. Cabo Grega is een kennelijcken lange uytsteekende hoeck met een hoogen platten heuvel op 't eynde gelijck een Schans verthoonende.

Famagusta. Ontrent 3 mijlen benoorden C. Grega, en een mijl van de binnenbocht benoorden C. Grega leggende/ leyd Famagusta, de vermaertste Zee-stadt van Cyprus, verthoonende met 2 groote Kasteelen/ eenige andere Paleysen en veel spitse toorens/ van verre aen te sien als een Vloot Scheepen.

C S. Andrea. Van C. Grega noordoost ten noorden ontrent 12 mijlen leydt Cabo S. Andrea, de oostelijckste hoeck van Cyprus, daer 2 of 3 eylanden voor leggen/ maer al schoon sonder eenige vuylen.

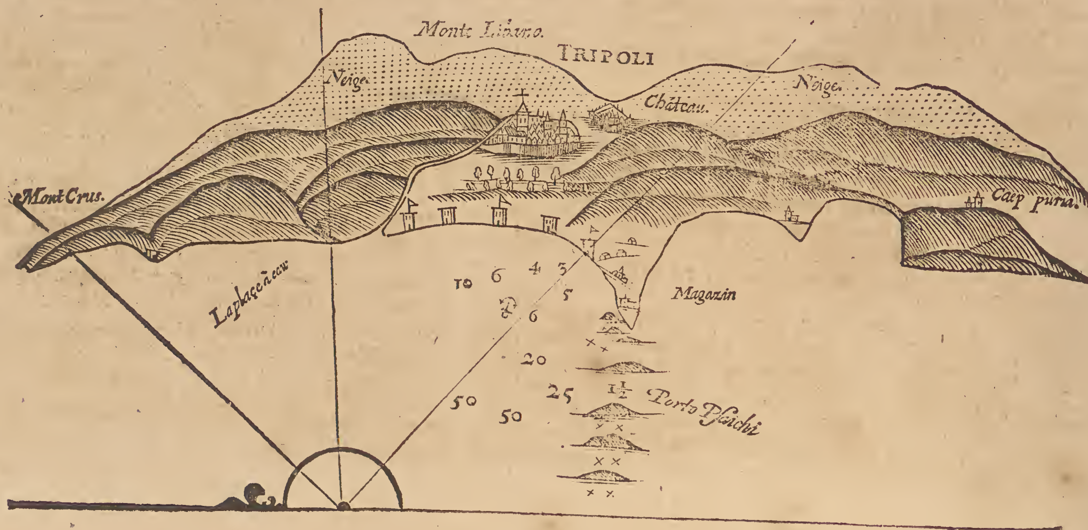
Van C. Grega na Alexandretta of Scandroen, is de kours noordoost ten noorden 26 mijlen/ met sulcken gang vervalt men ontrent Cabo de Porcos, zijnde de hooge en steyle zuyd-hoeck van de Golf van Scandroen met noch een hoeck wat laeger/ dewelcke/ als men daer benoorden is/ vertoont gelijck een Verkens muyl. *C de Porcos.* Een groot half mijl benoorden dese hoeck leyd een blinde klip/ die men schouwen moet. Benoorden C. Porcos zeylt men in de Golf van Scandroen. Als men by C. de Porcos komt/ soo word men aen de noordwest-zijde van de Golf eerst gewaer de 3 of 4 hooghachtige heuvelen van M. Alaster, alhoewel soo hoog niet als aen de zuyd-zijde/ verthoonende als 3 Eylandekens/ maer dese bergen leggen een stuckweeghs van de zee-kant landewaert in/ dewelcke men eerder siet dan 't laege witte duynachtigh voorland/ dat een witte voetstrand heeft/ die men niet eerder siet/ dan als m'er na by komt. Neffens dese witte voetstrand streckt een groote vlakte t'zee-waert/ daer men op 2 en derd'half vadem noch wel een mijl van de wal is/ daerom moet men hier wel op 't loot passen/ om niet aen de grond te raken. Dese landen zijn 's winters dickwils met wolcken bedeckt/ en dan kan m'er weynigh kennis af hebben.

Uyt de zuyd om C. de Porcos komende/ loopt men noordoost aen by de zuydwal langhs 5 of 6 mijlen weeghs/ want dese kust is schoon/ behalven een mijlken bewesten Scandroen streckt een kleyn rifken af dat men schouwen moet/ doch men mach het op 't lood omloopen. Alexandretta of Scandroen is kennelijck aen twee Kasteelen beyde te landewaert in staende/ van welcke 't zuydelijckste nieuw en wit/ maer 't noordelijckste oudt en vervallen is/ daer men neffens set op 12/ 10/ 8/ 6 of 5 vadem schoone zandgrond/ de wal soo na als men wil. *Alexandretta.* De noorde en noordooste winden zijn daer de quaedste/ makende daer een lager wal/ oock vallen d'ooste winden daer somtijds met soo groote dwarlingen over 't geberghte/ dat de Scheepen wel deur drijven. Benoorden Scandroen leyd 't Steedeken Bajassa, en aen de noord-kant van de Bay leyd 't steedeken Ajassa.

Drie mijlen bezuyden C. de Porcos streckt de groote Golf van Antiochien in/ die seer wel na de Golf van Scandroen gelijckt/ waer door meenigh een daer in zeylt/ meenende in de Golf van Scandroen te zijn/ want sy heeft aen de zuydzijde oock eenige hooge bergen. Maer om dese Bayen van malkand'ren t'onderkennen/ soo moet men weten dat de noord-zijde van de Golf van Scandroen veel anders hem opdoet als de noordzijde van de Golf van Antiochien.

Die van Scandroen om de west loopen wil/ die moet by de Kust van Caramanien langhs houden tot J. Rhodus toe. Desgelijcks die van Cyprus om de west wil zeylen/ en geen geheele deurgaende opene wind heeft/ die is 't oock geraden hem na de kust van Caramanien te begeeven om sijn reyse te vervorderen: om dat de stroomen in dit gewest tusschen Candien en Alexandrien om d'oost/ en voort langs de kust van Syrien om de noord tot tusschen Cyprus en 't vaste land van Scanderoen deur/ en van daer loopen de stroomen langhs de Kust van Caramanien om de west/ soo dat men daer deur aen dese Kust groote voordeelen heeft/ maer men moet toesien voor de twee voorverhaelde klippen/ te weten voor d'eene die 12 mijlen noordwaert van de noordwest-hoeck van Cyprus af leyd/ en voor d'ander/ die 12 of 13 mijlen zuydoost ten zuyden van J. Castro Rosso af leyd. Voorts by J. Rhodus komende/ kan men voort na de wind te passe komt/ benoorden ofte bezuyden Candien omloopen: want als de wind uyt de noorde of noordweste waeyt/ of wat gewaeyt heeft/ soo valt 'er een geweldigen stercken stroom uyt tusschen J. Rhodus en 't oost-eynde van Candien deur/ dat men wel bezuyden Candien drijven sou/ daer men niet anders wiste of men was daer noch benoorden. Hier staet/ maer voornaemlijck 's nachts of by doncker weder wel op te letten.

Van C. Grega in Cyprus tot Tripoli in Syrien, is de kours oost zuyd oost wel soo oostelijck 20 mijlen/ maer van C. de Porcos tot Tripoli zuyd ten oosten wel soo zuydelijck 27 mijlen. Als ghy

ghy van Salina of C. Grega na Tripoli zeylen wilt / soo gaet niet oostelijcker als oost zuydoost aen / maer liever wat zuydelijcker / om dat de stroomen langhs de Kust van Syrien soo hard om de noord vallen (gelijck geseyd is) dat men / als men te noordelijck vervalt / soo lichtlijck niet om de zuyd kan geraecken / als wel om de noord als men te zuydelijck vervalt. Tripoli is kennelijck aen Monte Libano een hoogen bergh die altijd met sneeuw bedeckt is / en die men wel 16 mijlen weeghs in Zee sien kan. Aen 't noord-eynde van desen bergh leyd den ronden berg Monte Cruz, alwaer een groote mijl bezuyden noch een hooge steyle hoeck met een bergh leyd / tusschen desen hoeck en dien ronden bergh leyd Tripoli. Neffens Tripoli komende / word men gewaer 3 of 4 groote klippen / die met een steenen rif van 't zuydland noordwaert afstrecken / daer men benoorden om op 10 of 12 vadem loopt. Omtrent een mijl daer beoosten is de Reede voor Tripoli op 5 of 6 vadem scherpe grond / daer men de touwen wel besorgen moet voor 't vijlen / met houten en vaten daer op te binden. De Reede is reght voor eenige packhuysen. Voor de Stadt staet een bosch / dat men de Stadt niet sien kan van 't geboomte / als men op de reede leydt / maer noch by de voorsz. klippen zijnde / siet men de Stadt over 't geboomte heen.

Baruti. Van Salina tot Baruti is de kours zuydoost ten oosten 31 mijlen / maer van Tripoli tot Baruti zuyd en zuyd ten oosten 9 of 10 mijlen. De Stadt Baruti leyd aen de noordzijde van een laeghachtige uythoeck van 't hooge land t'zeewaert streckende / dewelcke als een eyland verthoont / als m'er noch 3 of 4 mijlen af is. Tusschen 't uyterste van de voorsz. uythoeck en de Stad staet een Kerck / en boven op de voorsz. west-hoeck staet een tooren gelijck een vuur-tooren / men set 'et daer benoorden de Stad neffens een Turcks Kercksken. De voorverhaelde steyle hoek bezuyden Tripoli of Monte Libano, leggende 9 mijlen benoorden Baruti, is een kennelijck merck om dit land te verkennen / want men kan die verre in Zee sien.

Sydon. Van Baruti zuydwest ten zuyden 6 of 7 mijlen leyd Sydon, anders Saita genaemt / leggende van Salina in Cyprus zuydoost 31 of 32 mijlen. Sydon leyt op een Rotse / ontrent een of anderhalf gootelingh schoot van de wal af / t'zeewaert leyd een groote klip of kleyn eylandeken / dat niet hoogh is / en dat men een of twee mijlen in Zee zijnde / niet anders sien kan of 't is aen 't vaste land vast. Men moet benoorden de klippen daer achter loopen / en setten 't achter de klippen / want voor groote Scheepen is 't 'er van bezuyden gevaerlijck achter te komen / dan alleen de bedreven barcquen komen daer van bezuyden in / want daer leggen veel klippen soo boven als onder 't water; maer benoorden de voorsz. klip is 't geheel schoon / dat m'er op 2 Scheeps langte na benoorden omloopen kan op 5 vadem water. Binnen de klip komende / set men 't dicht achter dese klip op 5 vadem goede zand-grond met een touw aen de voorsz. klip vast / en met een anker achter uyt na 't vaste land toe / maer de touwen moeten met houten en vaten wel versien zijn / om dat de grond daer tot veel plaetsen rudsigh en scherp is. Soo benoorden als bezuyden de Stadt is een moye zand-strand / maer de Stad leyd op een rotze (als geseyd is) en rondom de Stad en aen de zee-kant by de Stad is 't vol klippen dicht aen malkanderen / dat 'er geen barcquen in de Stad komen kennen / dan alleen dicht by 't Kasteel tot een gat in. De Kust tusschen Tripoli en Sydon is altemael schoon sonder eenige klippen of eylanden / en streckt zuyd ten westen en noord ten oosten. Benoorden Sydon is 't geheel hoogh en dubbeld land / maer bezuyden Sydon is 't niet hoogh en niet seer dubbeld. Aen 't zuyd eynde van 't dubbeld land leyd de Stadt Sydon, daerom als 't hooge dubbeld land oost zuydoost van u is / soo leyd de Stad ook oost zuydoost en zuyd oost ten oosten van u en daer soo op aen zeylende verbalt men voor de Stad Sydon. Dit zijn goede merckteyckenen van de Stadt Sydon.

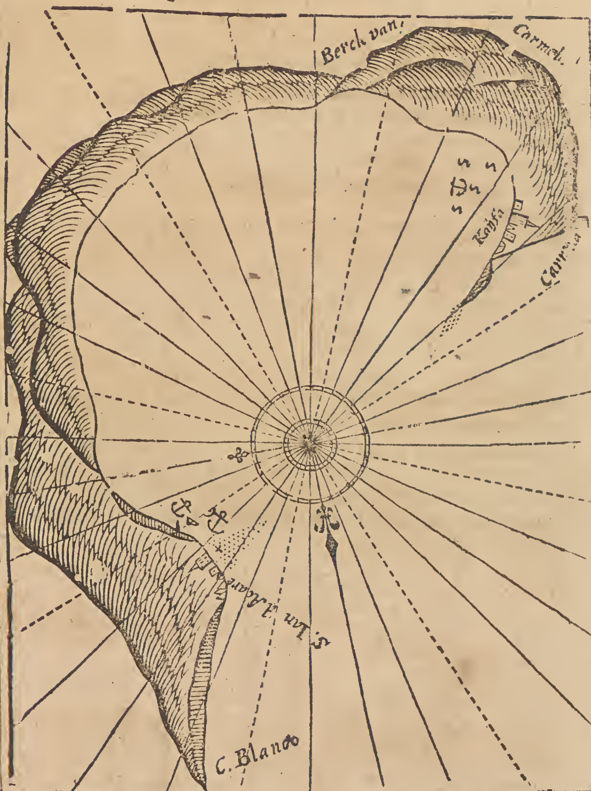
Tyro. Ontrent 4 mijlen bezuyden Sydon leyd Sur, eertijds Tyro genaemt / een vervallen en onbewoonde Stadt dicht aen de Zee leggende. Hier neffens is al hoogh slecht Kooren-land met veel toorens / en tusschen Sydon en Tyro zijn 2 hoecken daer op de zuydelijckste hoeck een vuurtooren staet / zijnde boven op vol boomen / van waer men van verre Sydon sien kan als een breed Kasteel aen de water kant. Aen de noord-zijde van de Stadt Tyro is een haven / hebbende eenige klippen aen de west-kant / alwaer men benoorden omloopt / latende dese klippen aen stuerboord / en loopende voort na de Stad toe / alwaer men beschut leyd voor alle winden / behalven de noorde wind waeyt daer recht in.

C. Blanco. Drie mijlen zuydwest van Tyro leyd Cabo Blanco, een hooge rotsachtige hoek met een wit Kerksken / of met een wit dorpsken daer op / alwaer benoorden een tooren by 't water staet / waer aen dese Kaep wel te kennen is. Neffens dese hoeck streecken eenige droogh ten en vuylen wel een half mijl in Zee.

C. S. Margriete d'Amene. Van C. Blanco zuydwest 4 mijlen leyd Cabo S. Margriete d'Amene, anders Cabo Carmelo genaemt / zijnde een groote lange slechte uyt-hoeck / of slechten berg met een plompen tooren daer op. Van 't uyterste van dese hoeck streckt een rif af noord noord oost in zee / daer men aen de oost-zijde achter dit rif setten kan voor weste en zuyde winden op een goede reede / hoe die hter aen de wal hoe schoonder grond en beter leggen.

Tusschen C. Blanco en C. Carmelo gaet een groote inwijck

S. JUAN D'ACARI.

in / en in desen inham ontrent ten halven tusschen beyde dese hoecken leydt S. Juan d'Acari, een vervallen en onbewoonde Stadt / daer men 't beoosten dicht by de Stad setten kan op 6 of 7 vadem quade grond / alwaer met de touwen niet tonnen en kruyssen versorgen moet / en de wind heeft men hier dagelijcks uyt der Zee. Tusschen S. Juan d'Acari, en 't uyterste van C. Carmelo leyd Caiffa, anders Scafasso genaemt / een verdroncken Stadt of Dorp / daer goede Reede is voor die om de zuyd begeert te zeylen. S. Juan d'Acari.

Drie mijlen bezuyden C. Carmelo leyd Castro Pelgrine, een Kasteel met twee spitse toorens / daer staen noch 2 of 3 groote huysen by / daer neffens is een soobere reede op 6 of 7 vadem scherpe vuyle grond. Castro Pelgrine

Een mijl of anderhalf daer bezuyden leyd de verdorvene en vervallene Stadt Cæsaria, die aen te sien is als een omgekeerde hoop rotsachtige klippen / hebbende noch haven noch reede. Cæsaria.

Vier mijlen bezuyden Cæsaria leyd Jaffa, alwaer een weynig benoorden de vierkante plompe tooren Alebben-alem op een uythoeck staet / zijnde by na van maecksel als de toorens van Jaffa ontrent een half mijl weeghs benoorden Jaffa is 't al een schoone zand-strand. Ontrent ten halven tusschen dese tooren en Jaffa, staet een hoogen Dadel-boom / verthoonende of 'er een vlagh van de stengh waeyde / en word dickwils aengesien voor een tooren daer een vlagh af waeyt / en daer bezuyden siet men noch 2 hooge swartachtige bergen / en van daer tot Jaffa toe is 't al witachtig land. Een stuck benoorden Jaffa is 't land ros roodachtig.

In de Stadt Jaffa leyd een swarten bergh met 2 witte plompe toorens daer op. Van bezuyden Jaffa schiet een steenen rifken voor de Stad heen om de noord / daer men van benoorden achter loopt tot voor de Stad met kleyn vaertuygh / maer met geen Schepen / om dat 'er niet meerder ten hoogten is als 5 voeten waters / maer de scheepen setten 't daer buyten dat rifken op 10 / 11 en 12 vadem schoone grond / alsoo dat de 2 voorsz. toorens zuydoost ten zuyden van haer staen / want daer is 't de beste reede / maer de toorens oostelijcker settende / soo hebbense scherpe grond. Jaffa.

't Land bezuyden Jaffa is wit duynigh land / hoe zuydelijcker hoe lager / en hoe noordelijcker hoe hooger en bergachtiger binnen-land / zijnde de Kust over al vuyl en rudsachtigh / en de wal steyl en klippigh sonder lijfbergingh voor die sijn anckers daer spilt. Van C. Carmelo af tot langhs dese Kust is 't over al diep 35 en 36 vadem seer wasige grond / dat men geen grond aen het loot houden kan / want die daer setten / moeten noodsaaklijk haer anckers wel met schoepen versien.

Van Jaffa zuydwest ten zuyden 12 mijlen leyd de Stad Escalona. Nadien langs dese Kusten dickwils stercke stroomen uyt de zuyd na 't noorden loopen met stercke dijningen uyt de west / soo rolt en slingert 't hier dickwils soo geweldigh / dat men genootsaeckt is wel te voorsien van goede anckers en touwen / als men op dese plaetsen wesen wil. Escalona

Die van Candien na Jaffa, of eenige andere plaetsen aen de Kust van Syrien zeylen wil sonder Cyprus in 't gesicht te loopen / die is geraden / dat hy ten minsten na sijn gissingh 5 of 6 mijlen die kust zuydelijcker aendoet om de stroomen / die hier altijd om de noord loopen (gelijck geleyd is.)

Y 2 Van

Van Iaffa zuydwest ten westen en west zuydwest 42 mijlen leyt de stad Damiata alwaer 4 of 5 mijlen beoosten een groot rif eenige mijlen van de wal t'zeewaert streckt / daer niet meer als 3/2 en tot sommige plaetsen maer een vadem water op is.

Damiata De stad Damiata hebbende 4 hooge toorens leyt aen de Zee op de hoeck van een arm van de vermaerde rivier de Nijl, die daer groot water af brenght. Voor dese stad is al een goet stuck in Zee goede steeckgrondt door 't slijck / dat de Nijl af brenght en in Zee set / maer soo beoosten als bewesten Damiata is een geheele harde grond.

Van Damiata tot Cabo Brule streckt de kust west noordwest wel soo noordelijck 8 mijlen / zijnde dese Kust geheel laeg duynig land met veel geboomte hier en daer aen bosschen staende / dewelke van verre / als men se eerst in 't gesigt krijgt / als Eylanden vertoonen om de laeghte tusschen beyden / want men krijght dese boomen eerder dan 't landt te sien. Ontrent ten halven tusschen Damiata en C. Brule, dogh C. Brule naest / leggen 2 bergen als Hollandsche duynen / waer van d'oostelijckste aen d'oost kant ruygh bewossen is. Regt bewesten Damiata leggen oock 2 duynen vertoonende als roode steenen bergen / dat kennelijcke mercken sijn om dese kust te kennen. Neffens dese Kusten is 't verre in Zee al vlack water / soo dat men 't landt sonder misdoen byn magh aendoen op 7 of 6 vadem / en overal setten waer men wil.

Cabo Brule is hooghachtigh / maer de kust van daer tot Rozetto, streckende west zuydwest 4 of 5 mijlen / is geheel laegh landt en by na gelijck met 't water / zijnde maer een smalle streeck lands / daer men wederom water over heen siet soo verre als men beoogen kan / als men boven klimt. Men is wel op 10 vadem / eer men 't lage land gewaer wort / en dan is men nogh wel 2 mijlen van de wal / en men siet de barken aghter dese smalle streeck eerder leggen / als 't land selfs. C. Brule.

De schoone en wel getimmerde Stadt Rozetto versien met 4 of 5 toorens en een Kasteel leyt een mijl opwaert aen een groote arm van de Nijl, die daer bruyn water verre in de Zee uytgiet. 't Is daer in 't gat met hoogh water somtijts 10 en 12 voeten diep / loopende noord noordwest in / maer binnen is 3 of 4 vadem. Daer laedt men veelderhande Droogen / Indigo / Buffels-huyden / Rijs en and're Koopmanschappen. Voor Rozetto is wel goede Reede / maer met westelijcke wind quaed leggen. Rozetto.

Recht bezuyden Rozetto is de groote inwijck Medy, anders Mady genaemt / daer oock een groote afwater uytkomt van een and're arm van de Nijl, die in dese bocht uytloopt. Voor dese inwijck leyd een kleyn eylandeken / daer achter is 't vlack water en reedelijck goed leggen. Als men 't voor Rozetto niet houden kan / maer ruymen moet / soo loopt men in dese inwijck de Medy achter 't voorsz. eylandeken / en setten 't daer op 6/7 vadem / of daer ontrent / want men leyd daer dan wel beschermt.

Zuydwest ten zuyden van Rozetto stijf vijf mijlen / leyd Cabo Bekur, hebbende 't voorsz. eylandeken voor Medy tusschen beyden. Tusschen dit eylandeken en C. Bekur kan men met groote Scheepen niet deur / of men moet 'er wel bedreeven zijn / om dat 'er tusschen beyden geheel ondiep / vuyl en rudsigh is / alwaer eenige klippen boven water / en veele onder water leggen / oock loopen de Turcken daer met kleyne scheepen wel deur / maer benoorden dit eylandeken is 't schoon / breed en wijd. C. Bekur

Voor 't Kasteel Apokera, anders Abochor genaemt / staende op de hoeck C. Bekur, is een reede voor kleyn vaertuyg / dit Kasteel verthoont als een zeyl / als men 't eerst in 't gesicht krijght. Apokera

Van C. Bekur tot Alexandrien streckt de kust zuydwest ten zuyden derd'half mijl / zijnde tusschen beyden al duynigh landt vol geboomte.

Van I Gozo di Candia tot Alexandrien in Egypten, is 't zuydoost ten oosten 102 mijlen / maer van C. de Gato in Cyprus tot Alexandrien is 't zuydwest ten zuyden 60 mijlen. Met dien gangh sult ghy vervallen op een hoek in Barbaryen, 12 mijlen van Alexandrien, die een weynigh hooger dan 't andere land is / en die hem verthoont aen twee langhwerpige duynen met helm besteecken / maer niet hoogh. Ontrent 5 mijlen daer beoosten / dicht onder de wal / vind men diepte van 20/15/12/10 tot 7 vadem toe / over al bonte grond / gelijck of 'er Koe-huyden op de grond gespreyd lagen. Op dese kust is weynigh kennis van 't land / vermits het land daer laegh / slecht en onbewoont is. Op 20 of 30 mijlen weeghs siet men daer noch huysen / noch toorens / noch heuvelen / noch bergen / behalven dese voorsz. hoeck / en oock 3 mijlen bewesten Alexandrien leggen 2 swarte heuvelen op 't landt / daer den Tooren d'Arabia by staet. Maer vermits (gelijck te vooren geseyd is) de stroomen hier ten meesten tijd / en somtijds seer hard / na dat de winden waeyen / om d'oost loopen / soo moet men dickwils wel zuydwest ten westen / ja als men met een noordweste wind overloopen sou / wel west zuydwest moeten aenhouden / om niet beneeden Alexandrien te vervallen.

Uyt de west komende soo kan men Alexandrien eerst aen twee reedelijcke hooge bergen / waer van de oostelijckste de grootste is / hem opdoende als een boeren-huys met een schuyt / en de westelijckste de kleynste / hem verthoonende als een rock Hoy / daer men / als men hem soo na komt / dat men hem van beneeden sien kan / dan boven op 't hooghste een vuurtooren siet staen. Indien men niet recht op Alexandrien vervalt / soo kan men weten aen dese mercken / of men daer beoosten of bewesten is. 't Land bewesten Alexandrien is slecht duynig land / streckende west zuydwest en west ten zuyden aen / maer 't land beoosten Alexandrien is oock laegh duynigh land / maer vol Dadel-boomen / streckende na C. Bekur noordoost ten noorden aen. Men kan 't oock aen de grond bemercken / want neffens Alexandrien en daer bewesten is 't geheel diep dicht aen de wal toe / maer beoosten Alexandrien heeft men veel steeckgrond en vlack water de geheele Kust langs tot voorby Damiata, hoe oostelijcker hoe vlacker; want als het land al uyt 't gesicht is / heeft men noch niet meer dan 14 of 15 vadem water / en op eenige plaetsen noch drooger / en men mach de wal soo na loopen als wil / tot op 6 of 7 vadem sonder misdoen / de Kust is oock laegh en effen vol geboomte.

De Haven van Alexandrien is een groote ruyme ronde bay / hebbende aen wederzijden van de mond een Kasteel staen / van welcke dat aen de west-zijde 't grootste is / en waer voor men een eer-schoot geeft als men daer neffens komt. Recht beoosten het westelijckste Kasteel leyd een swarte klip boven 't water / zijnde tusschen dit Kasteel en dese klip rudsigh en vuyl / dat m'er niet meer tusschen deur zeylen kan / maer men loopt beoosten dese klip dicht daer by langhs in / om dat van 't oostelijckste Kasteel een rif van klippen afstreckt. Dit gat is niet wijd / en op 't diepste 6 vadem / en buyten dit gat is 't 12/10 en 8 vadem. Binnen komende krijght men 7/8/ en daer na wederom 6/4 en 3 vadem. Alexandrien.

dem. Dicht by 't oostelijcke Kasteel tusschen dat selve en 't voorsz. rif van klippen/ loopt oock een gat in van ontrent twee scheeps langhte wijdt/ en 23 voeten diepte/ daer de Turcksche Galeyen gemeenlijck uyt en inloopen. Binnen de Haven leyd een klip ontrent 4 voeten onder 't water/ daer achter is de beste reede op vierd'half vadem scherpe grond/ daer men de touwen met houten bewaren moet/ men houd de grootste tooren in de Stadt over de 4 gaten/ die in de Stadts muuren zijn/ verthoonende als deuren/ dan misdoet men aen dese blinden niet/ en soo loopt m'er beoosten om/ om daer achter te setten. Voor de Stad leyt oock een ry van blinde klippen/ alwaer 't bezuyden goed leggen is voor kleyne scheepen op 2 vadem. Aen d'oost-wal binnen de haven is 't droogh/ gelijck oock aen de west-wal. Recht binnen het westelijckste Kasteel leggen gemeenlijck de Turcksche/ maer de groote Scheepen setten 't achter 't voorsz. rif van klippen op 7 of 8 vadem scherpe grond/ versorgende voor 't vijlen haer touwen dapper met houten en vaten. Als men met vaerbaer weder voor 't gat komt/ soo komen daer Lootsluyden aen boort om de Scheepen op de Reede te brengen.

Bewesten 't voorsz. westelijcke Kasteel is noch een goede Reede/ daer men op 't loot inloopen kan. Daer bewesten leggen veele bancken en droogten/ een stuckje van de wal. Dese Haven is 10/ 12 en 15 vadem diepe schoone zantgrond/ en ontrent een musquet-schoot wijdt/ maer reedelijck lang/ en worde gebruyckt ten tijde doen Alexandrien in fleur was/ nadien de Haven/ die men nu gebruyckt/ doen droogh was/ want de grond van de hedendaeghsche Haven is scherp en klippigh (gelijck geseyd is) om de meenighte van de versoncken huysen en muuragie.

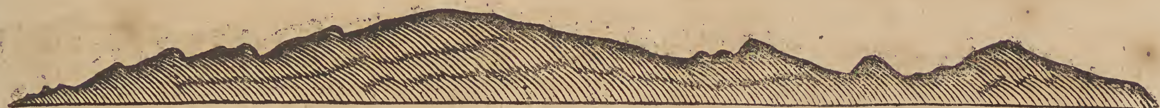
Streckingen en Kourssen.

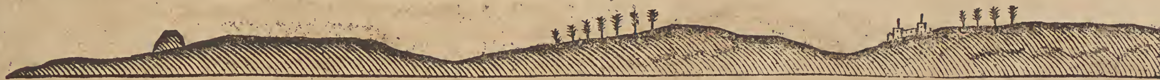
Van C. Salomoni tot C. Baffa in Cyprus streckt de kours oost wel soo noordelijck	68 mylen
Van C. Baffa tot C. de Gato zuydoost wel soo oostelijck	15 mijl.
Van d'oosthoeck van C. de Gato tot Lymesol n.	4 mijlen
Van Lymesol tot C. Tgyta o. n. o. en o. ten n.	8 of 9 mijlen
Van C. de Gato tot C. Tgyta n. o. wel soo oostelijck	10 mijlen
Van C. Tgyta tot Salina n. en n. ten o.	2 mijlen
Van Salina tot Baruti z. o. ten o.	31 mijlen
Van Salina tot Sijdon z. o.	31 of 32 mijlen
Van Salina tot C. Grega o. en o. ten z.	6 mijlen
Van C. Grega tot C. S. Andrea n. o. ten n.	12 mijlen
Van C. Grega tot C. de Porcos de zuydhoeck van de Golf van Scandroen n. o. ten n.	26 mijlen
Van C. Grega tot Tripoli in Sijrien o. z. o. wel soo oostelijk	20 m.
Van C. Grega tot Jaffa z. z. o. wel soo zuydelijck	37 mijlen
Van C. de Porcos tot Tripoli in Syrien z. ten o. wel soo zuydelijck	27 mijlen
Van Tripoli tot Baruti z. en z. ten o.	9 of 10 mijlen
Van Baruti tot Sydon z. w. ten z.	6 of 7 mijlen
Van Sydon tot Tyro z.	4 mijlen
Van Tyro tot C. Blanco z. w.	3 mijlen
Van C. Blanco tot C. S. Margriete d'Amene z. w.	4 mijlen
Van C. S. Margriete d'Amene tot Castro Pelgrine z. w.	3 mijlen
Van Castro Pelgrine tot Cæsaria z. w.	1 of anderhalf mijl.
Van Cæsaria tot Jaffa z. w. ten z. wel soo westelijck	4 mijlen
Van Jaffa tot Escalona z. w. ten z.	12 mijlen
Van Jaffa tot Damiata z. w. ten w. en w. z. w.	42 mijlen
Van Damiata tot C. Brule w. n. w. wel soo noordelijk	8 mijlen
Van C. Brule tot Rozetto w. z. w.	4 of 5 mijlen
Van Rozetto tot C. Bekur z. w. ten z.	5 groote mijlen
Van C. Bekur tot Alexandrien z. w. ten z.	derd'half mijl.
Van Alexandrien tot C. de Gato n. n. o. wel soo oostelijk	60 m.
Van Alexandrien tot J. Gozo di Candia n. w. ten w.	102 m.
Van Alexandrien tot J. Malta w. n. w. wel soo westelijk	212 m.

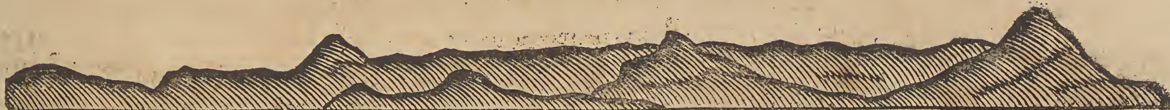
Hooghten.

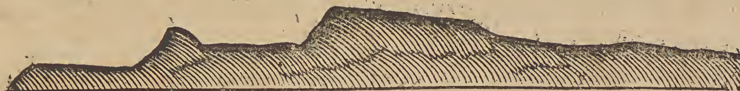
C. Baffa in Cyprus leyt op	35 graden 21 minuten
C. de Gato op	34 graden 40 minuten
C. Grega op	35 graden 10 minuten
C. S. Andrea op	35 graden 54 minuten
Alexandretta op	36 graden 45 minuten
C. de Porcos op	36 graden 35 minuten
Tripoli in Syrien op	34 graden 44 minuten
Baruti op	34 graden 5 minuten
S. Juan d'Acari op	33 graden 12 minuten
Jaffa op	32 graden 40 minuten
Damiata op	31 graden 20 minuten
C. Brule op	31 graden 36 minuten
Rozetto op	31 graden 27 minuten
Alexandrien op	30 graden 58 minuten

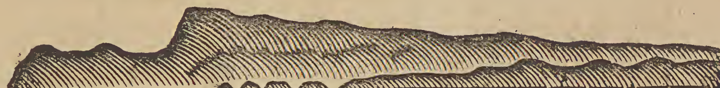
Hoe haer dese Landen uyt'er Zee verthoonen.

Aldus verthoont C. Baffa 't west-eynde van Cyprus zuydoost ten zuyden/ en zuyd zuydoost 3 of 4 mijlen van u leggende.

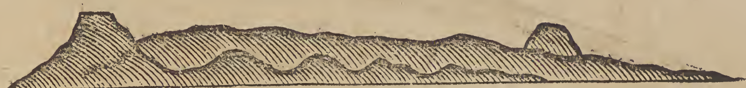

't West-eynde van Cyprus noordwest en noordwest ten noorden van u verthoont aldus.

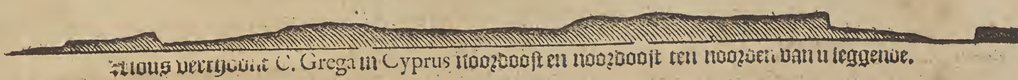

C. Blanco in Cyprus oost ten zuyden ontrent 2 mijlen van u verthoont aldus.

Aldus verthoont C. Blanco noordwest ten noorden 3 mijlen van u.

Aldus verthoont C. Blanco west noordwest van u leggende.

Aldus verhooont C. de Gato in Cyprus noordoost ten oosten van u leggende.

Aldus verthoont C. de Gato west ten noorden van u leggende.

Aldus verthoont C. Grega in Cyprus noordoost en noordoost ten noorden van u leggende.

Aldus verthoont C. Grega noordoost van u leggende.

Aldus verthoont de Keetelbergh oost zuydoost van u met d'oost-kant van Monte Libano, als ghy tot Tripoli in Syrien op de Reede leght.

Tripoli di Syria.

't Land benoorden Tripoli verthoont aldus.

Aldus verthoont 't land bezuyden Tripoli, als ghy 't oost zuydoost van u van de stengh af sien kent/ dan kent ghy 't land van Lymesol in Cyprus oock sien.

A

De hoeck van Baruti.

De steyle hoeck bezuyden Tripoli

Aldus verthoont de hoeck van Baruti, noordoost 5 mijlen van u/ dan kent ghy de steyle hoeck van Tripoli noord van u sien.

A B

't Land tusschen Baruti en Sydon oost noordoost 4 mijlen van u verthoont aldus/ en behoort aen 't voorgaende/ de A A aen malkanderen.

C

B

Sydon.

't Land benoorden Sydon tot Sydon toe verthoont aldus/ als 't dubbeld land met de Stad Sydon zuydoost en zuydoost ten zuyden ontrent 3 mijlen van u is/ de Klip voor de Stadt siet men dan noch niet/ maer 't schijnt alles vast land te zijn: dit behoort aen 't voorgaende/ de B B aen malkanderen.

C

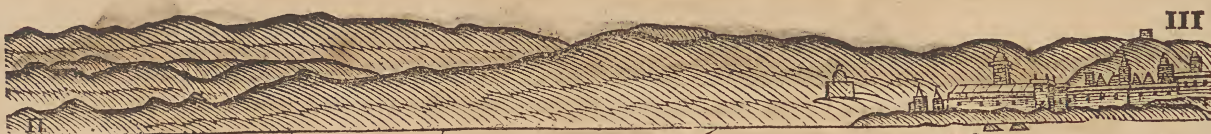
De hoeck van Tyro.

Aldus verthoont 't land tusschen Sydon en de hoeck van Tyro, en behoort aen 't voorgaende/ de C C aen malkanderen.

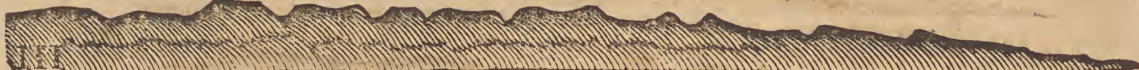
Aldus verthoont 't land tusschen Baruti en Sydon, als den hoeck bezuyden Sydon z. ten w. en z. z. w. 5 mijlen van u is.

I II

Dit land benoorden Sydon behoort aen 't voorgaende.

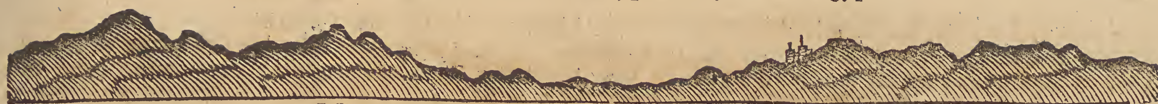

Aldus verthoont Sydon met 't land daer benoorden en 't eylandeken/ daer men achter te Reede leyd/ en vervolght aen 't bovenstaende.

Dit volght aen 't bovenstaende/ en is den hoeck bezuyden Sydon, zijnde dan z. ten w. en z. z. w. 5 mijlen van u.

C. Blanco

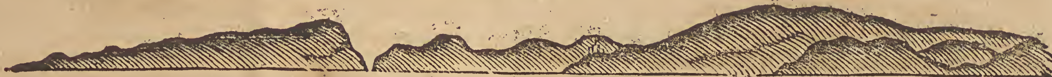

C. Blanco oost ten zuyden 7 of 8 mijlen van u vertoont aldus.

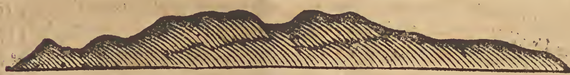
C. S. Margriete d'Amene anders C. Carnelo genaemt vertoont aldus zuydoost 8 of 10 mijlen van u sijnde.

N. O. ten O.

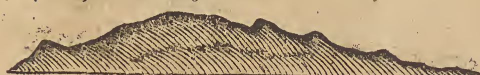
Dit land is in de boght van S. Iuan d'Acari.

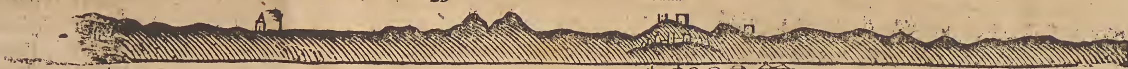

Aldus vertoont C. S. Margriete d'Amene anders Cabo Carmelo genaemt / en 't land in de boght van S. Juan d'Acari, als C. Carmelo oost 5 of 6 mijlen van u leyt.

C. Carmelo zuydoost en zuydoost ten zuyden 7 of 8 mijlen van u vertoont aldus.

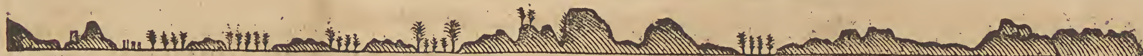

Aldus vertoont C. Carmelo zuyd zuydoost van u dat ghy 't effen sien kent van beneeden / gelijckende van een Eyland / om dat gy 't land in de bogt van S. Juan d'Acari niet sien kent.

Aldus vertoont Jaffa met 't landt daer benoorden. Na Jaffa is 't land laeg / en bezuyden Jaffa is 't land aen de Zee-kant wit duynigh land / en benoorden C. Carmelo is 't landt geheel hoogh en kenbaer.

Aldus verthoont 't Land van Egypten ontrent ten halven tusschen Damiata en C. Brule, als men 't effen van de Compagnie sien kan / sijnde dan op 20 vadem steeck grond ontrent 3 of 4 mijlen van de wal. Men siet dan / om dat 't land soo laegh is / de boomen eerder dan t land.

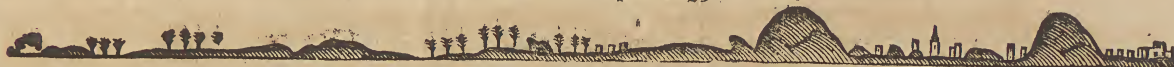

Aldus verthoont 't selve bovenstaende land tusschen Damiata en C. Brule, als men dat wat nader voorby zeylt / dan siet men de 2 middelste bergen eerst als 2 Hollandsche duynen / en d'oostelijckste aen d'oost-kant ruygh bewossen. d'Oostelijckste zijn twee roode duynen aen te sien als roode steenbergen. Een weynigh daer beoosten leyd Damiata aen de Zee-kant / en is kennelijck aen de hooge toorens. De boomen / als men die eerst gewaer word / schijnen eylandekens te zijn door de laeghte van 't land / want men siet de boomen eerder dan 't land.

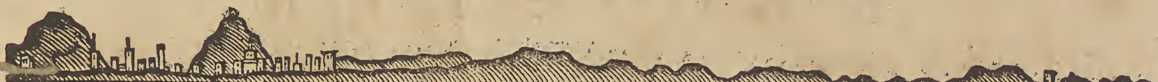
Aldus verthoont 't land van C. Brule en daer bewesten na Rozetto toe / zijnde een smalle streek lands / dat soo laegh is / dat m'er de Barcken over heen daer achter siet leggen. Daer neffens op 10 vadem is men noch wel twee groote mijlen van de wal.

Aldus verthoont 't land bewesten of bezuyden Rozetto ontrent 4 mijlen van u zijnde / en vervolght aen de bovenstaende opdoeningh.

Aldus verthoont 't land tusschen C. Bekur en Alexandrien, als 't kasteel Apokera zuydoost ten oosten / en de Stadt Alexandrien zuyd ten westen van u zijn / zijnde op ontrent 50 vadem water / ontrent 3 mijlen van de wal.

Aldus verthoont Alexandrien met 't duynachtigh land sonder geboomte daer bewesten / als men uyt de west komt. 't Is daer geheel diep tot dicht onder de wal.

De Zesthiende Verthooningh,

VAN DE

Zee-kusten van Barbarien, tusschen 't Eylandt Zerby en Alexandrien.

Rasamabri. Van 't Eyland Zerby tot Rasamabri is de kours zuydoost ten oosten ontrent 20 mijlen. Een mijl in Zee is 't black water / men kan daer sien eenige huysen / of die met het land versoncken zijn. Daer beoosten is Zoudlandt daer d'Engelsche sout laden voor Venetien.

Tripoli. Van Rasamabri tot Tripoli in Barbaryen is de kours oost ten zuyden twaelf mijlen. Wilt ghy tot Tripoli in de haven zijn (die in de Haven-kaert uytgeteyckent leyd / na d'onderrechtingh van Frans Willemsz. Vos) soo loopt dicht beoosten 't oostelijckste Eylandeken in / houdende daer ontrent twee steen-werpen van / en loopt dan recht op 't KerckSken A en den dadel-boom B aen / houdende deselve over malkanderen / tot dat ghy midden in 't vaerwater zijt tusschen de klippen en 't vaste land. Loopt dan westwaert over na de Stad toe / en set 'et waer ghy wilt. Maer voor een onbedzeeven is 't beter buyten een schoot te schieten / dan sal hy om een stuck van achten of twee een Loots binnen krijgen. Die uyt de oost komt / moet hem niet te dicht by de wal langhs houden /

den / om een groot rif daer van de wal afstreckende / dat steyl en schor is / en nadien dat 's somers de winden daer meest uyt d'oost waeyen / soo is 't dan beter wat oostelijck te vervallen / 't land is daer oock kennelijcker. Want die beoosten Tripoli vervalt / en dan by 't land langs loopt / die sal een bosch met Dadel-boomen gewaer worden / en daer by komende kan hy dan Tripoli sien / 't welck hem dan opdoet als een Eylandeken. Daer zijn geen boomen beoosten Tripoli, als daer dichte by. Men word dese boomen gewaer als men vierd'half mijl noch beoosten Tripoli is. Daer leggen eenige bergen landewaert in / die wat hooghachtigh zijn / haer verthoonende / als in de Haven-kaert verthoont word / dewelcke u altijd schijnen te volgen / om dat sy soo verre landewaert in leggen / deselve leggen zuyd zuydoost van u / als ghy voor Tripoli komt. 's Winters waeyen de winden hier meest om de west / daerom moet men dan soecken bewesten Tripoli te vervallen / en daer moet men toesien niet op het land te loopen / om dat 'et daer geheel laegh en bykans gelijck met 't water is / soo dat men ter plaetsen daer Dadel-boomen staen / deselve van verre eerder dan 't land gewaer word.

Casar Mahomet. Beoosten C. Mezurata voor de Stadt Masir Mahomet, is goede reede voor noordweste / west-zuydweste / en zuyde winden op 10 en 12 vadem / ghy moet op 't loot daer heen loopen / want van de voorsz. Kaep strecken eenige groote blinde klippen oostwaert af t'zeewaert.

De Swavel-golf. Verre in de Swavel-golf leyd een groote lange Zand-banck ontrent 4 mijlen van de Kust / daer kan men op 't loot seer goede reede vinden. In dese Golf leggen eenige havens / als Zoara en Millier, maer ondiep / daer eenige van Provence komen / om Swavel / Butter en Huyden te laden.

Ptolometa. Ptolometa is een goede haven voor scheepen onder de 150 lasten / hebbende in 't gat en binnen 14 en 15 voeten water. Den Gouverneur van Tripoli di Barbaria heeft dese Stadt met een sterck Kasteel versien / en daer is nu groote koophandel. Aen dese Kusten hebben wel eer meenige treffelijcke Steden gelegen / maer zijn nu geheel vernielt.

P. Salomon. Onder alle Reeden van Bonandria tot Alexandrien is Porto Salomon, de beste haven / maer droogh / gelijck oock alle d'andere / en niet gebruyckelijck voor groote Scheepen.

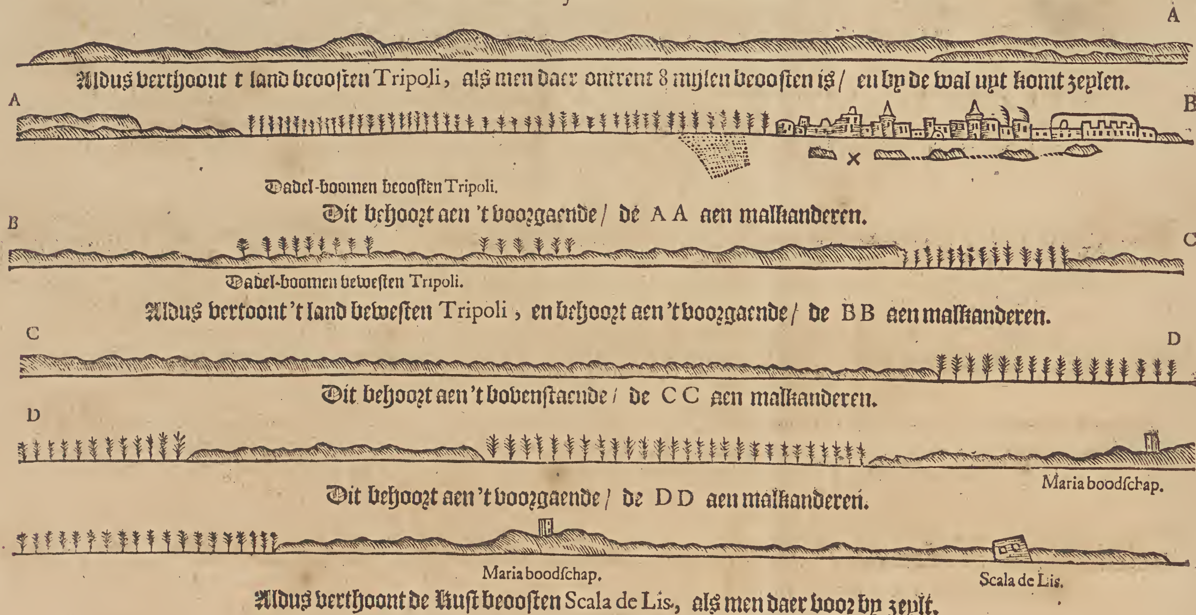
Streckingen en Courssen.

Van J. Zerby tot Tripoli di Barbaria is de kours o. z. o.	32 mijlen
Van Tripoli tot J. Malta n. ten o.	40 mijlen
Van Tripoli tot C. Mezurata o. ten z.	36 mijlen
Van C. Mezurata tot Ptolemeta oost wel soo noordelijck	50 mijl.
Van Ptolometa tot C. Rusato n. o.	12 mijlen
Van C. Rusato tot J. Gozo di Candia noordoost	34 mijlen
Van C. Rusato tot C. Roxatim o. ten z.	36 mijlen
Van C. Roxatim tot Alexandrien o. ten z. en o. z. o.	80 mijlen

Hooghten.

De noordwest-hoeck van J. Zerby leyd op	34 graden 16 minuten
Tripoli di Barbaria op	33 graden
C. Mezurata op	32 graden 20 minuten
Ptolometa op	32 graden 36 minuten
C. Rusato op	33 graden 8 minuten
C. Roxatim op	32 graden 36 minuten

Hoe de Landen uyt der Zee vertoonen.

E Y N D E.

R E G I S T E R

Der Verthooningen en Kaerten der derden deels der Lightende Zee-Fakkels.

Voor den Leeser en Boekbinder.

De eerste Verthooninge van de Kust van *Granaden* met de tegen over Kust van *Barbaryen*, met 't *Nauw van de Straet*, met d'algemeene Kaert van 't derde deel en de Haven-kaert, en de Kaert No. III. Fol. 1

De tweede Verthooningh van de Kusten van *Granaden* en *Murcia*, met de tegen over Kust van *Barbaryen*, met de Kaert No. IV. 5

De derde Verthooningh van de Kust van *Barbaryen*, tusschen *C. Ivy*, en *C. de Mabra*, met de Kaert No. V. 12

De vierde Verthooningh van de Kusten van *Valentien*, *Catalonien*, *Langedocq*, en *Provenze*, met de *Eylanden Yvica*, *Majorca* en *Minorca*, met de Kaert No. VI. 14

De vijfde Verthooningh van de Kusten van *Provenze* en *Italien*, met 't Eyland *Corsica*, met de Kaert No. VII. 21

De sesde Verthooningh van 't Eyland *Sardinien*, met de tegen over Kust van *Barbaryen*, met de Kaert No. VIII. 30

De sevende Verthooningh van de Kust van *Italien*, tusschen *Piombino*, en 't *Nauw van Messina*, met de Kaert No. IX. 37

De achtste Verthooningh van 't Eyland *Sicilien*, met de tegen over Kust van *Barbaryen*, met de Kaert X. 39

De negende Verthooningh van de Kusten van *Calabrien* en *Morea*, met de Kaert No. XI. 45

De thiende Verthooningh van de *Golf van Venetien*, met de Kaert No. XII. 50

De elfde Verthooningh van de Kusten van *Morea*, *Achajen*, en *Candien*, met de byleggende Eylanden in d'*Archipelago*, met de Kaert No. XIII. 60

De twaelfde Verthooningh van de Kusten van *Morea*, *Achajen*, *Grieken* en *Thracien*, met de byleggende Eylanden in d'*Archipelago*, met de Kaert XIV. 73

De derthiende Verthooningh van de Kusten van *Thracien*, *Natolien*, en de *Golf van Constantinopolen*, met de byleggende Eylanden in d'*Archipelago*, met de Kaert No. XV. 75

De veerthiende Verthooningh van de Kust van *Natolien*, met de byleggende Eylanden in d'*Archipelago*, met de Kaert No. XVI. 80

De vijfthiende Verthooningh van de Kusten van *Caramanien*, *Cyprius*, *Syrien* en *Egypten*, met de Kaert XVII. 85

De sesthiende Verthooningh van de Kust van *Barbaryen*, tusschen *J. Zerby*, en *Alexandrien*. 91

E Y N D E.